ÇEVİRENLERİN ÖNSÖZÜ

Türk şiveleri içinde Türkiye Türkçesine en yakın olanı Gagauzcadır. Azerbaycan Türkçesinin Anadolu Türkçesine en yakın şive olarak bilinmesinin sebebi Gagauzlar hakkında yeterli bilgiye sahip olunamamasıdır.

Gagauz sözlüğünün yayınlanmasının amacı bu eksiği gidermektir.

Gagauzlar bir Oğuz kavmidir. Orta Asya'ya yayılan İslâmiyeti kabul etmemek için ana yurdu terk ederek Rusya üzerinden Bulgaristan'a kadar gelmiş ve burda Bizanslıların zorla Hristiyanlaştırmak için yaptıkları baskılara dayanamadıklarından bugünkü Moldavya'ya çekilmişlerdir.

Bunların adı aslında Gagauz değildir.Kendilerinin ifadesine göre "Hak Oğuz" ya da "Gök Oğuz" olmalıdır. İç içe yaşadıkları Rusların yanlış telaffuzu sonucu bunlara "Gagauz" şeklinde ad verilmiştir.

Gagauzlar kendilerine verilen bu addan müteessirdirler.

Kars, Ardahan ve Kafkasya'nın sınıra yakın olan bazı vilayetlerinde "Yerli" adı verilen bir halk vardır. Bunun şivesi ile Gagauz şivesi arasında çok büyük bir yakınlık vardır. Bu durum Gagauzların bir kolunun Selçuklulardan çok önceleri buralara kadar geldiğini düşündürür.

Bu yakınlık sebebiyle sözlükte Rusça olarak izah edilemeyen hususlar ve bazı önemli benzerlikler tarafımızdan köşeli parantez içinde verilmiştir. Aynı şey tekrarına gerek görülmeyen bazı kelimeler için de kullanılmıştır.

Batı dillerinde Gagauzcaya girmiş ve Türkiye Türkçesinde de

SanalBaba

aynen mevcut olan birçok kelime, eserin hacmini gereksiz yere büyütmemek için buraya alınmamıştır.

Sözlükte, ana dilin erimemesi için büyük bir çaba gösterildiği ve bu yüzden bilinen birçok kelime, terim ve deyimin bolbol verildiği dikkati çekmiştir.Dolayısıyla bunların büyük bir kısmının Türkiye Türkçesiyle aktarılmasına gerek görülmemiştir.

Bu açıklamadan da anlaşılacağı üzere eser harfi harfine bir tercüme olmaktan ziyade bir "Tercüme ve düzenleme" şeklinde sunulmuştur.

Sözlüğün sonunda Gagauzların yaşadığı ülkenin yer adları verilmiştir.Bunun toponimik incelemeler bakımından sağlayacağı fayda büyüktür.

Ayrıca bir de Gagauz soyadları ve lakapları verilmiştir. Bunlar da antroponimik araştırmalar için esastır.

Sözlüğün içindeki atasözler, deyim ve terimler de dikkate alınırsa söz konusu eserin bir ansiklopedi niteliğinde olduğu anlaşılır. Bunun için Gagauz sözlüğünün bazı araştırmalar bakımından çok yararlı olacağı kanaatindeyiz.

Redaksiyon hususunda büyük emeği geçen Ankara Üniversitesi Türk Dili Okutmanı Ertuğrul YAMAN'a teşekkür eder ve bu eseri asırlardan sonra bir güneş gibi doğan Türk Dünyasına sunmaktan büyük bir haz duyarız.

Prof. Dr. İsmail KAYNAK

Prof. Dr. A. Mecit DOĞRU

SanalBaba

KÜLTÜR BAKANLIĞI YAYINLARI / 1294
Türk Dünyası Edebiyatı Dizisi / 16

G.A. GAYDARCİ, E.K. KOLTSA,
L.A. POKROVSKAYA, B.P. TUKAN

Sorumlu Redaktör:
Prof. N.A. BASKAKOV

GAGAUZ TÜRKÇESİNİN SÖZLÜĞÜ

Rusçadan Aktaranlar:

Prof. Dr. İsmaîl KAYNAK
Prof. Dr. A. Mecit DOĞRU

SanalBaba

© Kültür Bakanlığı / Ankara 1991
ISBN 957–17– 0840–0
Kapak Düzeni / Nur OKAN

Yayımlar Dairesi Başkanlığı'nın
22.3.1991 tarih ve YAPKUR 928-982
sayılı makam onayı ile birinci defa
10.000 adet bastırılmıştır.

Semih Ofset / ANKARA
118 53 42 - 125 03 57

SanalBaba

MÜELLİFLERİN ÖNSÖZÜ

SSCB halklarından Gagauzların dili, yeni bir yazı dilidir. Gramer ve kelime teşekkülü bakımından Türk lehçelerinden Oğuz grubuna girer. Bunlara Azeri, Türk ve Türkmen ağızları da dahildir.

SSCB'de yaşayan 157.000 Gagauz bu dili konuşur[1]*. Gagauzlar kitle halinde Moldavyan'ın Bucak denilen güney bölgesinde yaşarlar*[2]*. Diğer kısmı ise Ukrayna'da, Odessa vilayetinde ve Ortaasya Cumhuriyetlerindedir.*

SSCB'de yaşayan Gagauzlar XVIII. yüzyılın sonunda Kuzeydoğu Bulgaristan'dan göçedenlerin torunlarıdır. Dolayısıyla bu memlekette de hâlâ Gagauzlar vardır[3]*.*

Gagauzların menşei kesin olarak aydınlatılmış değildir. Tarihçi ve etnolog araştırmacılara göre Gagauzlar Balkan yarımadasının Oğuz, Peçenek ve Kumanlar[4] *gibi göçebe Türk kavimlerinden gelirler.*

Ondokuzuncu yüzyılın sonuna doğru Rus Etnologları Besarabya'da folklor malzemesi toplamış ve 1930'da Sovyet Türkologları bunu kullanarak Gagauz lehçesi üzerinde çalışmalara başlamışlardır. Besarabya'nın SSCB'ye ilhakı ve 1940'ta Moldavya'nın kurulmasından sonra yeni malzeme derlenerek bu sahadaki çalışmalara hız verilmiştir.

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra SSCB Bilimler Akademisi'nde bir ***Gagauz Bilimi Komisyonu*** *kurulmuş ve Gagauz dilinin yazı dili haline getirilmesi çalışmalarına başlanmıştır. Sonra Kişinev'de*[5] *Moldavya Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı Nİİ okullarında buna devam edilmiştir.*

1– *Bu tespit 1970 nüfus sayımına göredir.*
2– *125.000 kişi*
3– *Romanya'da da bir hayli Gagauz vardır.*
4– *Kıpçak*
5– *Moldavya'nın başşehri.*

SanalBaba

Nİİ okulları araştırmacısı D.N. Tanasoğlu ile SSCB Bilimler Akademisi Dil Bilimleri Enstitüsü elemanlarından L.A. Pokrovskaya tarafından Gagauz alfabesi ve dil kuralları belirlenmiştir[6].

Yazı dilinin uygulanışı Gagauzlar için büyük bir kültürel ve tarihî hadise olmuştur. Çünkü ancak bundan sonra ders kitapları yazılmaya, edebî eser ve gazeteler yayınlanmaya başlanmıştır.

İl defa 1959'da Kişinev'de ***Bucaktan Sesler*** *adında bir edebi ve folklorik dergi yayınlanmıştır. Bunu Gagauz Şairi Dmitriy Karaçoban'ın* ***İlk Laf*** *(1963),* ***Yanıklık*** *(1968),* ***Bayılmak*** *(1969),* ***Persengeler*** *(1970) adlı şiir kitapları ve* ***Alçak Saçak Altında*** *(1966) ismindeki hikâye kitabı takip etmiştir.*

Yine bu arada D.N. Tanasoğlu'nun ***Çal Türküm*** *(1966),* ***Adamın İşleri*** *(1969) ve* ***Hoşluk*** *(1970) adlı şiir kitapları, Stepan Kıvıoğlu'nun* ***Bir Kucak Güneş*** *(1969) ismindeki şiirleri, N.J. Baboğlu'nun* ***Gagauz Folklorü*** *(1969) kitabı ve Nikolay Tanasoğlu'nun* ***Bucak Bucak*** *(1970) adındaki hikâyeleri yayınlanmıştır.*

Savaş yıllarından sonra Gagauzların dili, folkloru, tarih ve etnografyası alanındaki çalışmalara hız verilmiştir. Moldavya ve Ukrayna'nın güney ilçelerine, gerekli malzemenin toplanması için heyetler gönderilmiş, elde edilen sonuçlar yayınlanmış ve tebliğler hâlinde sunulmuştur. Ayrıca şu doktora tezleri de yapılmıştır:

B.G. Gafarov, ***Gagauz Dilinin Çekim Sistemi*** *(M. 1951).*

L.A. Pokrovskaya, ***Gagauzların Şiir Sanatı*** *(L. 1953).*

T.G. Kalyakina – Kaledina, ***Gagauz Dialektindeki Basit Cümlelerde Söz Dizini*** *(M. 1955)*

F.A. Angeli, ***Türk Lehçelerinde Modalite Kategorisi Meseleleri ve Bunu İfade İçin Kullanılan Sözlük Araçları Üzerine*** *(Türk Azerbaycan ve Gagauz lehçelerindeki malzemeye göre, M. 1964).*

B.P. Tukan, ***Gagauzcanın Vulkaneş Ağzı Dialekti*** *(Kişinev, 1969).*

D.N. Tanasoğlu, ***Bugünkü Gagauzcada Bileşik Cümle*** *(Bakû, 1965).*

6– Bk Gagauz Dilinin Orfografya Kuralları, Kişinev, 1958.

SanalBaba

M.N. Guboğlu, ***Balkan Yarımadasında Türkçe Konuşan Azınlık Halkları*** *(Gagauzların menşei üzerine, M. 1967)*

Aşağıdaki yayınlar da yapılmıştır:

L.A. Pokrovskaya, ***Gagauz Dilinin Grameri. Fonetik ve Morfoloji*** *(M. 1964).*

A. Amanjolov, R. Bigaev, P. Danilov, M. Umarov, ***Kazakistan ve Orta Asya Gagauz Lehçeleri***

İlaveten L.A. Pokrovskaya ve B.P. Tukan makaleler yayınlamış ve L.A. Pokrovskaya ve G.A. Gaydarji Gagauzcanın sintaksi üzerinde incelemeler yapmıştır.

Gagauzcanın sözlüğü alanında çalışmakta olan N.K. Dmitriev, vaktile bu lehçeye çeşitli dillerden geçen kelimeler üzerinde incelemeler yapmaya başlamıştır. Halen Kişinev'de bu işle uğraşmakta olan E.K. Koltsa, Slavca ve Romence asıllı kelimeler üzerine makaleler yazmıştır. V.V. Sıçeva da bu dile geçen Arapça ve Farsça kelimeleri araştırmaya devam etmektedir. N.K. Dmitriev, Gagauzcaya giren Yunanca kelimeleri derlemiştir.

Gagauzcaya başka dillerden geçen kelimelerin araştırılmasının yanısıra, bu Türk lehçesinin diğer akraba Oğuz lehçelerine kıyasla özellikleri de incelenmeliydi.

Şimdiye kadar Gagauz dilinin incelenmesi, bunun bir sözlüğü olmadığı için güçtü. İlk lugat, XX. yüzyılın başında V.A. Moşkov tarafından Gagauz folklor malzemesine ek olarak derlenen üç bin kelimenin, V. Radlov'un ***Türk Kavimlerinin Halk Edebiyatından Örnekler*** *isimli serisi arasında* ***Besarabya Gagauzlarının Sözlüğü*** *adı altında yayınlanması ile çıkmıştır. Bu serinin X. kısmındaki "Besarabya Gagauzlarının Ağızları" adı altında derlenen metinler V. Moşkov tarafından 1904 yılında Rusçaya çevrilerek bastırılmıştır. Bu çok büyük olmayan metinler halen Gagauz sözlüğünün temelini oluşturmaktadır.*

1930 yılında Gagauz patriği Mihail Çakır, Besarabya'daki okullarda Romence ders gören Gagauz öğrencileri için küçük bir Gagauzca–Romence sözlük yazmıştır.

SanalBaba

Nihayet Moldavya da Gagauz yazı dilinin kullanılışına başlandıktan sonra D.N. Tanasoğlu, ilk ve orta dereceli okullarda ana dilleri Gagauzca ile eğitim gören öğrenciler için kısa bir imlâ sözlüğü (orfografya) yazmıştır[7].

Moldavya ve Ukrayna'daki Gagauz köylerine 1956 ile 1962 yılları arasında yapılan lehçe araştırmaları gezileri sırasında Gagauz dilbilimcileri L.A. Pokrovskaya, B.P. Tukan, E.K. Koltsa ve G.A. Gaydarji tarafından büyük bir sözlük malzemesi derlenmiş ve bu sayede ilk çağdaş Gagauz dili sözlüğünün düzenlenmesine imkân hazırlanmıştır. Araştırma heyetinin elde ettiği malzemeden, Gagauzca üzerine yapılan yayınlar ve yukarıda adı geçen Gagauz sözlüklerinden yararlanılarak yazılacak olan lügatın kartdöteksti yapılmıştır.

Sözlüğün hazırlanmasına N.A. Baskakov başkanlık etmiştir. Gagauzların çoğunluğu Moldavya'da yaşadığı için eserin Gagauzca–Rusça–Moldavca şeklinde yazılmasının gerekli olduğu kanaatine varılmıştır. Sözlüğün üç dilde yazılmasındaki temel düşünce Gagauzların önce SSCB halkları arasındaki ilişkileri sağlayan Rusçayı ve sonra Moldavya'nın milli dilini benimsemelerini kolaylaştırmak olmştur. Öyle ki Ukrayna, Kazakistan, Özbekistan ve diğer Sovyet Cumhuriyetlerinde yaşayan Gagauzlar da bu sözlükten faydalanabilsin. Bu duruma göre sözlükte Rusçanın da bulunuşu, eserin tercüme için de kullanılmasını sağlayacaktır.

Gagauzca–Rusça–Moldavca sözlüğünün, pratikteki öneminin yanında Türkologların faydalanacağı yeni bir eser olmak gibi önemli bir yanı da vardır.

Bu sözlük şartların elverdiği derecede Gagauzcanın söz hazinesini içine almakta, yani Gagauz halkının konuşma ve yazı dilindeki sözleri ihtiva etmektedir. İlaveten sözlükte etnografik ve ananevi folklorda rastlanan bir sıra sözlere de yer verilmiştir. Ayrıca Gagauzcada sıklıkla kullanılan deyimler, idiom ve atasözleri de esere dahil edilmiştir.

Gagauzcadaki cümle teşekkülünün özelliği, Türkçe kelimelerin

7– D.N. Tanasoğlu. Gagauz Dilinin Orfografya Laflığı. Kişinev, 1959.

SanalBaba

yanında bu halkın tarihi gelişimi sırasında birlikte yaşadığı ve yakın temasta olduğu çeşitli milletlerin dillerinden alınan kelimeleri de ihtiva etmesidir. En çok Slavcadan (Bulgarca ve Rusçadan) kelime geçmiştir. Bundan sonra gelen yabancı kelimeler Romen dillerinden olan Moldavca ve Romence menşelidir. Gagauzlar Balkanlarda iken, daha az olmakla beraber Türkiye üzerinden Arapça ve Farsçadan da kelime almışlardır. Aynı devrede kilise ayinleri yoluyla Yunancadan epeyce kelime geçmiştir.

Sovyetler Birliği devrinde Gagauzcada önemli sayıda Rusça ve Moldavca kelimeler yer almaya başlamıştır.

Bütün bu özellikler yayınlanan sözlüğe aksettirilmiştir.

Sözlüğün düzenlenmesindeki en önemli güçlük, Gagauzcadan Rusçaya ve Moldavcaya çeviri yapılırken kelimenin en yakın karşılıklarının bulunmasında çekilmiştir. Arada bir sözlüğün Rusça ve Moldavca kısmında bazı anlamlardan uzaklaşıldığı görülebilir. Meselâ bir dilde açıklamalı çeviri yapıldığı halde diğer dilde aynı kelimenin karşılığı bulunamamış, bir dilde atasözlerinin tam karşılığı verilebildiği halde diğerinde ise aynı şey mümkün olamamıştır.Rusça ve Moldavca kısımlarda da çeviri karşılıklarının bulunmasında yetersizlikler görülebilir.

Bütün bu durumlar, söz konusu dillerin kelime ve gramer terkiplerindeki önemli farklılıkların bulunması ile açıklanmaktadır.

Sözlükte normatif amaç takip edilmemiş, fakat değişik şekildeki kelimeler karşılaştırılırken yine de bunlardan biri esas alınmış ve bu kelimenin diğer değişik şekilleri sözlükte ilk ele alınan manâsına göre açıklanmıştır. Fakat genel olarak 1958'de kabul edilen Gagauz orfografya (imlâ) kaidelerine uyulmuştur.

Sözlüğün, bugünkü Gagauzcanın ilk sözlük denemesi olduğu gözönünde bulundurulursa, kullanılışı sırasında bazı kopukluk ve okunuş zorluklarının ortaya çıkacağı şüphesizdir. Ancak ileride yapılacak çalışmalarla bu noksanlıklar tedricen giderilecektir.

Sözlüğün ihyasıyla ilgili bütün not ve tavsiyelerin 121019 Moskova, G–9, ul. Marksa–Engelsa, 1/4 adresindeki SSCB Bil. Ak.

SanalBaba

Dilbilimi Enstitüsü'ne ve Kişinev'deki Prospekt Lenina 1'deki Moldavya SSC Bil. Ak. Dil ve Ed. Enst. ile "'Sovetskaya Entsiklopediya", 109817, J—28, Pokrovskiy Bulvar 8, adreslerine bildirilmesi rica olunur.

SSCB, Dilbilimi Enstitüsü
MSSC. Dil ve Ed. Enstitüsü

SanalBaba

– A –

a: 1) Nida. Aaa geldin. 2) Fakat. O gitti a ben kaldım. 3) Edat. Aldın a!

aaamak: 1) Ahmak. 2) Buharlaşma.

aaç: Aç. Aç sefil kalmak. *Tok aacın halini bilmeer (Ata s.): Tok acın halinden anlamaz.*

aaç: Ağaç. Aaç kakan: Ağaç kakan kuşu.

aaçlanmaa: Ağaçlandırmak.

aaçlık: Açlık, sefalet. *Uzamış kulakları aaçlıktan: Çok büyük açlık çekmiş.*

aaçlık: Ağaçlık, ormanlık yer.

aad: Bk. ad.

aaalamaa: Ağlamak. Kanı yaşlan aalamaa: Kanlı göz yaşı dökmek. *Aalamayan uşaa meme vermezler: Ağlamayan çocuğa meme vermezler.*

aalamak: Ağlama. *Çok gün aalamanın bir gün gülmesi de var (Ata s.): Günlerce ağlayan bir gün gelir güler.*

aalamsamaa: Ağlamaklı olmak.

aalamsamak: Ağlamaklı olma.

aalamsık: Ağlayan.

aalaşıklı: Ağlamayı seven kişi.

aalaşmaa: Ağlaşmak.

aalaşmak: Ağlaşma.

aaalatmaa: Ağlatmak. *Aalatma bir kimseyin uşaanı düşün kendikilerine da (Ata s.): Kimsenin çocuğunu ağlatma, kendi çocuğun olduğunu düşün.*

aalayıcı: Çabuk ağlayan

aalayış: Ağlama; dert yanma, şikâyet.

aaldadan: Aldatan.

aalem: Dünya. Yabancı (el alem). Aalemin işi: Elalemin işi, başkasının işi. *Aalemin tauu kaaz görüner (Ata s.): Başkasının tavuğu kaz görünür.*

*a.***alem:** El alem. Aalemin aazı: El alemin ağzı (sözü).

aalemce: Bk. aalemcesin.

aalemcesine: İnsanca.

aamaa: Buharlaşma.

aamaklanmaa: Bk. ahmaklanmaa.

aamaklık: Bk. aahmaklık.

aar: 1) Ağır, güç, zor. Aar [ağır] iş. Aar [ağır] uyku Aar laf: Anlaşılması güç söz; gücendirici söz. Aar başlı: Söyleneni güç anlayan. Aar [ağır] yük. Aar elli olmaa: Davranışı, işi, eli yavaş olmak. Aar gelmeye bir kimsee: Bir kimseye yük olmak. Aar kalmaa: Birinden gebe kalmak. Aar kulaklı: Güç işiten, zor anlayan. Aar dilli: Ağır söz söyleyen.

aara: Bk. ara.

SanalBaba

aaramaa: Aramak. *Aaramaa iineyi samannık içinde (Ata s.): Samanlıkta iğne arama. Öküz altında buzaa aaramaa (Deyim): Öküzün altında buzağı aramak. Eni dostu aara ama eski dostu da unutma (Ata s.): Yeni dostu ara, ama eski dostu da unutma.* Aaramaa leezımnı kiyadı: Gerekli olan kitabı aramak. Maana arama: Bahane aramak, sebep aramak.

aaranan: 1) Aranan kişi. 2) Önemli, değerli

aarandırmaa: Arandırmak.

aaranıcı: Aranan kişi.

aaranılmaa: Aranılmak.

aaranmaa: Aranmak.

aaraştırmaa: Araştırmak.

aaraştırmak: Araştırma.

aarayan: Arayan, araştıran. *Aarayanı bulmaa (Ata sözü): Arayan bulur.*

aard: Bk. ard.

aaret: Çocuk. Bet aaret: Bed (çirkin) çocuk.

aarı: 1) Ağrı; keder, üzüntü. 2) Bk. arı.

aarif: Arif. Okumuş, akıllı. *Aarif adeer, ahmak umut çeker (Ata s.): Açıkgöz vaad eder, aptal ümit eder.*

aariflenmee: 1) Akıllanmak. 2) Akıllılık, bilgiçlik göstermeye çalışmak.

aarifletmee: Eğitmek, öğretmek.

aarımaa: Bk. aarmaa.

aarıtmaa: Arıtmak, saflaştırmak, temizlemek.

aarlanmaa: Bk. aarlaşmaa.

aarlaşmaa: Ağırlaşmak, kötüleşmek, zor duruma düşmek. İşlerin sarpa sarması.

aarlaştırmaa: Daha ağır duruma düşürmek, zorluk çıkarmak.

aarlatmaa: Ağırlaştırmak, işi zorlaştırmak.

aarlık: Ağırlık; yük.

aarmaa: 1) Ağırmak. Başım aarer: Başım ağrıyor. 2) Aydınlanmak, ağarmak: Dan yerleri aarer: Tan yeri ağarıyor. 3) Saçların ağarması.

aart: Bk. ard.

aartmaa: Bk. artmaa.

aartmaa: Kurutmak için bir şeyi asmak.

aaz: 1) Ağız. *Suser, sansın su aazına almış (Ata s.): Ağzında su varmış gibi susuyor.* 2) Bir cismin açık olan yeri. Çuvalın aazı [ağzı] 3) Nüfus. Kaç aazsınız: Kaç nüfussunuz (aile olarak). 4) Söz (mec.): Aaza düşmee: Dile düşmek.

aaz: Bk. az.

aazlı: 1) Ağızlı. 2) Geveze. Boş aazlı: Boşboğaz. 3) Aptal. Aazı açık: Ağzı açık, aptal.

aazlık: İlik (düğme için açılan yer).

SanalBaba

aazsız: Konuşmayan kişi. Ağzı dili olmayan (mec.).

aba: 1) Evde dokunmuş basit bir kumaş. 2) Abadan yapılmış palto. 3)Keçe; keçeden yapılmış çizme veya ayakkabı.

abacı: 1) Aba diken terzi. 2) Aba tüccarı. 3) Korkuluk.

abacılık: 1) Aba atölyesi. 2) Aba yapma işi.

abalık: Aba dokumasından bir top.

abandırmaa: Abandırmak (Bk. abanmaa).

abanmaa: 1) Dayanmak, abanmak. 2) Birini kendine destek yapmak.

abbreviatura: Kısaltma, özetleme.

aber: Bk. haber.

aberci: Bk. haberci.

aberlemee: Bk. haberlemee.

aberli: Bk. haberli.

abersiz: Bk. habersiz.

abersizlik: Bk. habersizlik.

abhaz: Abaza; Abaza dili.

abhaziyalı: Abaza ülkesinden.

abla: 1) Abla. 2) Genç bir hanıma saygı hitabı.

abonat: Abone etmek.

abrikos: Kayısı.

abur: Buhar. Buharlaşma.

aburlanmaa: Buharlanmak; camın buharlanması.

aburlu: Buharlı, buharla örtülü.

aburluk: Buhar çıkarma; buharla örtülmüş.

abzats: Satır başı.

acamı: Bk. acemi.

acemi: 1) Eğitilmemiş, yabani (hayvanlar için). 2) Tecrübesiz, müptedi

acı: 1) Acı. 2) Istıraplı, üzüntülü (mec.). *Kim tatmadı acıdan annameer tatlıdan (Ata s.): Acı çekmeyen mutluluktan anlamaz.* 3) Acı. *Acı patlıcanı kraa aşlamaz (Ata s.): Acı patlıcanı kırağı çalmaz.*

acı: Hacı.

acıca: Biraz acı.

acıkmaa: Acıkmak.

acıktırmaa: Acıktırmak, aç bırakmak, açlıktan öldürmek.

acılamaa: 1) Acımsı tad vermek, acılaştırmak. 2) Gücendirmek, üzmek. Bir kimseynin canını acılamaa: Bir kimseyi çok gücendirmek.

acılamaa: Zehir etmek (mec.): *Bir kimseyin yaşamasını (günnerni) acılamaa:* Bir kimsenin hayatını zehir etmek.

acılanmaa: 1) Acılaşmak. 2) Acı duymak, azap çekmek. 3) Üzülmek, kederlenmek.

acılı: Kederli, yaslı, üzüntülü.

acılık: 1) Keder, ağrı, üzüntü. Bu acılıklar biyazlattılar onun kafasını: Bu acılar onun saçlarını ağarttı. 2) Bk. hacılık.

acımaa: 1) Ağrı duymak. Aceer ayaam: Ayağım acıyor. 2) Biri-

SanalBaba

ne acımak.

acımsı: Acımsı.

acınacak: Acınacak. Acınacak hal: Acınacak durumda bulunmak.

acınmaa: 1) Kederlenmek. 2) Birine acımak. 3) Acımak, üzülmek.

acıttırmaa: Acıttırmak.

acıyan: Acıyan. Merhametli.

acıygan: Bk. acıyan.

acıyka: Bk. hacıyka.

açan: Haçan, ne zaman ki [haçan ki]. O geldi, açan ben yoktum evde: Ben evde olmadığımda geldi. Açan aucumda tüy biterse: Hiçbir zaman. *Açan yok amacçi kavga da yok. Münafık olmayınca kavga da olmaz.*

açar: 1) Açar. 2) Coşturucu. 3) Anahtar.

açıcı: Açıcı; açan; başlatan

açık: 1) Açık. 2) Samimi (mec.). Açık adam: İçi dışı aynı adam. Açık göğüslen: Cesurca.

açıkgöz: 1) Açıkgöz. 2) Dikkatli; müşahadeci.

açıklamaa: Açıklamak, izah etmek.

açıklı: 1) Yarı açık. 2) Açık seçik. 3) Samimi. 4) Aydınlık, açıklık

açıklık: 1) Açık yer; geniş yer. 2) Samimiyet, açık kalplilik. Açıklaa vermee: Meydana çıkarmak; keşfetmek; duyurmak.

açılmaa: 1) Açılmak. 2) Aydınlanmak. 3) Olgunlaşmak. 4) Dönüşmek (olaylar için) 5) İtirafta bulunmak.

açılmazlık: Gizli kalmak, açılmamak; kendini tutabilme.

açım: 1) Açma (pencereleri, kapıları). 2) Açılış.

açmaa: Açmak. Bir sobraniya açmaa: Bir toplantıyı açmak. Bir gazeta açmaa: Bir gazete çıkarmak. Bir yaşçik açmaa: Bir sandığı açmak.

açmak: 1) Açma; açılış. 2) Açılma, coşma, çiçek gibi açılma.

açtırmaa: Açtırmak.

ad: 1) İsim. Bir kimseyin adına: Bir kimsenin adına. 2) Ünvan, sıfat. 3) Nam, şöhret. 4) Lâkap: Ad kurmaa: Lâkap vermek. *Adın gelsin: Ölüm haberin gelsin.*

ada: 1) Ada. 2) Burun (coğrafî terim). 3) Bataklık; çukur.

adalı: Adada oturan kişi.

adam: 1) Adam. 2) Erkek. Adam gölmee: Erkek gömleği.

adamaa: 1) Adamak, hediye etme. 2) Vaad etmek. 3) Vermek, feda etmek. 4) İthaf etmek.

adamak: Adama, hediye etme, vaad etme.

adamcasına: Adamcasına.

adamcilen: Bk. adamcasına.

adamnık: 1) İnsanlık. 2) Misafirperverlik.

adamnıklı: 1) İnsancıl. 2) Misafirperver.

SanalBaba

adamnıklık: Bk. adamnık

adamnıksız: 1) İnsafsız, merhametsiz. 2) Bencil, egoist

adamsızlık: 1) Kimsesizlik. 2) Yalnızlık. 3) İnsaniyetsizlik, hainlik.

adanmaa: 1) Vaad etmek. 2) Adanmış olmak, armağan edilmek. 3) Hasredilmiş olmak. 4) Bir görevi yüklenmek.

adanmak: 1) Vaad. 2) Taahhüt, mükellefiyet.

adaptat: İntibak etme.

adaş: Adaş; arkadaş.

adaşlık: Arkadaşlık, dostluk.

adça: Bk. adçasına

adçasına: Adıyla. Adçasına spisok: Adların yazıldığı liste

aderlik: Soru zamirleri (Gramer)

adet: 1) Adet, gelenek. 2) Alışkanlık.

adetçe: Bk. adetçesine.

adetçesine: 1) Geleneğe göre. 2) Açıkça.

adi: Bk. hadi.

adık: Sırtüstü. Adık gelmee (durmaa): 1) Arkaya doğru eğilmek. 2) Sırt üstü düşüp doğrulamamak.

adika: Yani, demek ki.

adıklık: Sırt üstü düşüp doğrulamamak (hayvanlar için).

adılmaa: Arkaya doğru eğilmek

adım: Adım. İki adımda: Çok yakın. Her bir adımda: Fasılasız, devamlı. İlk adımnarı yapmaa: İlk adımı atmak. Adım uydurmaa: Ayak uydurmak, intibak etmek.

adımnamaa: Adımlamak.

adınca: Adıyla. Adınca demee (çaarmaa): Adıyla çağırmak, hitap etmek

adika: Yani, demek ki.

adlamaa: 1) Ad vermek. 2) Övmek.

adlanmaa: Adlandırılmak; şan şöhrete sahip olmak.

adlı: 1) Adını taşıyan. 2) Adına kayıtlı. Adlı propusk: Adına yazılı izin belgesi. 3) Ünlü. 4) Önemli, tanınan.

adlık: Cins ismi (gramer).

administratif: İdarî.

administratsiya: İdare.

admiral: Amiral

adresat: Alan; adres sahibi.

adsız: Adsız

adsızlık: Bilinmezlik.

advokat: Avukat.

advokatura: Avukatlık payesi; avukatlık müessesesi.

adyutant: Yaver.

aedeet: Bk. adet.

aerodrom: Hava alanı.

aeroplan: Uçak.

aeroport: Hava alanı.

af: Af. **Af etmee:** Affetmek.

afaçerist: Dalavereci, dolandırıcı.

afecen: 1) Afacan, telaşlı. 2) Gönülden seven.

afecennik: 1) Arzu, istek. 2) Kaygı, endişe.

SanalBaba

aferim: Aferin.
aferist: İşgüzar; dalavereci, düzenbaz.
afişa: Afiş.
afişat: Afişe edilmiş, ilan edilmiş. Afişat etmee: Afişe etmek.
afion: Görüş; fikir.
afta: Hafta. Kırk saatlık işlenir afta: Haftada kırk saat çalışılır. Büük hafta: Hristiyanlarda dinî bayram haftası. Piinir aftası: Dinî bir hafta (sadece yağlı yeme haftası).
afurisit: 1) İşsiz güçsüz kişi. 2) Küfür, lânet olası.
aga: 1) Ağabey. 2) Bir saygı ifadesi.
agalık: 1) Karının (zevcenin) ağabeyi. 2) Kardeşlik (büyük kardeş).
agent: Ajan, temsilci.
agitator: Propagandacı [tahrikçi].
agitpunkt: Propaganda şubesi.
agrar: Zıraatla ilgili, zıraî. Ağrarnaya reforma: Toprak reformu.
agregat: Araç, enerji istihsal eden motorcuk.
agressiv: Saldırgan, mütecaviz.
agrikultura: Zıraat bilimi.
agronom: Zıraat mühendisi, zıraat teknisyeni veya uzmanı.
agrotehnika: Zıraat bilimi.
agronom: Zıraat mühendisi, zıraat teknisyeni veya uzmanı.
agrotehnika: Zıraat tekniği.
agudi: 1) Dut ağacı. 2) Ada çileği.
ah: Ah.
aha: Oh olsun.
ahmak: Ahmak.
ahmaklanmaa: Ahmaklık etmek.
aht: Aht; yemin, söz. Ahtım var; ahtım yok; ahtını saklamaa [saklamak]; ahtına göre: Sözüne göre.
ahtlı: İstekli, arzulu.
ahtsız: İsteksiz. Ahtsız kayıl olmaa: İsteksizce razı olmak [kerhen razı olmak].
ajaba: Acaba.
ajun: Arife. Kolada ajununda: İsa Peygamberin doğumu arifesinde.
ajur: Örgü.
ajurlu: Örgülü.
ak: 1) Ak. Ak sakal: Tecrübeli, bilgili kişi. 2) Temiz. 3) Göz akı. 4) Ak leke, ak benek. 5) Beyaz. Ak çil beegir: Kır at. Ak şufa: Cıva.
ak: Bk. hak.
akan: Bk. akar.
akar: Akar. Akıcı. Akarsu.
akrobat: Cambaz.
akça: Akça (beyazca).
akış: Akış.
akışmaa: 1) Akmak, süzülmek. 2) Herhangi birini izlemek. 3) Anlaşmak; konuşmak
akıcı: Akıcı.
akıl: 1) Akıl. Akıl üürenmee; akıla tutmaa: Akıl öğrenmek, akılda

SanalBaba

tutmak. Akıl vermee, üüretmee: Akıl vermek, öğretmek. Akıldan bozulmaa: Aklını bozmak. Akıl dışı: Aklın almayacağı. *Akıl var para yok (Ata s.): Akıl var, para yok.* 2) Hafıza, hatıra: Akıldan çıkmaa: Unutmak. 3) Fikir. Bende var bir akıl: Benim bir fikrim var. 4) Akıl, kafa. Koymaa akılını birkimseylen: Biriyle kafadar (aynı kafada) olmak.

akılılık: Akıllılık.

akıllan: Akıl ile, akıllıca.

akıllanmaa: Akıllanmak.

akıllı: Akıllı.

akıllıca: Akıllıca.

akılsız: Akılsız. *Akılsız başın zaametini [zahmetini] ayak çeker (Ata s.): Akılsız başın cezasını ayaklar çeker.*

akılsızlık: Akılsızlık.

akım: Akım.

akın: Akın.

akına: Gerçekte, aslında. Akına yok: Gerçekten yok. Akına dooru: Gerçeğin tâ kendisi.

akıntı: Akıntı. İnsan akıntısı: İnsan seli.

akıtma: 1) Akıtma. 2) Bir çeşit bazlama (un, yumurta ve sütten yapılır). 3) Atların alnındaki ak leke.

akikat: Bk. hakikat.

akkumulyator: Akümülatör.

akkumulyatsiya: Akümülasyon.

aklı: Bk. akıl.

aklık: Aklık.

aklına getirmek: Hatırlatma

akmaa: 1) Akmak. Yaşlarım akeer: Yaşlarım akıyor. Örtü akeer: Çatı akıyor. 2) Dökülmek. Kıza baktı, gözleri aktı: Kıza baktı, gönlünü yaktı.

akop: Siper. Akop kazmaa: Siper kazmak.

akram: Bk. akran.

akran: Akran.

aksız: Bk. haksız.

aksızlık: Bk. haksızlık

akta: 1) Aksiyon (fiil, icraat, hareket). 2) Zabıt; belge. 3) Piyesin bir sahnesi.

aktarılmaa: 1) Dönmek, yuvarlanmak, devrilmek. 2) Kaynamak, galeyan etmek.

aktarlanmaa: Bk. aktarılmaa

aktarmaa: 1) Aktarmak, çevirmek, ters yüz etmek. 2) Atmak. 3) Araştırmak, karıştırarak araştırmak, aramak. 4) Buğdayı kürekle karıştırmak. 5) Karışık işin içinden çıkmak (mec.). 6) Akıtmak. Buazına aktarmaa: Boğazından akıtmak. Başaşaa aktarmaa: Başaşağı akıtmak, indirmek.

akti: Akt (belge, zabıt).

akıtmaa: 1) Akıtmak. 2) Süzmek, süzdürmek.

SanalBaba

aktivat: Aktive edilmiş. Aktivat etmee: Aktif duruma getirmek.
aktivci: Bk. aktivist.
aktivist: Aktive eden.
aktivli: Aktif.
aktrisa: Aktris.
aktyör: Aktör.
aktyörlu: Aktörlükle ilgili.
akuşer: Erkek sağlık memuru.
akuşerka: Ebe.
akula: Köpek balığı.
akvarel: Yağlı boyayla yapılmış resim.
al: Al (kırmızı). Al duaklı (vuallı) gelin: Al duvaklı gelin: Al top: Bir çiçek adı. Al beegir: Al at.
alabaş: 1) Tarla şalgamı. 2) Yabani lahana.
alabarda: Dikkatli adam.
alabiddiine: Alabildiğine.
alaca: Alaca, benekli. Alaca karanık [karanlık], alaca görmee [görmek]. Alaca kuş: Atmaca.
alaca: Bir örgü türü. Alaca dikmee: Örgü örmek.
alacak: Alacak.
alacalamaa: 1) Alaca yapmak. Yımırta alacalamaa: Yumurta boyamak. 2) Karalamak, kötülemek (mec.).
alacalamak: Alacalama.
alacalanmaa: 1) Alacalanmak. 2) Gözlerin kamaşması. 3) Akşam karanlığının basması.
alacalı: 1) Alaca. Alacalı karandaş: Alaca kalem. 2) Benekli. Alacalı inek.
alacalı: Bir tip örgü.
alacalık: Alacalık.
alaç: Bk. halaç.
alaçu: Bk. halaçu.
alaf: Hayvan yemi olarak ot ve saman.
alaflamaa: Hayvanlara ot, saman vermek.
alaflanmaa: Hayvanlara ot, saman verilmesi.
alak-bulak: Allak bullak, karışık. Alak bulat etmee: Allak bullak etmek.
alan-alan: 1) Sıra halinde, gruplar halinde. 2) Seyrek, şurada burada.
alarma: Alarm (tehlike, uyarma).
alat: Acele. Alatlan: Aceleyle. Alat işi: Kötü iş.
alatlamaa: Acele etmek. *Alatlama dişlen alatla işlen (Ata s.): Dişte (dilde) değil, işte aceleci ol.*
alatlan: Aceleyle.
alatlı: Acele.
alay: 1) Güreş minderi, güreş alanı. 2) Halk oyunları meydanı. 3) Alay. Alay alay: Grup grup; adacıklar halinde.
alaza: Bk. halaza.
albanca: Arnavutça.
albanlı: Arnavut.
albom: Albüm.
alçacık: Alçacık.

SanalBaba

alçak: 1) Alçak. 2) Aşağılık (mec.). 3) Bataklık.

alçaklamaa: 1) Kısaltmak, kesip küçültmek. 2) Aşağılamak (mec.).

alçaklanmaa: 1) Küçülmek, kısalmak. 2) Küçük düşmek.

alçaklık: Alçak yerler, bataklık yerler.

alçalmaa: 1) Alçalmak. Gün [güneş] alçaldı. Yangın alçaldı. 2) Küçük düşmek.

alçalmak: 1) Alçalma, küçülme. 2) Küçük düşürülme.

alçecik: Bk. alçacık.

aldadıcı: Aldatıcı.

aldamaç: Ziyafet; mükâfat. Aldamaç vermee (koymaa): Ziyafet vermek. Aldamaçtaysın: Ziyafettesin.

aldanç: 1) Çabuk, kolay aldanan insan. 2) Sahte (hakikî olmayan).

aldancak: 1) Saf, aldatılmaya elverişli kişi. 2) Sahte.

aldanış: 1) Kendi kendini aldatma. 2) Kapılma.

aldanılmaa: Aldatılmak.

aldanmaa: Aldanmak. Derin aldanmaa: İyice, tamamen aldanmak.

aldanmak: Aldanma, kapılma.

aldatmaa: 1) Aldatmak, şaşırtmak. 2) Kandırmak, baştan çıkarmak

aldatmak: Aldatma.

aldırmaa: 1) Aldırtmak. 2) Sabretmek, dayanmak. 3) Saçmalamak. Aldırmaa kendini: Saçmalamak.

aldırtmaa: Almaya mecbur etmek (aldırtmak), satın almasını sağlamak,

aleflenmee: Bk. aliflenmee.

alemee: Bk. haylemee.

alenk: 1) Müzikli oyunlu bir halk toplantısı. 2) Temaşa; tiyatro; selamlama.

alez: Bk. aliz.

alezine: Bk. alizine.

alezlemee: Bk. alizlemee.

alfabet: Alfabe.

algebra: Cebir.

alıcı: 1) Alıcı, müşteri, 2) Rüşvet alan kişi.

alık: Deli. Alık bakış: Deli bakışı.

alıklanmaa: Bk. alıklaşmaa.

alıklaşmaa: Alıklaşmak, aptallaşmak.

alıklaştırmaa: 1) Aptallaştırmak. 2) Aldatmak.

alım: 1) Alım. 2) Kucak. 3) Rüşvet alma.

alınmaa: 1) Alınmış olmak. 2) İşe koyulmak, tutunmak. 3) Soyulmak (deri için). 4) Yıkanıp silinmek (leke için). 5) Birleşmek (evlenmekle ilgili) 6) Bulaşmak (hastalıklar için). 7) Yoksun olmak, felç olmak. Ayakları alınmış: Ayakları kesilmiş. 8) Kendini bir şeye kaptırmak: İşlen alınmaa: İşe dalmak. Laflan alınmaa: Lafa dalmak. Aklı alındı: Aklı başın-

SanalBaba

dan çıktı, çok korktu. 9) Alınmak. Sansın alındı bir taş üreenden: Sanırsın yüreğinden bir taş alındı. Alınmaa bir kimseyin ardına: Birinin ardından koşmak.

alınmak: Alınma, zaptedilme.

alış: Alış.

alışık: 1) Alışılmış. Alışık olmaa: Alıştırılmış olma. 2) İyileşmiş, tedavi edilmiş.

alışıklık: Alışkanlık haline gelme.

alışkan: Alışkın.

alışkannık: Alışkanlık; alıştırma, ehlileştirme.

alışmaa: 1) Alışmak. 2) İyileşmek, sağlığına kavuşmak. Alışmaa duudurmaktan sora: Doğum yaptıktan sonra iyileşmek.

alışmak: 1) Alışma, alışkanlık peyda etme. 2) Sağlığa kavuşma.

alıştırmaa: 1) Alıştırmak, öğretmek. 2) Tedavi etmek.

alış–veriş: Alış veriş. Alış veriş yapmaa [yapmak].

alış–verişçi: Alış veriş yapan.

alif: Alev, ateş, sıcaklık. Fırının alifi: Fırının alevi, ateşi, sıcaklığı. Üreen alifi: Yüreğin ateşi. Alifi geçmiş: Soğumuş.

aliflenmee: 1) Alevlenmek. 2) Hiddetlenmek, sinirlenmek.

alifli: 1) Alevli, kızgın, hararetli. 2) Hırçın. Alifli adam: Hararetli, hırçın tabiatlı adam. Alifli tutunmaa işe: İşe dört elle sarılmak.

aliflik: Hararetlilik; hırçınlık.

aliment: Emekli aidatı. Aliment ödemee: Emekli kesintisi ödemek.

alintat: Şımarık; nazlı. Alintat etmee: Şımartmak; okşamak.

aliz: Bk. haliz.

alizine: Bk. halizine.

alizlemee: Bk. halizlemee.

alizlemek: Bk. halizlemek.

alizlenmee: Bk. halizlenmee.

alizlik: Bk. halizlik.

alka: 1) Yüzük, daire. Alkaya almaa: Bir daire halini almak. 2) Zincir halkası. 3) Tasma, boyunluk. 4) İlmik. 5) Kemer. 6) Kordon. 7) Halka. *Alkaya başını sokmaa (Deyim): Büyük bir yükün altına girmek.*

alkalamaa: 1) Çevirmek, halkaya almak. 2) İlmik dizmek. 3) Boynuna halka geçirmek (Azgın ineği halkaya vurmak). 4) Kapana kıstırmak. 5) Ağa düşürmek.

alkalamak: Halkalama (çevirme, boynuna halka geçirme, tuzağa veya ağa düşürme).

alkalanmaa: 1) Çevrilmiş olmak. 2) Zincirlenmiş olmak. 3) Suyun halka şeklinde dalgalanması. 4) Halkalar haline getirilmek.

alkalı: 1) Halkalardan meydana gelmiş olmak. 2) Kafese veya ağa

SanalBaba

sokulmuş olmak. 3) Sarılmış, çevrilmiş olmak.

alkalı: Çevrilmiş, ada şeklinde. Alkalı toprak: Ada.

alkogol: Alkol.

alkogolik: Alkolik.

alkogolizma: Alkolizm.

allaa: 1) Allah. Allaa biler: Allah bilir. Allaa etmesin: Allah etmesin. Allaa belanı bulsun (versin): Allah belanı versin. Allaa [Allah] razı olsun. 2) Allah. Allaam: Allahım. Şükür Allaaya [Allaha]. Allaayın soluu: Allahın soluğu (aziz ruh). Allaa adamı: Allahın kulu. 3) Allah. Allaa rozolsun: Allah razı olsun (teşekkür ederim yerine de kullanılır).

allaasız: Allahsız, dinsiz, ateist.

allaasızlık: Allahsızlık.

allah: Bk. Allaa.

allahlık: Kurbanlık hayvan.

alle: İhtimal, zannedersem; anlaşılan.

allelem: Bk. alle.

allem: Bk. alle.

alleya: Gezinti yeri, allef [Fr.], patika.

allo: Alo.

alma: Elma. *Alma fidandan uzak düşmeer (Ata s.): Elma ağacından uzağa düşmez.* Yer alması: Yer elması.

almaa: Almak. Kabul etmek. Toplayarak almak. Çorbanın köpüğünü, südün üstünü almaa: Çorbanın köpüğünü, sütün kaymağını almak. Ekmek satın almaa [almak]. Pene almaa: Esir almak. Taksi almaa: Taksi tutmak. Arendaya almaa: Kiralamak. Üstüne almaa [almak]. Ateş almaa [almak]. Ölçü almaa [almak]. Göze almaa [almak]. Esap almaa: Dikkate almak, gözden geçirmek. Esaba almaa: Dikkate almak. *Almaa üç kat deri bir kimseyden: Birinin üç kat derisini yüzmek.* Gülmee almaa: Güldürmek, coşturmak. Almaa birkimseyin aklını: Bir kimsenin aklını almak; birini çok korkutmak. Umudunu almaa: Ümidini kesmek. Başına bela almaa [almak]. Sansın elinnen almış: Sanırsın eliyle almış gibi. Şeytan alsın başını. Yol almaa [almak]. Suuk almaa: Soğuk almak. Önünü (ilersini) almaa: Tedbir almak, önlemek. Arka almaa: Arka çıkmak.

almacık: 1) Küçük elma. 2) Kalça kemiğinin yuvarlak olan ucu [caput femoris].

almacaa almaa: Güreşte kalçanın üzerine almak.

almak: Alma.

almalı: Elmalı. Elması bol olan yer

SanalBaba

almalık: Elma bahçesi.
almaz: Elmas.
almecık: Bk. almecık.
alt: 1) Alt, alt kısım. *Gülümsemee bıyık altından (Deyim): Bıyık altından gülümsemek.* 2) Yenilmek. Alt kalmaa: Altta kalmak, yenilmek.
alta: Olta.
altar: Kilisede ibadet merkezi.
altay: Altay (Altay dağları, Altay bölgesi).
altayka: Altaylı kadın.
altbilinç: Bilinç altı.
altı: Altı.
altılık: Altılık.
altın: Altın. Altınnan yaldızlamaa: Altınla yaldızlamak. *Diil hepsi altın, ne yalabeer (Ata s.): Her parlayan şey altın değildir.*
altıncı: Altıncı.
altıncık: Bir çiçek adı.
altınkı: Alttaki. Altınkı sıra: Alttaki sıra.
altınnamaa: Altınlamak.
altınnamak: Altınlama.
altınnı: 1) Altınlı: 2) Altın yaldızlı
altlık: Altlık, sergi, alta serilen şey
altmış: Altmış.
altoit: 1) Kıvrılmış, bükülmüş. Altoit etmee: Bükmek, aşılamak. Altoit yapmaa (koymaa): Aşılamak [tıp].
alva: Bk. halva.
alver: Bk. ayver.
alvitsa: Müge (çiçek).
ama: Ama, fakat.
amaanet: 1) Emanet. 2) Emanete bırakma. Amaanet almaa: Emanete almak.
amaanetçi: Emanetçi.
aman: 1) Bağışlama, af. Aman gelmee: Merhamet dilemek. 2) Bıktırma, aman.
amansız: Merhametsiz, insafsız; aman vermeyen. Amansız ayaz: Şiddetli ayaz.
amaz: İftira.
amazçı: İftiracı; ihbarcı.
amazlamaa: İftirada bulunmak; ihbar etmek.
amazlamak: İftira; ihbar.
ambar: Ambar.
ambarcı: Ambarcı.
ambitsiya: İddia. Ambitsiya yapmaa: Direnmek, dikleşmek.
ambitsos: 1) İkbalperestlik; ihtiraslı. 2) Direnen, ısrarlı, mücadeleci.
ambulatoriya: Hastane ambulansı.
amel: Bk. hamel.
amellik: Bk. hamellik.
amenda: Ceza, para cezası. Amenda koymaa: Cezalandırmak. Amenda ödemeğe: Para cezası (tazminat) ödemek.
amendalamaa: Cezalandırmak.
ametsit: 1) Baygın halde bulunan, şuursuz [amnesia hali]. 2) Sarhoş. Ametsiz olmaa: Kendin-

SanalBaba

den geçmek, bayılmak; sarhoş olmak.

amıca: Bk. amuca.

amin: Hem de; aynı zamanda.

amnistiya: Af (Adlî veya siyasî)

amuca: Amca. Amuca oolu: Amca oğlu.

amur: 1) Hamur. Amuru yuurmaa: Hamur yoğurmak. 2) Ekşi hamur (hamur mayası). 3) İyi pişmemiş, çiğ ekmek. 4) Hamur. *Bir amurdan olmaa (Deyim): Aynı bağın koruğu .....?*

amurlamaa: 1) Hamurla yağlamak. 2) Hamuru mayalamak.

amurlanmaa: Hamurlanmak.

amurlu: 1) Hamurlanmış. Amurlu ekmek: Hamurlu ekmek. 2) Mayalanmış hamur.

amursuz: Taze. Amursuz ekmek: Taze ekmek.

amut: Bk. hamut.

amutlanmaa: Bk. hamutlanmaa.

ana boba: Ana baba.

ana: 1) Ana. Ana dili: Ana dil. İkinci ana: Üvey ana. Anadan dumaa: Anadan doğma: çırıpçıplak. Ana topu: Dünürlerin verdiği hediyeler. 2) Ana. *Nicel anası, öle de danası (Ata s.): Anası ne ise danası da odur. Anaa kendi buynuzu aar gelmeer (Ata s.): Anaya çocukları yük değildir.*

anaç: 1) Anaç. 2) Damızlık bırakılan dişi hayvan.

anaçka: Dişi hayvan.

anafura: Bk. nafra.

anahtar: Bk. anatar.

analı bobalı: Analı babalı.

analı: Analı.

analık: 1) Üvey ana. 2) Annelik.

analizovat: Analiz yapmak. Analizovat etmee: İnceleme, tahlil yapmak.

anarhizma: Anarşi.

anasız bobasız: Anasız babasız.

anatar: Anahtar. Evden anatar: Evin anahtarı. *Anatar bulmaa bir kimseyn üreene: Birinin kalbini açmak için anahtar bulmak.*

anca: Ancak. Anca vakit biz görüşmedik: Bunca zamandır görüşmedik.

ancak: Anca.

andeki: Bk. anidenki.

anden: Bk. aniden.

andence: Bk. Anidence.

andırmaa: Andırmak, hatırlatmak. O andırır bana mamuyu: Bana annemi hatırlatır. Geçenkileri andırmaa: Geçmiştekileri hatırlatmak.

andız: Fundalık.

anekdot: Fıkra.

angı: Hangisi. Angısı üçünden: Üçünden hangisi. Adam, angısını ben gördüm: Benim gördüğüm adam.

angış: Bk. angıç.

SanalBaba

angıç: Arabanın yan tarafı, yan takıları.

angıçlı: Yan takılı hayvan arabası. *Bir araba bir de angıçlı taliga (Ata s.).*

angışlı: Bk. angıçlı.

angil: Melek.

angina: Anjin, boğaz ağrısı.

anılı: Bk. anılmış.

anılmaa: 1) Hatırlanmak. 2) Hatırlatılmak. 3) Meşhur olmak, ün kazanmak.

anılmış: 1) Anılmış. 2) Meşhur. 3) Mahir sanatkâr.

anırmaa: 1) Anırmak. 2) Avazı çıktığı kadar bağırıp çağırmak (mec.).

anırmak: Anırma; gürültü etme.

anırtmaa: Anırtmak.

anız: Anız, biçilmiş tarla.

ani: 1) Ki. Adam, ani bana leezım: O adam ki bana lazım. Kiat, ani ben okeerim: Okuduğum kitap. 2) O biler ani ben gelecek: O biliyor ki geleceğim. 3) Ani o slee üürensin: Ki, o iyi öğrensin. 4) Ani oyuncaan: Oyuncağın nerede?

aniden: Bk. haniden.

anidence: Bk. hanidence.

aniki: Yeterki. Ani ki o gelsin: Yeter ki gelsin.

anmaa: Anmak, hatırlamak. Andın köpee, kap sopayı (hazırla martee): İti an değneği (merteği) hazırla.

anmak: Anma

annadıcı: Hikâyeci

annamaa: Anlamak. nicel bunu annamaa: Bunu nasıl anlamalı. Anneersinmi: Anlıyor musun?

annamak: Anlama, anlayış.

annamasız: 1) Anlamsız. 2) Boş.

annamaz: 1) Anlamaz. 2) Vicdansız.

annar: Anlar.

annaşa: Anlaşabilme.

annaşılan: Anlaşılan, anlaşılabilen.

annaşılan: Öyle anlaşılıyor ki.

annaşılmaa: Anlaşılmış olmak.

annaşmaa: 1) Anlaşmak, sözleşmek. 2) Hesaplaşmak (mec.).

annaşmak: 1) Anlaşma. 2) Söz kesme.

annaşmazlık: Anlaşmazlık.

annatma: Hikâye. Anlatılan konu.

annatmaa: Anlatmak.

annatmak: Anlatma.

annattırmaa: Anlattırmak, anlatmaya mecbur etmek.

annayan: Akıllı, zeki.

annayış: Anlayış.

annayışlı: Anlayışlı.

annayışlık: Bk. annayış.

annayışsız: Anlayışsız.

annayışsızlık: Anlayışsızlık.

annı: Alnı. Açık annı: Alnı açık. Annısında yazılı: Alnında yazılı. Yıldızlan annında: Allnında yıldızla doğmuş [şanslı].

annık: Sınır. Bozmaa annıkları: Sı-

SanalBaba

nırları bozmak, yok etmek.
anons: İlan, bildirme.
ansambl: Meclis, toplama.
ansırdıcı: Aksırtıcı, hapşırtıcı.
ansırıcı: Aksıran; aksırtan.
ansırık: Aksırık. Ansıracaam çıker: Canım aksırmak [hapşırmak] istiyor.
ansırmaa: 1) Aksırmak. 2) Atların ürkünce bir ses çıkarması [Panhurmak?].
ansırmak: Aksırma.
ansız: Bk. ansızdan.
ansızdan: Ansızın.
ansızlık: Beklenmeyen bir anda.
anteri: Entari.
antihrist: Hristiyanlığa karşı olan.
antikrist: Bk. antihrist.
antonovka: Bir elma türü.
ap: Kuvvetlendirici edat. Apaçık Apansızdan [apansızın].
apelsin: Portakal.
apot: Nöbetçi. İmdada gel!
april: Nisan.
apteka: Eczane.
ar: Satıh ölçüsü (100 m^2).
ara: 1) Aralık, çatlak. 2) Yan sokak. 3) Aralık, fasıla. 4) Mesafe, yer.
araba: Araba. *Kimin arabasına pinecen onun türküsünü çalacan (Ata s.): Kimin arabasına binersen onun türküsünü söylersin.*
arabacı: Aynı anlamda.
arabeci: Bk. arabacı.
arada saatta: Bazen, nadiren.
aralamaa: Aralamak.
aralanmaa: 1) Aralanmak, yarım açılmak. 2) Serbestiye kavuşmak, hür olmak.
aralatmaa: Aratlatmak (Bk. aralamaa).
aranı: Bk. haranı.
arap: 1) Arap. 2) Zenci. Kara Arap: Zenci.
arapça: Arapça.
arapniklemee: Kamçılamak.
ara–sıra: Ara sıra.
arasız: Aralıksız, kesintisiz.
arasöz: 1) Çekilmek; ricat etmek.2) Giderayak not etmek, kaydetmek.
araştırıcı: Araştırıcı.
arcamaa: Bk. harcamaa.
arcanmaa: Bk. harcanmaa.
arcatmaa: Bk. harcatmaa.
arç: Bk. harç.
arçlık: Bk. harçlık.
ard: Art. Ardına: Arasına. Ardı önüne: Arkadan ileriye doğru. Ardı kesildi: Aynı anlamda. Kapu ardına: Kapı ardına.
Ardal: Bk. hardal.
ardey: 1) Biber. 2) Hareketli, süratli.
ardeylemee: Biberlemek, tuz biber ekmek.
ardeylenmee: Biberlenmek; hırçınlaşmak.
ardeyli: Biberli, biberlenmiş.

SanalBaba

ardına: Ardından, peşinden.
ardından: Arkasından.
arena: Arena.
arenda: Kira. Arendaya (arendaylan) almaa: Kiralamak, kirayla almak. Arendaya vermee: Kiraya vermek.
arendalamaa: 1) Kiralamak. 2) Kiraya vermek.
arendalanmaa: Kiralanmış olmak.
arest: Tutuklama.
arestat: Tutuklu kişi. Arestat etmee: Tutuklamak
argaç: Tekstil. Atkı.
argaçlamaa: Dokumak.
argımaa: Zayıflamak [Azerbaycan Türkçesinde "arıkmak"].
argın: 1) Zayıf [yorgun argın], 2) Değersiz.
arhangel: Büyük melek, meleklerin başı (Cebrail).
arheolog: Arkeolog.
arhiepiskop: Baş rahip, baş piskopos.
arhipelag: Takım adaları.
arhitektura: Mimari.
arhiv: Arşiv.
arı: Arı. Yaban arısı.
arıcı: Arıcı.
arıcılık: Arıcılık.
arımaa: Yorulmak, güçten düşmek.
arın: Bk. harın.
arınnamaa: Bk. harınnamaa.
arınnık: Bk. harınnık.
arış: 1) Kütük. 2) Araba oku; ok.
arıtmaa: Yorgun düşürmek, yormak.
arif: Bk. aarif.
arifmetika: Aritmetik.
ariya: Arya.
arka: 1) Arka. 2) Dayanak, destek (mec.). Arka çıkmak. Arka (arkaya) almaa: Destek olmak. Arkası var: Onu destekleyen var.
arkada: Arkada.
arkadaş: Arkadaş.
arkadaşlık: Arkadaşlık.
arkalı: 1) Geniş omuzlu. 2) Arkası olan kişi (mec.)
arkalık: 1) Arkalık (Sandalya veya koltuğun yaslanacak kısmı). 2) Çul.
arkan: Kement [urgan?].
arktik: Kuzey kutbu bölgesinde olan.
arkuş: Keman yayı; yay.
arman: Bk. harman.
armancı: Bk. harmancı.
armannama: Bk. harmannamaa.
armata: Armada; ordu. Armata yapmaa: Askerlik yapmak.
armiya: Ordu. Armiyeye gitmee: Orduya katılmak.
armut: Armut.
armutluk: Armut ağacı bahçesi.
armyan: Ermeni.
armyanca: Ermenice.
armyanin: Bk. armyan.
armyanka: Ermeni kadın.
arnaut: Arnavut.

SanalBaba

arnaut: Bir buğday türü.
arpa: Arpa. Arpa suyu: Bira.
arpacık: 1) Soğan arpacığı. 2) Göz kapağı çıbanı. 3) Tüfeğin arpacığı.
arpakaş: Arpa yarması.
arsenal: Cephanelik.
arsız: Arsız, utanmaz.
arsızlık: Arsızlık utanmazlık.
arslan: Bk. aslan.
arşık: 1) Topuk kemiği. 2) Aşık kemiği. Arşaa oynamaa: Aşık oynamak.
arşın: Arşın (uzunluk ölçeği).
arşınnamaa: Arşınlamak, arşın ile ölçmek. Sokakları arşınnamaa: Başıboş dolaşmak.
art: Bk. ard.
artel: Birlik; zıraî birlik.
artık: 1) Çok; fazla. 2) Bundan sonra. 3) İşte sonunda. Artık geldin: Nihayet geldin. Artık yeter: Artık yeter.
artıklık: 1) Fazlalık. 2) İfrat.
artillerist: Topçu.
artilleriya: Topçu birliği. Artilleriya bölüü: Topçu bölüğü.
artist: Artist.
artistik: Sanata ait.
artistka: Kadın artist.
artmaa: Artmak, fazla gelmek. Diil salt etti ama arttı da: Yalnız yeterli olmadı aynı zamanda arttı da.
artsak: Geçimsizlik.
artsaklanmaa: Geçimsizlik etmek.
artsaklı: Geçimsiz, kavgacı.
arttırmaa: 1) Artırmak. 2) Tasarruf etmek, biriktirmek. Dişten tırnaktan arttırmaa: Dişten tırnaktan artırmak. 3) *İşten arttırmasan dişten arttır (Ata s.): İşten artmaz dişten artar.*
asa: Bk. hasa.
aseet: Bk. haseet.
aseetlik: Bk. haseetlik.
asfalt: Asfalt.
asıcı: İdam cezasını (asılmayı) uygulayan kişi.
asılan: Asılan, idam edilen.
asılı: Asılmış. Asılı köprü: Asma köprü.
asılmaa: Asılmak. Asılmaa bir kimseyin boynusuna: Bir kimsenin boynuna asılmak.
aslısız: Asılsız.
aslısızlık: Asılsızlık.
asir: Asır, yüzyıl.
asır: Bk. hasır.
asırcı: Bk. hasırcı.
asker: Asker.
askerce: Askerce.
askerleştirmee: Askerleştirmek.
askerlik: Askerlik.
aslan: Aslan. Aslan aazı: Bir çiçek adı.
aslı: 1) Gerçek, gerçek olanı. 2) Doğruluk; sadakat.
aslılık: Bk. aslı.
asma: Asma. Asma lampa [lamba], asma kilit, asma tavan.

SanalBaba

asmaa: Asmak.
aspirant: Yüksek okuldan yeni mezun olan kişi.
asret: Bk. hasret.
asretli: Bk. hasretli.
assistenka: Asistan hanım.
assistent: Asistan.
asta: Bk. hasta.
astalandırmaa: Hastalatmak.
astalanmaa: Bk. hastalanmaa.
astalık: Bk. hastalık.
astalıklı: Bk. hastalıklı.
astar: Astar.
astarlamaa: Astarlamak.
astarlı: Astarlı. Astarlı fusta: Astarlı eteklik (fıstan).
astarlık: Astarlık.
astırmaa: Astırmak.
astma: Astma, bir hastalık adı.
astrolok: Müneccim.
astronom: Gök bilgini.
aş: Aş; yemek.
aşaa: 1) Aşağı, alt, aşağı kısım. 2) Altına, dibine. Kafasınnan aşaa dooru: Başını aşağıya eğmiş. 3) Aşağılık, âdi, iğrenç.
aşaa: Aşağı. Burnusunnan aşaa: Burnunu aşağı indirmiş (yüzünü asmış).
aşaadakı: Bk. aşaakı.
aşaadan: Aşağıdan. Yukardan aşaadan: Yukarıdan aşaıya doğru.
aşaalamaa: 1) Aşağıya inmek zorunda bırakmak (mesela uçağı indirmek). 2) Küçültmek, fiyatını düşürmek. Aşaalamaa paaları: Fiyatları düşürmek.
aşaalamaa: Aşağılamak, küçük düşürmek.
aşaalanmaa: 1) Aşağı inmek, oturmak. 2) Küçültmek, alçaltmak. 3) Kendini küçük düşürmek.
aşaalık: 1) Aşağılık. 2) Kabalık.
aşçı: Aşçı.
aşçılık: Aşçılık.
aşçiyka: Aşçı kadın.
aşiş: Haşhaş; gelincik.
aşındırmaa: Aşındırmak.
aşındırmak: Aşındırma.
aşınık: Aşınmış.
aşınmaa: Aşınmak. Enner aşındı: Yenler (elbisenin kolları) aşındı.
aşırı: 1) Aşırı. Gün aşırı: Gün aşırı. 2) Yabancı diyar. Aşırı küüden: Uzak köyden. Aşırıda: Dış memlekette.
aşlak: Bk. haşlak.
aşlama: Bk. haşlama.
aşlamaa: Bk. haşlamaa.
aşlantı: Bk. haşlantı.
aşmaa: 1) Gizlenmek, gözden kaybolmak. Gün aştı bulut ardına: Güneş bulutlara büründü. Bayır ardına aşmaa: Bayırın öteki tarafına geçmek.
at: Ad.
at: At. *Attan indi eşee pindi (Deyim): Attan indi eşeğe bindi [Kuzey Doğu Anadolu'da "seni*

SanalBaba

attan indirir eşşeğe bindiririm"].

ata: Baba. Atalar: Babalar.

atak: Hücum. Aşık oyununda baş aşık [heneke]

ataka: Hücum. Atakaya gitmee: Hücuma gitmek. Atakayı geeri urmaa: hücumu püskürtmek.

ataman: Ordu başı, asker başı: Kazakların reisi.

atçı: Seyis.

atçılık: Atçılık.

ateş: 1) Ateş. Ateşi süündürmee: Ateşi söndürmek. İki ateş arasında: İki ateş arasında. *Ateş içine girmee bir kimsey için: Bir kimse için canını ateşe atmak.* 4) *Ateşten kurtulmaa da yalın içine razgetirmee: Ateşten kurtulup alevin içine düşmek (Yağmurdan kaçıp doluya tutulmak)* Korunmaa ateşten gibi: Ateşten korunur gibi. Korkmaa ateşten gibi: Ateşten korkar gibi. 6) *Ateş etmeeden tütün çıkmee (Ata s.): Ateş olmayan yerden duman çıkmaz.* 2) Sinirlenme, hiddetlenme.

ateşçi: Ateşçi.

ateşçilik: Ateşçilik.

ateşlemee: Ateşlemek.

ateşlendirmee: Ateşlendirmek.

ateşlenmee: Ateşlenmek.

ateşli: Ateşli.

ateşlik: Ocak.

ateist: Allahsız.

ateizma: Allahsızlık.

atelye: Atölye, teknik çalışma yeri.

atıcı: Atıcı.

atılı: Atılmış, terkedilmiş. Atılı yaamur: Sağanak halinde yağmur.

atılmaa: 1) Atılmak. 2) Reddetmek. Kendi uşaandan atılmaa: Kendi çocuğunu inkâr etmek, reddetmek. Atılmaa kendi laflarından: Kendi sözlerini inkâr etmek.

atılmak: Atılma.

atım: 1) Atım. 2) Silâh atılması.

atır: Bk. hatır.

atış: 1) Atış. 2) Silah atışı.

atışmaa: 1) Biribirine birşey atmak. 2) Münakaşa.

atlamaa: Atlamak. Top islee atleer: Top iyi sıçrıyor.

atlamak: Atlama.

atlamaya: Bütün gücüyle atlamak.

atlanmaa: 1) Atlatılmış olma; unutulmuş olmak. 2) Atlayıp geçmek. Sel atlanıldı: Selden atlanarak geçildi.

atlas: Bk. atlaz.

atlatmaa: 1) Kaçırmak. Ben atlattım bir orok: Bir dersi kaçırdım. 2) Atlatmak. 3) Tırıst gitmek (atlar için).

atlayarak: Bk. atlayrak.

atlayış: Atlayış.

atlayışlı: Çukurlu çıkıntılı.

atlayrak: 1) Dörtnala. 2) Olanca hızla; çok çabuk.

SanalBaba

atlaz: Atlas.
atlet: Atlet, koşucu.
atletika: Atletizm. Aar atletika: Ağır atletizm. İlin atletika: Hafif atletizm.
atleyış: Bk. atlayış.
atlı: Atlı. Ne atlı ne yayan: Ne atlı ne yayan.
atmaa: 1) Atmak. Enik atmaa: Ağaçtan yere meyva düşürmek. 2) Dağıtmak, saçmak. 3) Terk etmek, bırakmak. Kendini atmaa: Kendini işine vermek.
atmak: Atma.
atsız: 1) Atı olmayan. 2) Yaya.
attestat: Diploma, şehadetname.
attestatsiya: Şehadet, teskiye.
attestovat etmee: Karakterize etmee: Belgelemek; şehadet etmek.
au: Bk. av.
aucu: Avcı.
auculuk: Avcılık.
auç: Avuç. Bir auç yer: Bir avuç yer. *Açan aucumda tüü bitecek: [Haçan ki] avucumda tüy bitecek; avucumda tüy bittiğinde*
auçlama: Avuçlamak
auditoriya: Dershane, konferans salonu
audukat: Bk. advokat.
august: Bk. avgust.
aul: 1) Ağıl. 2) Çit. *Aul örennere pardı taşımaa (Ata s.): Çit örenlere çırpı taşımak (vakti boş geçirmek)*
aulamaa: Avlanmak. Yabani aulamaa: Kurt avına çıkmak. *Sinek aulamaa: sinek avlamak (bomboş dolaşmak).*
aulanmaa: Avlanmak.
aumaa: Bk. aulamaa.
aurt: 1) Avurt. Aurt dişi: Azı dişi. 2) Diş eti. Aurtlarım aceer: Diş etlerim acıyor.
auşam–sabaa: Akşam sabah.
auşam: Akşam. Auşam [Akşam) üstü. Auşama: Bugün akşama. Auşam şkolası: Akşam okulu. Auşam ekmee: Akşam ekmeği. Auşamersin: İyi akşamlar!
auşamkı: 1) Akşamki. 2) Dün. Auşamki imee: Dün akşamki yemek.
auşamnamaa: 1) Akşam olmak. 2) Akşama kadar bir yerde kalmak.
auşamnatmaa: Akşamlatmak.
auşamnen: 1) Akşamları, her akşam: 2) Akşamleyin.
auşamneyin: Bk. auşamnen.
autmaa: Avutmak.
autturmaa: Avutturmak.
avşam sabaa: Bk. auşam sabaa.
avşam: Bk. auşam.
avşamkı: Bk. auşamkı.
avşamnamaa: Bk. auşamnamaa
avşamnen: Bk. auşamnen
avşamneyn: Bk. avşamnen.
av: 1) Av. 2) Av eti.
ava: Bk. hava.

SanalBaba

avadannık: Enstrüman; envanter. Çiftçilik avadannıı: Zıraat alet ve edavatı.
avalandırmaa: Havalandırmak.
avalanmaa: Havalanmak.
avan: Merhametsiz, gaddar. Ne avan adam: Ne merhametsiz adam.
avannık: Merhametsizlik.
avans: Avans.
avantyura: Macera.
avantyurist: Maceracı.
avar: Avar devlętine ait.
avarca: Avarca.
avariya: Kaza sonucu hasar. Avariya maşinası: Kazaya uğrayan motorlu araç.
avariyalı: Kazazede, kaza geçiren kişi.
avaz: Avaz, seda.
avcı: Bk. aucu.
avcılık: Bk. aauculuk.
avere: Varlık, zenginlik; mülk. Avere yapmaa: Zenginlenmek.
avereli: Zengin, varlıklı. Avereli adam: Zengin adam.
averelik: Zenginlik.
averie: Bk. avere.
avez: Bk. havez.
avezçi: Bk. havezçi.
avezlendirmee: Bk. havezlendirmee.
avezletmee: Bk. havezletmee.
avezli: Bk. havezli.
avgust: Ağustos.
aviatsiya: Havacılık.
avlamaa: Bk. aulamaa.
avlanmaa: Avlanmak.
avrad: Kadın.
avstraliyalı: Avustralyalı.
avtobaza: Otobüs garajı.
avtobus: Otobüs.
avtomaşina: Kamyon.
avtomat: Otomatik tüfek, otomatik cihaz.
avtomatçik: Otomatik tabanca.
avtomobil: Otomobil.
avtonomiya: Muhtariyet.
avtopoilka: Otomatik sulama cihazı.
avtor: Müellif, yazar.
avtoritet: Otorite.
avuç: Bk. auç.
avutmaa: Bk. autmaa.
avutturmaa: Bk. autturmaa.
ay: 1) Nida (Ay ne güzel!). Ay aceer: Ay acıyor. Ay ne titsi: Ay çok korkuyorum. 2) Eh, hay hay: Ay ay oolum: Hay hay oğlum!
ay: Ay. Ay aydınnı: Ayın aydınlığı. Ay bitkisi: Ayın sonu. Ay dalantısı: Ayın ufuğa yaklaşmış hali. Dolu ay: Dolunay. Eni ay: Yeni ay. Ay duusu: Ayın doğuşu. Ay aydın: Ayın aydınlık hâli.
ay: Aziz, ermiş. Ay iliye, Aya iliye: Aziz İlyas.
ay: Bk. hay.
ayak: 1) Ayak. Ayak maşinası (ayakta dikmee maşina): Ayak dikiş makinası. 2) Destek.

SanalBaba

ayak: Ayak: Ayaklarını uzatmaa: Ölmek. Ayak yolu: 1) patika. 2) Tuvalet. *Tutmaa Allayı kıç ayaandan (Ata s.): Allahı sakalından tutmak.*

ayakça: Ayakta duran. Ayakçadan: 1) Ayakta, durarak. 2) Acele, ayak üstü.

ayakdar: Arkadaş, yoldaş.

ayaklamaa: 1) Adımlamak. 2) Ayakla itmek, tekmelemek.

ayaksız: Ayaksız.

ayat: Bk. hayat.

ayaz: Ayaz (kuru soğuk). Ayaz sıktı: Hava çok soğuk. Ayazdan yer çatleer [çatlıyor].

ayazma: Takdis edilmiş, okunmuş su.

aydamaa: Bk. haydamaa.

aydamak: Bk. haydamak 1.

aydatmaa: Bk. haydatmaa.

aydattırmaa: Bk. haydattırmaa.

aydı: Bk. haydi.

aydımu: Mabed, tapınak.

aydın: Aydın.

aydınlıklı: Aydın, neşeli. Aydınnıklı gelecek: Parlak gelecek.

aydınnamaa: Aydınlatmak.

aydınnanmaa: 1) Aydınlanmak. Açıklanmak. Parlamak. Suradı aydınnandı sevinmelikten: Sevinçten yüzü parladı (aydınlandı). 2) Okumuş, münevver olmak.

aydınnatmaa: 1) Işıldamak, parlamak (gök cisimleri için). 2) Aydınlatmak. 3) Okutmak, öğretmek.

aydınnık: Işık, parıltı. Aydınnık dünee: Aydınlık dünya.

aydırmaa: Ayıltmak, uyandırmak.

aydutluk: Haydutluk.

ayenk: Ahenk.

aygır: Bk. haygır.

ayı: Ayı. Ayı kulaa: Bir bitki adı.

ayı: Ayı. Biyaz ayı: Beyaz ayı. Anaç ayı: Anaç ayı. *Ayıyı urmadan [vurmadan] derisini satma (Ata s.): Ayıyı vurmadan derisini satma.* Ayı balığı: Ayı balığı (fok balığı).

ayıcı: 1) Ayı oynatan. 2) Ayı avcısı.

ayıcık: Ayı yavrusu.

ayıflanmaa: Hayıflanmak, pişman olmak, üzüntü duymak.

ayık: Ayık, uyanık. Akıllı (mec.). Ayık siiretmee işleri: işlere uyanık halde iken bakmak. Ayık kafalı adam: Uyanık adam.

ayıklık: Uyanıklık.

ayın–açık: Herkesin gözü önünde, apaçık.

ayın: Bk. hayın.

ayıp: Ayıp. Ayıp gelmee: Utanmak. Ayıbın yok: Sende utanma yok.

ayıplamaa: Ayıplamak.

ayıplı: Ayıp olan şey; ayıplı iş.

ayıplık: Ayıp, rezalet.

ayıpsız: Utanmaz.

ayıpsızlık: Utanmazlık.

SanalBaba

ayır: Bk. hayır.
ayırdıcı: 1) Ayırtıcı. 2) Bölücü.
ayırdıcıyka: Bölücü, ayırıcı kadın.
ayırış: 1) Ayrılık, vedalaşma. 2) Boşanma.
ayırı: 1) Ayrı, başka, diğer. 2) Parçalara ayrılmış.
ayırıca: Ayrıca.
ayırıcı: Ayırıcı. Kaprisli kişi.
ayırıç: 1) İkiye ayrılmış, bölünmüş. 2) Yelpaze şeklinde ayırma. Kuyruğu ayırıç: Kuyruğu yelpaze şeklinde.
ayırık: 1) Ayrılmış, bölünmüş. 2) Koparılmış (yapışık iken). 3) Evli iken ayrılmış. 4) Emzirmeden ayrılmış (kesilmiş).
ayırık: Ayrık otu
ayırılmaa: 1) Bölünmüş, ayrılmış olmak. 2) Yapışık iken ayrılmak. 3) Bir kimseden ayrılmak. 4) Seçilmiş olmak. 5) Tefrik edilmek. 6) Boşanmak.
ayırlanmaa: 1) Ayrılmak, bölünmek. 2) Kopmak, ayrılmak. 3) Bir yakınından ayrılarak uzağa gitmek. 4) Eşinden ayrılmak, boşanmak.
ayırlanmak: 1) Bölünme, ayrılma. 2) Yapışmış durumda ayrılma. 3) Ayrılma. 4) Boşanma. 5) Belirlenme; tefrik edilme.
ayırlı: Ayırma, ayırım (gram.); tecrit.
ayırma: 1) Ayrılmış, seçilmiş. Ayırma stihlar: Seçilmiş şiirler. Ürek ayırmam: Gönlümün seçtiği kişi. 2)Aranılan kişi, seçkin kişi.
ayırma: Tercih etme. Ayırma imekler: Tercih edilen yemekler.
ayırmaa: 1) Ayırmak, bölmek. 2) Ayırdetmek, belirtmek. 3) Tasnif etmek. 4) Seçmek. Profesiya ayırmaa: Meslek seçmek. Deputat ayırmaa: Millet v. seçmek.
ayırmaa: Çocuğu emzirmeden kesmek.
ayırmak: 1) Ayırma, bölme. 2) Kısımlara bölme. 3) Seçim. Yerdeki Sovetlere ayırmak: Yerli Sovyet meclisi için seçim.
ayırmaya: Seçmece, ayırmacasına. Ayırmaya satmaa: Ayırarak satmak, seçerek satmak.
ayırsız: Bk. hayırsız.
ayırsızlanmaa: Bk. Hayırsızlanmaa
ayırsızlık: Bk. hayırsızlık.
ayırtmaa: 1) Ayırmağa mecbur etmek. 2) Koparmağa mecbur etmek. 3) Kavga edenleri ayırmak.
ayıtlamaa: Ayıklamak.
aykırı–buykuru: Eğri büğrü.
aykırılamaa: Kestirmek, kestirerek geçmek.Sokaa aykırılamaa: Sokağın bir tarafından öbür tarafına geçmek.
aykırılına: Çaprazlamasına. *Aykırılına durmaa buazında (De-*

SanalBaba

yim): Boğazına takılmak, boğazında kalmak.

aykırılık: Kiriş.

aykırlamaa: Bk. aykırılamaa.

aylak: Bk. haylak.

aylaklanmaa: Bk. haylaklanmaa.

aylaklanmak: Bk. haylaklanmak.

aylaklık: Bk. haylaklık

aylamaa: 1) Atlatılmak. 2) Aldatılmış olmak. 3) Bir şeyden mahrum edilmek.

aylaz: Bk. haylaz.

aylazlanmaa: Bk. hayyazlanmaa.

aylazlık: Bk. haylazlık.

ayle: Aile.

ayleşmee: Karşılıklı, birarada manasında olan aylemee fiilinden gelir. Bk. hayli.

aylık: 1) Aylık. 2) Aylıkçı. Aylık dostluu: Aylıkçılık dostluğu. 3) Aybaşı hâli. 4) Aylık gelir. Bir aylık ödek: Bir aylık ödenek.

aylıkçı: Hizmet gören.

aylıklar: Ay başları (kadınlarda menstrüasyon).

aymaa: Ayılmak, uyanmak, kendine gelmek (sarhoşluktan).

aymak: Ayılma, uyanma.

aymana: Bk. haymana.

ayna: Ayna. *Gözler can aynası (Ata s.): Gözler kalbin aynasıdır.*

aynacı: 1) Ayna yapıp satan kişi. 2) Aynaya bakmasını seven. 3) Şirret, dolandırıcı, hilekâr (mec.)

aynalı: Aynalarla donatılmış, süslenmiş.

ayol: 1) Sevgili, kıymetli, değerli. 2) Aman ayol: Ay Allahım!

ayoz: Melek; aziz. Kırk ayoz: İşkenceye uğrayan kırk aziz bayramı (yortusu).

ayozlu: Aziz, mukaddes. Ayozlu yer: Mukaddes yer, azizlerin yeri.

ayran: Ayran.

ayrı: Bk. ayırı.

ayrılmaa: Bk. ayırlanmaa.

ayrılmak: Ayrılma.

aysız: Ayın olmadığı zaman. Aysız gece: Ayın olmadığı gece.

ayta: Bk. hayta.

aytırı: 1) Ayyırı. 2) Tezat (mec.).

ayva: Ayva.

ayvan: Bk. hayvan.

ayvanca: Bk. hayvanca.

ayvancasına: Bk. hayvancasına.

ayvancı: Bk. hayvancı.

ayvancılık: Bk. hayvancılık.

ayver: Bk. hayver.

ayverli: Bk. hayverli.

ayğırlanmaa: Bk. haygırlanmaa.

az: 1) Ağız (aaz). 2) Az. *Az kaldı maraz kaldı (Ata s.): Az kaldı fakat esaslısı kaldı.*

aza: Üye.

azalmaa: Azalmak, küçülmek.

azalmak: Azalma.

azaltmaa: Azaltmak. Silah kuvvetlerin azaltmaa: Silâhlı kuvvet-

SanalBaba

leri azaltmak.
azar: 1) Tektir, tahkir. 2) suçlama, itham.
azar: Az miktarda; tedricen.
azarlamaa: Azarlamak.
azarlamak: Azarlama.
azarlanmaa: Azarlanmak.
azarlatmaa: Azarlatmak.
azarlayış: Bk. azar.
azat: 1) Hür, serbest. 2) Ele avuca sığmayan kişi.
azbuçuk: Az buçuk, yarım yamalık. Azbuçuk kopartmaa Nemtsece: Biraz Almanca konuşmak.
azbuka: Alfabe.
az–çok: Az çok.
azdırılmaa: Azdırılmak, coşturulmak.
azdırmaa: Azdırmak.
azerbaycanka: Azerbaycanlı kadın.
azetmee: 1) Sabretmek. 2) Sevmek, hoşlanmak. 3) Zevklenmek, hazzetmek.
azgın: 1) Azgın (yara için kullanılır). 2) Kızgın, coşkun.
azgınnık: 1) Yaranın azması (iltihaplanması). 2) Hiddet, tahrik
azıcık: Azıcık.
azimka: Kışlık buğday.
azır: Bk. hazır.
azırlamaa: Bk. hazırlamaa.
azırlamak: Bk. hazırlamak.
azırlanmaa: Hazırlanmak.
azırlanmak: Hazırlanmak.
azırlatmaa: Bk. hazırlatmaa.
azırlaycı: Bk. hazırlaycı.
azırlık: Bk. hazırlık.
azıroncu: Bk. pazıroncu.
azıtmaa: 1) Nezaket sınırlarının dışına çıkmak. 2) Bıktırmak. 3) Azgın olmak. Azıtkan köpek: Azgın köpek.
aziyalı: Asyalı.
azlaşmaa: Bk. azalmaa.
azlanmaa: Bk. azalmaa.
azlık: Az miktarda.
azmaam: 1) Yaranın iltihaplanması. 2) Tahrik olmak.
azman: 1) Çok büyük, muazzam. 2) Üzüm asmasının en kalın gövdesi.
azman: İğdiş edilmiş koç.

– B –

ba: Kâh. Ba öle, ba böle: Kâh öyle kâh böyle.
ba: Korkutmak için çıkarılan ses.
ba: İtiraz durumunda kullanılır. Ba olmamalı!
baa: Bağ. Baa bozmaa: Bağ bozmak. Baa brigadası. Bağ işçileri.

SanalBaba

baacı: Bağcı. Metin baacı: Tanınmış bağcı, bağ bekçisi.

baacılık: Bağcılık. Baacılık etmee: Bağcılık etmek.

baalaşık: 1) Bağlanmış, birleştirilmiş. 2) Müttefik.

baalaşmaa: Karşılıklı ilişkili olmak, bağlanmak, birleşmek.

baalaşmak: Bağlantı kurma

baalamaa: 1) Bağlamak (kapıları, pencereleri kapatmak anlamındadır).

baalamaa: 2) Bağlamak. Düünük (düümük) baalamaa: Düğüm bağlamak, düğüm atmak. Başını baalamaa: Bir işe girmek. Yaa baalama: Yağ bağlamak.

baalamaa: 3) Sevinmek [nişanlanmak?]. Olgunlaşmak: Salatalar baalamışlar.

baalanmaa: 1) Bağlantı. 2) Bağlı paket. 3) Çalı demetini bağlamak için kullanılan bağ. 4) Dostluk. Çoktankı baalantılar: Eski dostluklar.

baalantı: Mecburiyet, mükellefiyet (mec.). Üüsek baalantı: Büyük mükellefiyet. Yok hiçbir baalantı: Hiçbir ilişkisi yok (bu işte mantık yok).

baalar: Bağlar.

baalatmaa: Bağlatmak.

baalayıcı: Bağlayıcı (gramerde).

baalı: 1) Bağlı. 2) Tutkun, kalben bağlı (mec.).

baalılık: 1) Bağlılık. 2) Sadakat.

baare: Bari, hiç olmazsa. Baare gelse; Bari gelse.

baarem: Bk. baare.

baargan: Bağırgan, bağıran.

baarış: Bağırış, gürültü. Baarış kaldırmaa: Gürültü koparmak.

baarışmaa: Bağrışma.

baarışmak: 1) Bağrışma, haykırış, feryat etme. 2) Barış, barışma.

baari: Bk. baare.

baariceem: Hiç olmazsa, bari.

baarim: Bk. baare.

baarındırmaa: Bağırtmak.

baarınmaa: 1) Bağırmak. 2) Yardıma çağırmak. 3) Bağırıp çağırmak, söylenmek.

baarmaa: 1) Bağırmak. 2) Çağırmak, seslenmek.

baas: Bahis, iddialaşma. Baasa tutınmaa: Bahse tutuşmak. Baasta durmaa: Bahse girişmek.

baaş: Bk. baaşiş.

baaşış: 1) Bahşiş, hediye, armağan. 2) Mükâfat (ödül).

baaşışlamaa: Bk. baaşlamaa.

baaşışlanmaa: Mükafatlandırılmış olmak.

baaşışlayıcı: Bk. baaşlaycı.

baaşışlık: Hediye edilecek eşya. Baaşışlık tüken: Hediyelik eşya satan dükkan.

baaşlamaa: 1) Bağışlamak, hediye etmek. 2)Hasretmek, adamak. Baaşlamaa kendini: Kendini

SanalBaba

hasretmek.

baaşlanmaa: 1) Hasredilmiş olmak. 2) Vaad etmek, vaad edilmiş olmak.

baaşlaycı: 1) Bağışlayıcı, bağışlayan, hediye eden. 2) Cömert.

baaşlı: 1) Hediye edilmiş. *Baaşlı işi kötülemeerler (Ata s.): Bağışlanmış şeyi kötülemezler.* 2) Vaad.

baba: Baba.

baba: Bk. babu.

babalı: Bk. bobalı.

babalık: 1) Babalık, üvey baba. 2) Ata yurdu, vatan.

babana: Bk. bobana.

babica: Bk. babitsa.

babitsa: Mide hazımsızlığı. Babitsa olmaa: Fazla yemek yiyerek mideyi şişirmek.

babu: 1) Yaşlı kadın. 2) Nine. 3) Ebe.

babuç: Bk. pabuç.

babuluk: Ebelik, Babuluk etmee: Ebelik etmek; ebe için hediye.

baca: Baca. *Baca tütünsüz olmaz (Ata s.): Baca dumansız olmaz.*

bacacık: Küçük baca.

bacak: Bacak. Çekmee bir bacak: Bir bacak çekmek. İiri (buruk) bacaklı: Eğri (büğrü) bacaklı.

bacaksız: 1) Bacaksız. 2) Kısa bacaklı.

bacalık: Bacanın tuğladan yapılmış olan çıkış yeri.

bacanak: Bacanak. *Nice beylen bacanak (Deyim): Böyle bacanak olmak.*

badaş: Meslektaş; arkadaş.

badaşlanmaa: Arkadaş olma; bir birliğe dahil olma.

badaşlık: Meslektaşlar birliği, meslektaş dostluğu.

badaşmaa: 1)Birlikte bulunmak, birliğe üye olmak. 2) Biriyle tanışmak, arkadaş veya dost olmak. 3) Kur'a çekmek.

badaşmak: Badaşma.

bademe: Badem.

bademcik: Bademcik (anatomik terim).

badi badi: Kazları çağırma için kullanılır.

badi: Kaz (konuşma dilinde).

badika: 1) Ağabey. 2) Orta yaşlı bir kişi.

baeti: Erkek çocuk.

bahça: Bk. başa.

bahçıvancı: Bk. başçıvancı.

baht: Baht, talih.

bahtlı: Şanslı.

bahtsız: Şanssız.

bakşış: Bk. baaşış.

bak: Kova, sarnıç, depo.

bak: İçin. Bak yaamur yaadi: Yağmur yağdığı için gelmedim.

baka: Baba. Baka sevgilii: Baba sevgisi.

bakal: Kadeh.

bakaliye: Bakkaliye. Bakkaliye tü-

SanalBaba

keni: Bakkal dükkânı.
bakı: Bakım, gözden geçirme.
bakıcı: Bakıcı.
bakıcılık: 1) Bakım işi. 2) Vasilik.
bakılmaa: 1) Bakılmak. 2) Bakım altında bulunmak.
bakım: Bakım
bakımsız: Bakımsız; harabe.
bakınmaa: Bakınmak.
bakır: Bakır. Bakır kulubu: Bakraç kulpu. Bakırları doldurmaa: Bakır kovaları doldurmak.
bakırcı: Bakırcı.
bakırlık: Bakır kovaları asmak için çengel [omuzluk?].
bakış: Bakış.
bakışmaa: Biribirine bakmak. Biribirinden hoşlanmak
bakıştırmaa: Bakmağa mecbur etmek
baklava: Baklava.
bakmaa: 1) Bakmak. 2) İhtimam göstermek. 3) Aldırma. Bana bakma: Bana aldırma. 4) Örnek almak. 5) Aramak. 6) Yetiştirmek, eğitmek (çocuğa bakmak gibi).
baktırmaa: 1) Baktırmak. 2) Bakıma mecbur etmek.
bal: Bal. *Herbir arı bal yapmaz (Ata s.): Her arı bal vermez.* Bal mumu: Bal mumu. Paşpoy balı: Mısır balı. Üzüm balı: Üzüm pekmezi.
bal: Balo.
balaban: Uzun boylu. Sağlıklı adam
balabannanmaa: Büyüklenmek, büyümek, yetişmek, uzamak.
balabannık: Yükseklik. Boy.
balada: Ballad, bir şiir türü.
balagan: 1) Dükkân. 2) Kasap dükkânı.
balalayka: Bir Rus çalgı cihazı.
balan: Beyaz (atlar için kullanılır). Balan beygir: Beyaz tüylü at.
balaur: 1) Yılanın sürünmesi. 2) Mitolojide kanatlı yılan.
baldar: Bk. baldır.
baldır: Baldır.
baldıska: Baldız.
balena: Balina.
baler: Küçük ağaç fıçı.
balet: Bale.
balgan: Balgam.
balık: Balık.Balık kuşu: Martı.
balık: Balık. Sazan balı [balığı]. Balık kapçı [pulu]. *Balık kafadan koker (Ata s.): Balık baştan kokar.* Düüner bir balık gibi: Balık gibi çırpınır.
balıkçılık: Balıkçılık.
ballamaa: Ballamak.
ballandırma: Bk. ballatmaa.
ballattırmaa: Ballandırma zorunda bırakmak.
ballatmaa: Ballatmak, bal sürmek.
ballı: Ballı. Ballı pita: Ballı pide.
balon: Balon.
balta: Bataklık. Balta kamışı (sazı): Bataklık kamışı.

SanalBaba

bambuk: Bambu.
bana: Bana.
banan: Muz.
banda: Çete.
bandırmaa: Bandırmak (Bk. banmaa).
bandit: Haydut.
bank: Banka.
banka: Banko, oturma yeri.
banka: Kavanoz, şişe
banket: Ziyafet.
bankir: Banker.
banknot: Kâğıt para.
bankrot: İflâs. Bankrot olmaa: İflâs etmek.
banmaa: Banmak.
bant: Bk. banta.
banti: Bk. banta.
banya: Bk. baya.
barabar: Beraber.
barak: Barınak; yer, mekân.
barbar: Barbar.
barbarca: Barbarca.
barbarlık: Barbarlık.
bardak: Bardak.
barez: Bk. bariz.
barhot: Kadife: Barhot fistanı: Kadife fistan (kadife etek).
barikada: Barikat.
barikatlamaa: Barikat yapmak.
barıt: 1) Barut. 2) Hiddetli.
barsak: 1) Barsak. 2) İtfaiye hortumu. 3) Dar, uzun torba.
barsaksız: 1) Zayıf, cılız. 2) boş barsaklılar (zoolojide).
barut: Bk. barut.
baryer: Bariyer, engel.
basamak: Basamak.
basetmee: 1) Atmak, fırlatmak: Basetmee derenin içine bir taş: Derenin içine bir taş atmak.
basetmee: 2) Bırakmak, sarkmak. Basetmee kendini: Kendini herhangi bir şeyin üzerine bırakmak; sarkmak.
baseyna: Bk. basania.
basıcı: 1) Hücum eden, saldıran: 2) İstismarcı, zulmeden kişi, zalim.
basılı: 1) Preslenmiş. 2) Matbaada basılmış. 3) Mazlum, mağdur, ezik.
basılmaa: 1) Baskına uğramak. 2) Ağırlığın altında kalmak.
basına: 1) Kuyu, çukur (yağmur suyu veya şarap için). 2) Su havuzu.
baska: Bere.
baskı: 1) Baskı. 2) Mühür. 3) Baskın, hücum. 4) Pedal.
basma: Mendil. Basmaya sarmaa: Mendile sarmak. *Basma vermee (adamaa): Mendil vermek, sevdiğini bildirmek.*
basmaa: 1) Basmak. Ayak basmamış er [yer]. 2) Sıkmak, boğmak. 3) Bastırmak, gelip çatmak. Suuklar bastı: Soğuklar bastırdı. 4) Suçüstü yakalamak (bastırmak).

SanalBaba

basnya: Masal, hayvanlar üzerine anlatılan masallar.
bastancı: Bostancı.
bastırmaa: Bastırmak, sıkıştırmak.
baş: 1) Baş. Baş acısı (aarısı): Baş ağrısı. 2) Koçan. Laana başı: Lahana başı. 3) Esas, asıl. 4) Adet anlamında: Üz [yüz] baş koyun. 5) Başa çıkarma: İşi sonuna kadar getirmek. 6) Başıma düştü: Anladım (başa düştüm). Başına geldi: Anladı; başına bir olay geldi. 7) Başını almaa: Bir işe karar vermek. 8) Kaç başımdan: Beni rahat bırak.
başaşaa: Baş aşağı.
başa: Gelinin küçük kayın biraderi.
başabaş: Başabaş, denk.
başak: Başak. Başak atmaa (baalamaa, kolverme, salvermee): Buğdayın başak vermesi (başak sıyırması).
başaklanmaa: Başaklanmak, başak bağlamak.
başaklı: Başaklı..
başarılmaa: Başarılmış olmak.
başarmaa: Başarmak.
başartmaa: Başartmak.
başarttırmaa: Bk. başartmaa.
başça: Bahçe. Başça çiçee: Bahçe çiçeği. Başça korkuluu: Bahçe korkuluğu. Başça gercii: Bir çiçek adı.
başçalık: Bahçelik.
başçı: Başta gelen kişi. Başçı zveno: Önde giden takım, manga, birlik.
başçıvancı: Bahçıvan.
başçıvancılık: Bahçıvancılık.
başka–başka: Başka başka.
başka: Aynı anlamda. *Başkasına kazma kuyu, düşmeyesin onun içine kendin (Ata s.): Başkasına kuyu kazan kendisi düşer.*
başkabak: Kabak başlı (başı çıplak)
başlamaa: Başlamak: Sürmee başlamaa: Toprağı sürmeye başlamak. Ev başlamaa: Ev yapımına başlamak.
başlanılmaa: Başlanılmak, başlatılmak
başlankı: Baştaki. Başlankı klas: Başlangıç sınıfı.
başlanmaa: Başlanmak.
başlantı: Başlangıç. *Herbir başlantı zor (Ata s.): Her şeyin başlangıcı zordur.*
başlatmaa: Başlatmak.
başlık: 1)Başlık. 2)Tekerlek başlığı.
başmak: Ayakkabı; çizme.
başmakçı: Ayakkabıcı; çizmeci.
başmeki: Bk. başmak.
başsız: 1) Başsız. 2) Sonsuz. Başsız kenarsız: Uçsuz bucaksız.
başsızlık: 1) Akılsızlık. 2) Sonsuzluk.
batak: Batak. Kara batak: Koyu bataklık.
bataklamaa: 1) Çamur atmak, leke-

SanalBaba

lemek. 2) Ayıplamak, kusur bulmak (mec..)

Bataklanmaa: 1) Çamura batmak, batağa girmek, saplanmak. 2) Kendini lekelemek, kötü duruma düşmek.

bataklı: Bataklık.

bataklık: Bataklık.

batal: Heybetli, dev görünüşlü kişi

batalyon: Tabur, topçu birliği. Batalyon komandiri: Topçu taburu komutanı.

batareya: 1) Batarya, pil, akümülatör. 2) Bateri, müzik cihazı.

batı: Batı. Batı lüzgeri: Bazı rüzgârı.

bati: Bk. batü.

batist: Bk. batista.

batista: 1) Siyah ipek boyun atkısı. 2) Beyaz ince ipek baş örtüsü.

batkın: Batan (bataklık yer için kullanılır).

batlaşka: Bidon, matara.

batlak: Küçük ağaç fıçısı.

batmaa: Batmak. Tiken battı ayak içine: (ayağa diken batta. Er içine batmaa: Yerin içine batmak. *Adı da battı (Ata s.): Adı da battı.*

batsila: Basil (bir bakteri türü).

battırmaa: Batırmak, gömmek.

battırtmaa: 1) Batmak zorunda bırakmak. 2) Mahkeme yoluyla hakkından gelmek.

batü: Ağabey.

bay: Büyüklere hitap etmek için kullanılır: Bay Stepu, gibi

baya: Banyo. Baya yapmaa: Banyo yapmak. Baya kostümü: Mayo.

bayan: Akordeon, armonika.

bayanist: Akordeoncu, armonist.

baygın: 1) Baygın. Baygın bakış: Baygın bakış: Baygın bakış. 2) Yumuşak. Baygın demir: Yumuşak maden. 3) Zayıf, güçsüz, cılız. 4) Taze. Baygın ekmek: Taze ekmek. 5) Silik. Baygın annatmaa: Hayal meyal anlatmak.

bayılış: Bayılış.

bayılmaa: 1) Bayılmak. Gülmeden, açlıktan bayıldık. 2) Zayıf düşmek. Biz bayıldık şinden sora: Şimdiden sonra zayıfladık.

bayılmak: Bayılma.

bayıltmaa: Bayıltmak. Açlıktan öldürmek. Anestezi vermek.

bayırtepe: Yol yürürken kullanılır (dağ tepe dümdüz gitti, gibi).

bayır: Bayır. *Bayır isle kısaykana düün sa uzunkana (Ata s.): Yokuşun kısası, düğünün uzunu iyidir.*

bayırcık: Küçük bayır.

bayırlı: Yokuş.

bayırlık: Yokuşlu, dağlık yer.

bayrak: Bayrak.

bayraktar: Bayraktar

bayram: 1) Ziyafet, bayram sofrası. Bitkisiz bayram: Büyük ziya-

SanalBaba

fet, bayram. *Aalemin bayramında keflenmee (çöplenmee): El ziyafetinde sarhoş olmak.*

bayram: 2) Bayram. Şeytan bayramı: Kasırga.

bayramçik: Bk. bayrançik.

bayrançik: Arabanın dingili.

baystruk: Gayri meşru çocuk.

baytal: 1) Kısrak. 2) Sağlam yapılı kadın (mec.).

baza: Yer, üs. Em bazası: Hayvan yeminin yığıldığı yer. Ekonomika bazası: Ekonomi merkezi.

bazina: Bk. basına.

bazirgen: Bezirgân, tüccar [bazargân].

bağırtmaa: Bağırtmak.

be: Be (nasıl be, haydi be).

bebrek: Bk. böbrek.

becenar: Bk. beceren.

beceniya: 1) Varlık. 2) Yamalı ve yırtık.

becerekli: Aynı anlamda.

becereksiz: Bk. beceriksiz.

beceren: 1) Beceren. 2) İş karıştıran

becerekli: Becerekli.

beceriksiz: Becereksiz.

becermee: Becermek. İşi becerer: İşi beceriyor. Eer becermesen kafasız kalacan: Eğer beceremezsen akılsızsın demektir.

beda: İki tekerlekli araba.

bedaava: Bedava.

beegir: Beygir, at.

beegircik: Çocukların oynadığı atçılık oyunu.

beendi: 1) Beğendiği; tat, lezzet. Beendiine göre: Beğendiğine göre. Bu adamın var beendii [beğendiği]. 2) Beğenilip seçilen kişi.

beendirmee: Beğendirmek.

beenik: Zevkine göre. Beenik iş: Beğenilmiş iş.

beenilmee: Beğenilmek.

beenmee: 1) Beğenmek. 2) Sevmek. Beenmişler biribirini: Biribirini beğenmişler.

beeri: Beri; buraya. Gel beerii: Beri gel.

bejar: Arabacı.

bekçi: Bekçi. Şahın bekçileri: Sarayın bekçileri

beket: Bekçi, nöbetçi kulübesi.

beki: Bk. bekim.

bekim: Belki, ihtimal. Bekiim beenecek: Belki beğenecek.

bekleme: 1)Beklenen, muhafaza edilen yer: Beklemen nedir: Neyi bekliyorsun. 2) Ümitler, emeller. Çok bekleme: Çok beklenen kişi.

bekleme: İstikbal. Kısmetli bekleme: Mutlu gelecek.

beklemee: Beklemek.

beklemek: Bekleme.

bekletmee: Beklettirmek.

beklettirmee: Beklettirmek.

bel: 1) Bel. 2) Demir kürek.

SanalBaba

bela: Bela. Belya düşmee (sarılmaa): Başı belaya girmek. Bela yapmaa: Belaya girmek, belaya düşmek. Beladan çıkmaa: Beladan kurtulmak.
belalı: Belalı.
belber: Bk. berber.
bele: Bk. bela.
belet: Bk. bilet.
belkim: Bk. bekim.
belli: Belli. Belli, ani o diil bizim. Belli ki o bizden değil. Buradan belli: Burdan belli ki.
bellili: Muayyen, belirtilmiş.
bellilik: Belli, aşikâr olma.
bellisiz: Müphem, meçhul.
bellisizlik: Belli olmamak, müphemlik, meçhuliyet.
belorus: Beyaz Rus.
ben: Ben.
ben: Ben (insan vücudundaki ben).
bendiim: Beğendiğim, sevgilim.
benek: Aynı anlamda.
benekli: Aynı manada.
benikli: Bk. benekli.
benim: Benim.
benimce: Bence.
beniz: Beniz. Benizi yok: Benzi(yüzü) solmuş. Benizleri biaz: Yanakları solmuş.
benizsiz: 1) Solgun benizli. 2) Yüzünde renk olmayan.
bennemee: Bellemek, işaretlemek; kaydetmek. Bennemee eri: Yeri bellemek. Benneme faydalarını: Faydalarını kaydetmek, not etmek.
benzeşilmee: Biribirine benzemek.
benzemee (bendzemee): Benzemek.
benzemesiz: Benzeri olmayan, eşsiz
benzemez (bendzemez): Bk. benzemesiz.
benzetmee (bendzetmee): 1) Benzetmek. 2) Taklit etmek.
benzin: Benzin.
beraber: Bk. barabar.
berber: Berber. Berber tükeni: Berber dükkânı.
bereenki: Beriki, en yakın olanı.
bereenna: Beri yana, bu tarafa. Geç bereenna: Bu tarafa geç.
bereensı: Bu yanki, beriki. Öteensı kara, bereensı biaz. O taraftaki kara, beriki (bu yanki) beyaz.
bereket: Bereket.
bereketli: Bereketli. Bereketli olsun: Afiyet olsun.
bereketlik: Bk. bereket.
bertik: 1) Çıkık; çıkmış; burkulmuş. 2) Sapık, sapıtmış (mec.). Bertik kafalı: Aklı başında olmayan. Dili bertik: Dilsiz.
bertmee: Çıkık meydana getirmek, burkutmak, bükmek. Bertmee kolunu: Kolunu bükmek. Dilim bertildi: Dilim tutuldu (katılaştı).
bes. besi. bese koymaa: Besiye koymak
besimli: Besleyici.
besleşmee: Biribirini beslemek.

SanalBaba

beslemee: Beslemek. *Yaz kışı besleer (Ata s.): Yaz kışı besler.*
beslemek: Besleme.
beslenmee: Beslenmek.
besletmee: Besletmek.
besleyci: Hayvan bakıcısı.
besli: Besli
beş: Beş. Beş kere taa çok: Beş defa daha fazla.
beşer: Beşer, insan.
beşeret: Çok çirkin.
beşik: Beşik.
beşika: Bakarcık, şişlik.
beşinci: Beşinci.
beşka: Bk. beşlik.
beşlik: Beşlik.
bet: Bed (çirkin, kaba, kötü). Bet [bed] laf. Bet aazlı: Kaba, terbiyesiz
beter: Daha kötü. On keret taa beter: On kere daha beter(beterinden de beter).
betfa: Bk. betva.
betfalamaa: Bk. betvalamaa.
betfalanmaa: Bk. Betvalanmaa.
betva: Beddua, lânetleme. Betva etmee: Beddua etmek.
betvalamaa: Lânetlemek.
betvalanmaa: 1) Lânetlenmiş, afaroz edilmiş olmak. 2) Kendi kendini lânetlemek.
bey: 1) Bey. Yaşer nasıl bir bey: Nasıl bey gibi yaşıyor. 2) Arı beyi [ana arı?]. 3) Oyun kâğıdındaki bey.
bey: Bıkkınlık ifadesi (Çoktan bu iş bey!).
beygir: At. Koşma beygiri: Koşum atı. Beygir kuvedi: Beygir gücü. *Adanmış beygirin aazına bakmerlar (Ata s.): Hediye edilmiş atın dişine bakılmaz. Beygir dört ayak üstünde, o da kösteklener (Ata s.): At, dört ayaklı olduğu halde yine de kösteklenir (Buna rağmen takılır).* Papaz beygiri: Yusufçuk, kız böceği. Beygircee oynamaa: At oyunu oynamak. *Ölü beygir nalı aaramaa (Deyim): Ölmüş at nalı aramak. Keeni beygir ahırda satılır (Ata s.): İyi at ahırda satılır.*
beylik: 1) Bey olmak. 2) Beylik (prenslik).
bez-belli: Besbelli.
bez: Bez (dokuma).
bezevenk: Bk. pezevenk.
bıçacık: Küçük bıçak.
bıçak: Bıçak.
bıçakçı: Bıçakçı.
bıçaklamaa: Bıçaklamak.
bıcı-bıcı: Kazları çağırmak için kullanılır.
bıcı: Kaz civcivi.
bıcırgan: 1) Atlarda olan bir hastalık. 2) Atların karnında olan bir ülser [Kuzey Doğu Anadolu'da ayak parmakları arasındaki yaraya «bıçırğan» derler].

SanalBaba

bıçkı: Bıçkı.
bıka: Bk. buka.
bıkaa: Bk. bukaa.
bıkadar: Bk. bu kadar.
bıkılmaa: Bir şeyden bıkmak.
bıkmaa: Bıkmak. Beklemiş bıkınca: Bıkıncaya kadar beklemiş.
bıkmak: Bıkma, bıkkınlık.
bıktırıcı: Bıktırıcı.
bıktırmaa: Bıktırmak, yıldırmak.
bıldır: Geçen sene.
bır: Bir nida edatı.
bıracıkta: Buracıkta.
bırada: Bk. burada.
bıralı: Bk. buralı.
bıraz: Bk. biraz.
bırda: Bk. burda.
bırdan: Bk. burdan.
bıyankı: Bk. beenkı.
bıyık: Bıyık. *Gülmee bıyık altından: Bıyık altından gülmek.*
bıyıklı: Bıyıklı.
bıyıksız: Bıyıksız.
bızaa: Bk. buzaa.
bi–bi–bi: Hindileri çağırmak için.
biaz: Beyaz.
biazlanmaa: 1) Beyazlanmak, ağarmak. 2) Aydınlanmak.
biazlık: 1) Beyazlık. 2) Gümüş. 3) Krem (kozmetik krem). 4) Aklık.
biber: Biber. Biber toomu: Biber tohumu. Dolma biber: Biber dolması.
biberlemee: Yemeğe biber serpmek
biberlenmee: 1) Biberlenmek.2) Sinirlenmek, öfkelenmek.
biberli: Biberli.
biberlik: Biber kabı.
biçilmee: Biçilmek.
biçim: Biçim.
biçimni: Biçimli.
biçimsiz: Biçimsiz.
biçimsizlik: Biçimsizlik.
biçinti: 1) Biçilmiş (Kumaş için). 2) Biçilmiş (ot için).
biçinti: Biçilmiş yer.
biçmee: Biçmek: *Ne ekersin onu biçersin (Ata s.): Ne ekersen onu biçersin.*
biçtirmee: Biçtirmek.
bifşteks: Biftek.
biigir: Bk. beygir.
bikiçka: 1) Bir çocuk oyununun adı. 2) Yaramaz çocuk.
biklemee: Bk. bitlemee.
bildik: Bildik.
bildiriş: Bildiriş.
bildirim: Bildirme.
bildirmee: 1) Bildirmek, bilgi vermek, haber vermek. O bildirdi burada olannara: Burada bulunanlara bildirdi (bilgi verdi). 2) Ün kazanmak.
bildirmek: Bildirme.
bile: Bileği.
bile: İle, de. Arkadaşınnan bile: Arkadaşıyla, arkadaşıyla birlikte [ile < ilen < bilen; bile < bilen]
bilek: Bilek.

SanalBaba

bilemee: Bilemek. Karandaş bilemee: Kalem açmak.
bilenmee: Bilenmek.
bilet: Bilet.
biletçi: Biletçi.
biletlemee: Bilet temin etmek, bilet almak.
biletmee: Biletmek.
bilettirmee: Bilettirmek.
bileyci: Bileyici.
bilezik: Bilezik.
bilgi: Bilgi.
bilgiç: 1) Bilgili, âlim, bilgiç. Bilgiç kiadı: İlmî kitap. 2) Kâhin; falcı.
bilgili: Bk. bilgiç.
bilgilik: İşaret.
bilgisiz: Aynı anlamda.
bilgisizlik: Bk. bilmeiş.
biliş: Bilgi, bilim. Genişlemee bilişleri: Bilgilerini genişletmek.
bilişmee: 1) Bir şeyi aralarında bilmek. 2) Biribirini bilmek.
bilişmee: 1) Bir şeyi aralarında bilmek. 2) Biribirini bilmek.
biliştirmee: Bk. bilişmee.
bilinmee: Bilinmek. Biliner ki: Anlaşılıyor ki.
bilir: Bilir. Bilir bilmez: İyi bilgi edinmemiş.
bilmee: Bilmek.
bilmeiş: Bilgisizlik.
bilmemeyce: Bk. bilmeyce.
bilmeyce: Bilmece.
bilmez: Bk. bilgisiz. *Kiat bilmez: Okuma yazması olmayan kişi*
bilyard: Bilardo.
bim–biaz: Bembeyaz.
bimbaşı: Bir bitki adı.
bin: Bin.
bina: Bina, yapı. *Bina kadar ev düzmee: Saray gibi ev yapmak.*
binbaşı: Binbaşı.
binnik: Binlik kâğıt para.
binokli: Dürbün.
bint: Sargı bezi.
bintlemee: Bantlamak, sargı sarmak
bintlenmee: Bantlanmak, sargı ile sarılmak.
bintletmee: Bantlatmak, sargı ile sardırmak.
bir: 1) Bir. *Nendà bir araba kısmet varsa leezım bir dram [dirhem] da akıl (Ata s.): Nerde çok servet varsa orda biraz da akıl olmalıdır.*
bir: 2) Bir. *Bir vakıt varmış bir vakıt yokmuş: Bir zaman varmış, bir zaman yokmuş (folkl.).*
birabir: Birebir; eşit.
biraz: Biraz.
birazcık: Birazıcık.
birazıcık: Birazıcık.
birden: Birden, aniden.
birdenbire: Birdenbire.
birer: Birer.
birde: Hiçbir yerde. O görünmeer birerde: Hiçbir yerde görünmüyor.
bireri: 1) Birlikte, bir araya gelerek.

SanalBaba

Toplamaa bireri: Bir yerde (bir araya) toplanmak. 2) Herhangi bir yere: Saklamaa bireri: Bir yere saklamak.

biricii: Hiç birisi. Biricii de etişmedi: Hiçbiri de yetişmedi.

birincilik: Birincilik.

birirde: Bir yerde, bir arada. Birirde bulunmaa: Bir arada bulunmak. Birirde işlemee: Bir yerde çalışmak.

birisi: Biri, herhangi biri. Birisi zengin birisi da fukaara: Biri zengin biri fakir (kimisi zengin kimisi fakir)

biris: Hiçbiri, hiçbirisi.

birkaç: Birkaç.

birkimsey: Belirsizlik zamiri (biri, bir kimse).

birkimsey: Hiç kimseye. Sölememiştir birkimseye bu iş için: Bu iş için hiç kimseye bir şey söylenmemiştir.

birleşik: Birleşik.

birleşmee: Birleştirmek.

birleştirmee: Birleştirmek.

birlik: 1) Teklik, birlik rakamlar. 2) Birlik, beraberlik.

birtaan: 1) Bu zamandan. 2) Bundan sonra. Birtaan geçti çok vakıt: Bundan sonra çok zaman geçti.

birtakım: Birtakım.

birtaraflı: Bir taraflı.

bişa: Bk. başa.

bişey: Belirsizlik zamiri, bir şey. Bişey var bırda: Burda bir şeyler var.

bişey: Hiçbir şey. Onun yaşamasını bişey diiştirmez: Onun yaşamasını hiçbir şey değiştirmez.

bişeycik: Hiçbir şey.

bit: Bit.

bitiş: Bitiş.

bitişmee: Bitişmek.

bitirim: Bitiş, bitirme.

bitirme: Bitirmek.

bitirtmee: Bitirtmek.

bitki: Bitiş; son. Bitki gün: Son gün. Bitkiye yakın: Sonuna yakın. *Bitki bitkiye; bitkinin bitkisinde: Eninde sonunda.*

bitkide: Bitiminde.

bitkin: 1) Bitmiş,son bulmuş. 2) Ümitsiz.

bitkisiz: Sonsuz. Bitkisiz daalar [taygalar?]: Uçsuz bucaksız ormanlar.

bitlemee: 1) Bitlemek. 2) Yağma etmek, tüketmek, kurutmak.

bitlenmee: Bitlerini temizlemek.

bitletmee: Bitletmek (bitlerini birine temizletmek).

bitli: Bitli.

bitmee: 1) Bitmek. 2) Güçten düşürmek, zayıflatmak. 3) Tükenmek, ölmek.

biyen: Beyan. Biyen etmee: Beyan etmek. Paa biyen etmee: Fiyat tesbit etmek.

biz: Biz.

SanalBaba

biz: Delme için kullanılan alet.
bizimce: Bizce, bize göre.
bizimcesine: Bk. bizimce.
blagoçin: Yüksek bir dinî rütbeli.
blagoslovit: Takdis etmek.
blaguşteni: Hayır haber; dua etme (dini bir kelimedir).
blaguçin: Bk. blagoçin.
blastamat: Lânetlenmiş.
blezik: Bk. bilezik.
bliduşka: Küçük tabak, tabakçık.
blidu: Kap, tabak; yemek çeşidi.
blüdu: Bk. blidu.
blüduçka: Bk. bliduşka.
bluza: Buluz.
boa: Bk. buga.
boba: Mihver, mil.
boba: Baba. İkinci boba: Üvey baba
bobaka: Babacık.
bobalı: Babalı.
bobalık: Üvey baba.
bobana: Yaşlı koyun.
boboç: Ördek yavrusu. *Bobaçları güzün sayarlar (Ata s.): Ördek yavrularını güzün sayarlar.*
bodaprosti: Teşekkür ederim, sağol
bohça: Bk. boşça.
bok, bok: Bok böcee [böceği].
boklamaa: Pislik atmak, çirkeflik etmek.
boklantı: Pislik; günah.
boklatmaa: Pisletmek.
bokluk: 1) Çöp. 2) Kavga, münakaşa. 3) Kötü durum. *Nerde çokluk orda bokluk (Ata s.).*
bol: Bol; bereketli. Boldan bola: Çok büyük bolluk.
boldur: Toplu iğne. Boldur vermee: Bir gence gidip gezmesi için vaatte bulunmak.
boldurka: Saç tokası.
bolha: Öküzlerin boyunlarındaki şişliğe verilen ad.
bollaştırmaa: Bk. bollatmaa.
bollamaa: Bk. bollatmaa.
bollanmaa: 1) Bollanmak. 2) Kurtulmak, hür olmak, serbest kalmak. 3) Verimli olmak.
bollatmaa: 1) Serbest bırakmak. 2) Genişletmek. 3) Bolluk yaratmak.
bolluk: 1) Bolluk. 2) Hürriyet, serbesti.
bolnitsa: Hastahane.
bombardat: Bombardman.
bomboni: Bombon şekeri.
boncuk: 1) Boncuk. 2) İnci.
booday: Buğday.
boorç: Bk. borç.
booz: Bk. boz.
boozacı: Bk. bozacı.
bora: Bk. ban.
boran: 1) Bora, kuvvetli rüzgâr. 2) Tipi, afet. Boran kalktı: Fırtına koptu.
borç: Bir tür Rus şurubu (borş).
borç: Borç.
borç: Maya (hamur mayası).
borçak: Burçak (bir mercimek türü). Kara borçak: Kara burçak

SanalBaba

borçlanmaa: Borçlanmak.
borçlu: 1) Borçlu. 2) Yükümlü.
bordey: Kulübe, baraka. *Gençlere bordey da bina (Ata s.): Gençlere kulübe de bina yerine geçer [İki gönül bir olunca samanlık seyran olur?].*
borna: Tırmık.
bornalamaa: Tırmıklamak.
borona: Bk. borna.
boru: Boru; Boruda çalmaa: Borazan çalmak.
boruna: Bk. borna.
bostan: Bostan; bahçe.
bostancılık: Bostancılık; bahçecilik
boş: Boş.
boşalmaa: 1) Boşalmak. 2) Yükünü boşaltmak.
boşaltmaa: Boşaltmak.
boşandırmaa: 1) Serbest bıraktırmak. 2) Eritmek (buz veya donmuş toprak için)
boşanmaa: 1) Serbest kalmak. 2) Kurtulmak; çözülmek. 3) Erimek. 4) Akıp gitmek (Kanama). 5) Kalbini (içini) açmak.
boşça: Bohça.
boşçalamaa: Bohçalamak.
boşluk: Aynı anlamda.
boşta: Boşta. Boşta kalmaa [kalmak]. Boşta fikir: Serbest düşünce.
boşuna: Boşuna. Onun çalışması boşunaydır [boşunadır].
bota: Küçük ağaç fıçısı.
botinki: Ayakkabı, potin.
boy: 1) Boy. Adam boyu: Adam boyunda. Boyu kıvrak: Boylu. Boy kürkü: Uzun kürk
boy: 2) Kıyı, sahil. Balık çıker denizin boyuna: Balık denizin kıyısına yaklaşır.
boya: Boya.
boyacı: 1) Boya işleri yapan. 2) Boya satan.
boyalamaa: Boyamak. Göz boyamaa [boyamak].
Boyanmaa: 1) Boyanmak. 2) Süslenmek.
boyar: Bey, asilzade, zengin kişi, aristokrat [bayer].
boyarka: Aristokrat kadın.
boylu: Boylu: Boylu mumu: İnsan boyunda mum.
boynalmaa: Üzerine almak, kabullenmek [Kuzey Doğu Anadolu'da "boynuna almak veya "boyun olmak" şeklinde kullanılır.].
boyndruk: Boyunduruk.
boynu: Boyun.
boynuz: Bk. buynuz.
boyun: Bk. boynu.
boyuna: Yanında, yakınında. Derenin boyunda: Derenin boyunda, dere boyunda.
boyundruk: Boyunduruk.
boyundruklamaa: 1) Öküzlere boyunduruk vurmak. 2) Esaret altına almak.
boyunduruk: Boyunduruk.

SanalBaba

boz: Boz.
boza: 1) Boza. 2) Bira, kvas (Bir Rus şurubu).
bozacı: Bozacı.
bozdurmaa: 1) Bozdurmak. 2) Yıkıp harabe haline getirtmek. 3) Para bozdurmak.
bozdurtmaa: Bozdurtmak.
bozgun: 1) Bozulmuş. 2) Kötü hava
bozgunculuk: Bozgunculuk.
bozgunnuk: 1) Bk. bozgunuluk. 2) Bozma, bozulma, çürüme. 3) Harabeler.
bozmaa: Bozmak, kırmak. Uyku bozmaa [bozmak]. Baa bozmaa: Bağ bozmak. Yuva bozmaa [bozmak]. Aklını bozmaa: Aklını oynatmak.
bozuş: Bozuşma, kavga.
bozuşturmaa: Bozuşturmak.
bozuk: 1) Bozuk; çürük. 2) Kötü. 3) Çılgın, deli. Bozuk ürekli: Kıskanç. Bozuk aazlı: Ağzı bozuk.
bozulmaa: 1) Bozulmak, çürümek. 2) Yıkılmak, harap olmak. 3) Aklını bozmak, delirmek.
bozulmaz: Bozulmaz.
bozum: 1) Bk. bozukluk. 2) Baa bozumu: Bağ bozumu.
böbrek: Böbrek.
böcek: Böcek. İpek böcee [böceği]. Haşarat. Ateş böcee [böceği]. Kalina (paskelle) böcee: Uğur böceği.
böceklemee: Kekelemek.
böcekli: Böcekli.
böle: Böyle.
bölek: Bölüm, kısım; şube; seksiyon
bölme: Bölme.
bölmee: 1) Bölmek. 2) Çevirmek (çit v.b. ile).
bölmek: Bölme.
bölük: Bölük, kısım, grup.
bölüm: Bölüm; matematikte bölme işlemi.
bölünmee: 1) Bölünmek. 2) Bozulmak. 3) Sürüden ayrılma.
bölünmez: Bölünmez.
bööle: Bk. böle.
böölek: Bk. büürek.
böön: Bk. büün.
böörek: Bk. büürek.
braadırmaa: Bk. braktırmaa.
braalmaa: Bırakılmak; gevşemek; vazgeçmek.
braamaa: Bırakmak.
bradva: Küçük marangoz baltası.
brakılmaa: 1) Bırakılmak. 2) Geri kalmak. 3) Teselli olmak. Brakılmaa tütünden: Sigarayı bırakmak.
brakmaa: 1) Bırakmak. 2) İzin vermek. 3) büyütmek. Sakal brakmaa [bırakmak]. 3) Salıvermek.
braktırmaa: Bk. brakmaa.
branşa: Branş, şube.
bre: Bre.
brezu: Alnında beyaz leke bulunan hayvanlara denir.

SanalBaba

briçka: Bir araba türü. Briçka otu: Yol boyunda biten bir ot.
brigada: Grup.
brın: Arı vızıldamasının taklidi.
brınnamaa: Vızıldamak.
brr: Koyunları gütmede çıkarılan bir sestir.
bu: Bu.
bua–kaplun: Kaplunbağa.
bua: Bk. buga.
buaz: 1) Boğaz. 2) Coğrafî terim olarak boğaz. Buazı kayneer: Boğazı kaynıyor (anjin ateşi var).Buaz çekmee: Patates diplerini doldurmak [boğaz vermek].
buazlamaa: 1) Sıkıştırmak. 2) Boğmak. 3) Boğazını kesmek. 4) Bostanda patates v. s. nin köklerini doldurmak.
buazlı: 1) Boğazı ilikli, yakalı. 2) Boğaz verilmiş bostan. 3) Obur.
buazlı: Boğazlı. Kalın (geniş) buazlı: Bağırıp çağıran, ayyaş.
buazlık: İlik.
buba: Bk. boba.
bucak: Bucak (köşe bucak).
buci: Bk. bıcı.
bucibuci: Bk. bıcıbıcı.
bucici: Bk. bıcıcı.
buçak: Bk. bıçak.
buçuk: Buçuk.
budak: 1) Budak. 2) Dal.
budaklamaa: Budamak.
budaklanmaa: Budaklanmak, dal budak salmak.
budaklı: Budaklı; dallı.
budala: Budala.
budalacak: Budalaca.
budalalık etmee: Budalalık etmek
budalalık: Budalalık.
budalı: Budanmış.
budamaa: Budamak.
budanmış: Bk. budalı.
bufet: Büfe.
bufetçik: Büfeci.
buga:1)Boğa. Bugaya getirmee: Boğaya gelmek. 2) Yaban domuzu.
bugay: Bir müzik aleti. *bugaylan hem puluklan gezmee: Hem çalgı çalmak hem de çift sürmek.*
buhalter: Sayman, hesap uzmanı. Buhalter kursaları: Muhasebe kursları.
buhalteriya: Muhasebecilik.
buhu: 1) Puhu kuşu. 2) Sert, asık suratlı adam.
bujor: 1) Şakayık (bir çiçek adı). 2) Kırmızı
bukşa: Tekerlek poyrası.
buka: Bir parça (ekmek). Bir bukalık: Bir parça. Buka buka: Lokma lokma, parça parça.
bukaa: Bukağı.
bukaalamaa: 1) Bukağılamak, bukağı bağlamak. 2) Nallamak. 3) Alay etmek. O seni islee bukaaladı: O seninle iyice alay

SanalBaba

etti.

bukadar: Bu kadar.

bukalamaa: Ufalamak (ekmeği).

buket: Buket.

bukinbar: Bakenbard (Alm.), saç favorisi.

bukli: Bukle, zülüf.

bukva: Harf. Büük bukvaylan: Büyük harfle.

bulamaa: Bulamak.

bulamaç: Bulamaç.

bulandırmaa: Bulandırmak.

bulanık: 1) Bulanık. 2) Açık olmayan; okunaksız.

bulanmaa: 1) Çamurlanmak, kirlenmek. 2) Bulanıklaşmak. 3) Puslanma (hava için).

bulantı: Bulantı.

bulaşık: Bulaşık.

bulaşıklı: Bulaşıklı.

bulaşmaa: 1) Bulaşmak. 2) Yağlanmak, kirlenmek. 3) Hastalık bulaşması

bulaştırmaa: 1) Bulaştırmak. 2) Yağlatmak, kirletmek. 3) Karıştırmak.

bulavka: Toplu iğne.

bulbullamaa: Guruldamak.

buldurtmaa: Buldurtmak.

bulgar: Bulgar.

bulgarka: Bulgar kadın.

bulgur: Bulgur. Bulgur mancası: Bulgur lapası. Papşoy bulguru (yarması): Sütlü bulgur.

bulmaa: Bulmak. *Kim ne aareer onu da buler (Ata s.): Herkes aradığını bulur. Belayı bulmaa: Belayı bulmak.*

buluşmaa: Buluşmak. *Bayır bayırlan buluşmeer adam adamnan buluşer (Ata s.): Dağ dağa kavuşmaz fakat insan insana kavuşur.*

bulunmaa: 1) Bulunmak. 2) Doğmak, doğmuş bulunmak.

bulunmak: Bulunma.

bulut: Bulut.

bulutlanmaa: Bulutlanmak.

bulutlu: 1) Bulutlu. 2) Kötü, elverişsiz, puslu hava.

bulü: 1) Ağabey. 2) Teyze. 3) Yaşlı kadına hitap.

bunak: Bunamış. Bunak sölemee: Abuk sabuk konuşmak.

bunaklık: Bunaklık.

bunalmaa: 1) Bunalmak. Bunalerim şansora: Artık bunalıyorum. 2) Dayanamamak.

bunalmak: Bunalma.

bunaltıcı: Bunaltıcı.

bunaltmaa: Bunaltmak.

bunca: Bk. buncak.

buncak: Bunca. Buncak vakıt: Bunca zaman.

bungi: 1)Düğme. 2) Gömlek ilikleri.

bunmaa: 1) Memnun olmamak. 2) Geride kalmak (yolda)

bura: Burası, bu yer, buraları. Buramı (buranı, burasını): Burası neresi.

SanalBaba

bura: Hindi.
buracıkta: Buracıkta.
burada: Bk. burda.
buradan: Bk. burdan.
buralarda: Buralarda.
buralardan: Buralardan.
buralı: Buralı.
burayı: Burayı.
burcu: Burcu. Burcu koku: Burku kokusu, hoş koku.
burda: Burda.
burdan: Burdan.
burdurmaa: 1) Burdurmak. 2) İğdiş etmek.
burgaç: 1) Burulmuş, eğirilmiş. 2) Yün eğirmede özel bir usül. 3) Burgu.
burgas: Kule.
burgu: Burgu. Cep burgusu: Şarap fıçısını delmek için kullanılan burgu.
burgucu: Burgucu.
burgucuk: Küçük burgu.
burgulamaa: 1) Burgulamak. 2) Burgu ile delmek.
burma: Burma. Burma buynuzlu: Burma boynuzlu.
burmaa: 1) Burmak. 2) Buruşturmak: Burmaa kendini: Kaş çat-mak, eğilip bükülmek. 3) İğdiş etmek.
burmalı: Kıvrık.
burnu: 1) Burun. Buruşturmaa burnuyu: Burun kıvırmak, mırın kırın etmek. 2) Gaga 3) Burun (coğrafî terim). 4) Burnuyu toplamaa: Gücenmek, memnun kalmamak. Burnusuna urmaa: Burnuna vurmak, bıktırmak, bezdirmek. Burnu altı yaş: Sümüklü.
burnulu: 1) Burunlu. Yan burnulu: Eğri burunlu. 2) Gururlu, kendini beğenmiş.
burnusuz: 1) Burunsuz. 2) Burnu koku almayan.
burucu: Hayvanları buran kişi.
buruk: 1)Burulmuş, bükülmüş, kıvrılmış. 2) Eğrilmiş: Bu ev buruktu: Bu ev eğrilmişti, yıkılmıştı. 3) Bükülmüş. 4) İğdiş edilmiş.
burulmaa: 1) Kıvrılmak, bükülmek, dönmek. Enser buruldu: Çivi kıvrıldı. 2) Bükülmek, eğilmek: Etti buruldun: Yeter büküldün [eğildiğin yeter?].
buruşmaa: 1) Buruşturmak. 2) Tereddüt etmek. 3) Eğilmek, kamburlaşmak.
buruşturmaa: Buruşturmak.
buruşuk: Buruşuk.
buruşuklu: 1) Buruşuk. 2) Plili, kıvrımlı. Buruşuklu fusta: Plili fistan (etek).
busulek: Bir tür bahçe çiçeği
but: But.
butakım: Böylece, şöyle ki
buu: Buhar, buğu.
buucu: Boğucu.
buuday: Buğday.

SanalBaba

buudurmaa: Köpek zehirlemek. Boğdurmak.
buuk: 1) Boğuk. 2) Kısık.
buulamaa: Buharlaşmak.
buulanmaa: Buharlaştırmak; buğulanmak.
buuldurmaa: Suda boğdurmak.
buulmaa: Boğulmak.
buultmaa: Boğdurtmak. *Bir kaşık suda buultmaa: Bir kaşık suda boğdurmak.*
buulu: Bk. buulanmış.
buumaa: 1) Boğmak. 2) Suda boğmak: Su buudu çayırları: Çayırları sel bastı.
buura: Bk. bura.
buuşmaa: 1) Üzülmek, ıstırap çekmek. 2) Dövüşmek, savaşmak. 3) Boğuşmak (köpekler için). Buuşmaa ölümnen: Ölümle boğuşmak, pençeleşmek.
buuşturmaa: Boğuşturmak.
buva: Bk. buga.
buvaz: Bk. buaz.
buyankı: Buyankı. Bk. bereenkı.
buynuz: Boynuz.
buynuzlamaa: Boynuzlamak, boynuz vurmak.
buynuzlu: Boynuzlu.
buyurmaa: 1) Buyurmak, emretmek. 2) Davet etmek. Buyurmaa sofraya: Sofraya çağırmak (davet etmek). 3) İzzet ikramda bulunmak, ağırlamak.
buyurmaa: Buyurmak. Ne buyurdunuz: Ne arzu edersiniz, ne emredersiniz. Buyur etmee: Davet etmek.
buyurmak: Buyurma (emretme, davet edilmee, ziyafete katılma).
buz: Buz.
buza: Bk. boza.
buzaa: Buzağı.
buzaacı: Buzağı çobanı, danacı.
buzaacıyka: Kadın danacı.
buzaalık: Bir tür dağ otu.
buzalaamaa: Buzağılamak, doğurmak. *Ne inneer ne buzaaleer (Ata s.): Ne inler ne de buzağılar (doğurur).*
buzlanmaa: Buzlanmak.
buzlu: Buzlu. Buzlu cam: Buzlu cam.
buzluk: 1) Buz dolabı. 2) Patinaj yeri.
bükmee: Bükmek.
bülbül: Bülbül.
büle: Bk. böle.
bületin: Bülten.
bülür: 1) Billur. Bülür filcen: Billur fincan. 2) Prizma. 3) Dürbün; büyüteç: Bülürlen bakmaa: Büyüteçle bakmak.
bürü: Sis, duman.
bürümee: Kalkmak, dağılmak (sis için kullanılır)
bürüncük: Buruncuk; ipek. Bürüncük tartı: Buruncuk ipliği (teli). Bürüncük böcee: Buruncuk (ipek) böceği.
bütün: Bütün. Bütün ürekten [yürekten]. Bütün dünnee: Bütün dünya. Bütün bütüne: Büs-

SanalBaba

bütün..

bütünne: Bk. bütün.

bütünnemee: Tamamlamak.

bütünnük: Bütünlük.

büü: Büyü. Büü yapmaa (baalamaa): Büyü yapmak.

büücek: Büyücek.

büücü: Büyücü.

büücülük: Büyücülük.

büüjerek: Bk. büücek.

büük: 1) Büyük. 2) Ulu. Büük vatan cenk: Büyük vatan savaşı.

büükleşmee: Bk. Büülmee.

büüklenmee: 1) Büyümek. 2) Büyüklenmek, böbürlenmek.

büüklük: 1) Büyüklük. 2) Böbürlenme(mec.).

büülemee: 1) Büyülemek. 2) Hipnotize etmek.

büülmee: Büyütmek. Büültmee gözleri: Gözlerini fal taşı gibi açmak.

büültmee: Büyütmek, yetiştirmek.

büüme: Büyütmek; bakıp yetiştirmek; bitki ekip yetiştirmek.

büün: Bugün. Büünnen büün: Bugüne bugün. *Brakmaa büünden yaarına: Bugünün işini yarına bırakmak.*

büür: Böğür, yan taraf. Boş büür: Koltuk altı boşluğu.

büürek: 1) Böbrek. 2) At sineği (büürek sinee). Büürek tuttu hayvanları: Hayvanları sinek sıktı [Kuzey Doğu Anadolu'da «büğelek» at sineği olarak kullanılır].

büüremee: Böğürmek.

büüremek: Böğürme.

bürmee: Bk. büürme.

büütmee: Büyütmek, yetiştirmek. Büütmee islee bereket: İyi mahsul yetiştirmek. Uyak büütmee: Çocuk yetiştirmek.

Byudjet: Bütçe.

Byuro: Büro.

– C –

caba: 1) Parasız. Caba vermee: Bedava vermek. 2) Boş yere. Caba yalvarersın: Boşuna yalvarıyorsun. Caba iş: Faydasız iş. 3) Hediye.

cabacı: Cabacı, bedavacı.

cadaloz: Cadaloz, şirret. Cadaloz tilki: Kurnaz tilki.

cadalozluk: Kurnazlık, açık gözlülük.

cadı: 1) Cadı. Cadı babu (babusu): Cadı nine. Cadı taraa: Ketenkeneviri taramak için tel tarak.

cafayır: Cevahir, kıymetli taş,elmas.

SanalBaba

cail: 1) Cahil. 2) Okuma yazma bilmeyen, ümmi.
caillik: Cahillik
cam: Cam. Cam böcee: Cam böceği.
camal: Soba.
cambaz: 1) Cambaz. 2) At satıcısı, at cambazı. 3) Şarlatan, hilekâr; çapkın.
cambazcılık: Bk. cambazlık.
cambazlık: Cambazlık.
camcı: Camcı.
can: Can. Can acımaa: Merhamet etmek, kıyamamak; cimrilik etmek. Canım sıkıldı. *Göz görer can çeker (Ata s.): Göz görür can çeker.*
can: Can. Can acıtmaa [acıtmak]. Can almaa [almak]. Canıma taketti:Aynı anlamda. Can vermee [vermek]. Can çekmee: Canı çekmek, canı istemek.
can: Can. Canı suaa (suvarad): İyi, uysal kişi. Candan: Samimî. Cankurtaran:Cankurtaran. Can satmaa: Korkmak, korkudan titremek.
can: Hayat. Canını ortalaa koymaa: Hayatını ortaya koymak, canını feda etmek. Canım karez olmaa: Canına garez (düşman) olmak.Canım. Canevi (anat.)
canabet: 1) Cenabet, pis, murdar. 2) Soytarı, maskara. Saar canabet: Sağır cenabet (bir küfür olarak kullanılır)
canabin: Cenabın, cenabınız (bir saygı ifadesidir). Cenabınız buralı mı?
canavar: 1) Canavar, kurt. 2) Hain, gaddar (mec.).
canavar: Kurt. Canavar yortusu (orucu): Kurt bayramları; kışın başlaması (geleneğe göre bu zaman kesici aletler kullanılmaz).
canavar: Canavar gibi. Canavarca ulumaa: Canavar gibi ulumak.
cancun: Herhangi bir canlı. Cancun yok: Hiçbir canlı yok.
candra: Bir nevi un çorbası
cangırcıngır: Gürültü taklidi
cangırcungur: Bk. cangırcangır.
canınker: Vücut ısıtıcısı
cannandırmaa: 1) Canlandırmak. 2) İlham vermek.
cannanmaa: 1) Canlanmak. 2) İlham almak, coşmak.
cannar–cunnar: Bk. cancun.
cansız: 1) Cansız. 2) Zayıf. 3) Cesaretsiz, korkak (mec.). Cansız erif: Korkak adam.
cansız: Merhametsiz. Gün cansız yaker: Güneş merhametsizce yakıyor.
cansızlık: Cansızlık.
cansibir: Bk. canzibir.
canta: Çanta.
canzibir: Cinsi bir, aynı cins, benzer. Karıştır boyeyi canzıbir olsun: Boyayı karıştır aynı rengi alsın. Canzıbir kardaş: Aynı

SanalBaba

candan doğmuş (kardeş).

cat: Bk. cet.

cayıl: Bk. cail.

cayıllık: Bk. caillik.

ceer: Ciğer. Ak (biyaz) ceer, kara ceer: Akciğer, karaciğer. Ceerlerimi [ciğerlerimi] yaktı.

cellat: Cellat. Cellat etmee: Cellatlık etmek.

cendem: Cehennem. Cendem kapusu: Cehennem kapısı. Cendem ol: Cehennem ol. Cehennemin dibinde: Cehennemin dibine.

cenk: Cenk, savaş. Cenk deniz flot: Deniz savaş filosu: Cenge oynamaa: Savaş oyunu oynamak.

cenkçi: Savaşçı. Helal cenkçi: Şanlı savaşçı. Cengâver.

cennet: Cennet. Cennet kuşu. Cennet alması: Bir bitki türü.

cep: 1) Cep. 2) Mağara, in. 3) Küçük körfez, koy: Kayıı çekmee cebe: Kayığı koya çekmek.

cepceez: Küçük cep.

cepçi: Hırsız.

cepli: Cepli. Cepli fistan. Büük cepli: Cebi büyük, zengin.

cereme: 1) Cereme. 2) Felâket, talihsizlik. Cereme başıma: Ceremesi başıma geldi.

cet: Çok yeni. Ceteni gölmek: Çok yeni gömlek [Cet < Cedit?]

cetbecet: 1) Gerçek, hakikî. Cetbecet dooru: Gerçeğin taa kendisi, dosdoğru. 2) Dedeler, atalar.

cetbecet: Eski zamandan. Cetbecet biliner ki: Eskiden beri biliniyor ki.

cevap: Bk. cuvap.

ceviz: Ceviz.

cevizlik: Cevizlik.

ceza: Ceza. Cezaa vermee [vermek]. Cezaya koymaa: Cezalandırmak. Cezadan çıkmaa: Cezayı çekip bitirmek.

cezalamaa: Ceza vermek.

cezalı: Cezalı.

cezamet: Cesamet. Cezamet adam: Kocaman, dev gibi adam.

cezametli: Cesametli, iri yarı. Cezametli fıçı: Geniş, hacimli fıçı.

cezasız: Cezasız. Cezasız kalmaa [kalmak]

cezasızlık: Cezasız kalmak.

cezibeli: Cazibeli.

cıba: 1) Küçük. 2) Kısa. Cıba kırkmaa: Kısa saç tıraşı yapmak. 3) Koyun, koyun derisi. Cıba derisi: Koyun derisi.

cıda: At yelesi.

cıdaa: Bk. cıda.

cıgırdamaa: Gıcırdatmak. Cıgırdeer tekerlek: Tekerlek gıcırdıyor.

cıgırdamak: Gıcırdama.

cıngırdaklı: Çıngıraklı. Çıngırdaklı saat: Çalar saat.

cınnamaa: Çınlamak. Kaam cinner: Kulağım çınlıyor.

cıngırak: Halay; hora.

cırıldamaa: Cırlamak, ötmek.

SanalBaba

cırıt: Bir çocuk oyununun adı [cirit oyunu].
cıvan: Bk. civan.
cıvıldamaa: Bk. cıvıldamaa.
cıvırdamak: Bk. cıvıltı.
cıvırlinga: Bk. cıvırliga.
cıvırtı: Bk. cıvıltı.
cız: Kızaran etin çıkardığı ses. Cız mamaliga: Sulu mısır ekmeği.
cızbız: Bk. cız. Cızbız lokması: Izgara; şiş eti.
cızırdamaa: Cızırdamak.
cızırdamak: Cızırdama.
cızlamaa: Cızlamak, cızırdamak. Cızladı oloy: Zeytin yağı cızırdadı.
cızlamak: Cızlamak.
cibre: Üzüm tanelerinin posası.
ciciş: 1)Bk. cici. 2) Güzel; yakışıklı. Ne ciciş uşak: Ne sevimli çocuk!
cicişli: Bk. cicili.
cici: 1) Cici. 2) Güzel oyuncak. 3) Çocuk için alınan yeni oyuncak. Cicim: Cecim (bir kilim türü).
cicileşmee: Bk. cicilemee.
cicilemee: Süslemek.
cicili bicili: Süslü.
cicili: Cicili, süslü.
ciğer: Bk. ceer.
cimbiz: 1) Cımbız, penset. 2) Saç tokası.
cin: Cin.
cingilmee: 1) Takla atmak. Cingil baş: Bir çocuk oyunu. 2) Tekerlenmek (takılıp düşmek).
cingilmek: Takla atma.
cingilmeyce: Cingil baş oyunu.
ciuciu: Bk. civciv.
civan: Genç, yiğit.
civciv: 1) Kuş sesi, tavuk civcivi sesinin taklidi. 2) Cıvıldama.
coglan: İri parça kemikli et. Coglan kemirmee: Etli kemik kemirmek.
conga: Çok zayıf. Kart conga: Küfür (Kart karga)
cömert: Cömert. *Cömert gölmeeni da aaleme verer, sıkı kaar kışın da vermez (Ata s.): Cömert gömleğini de başkasına verir, cimri ise kışın karını bile vermez.*
cömertlik: Aynı anlamda. *Cömertlik islee vakıdında (Ata s.): Cömertlik yerinde yapılırsa iyidir.*
cöp: Bk. cep.
cumaa: Cuma. Cumaa karısı (babusu): Mukaddes cuma günü; dönen...
cumaaertesi: Cumartesi.
cumeertesi: Bk. cumaaertesi.
cumerka: Bk. cümerka.
cuvap: Cevap. Karez (inker) cuvap: Olumsuz cevap. Kayıl cuvap: Kabul cevabı. Cuvap tutmaa: Sözünde durmak.
cuvapsız: Cevapsız

SanalBaba

cüce: Aynı anlamda
cücelenmee: Cücelenmek
cümbüş: Şakacı. *Cümbüş lafı yaş çıkarder (Ata s.): Şakacının sözü gözleri yaşartacak kadar güldürür.*
cümbüş: 1) Cümbüş, eğlence. Cümbüş uşak: Eğlendiren çocuk. Cümbüş geçtikler: Eğlenceli olaylar. Cümbüş annatmaa: Anlatmak zevk veriyor. 2) Şaka.
cümbüşçü: Şakacı.
cümbüşlenmee: Şakalaşmak; eğlenmek.
cümle: 1) Cümle. Cümle insan toplandı: Bütün insanlar toplandı. 2) Birlikte, bir arada. Cümle toplanmaa: Bir araya toplanmak. Cümle yardım etmee: Birlikte yardım etmek. *Cümle kolay zorlukta (Ata s.): Birlikte zorlukları yenmek kolaydır.* 3) Cümle (gramer).
Cümleyn: Cümleten

– Ç –

ça: Öküzleri sürmek için kullanılır.
çaaşır: Şalvar; çakşır
çaak: Bk. ç1.
çaaran: Çağıran. Çaaran baaran: Çağıran bağıran.
çaarış: Çağırış. Çaarış baarış: Çağırış bağırış. Bir çaarış baarış kalktı: Bir çağırış bağırış koptu.
çaarışmaa: Çağrışmak.
çaarıcı: Bk. çaaran.
çaarılmaa: Çağrılmak.
çaarmaa: Çağırmak. Sofraya çaarmaa: Sofraya çağırmak
çaarmak: Çağırma.
çaartmaa: Çağırtmak.
çabucacık: Bk. çabucak.
çabucak: Çabucak.
çabuk: Çabuk.
çabuklaştırmaa: Çabuklaştırmak.
çabukluk: Çabukluk.
çadır: Çadır.
çak: 1) Taa. Çak panayıra: Taa panayıra kadar. 2)İki madeni cismin biribirine vurulmasından çıkan ses.
çakal: Alnında beyaz bulunan at (akbaş). Kara çakal: Alnı beyaz siyah tüylü at. Doru çakal: Alnı beyazlı doru at.
çakı: Çakı.
çakıl: 1) Çakıl taşı. 2) Çamur veya büyük baş hayvanların derilerine yapışan tezek [Çakırdak]
çakıldak: 1) İpten yapılmış koşum takımı. 2) Çakırdak.
çakıldamaa: Şarıldamak. Sel çakıldeer: Sel şarıldıyor.

SanalBaba

çakıllanmaa: Hayvanların üzerine kendi pisliklerinin topak halinde yapışması [çakırdak tutma].

çakıllık: Çakıllı yer.

çakır: 1) Çakır. Çakır gözlü: Çakır gözlü. 2) Büyücü.

çakmaa: Çakmak. Çimçirik çaktı: Şimşek çaktı. Çakmaa bir şamar: Bir şamar vurmak. Çakmaa birer filcan şarap: Birer kadeh şarap içmek.

çakmak: Çakmak. Çakmak taşı: Çakmak taşı. Çakmakları hepsi diil erinde: Onun ailesinin hepsi evinde değil.

çakmakçı: Çakmakçı.

çakmaklı: Çakmak taşlı. Çakmaklı düven: Çakmak taşlı döven (gem).

çakmaksız: 1) Çakmaksız. 2) Çılgın, akılsız, deli (mec.).

çaktırmaa: Çaktırmak.

çala: Öküzle ilgili bir terim. Çaladan (çaladaki) öküz: Sol tarafa koşulan öküz.

çalar: Aynı anlamda. Çalar kuş: Öten kuş.

çaldırmaa: Çaldırmak. Müzik çaldırmak. Çaldırmaa bir horu: Bir halk oyunu müziği çaldırmak. Çaldırmaa iplii: İpliğe düğüm atmak.

çaldırtmaa: Çaldırtmak.

çalgı: 1) Müzik aleti. 2) Çalgıcı; şarkıcı, solist.

çalgıcılık: Çalgıcılık. Çalgıcılık etmee: Çalgıcılık etmek, müzisyenlik etmek.

çalgın: İnce, zayıf, cılız. Çalgın ekin: Cılız ekin, zayıf başaklı ekin

çalışkan: Çalışkan.

çalışmaa: Çalışmak. Çalışmayan imez [yemez]

çalışmak: çalışma

çalı: 1) Çalı. Çalı fışkını: Çalı sürgünü. Çalı aul: Dikenli çalılarla çevrili ağıl. Çalı kuşu: Aynı anlamda.

çalık: İnce, zayıf. Çalık tene: Zayıf buğday tanesi.

çalılık: Çalılık. *Çalılık yabanı yuvası (Ata s.): Çalılık vahşi hayvan yuvasıdır.*

çalım: Bir aletin kesici kısmı. Kılıcın çalımı: Kılıcın keskin kenarı.

çalınmaa: 1) Çalınmak (hırsızlık). 2) Çalınmak (müzik aleti). 3) Çalınmak: Ekinin yanması, buğday başağının zayıf çıkması.

çalkalamaa: Çalkalamak.

çalkalanmaa: Çalkalanmak. Çalkalaner olmuş ekinner: Olgun başaklar çalkalanıyor [dalgalanıyor].

çalkamaa: Savurmak. Kesmik çalkamaa: Artıkları çırpmak. Veelkaylan çalkamaa ekin: Kal-

SanalBaba

burla ekin savurmak [tahıl elemek?].

çalkanmaa: Çalkanmak. Deniz çalkandı: Deniz çalkalandı.

çalkantı: Artıklar, harman artıkları, saman kırıntıları.

çalma: 1) Çalma (hırsızlık). 2) Müzik âleti çalma. 3) Türban.

çalmaa: Çaldım südü: Sütü mayaladım. Şalın çalmış boyası: Atkının boyası çıkmış. Bu bakır çalmış: Bakır çarpması.

çalmaa: Çalma başına peşkiri: Başını atkıyla (atkıyla) sarmak. Onun düdüü çalmış: Onun işi bitmiş. Herbir telden çaler: Aynı anlamda.

çalmaa: Çalmak. Türkü söylemek, müzik aletiyle çalmak. Çırtmada çalmaa: Kaval çalmak. Bayan çaler işlee: Bayan iyi çalar.

çalmar: Sundurma, ağıl.

çalmık: Düğme, ilmik.

çalpalamaa: Çalkamak, yıkamak. Çalpalamaa çamaşır: Çamaşır çalkalamak, durulamak.

çam: Çam ağacı. Çam taftası: Çam tahtası. Çam sakızı: Çam sakızı. Çam devirdi: Pot kırdı.

çamaşır: Çamaşır.

çamaşırcıyka: Çamaşırcı kadın.

çamaşırlık: Çamaşırlık.

çamcaaz: Yılbaşını kutlamak için hazırlanan çam dalı.

çamcaz: Bk. çamcaaz.

çamış: Şımartılmış. Çamış uşak: Şımartılmış çocuk.

çamışlanmaa: Şımarmak.

çamnık: Çamlık.

çamur: Çamur. Çamur çiinemee (yapmaa): Çamur çiğnemek; çamur yapmak.

çamurlamaa: Çamurlamak. Çamur atmak (mec.)

çamurlanmaa: Çamurlanmak

çamurlatmaa: Çamurlatmak

çamurlu: Çamurlu. Adı kirlenmiş (mec.). Özü çamurlu: Yüzü çamurlu, lekeli (mec.)

çamurluk: Çamurluk.

çan: Çan. Çan çekmee: Çan çalmak. Çan evi: Bk. çannik. Çan çekici: Bk. çancı.

çanak çömlek: Çanak çömlek.

çanak: Çanak. Çanak yalamaa (Ç. yalamak): Başkasının hesabına geçinmek. Çanak tutmaa (ç. tutmak): Dilencilik etmek. Çanak tutan: Dilenci, yaltak, dalkavuk.

çanaklık: Çanakların dizildiği raf.

çancaaz: Küçük çan.

çancı: Çancı.

çangır çıngır: Bir ses taklidi.

çangır çüngür: Bk. çangır çıngır.

çannık: Çan kulesi.

çanta: Çanta.

çantı: Kalça. Çantı kemii: Kalça kemiği.

SanalBaba

çapak: Çapak.
çapaklanmaa: Çapaklanmak.
çapaklı: Çapaklı.
çapanak: Ganimet. Ürün, gelir, kâr. Aucunun çapanaa: Avcının kazancı. Çapanak çakı: Ganimet olarak alınan çakı.
çapkın: Çapkın. Çapkın uşak: Yaramaz çocuk. Çapkın beegir: Eşkin yürüyen at.
çapkınnamaa: Süratlenmek.
çapkınnık: Yaramazlık.
çapraşık: Karışık, dolaşmış. Elleri çapraşık: Elleri çapraz.
çapraşmaa: Dolaşmak, biribirine karışmak, çapraşmak. İplik çapraştı: İplik dolaştı.
çapraştırmaa: Dolaştırmak. Oturmaa çapraştırıp ayaklarını: Bağdaş kurup oturmak.
çaprak: Dolaşık, kördüğüm.
çapraz: Çapraz. Rökenin çaprazı: Çıkrığın çaprazı. Çapraz iğesi: Üçgen şeklinde eğe.
çaprazlamaa: Çaprazlamak.
çaprazlamaya: Çaprazlamaya.
çaprazlı: Çaprazlı.
çarşaf: Çarşaf.
çarşamba: Çarşamba günü. Çarşamba karı: Mitolojide kadın tipinde bir kahraman.
çarşı: Çarşı. Yok kiminnen çarşıya çıkmaa: Birlikte çarşıya çıkacak kimse yok.
çardak: Çardak (gölgelik).
çarık: Çarık. Rizina çarık: Lastik çarık. Çarık imee [yemek]: Açlık çekmek. Çarık kurusu: Hiçbir şey yok, kuru çarık bile.
çarıkçı: Çarıkçı.
çark: Çark. Gök çarkı. Gök kubbesi. Çarkları bozuldu: Güç duruma düştü.
çarklı: Dişli tekerlekli.
çarpışmaa: Çarpışmak.
çarpı: İtiş, vuruş.
çarpık: 1) Felçli; akıl hastası. 2) Çarpık: Çarpık bacaklı: Çarpık bacaklı.
çarpılmaa: Çarpılmak, felç olmak.
çarpınmaa: Çırpınmak. Çarpınmaa su içinde: Su içinde çırpınmak
çarpıntı: Çarpıntı. Ürek (yürek) çarpıntısı: Kalp çarpıntısı.
çarpma: Vurma, çarpma. Onun çarpması yufka: Onun vuruşu hafif. Eli çarpma: Eli felçli.
çarpmaa: Vurmak, çarpmak. Çarpmaa bir şamar, kamçı çarptı enseme: Bir şamar vurdu, kamçı vurdu enseme. Çarpmaa ere; Yere çarpmak (vurmak).
çarpmaa: Vurmak, çarpmak. Çarpmaa kuşaktan: Kemerden yakalamak. Çarpmaa elden: Elinden çarpıp almak. Onu gün çarptı: Onu güneş çarptı.
çarpmaa: Vurmak, çarpmak. Cimcirik çarptı: Yıldırım vurdu.

SanalBaba

çat: Vurma sesinin taklidi.
çata: 1) Eski bir alan ölçüsü (dekarın onda biri). 2) Çete.
çatal: Şişmanlık (mec.): Çatal olmaa: Şişmanlamak.
çatal: Çatal, ikiye ayrılma yeri. Çatalların arasından (çatallardan) geçmee: Bacakların arasından geçmek. Çatal tırnaklı: Çift tırnaklı hayvan.
çatallaşmaa: Çatallaşmak.
çatallaştırmaa: Çatallaştırmak.
çatallanmaa: Çatallanmak, ikiye ayrılmak.
çatallı: Çatallı.
çatışmaa: Çatışmak. Biribirine iyice ve sıkı sıkıya girmek.
çatı: Kısa urgan. Çatı aul: Urganla çevrili ağıl.
çatık: Bağlı.
çatılamaa: Çatı ile bağlama. Öküzleri çatılamaa: Öküzleri bağlamak.
çatıltı: At nalı sesleri.
çatır–çatır: Çatır çatır.
çatırdamaa: Aynı anlamda.
çatırdatmaa: Çatırdatmak.
çatırık: Kavşak. Çatırık yol: Yol kesişme yeri.
çatırtı: Çatırtı.
çatlak: Çatlak.
çatlaklık: Çatlaklık
çatlamaa: Çatlamak. Öfkeden çatlamaa: Öfkeden çatlamak. Gülme çatlainee: Çatlayıncaya kadar gülme. Er çatlasa: Yer çatlasa.
çatlamak: Çatlama.
çatlatmaa: Çatlatmak.
çatlayış: Çatlayış.
çatma: Çatma.
çatmaa: 1) Çatmak. Kaş çatmaa [çatmak], belaya çatmaa [çatmak]. 2) Atmak, açmak. Düümük çatmaa: Düğüm atmak. Buazlık çatmaa: İlmik açmak.
çatmaa: 3) Dizmek: Çatma aprinkaları kukaya: Örgü ilmiklerini şişe sıralamak. 4) Sıvamak: Çatmaa enneri: Yenleri (kolları) sıvamak.
çat–pat: Çatpat, şöyle böyle, azıcık.
çatra–patra: Konuşma dilinde anlaşılmaz bir konuşma için kullanılır. Çatra patra söleme: Anlaşılmaz şeyler söylemek.
çavdar: Çavdar. Çavdar samanına dayanasın: Hastalanıp çavdar samanına tutunacak duruma gelesin.
çay: Çay. Çay kaşıı: Çay kaşığı.
çayhane: Bk. çayna.
çayır: Çayır.
çayırlık: Çayırlık.
çayna: Çayhane.
çaynik: Çaydanlık.
çeşme: Bk. çöşme
çeşne çeşne: Zevkle. Çeşne çeşne baalar başını: O başını zevkle (itina ile bağlar).
çeşne: Tad, çeşni. Çeşnesi yok. Tadı

SanalBaba

yok. Çeşnelerimiz başka: Zevklerimiz başka.

çeçen: Çeçen halkı.

çeçence: Çeçen dili.

çedela: Bk. çendele.

çederdek: Çekirdek.

çederdekli: Çekirdekli.

çeerek: Bk. çiirek.

çeh: Çek (Çekoslovakya halk).

çehçe: Çek dilinde.

çek: Çek.

çekel: Küçük kürek.

çeketmee: Başlamak. Çeketmee ondan ne...: Şundan başlamalı ki. Yola çeketmee: Yola koyulmak. Fıçıyı çeketmee: Fıçıyı açmak. İşi çeketmee: İşe başlamak. Eniden çeketmee: Yeniden başlamak. Neden çeketmee: Nereden başlamak.

çeketmek: Başlama. Çeketmeden başadan (başadak): Baştan sonuna kadar. *Çeketmesi zoor (Ata s.): Başlanması zordur.* Üürenmek yılın çeketmesi: Ders yılının başlangıcını öğrenmek. Nerde ki adın çeketmesi: Kıtabın başlangıcı nerede. Çeketmeden: Başından itibaren.

çekettirmee: Başlanmak. *Çekettirilmiş işi başar (Ata s.): Başlanmış işi sonuna erdir.* Çekettir maşinayı, saadı: Motoru, saatı çalıştır.

çeki: 1) Bir ağırlık birimi, çeki. Çekiye gelmeer: Çekiye gelmiyor. 2) Çekmek. Sobanın çekişi yok: Soba çekmiyor. 3) Merak. Onda okumaya karşı çekişi yok.

çeki: 4) Canının çekmesi, şiddetle arzu etmek.

çekici: 1) Çekme ile ilgili. 2) Cazip, çekici. 3) Kantarcı.

çekiç: Çekiç.

çekiççi: Çekiççi.

çekili: 1) Tartılmış. Çuvallar çekili: Tartılmış çuvallar. 2) Kurumuş: Kuyunun suyu çekilmiş.

çekilmee: 1) Çekilme (tartılmak, kurumak). 2) Çekilmek (Bir tarafa çekilmek). 3) Acı, sıkıntı çekilmek. Neler taa çekilecek, ne çekiler [sıkıntılar] çekilecek.

çekilmek: Çekilme. Fal çekilme: Fal bakma.

çekim: 1) Nefes çekme. 2) Sigara içme.

çekinmee: Çekinmek.

çekirdeksiz: Çekirdeksiz. Çekerdeksiz kirezden bal: Çekirdeksiz kirazdan reçel.

çekirge: Çekirge.

çekiş: Kavga, çekişme, münakaşa.

çekişken: Kavgacı.

çekişmee: Küfretmek, kavga etmek.

çekişmek: Çekişme.

çekiştirmee: Münakaşaya sebebiyet

SanalBaba

verme.

çekiştirtmee: Münakaşa tutuşturmak.

çekme: Çekme. Çekme burunlu: Düzgün burunlu.

çekmece: Bk. çekmeci.

çekmeci: Çekmece.

çekmee: Çekmek (canı istemek). Can çekmee: Şiddetle arzu etmek.

çekmee: Çekmek. Tarlayı bir düz çizgi çekerek sürmee [sürmek]. Fal çekmee: Fal bakmak. Ateş çekmee: Silah çekmek. Büü çekmee: Büyü yapmak.

çektirmee: Çektirmek. Fal çektirmee: Fal baktırmak.

çeldirmee: Bk. çelmee.

çelebi: Çelebi. Züppe.

çelek: 1) Tek boynuzlu boğa. 2) Süt kovası. 3) Çelenk, taç. Çiçek buketi.

çelibi: Bk. çelebi.

çelik: Çelik. Çelee oynamaa: Çelik çomak oynamak.

çelikleşmee: Çelikleştirilmek. Çelikleşmee güreşte: Güreş için kuvvetlenmek.

çeliklemee: Çelikleştirmek, demire su vermek. Çeliklemee uşaa: Çocuğu sağlam yetiştirmek.

çelmee: Çelmek, birini fikrinden caydırmak.

çelmee: Süpürmek, toplamak, yığmak. Aulun içini çelmee: Avlunun içini süpürmek, küremek. Kayrımı çelmee tepeye: Otu yığarak tepe y.

çelmee: Toplamak, yığmak: Çelmee külü soba aazına: Külü sobanın ağzına toplamak.

çeltik: Çeltik.

çember: Çember. Çemberleri kakmaa: Fıçıya çember geçirmek.

çemberlemee: Çemberlemek.

çemberli: Çemberlenmiş.

çembersiz: Çembersiz.

çemredik: Bk. çimrenik.

çemredilmiş: Bk. çimredilmiş.

çemrek: Çevik, atılgan. Çemrek işlemee: Ustaca, eli yatkın olarak çalışmak. Mahir, açıkgöz.

çemremee: Bk. çimremee.

çemrenik: Bk. çimrenik.

çemrenmee: Bk. çimrenmee.

çemretmee: Bk. çimretmee.

çendele: Süzgeç.

çene: Çene.

çeneli: 1) Büyük çeneli, uzun çeneli. 2) Çenesi düşük, geveze.

çengel: Çengel.

çengellemee: Çengele asmak.

çengelli: Çengelli.

çentik: Çentik. Çentik sopa: Çentikli sopa.

çentiklemee: Bk. çentmee.

çentiklenmee: Çentiklenmek.

çentilmee: Çentilmek.

çentmee: Çentmek.

SanalBaba

çep: Tıkaç (fıçının tıkacı). Çep burgusu: Tıkaç açma burgusu.

çepel: Pis, murdar. Puslu. Çepel hava: Kötü, kapalı, sisli hava.

çepellik: Rutubetli, sepenekli hava.

çepiç: Potin, pabuç; yarım ayakkabı. Kara (kör) çepiç: Yumaca oyunu.

çepka: Üzüm salkımı parçası [üzüm salkımının çöpü?]. Karpuz çepkası: Karpuz kabuğu.

çeprak: Bk. çaprak.

çepreşik: Bk. çapraşık.

çerçeve: Çerçeve.

çerep: Kapkacak kırığı, parçalar. Çerep toplamaa: Kırık parçaları toplamak.

çerkes: Çerkez.

çernela: Bk. çernila.

çernila: Mürekkep.

çernilnitsa (R.): Mürekkep kabı.

çervona: On rublelik kağıt para, banknot.

çet: Bir çeyrek dekar, dörtte bir.

çeta: Bk. çatal, çeta 2.

çetele: Kur'a. Çetele atmaa: Kur'a çekmek.

çetile: Bk. çetele.

çetin: Çetin. Sert. Çetin lokma: Sert et. Çetin er: Sert yer (toprak). Çetin erif: Sağlam, güçlü adam. Çetin kol: Güçlü kol. Çetin tutunmaa: Sağlam tutunmak.

çetin: Sert. Çetin kafalı: Kalın kafalı.

çetinalı: Dik ve sert saçlı.

çetinneşmee: Çetinleşmek, dikleşmek, direnmek, aksilik etmek.

çetinnenmee: Çetinlenmek.

çetka (R.): Fırça.

çevgar: Bk. çıvgar.

çevik: Çevik.

çevirici: Tercüman, dilmaç.

çevirik: Çevirik.

çevirili: Dönen, çevrilebilen.

çevirilmee: Çevrilmek.

çevirim: Dönüş yapmak.

çevirinti: Girdap, suyun anafor yaptığı yer.

çevirme: Çevirme.

çevirmee: Çevirmek. Filayı çevirmee: Sayfayı çevirmek. Tabannarı çevirmee: Adımlarını yönlendirmek. Kojuu tersine çevirmee: Birine ters davranmak.

çevirmek: Çevirme.

çevirtme: 1) Çevirtme; çeviri. Çevirtme yaka: Çevrilmiş yaka. 2) Titreşim: Çırtmanın çevirtmeleri: Kavalın titreşimleri.

çevirtmee: Çevirtmek.

çevre: Kenarları işlenmiş mendil.

çevrecik: Küçük çevre.

çevrim: Bk. çevirim.

çerinti: Bk. çevirinti.

çevz: Bk. çiiz.

çevzlemee: Bk. çiizlemee.

çeyzli: Bk. çiizli.

çeyzlik: Bk. çiizlik.

SanalBaba

çıban: Çıban.
çıbancık: Sivilce.
çıbannı: Çıbanlı.
çıbarmaa: Her yanı çıbanla dolmak.
çıbık: Çubuk. Baa çıbığı: Bağ çubuğu
çıfıt: Çafıt. Çıfıt halkı: Yahudi halkı.
çıfıtça: Yahudice (İbranice).
çırılmaa: Bk. çaarılmaa.
çırmaa: Bk. çaarma.
çırmak: Bk. çaarmak.
çırtmaa: Bk. çaartmaa.
çıkarmaa: Çıkarmak. 1) Surtuu çıkarmaa: Paltoyu çıkarmak. Butuk çıkarmaa: Ağaç kökü çıkarmak, fidan çıkarmak. Bıcı çıkarmaa: Kaz yavrusu yetiştirmek. 2) Çıktı eni kiat: Yeni bir kitap çıktı. Başa çıkarmaa: Bir işin üstesinden gelmek, başarmak. İş çıkarmaa: Zorluk çıkarmak. 3) Laf çıkarmaa: Aynı anlamda. Ayakları piliç çıkarmış: Çok kirli ayakları var.
çıkarmak: Çıkarma.
çıkartma: Çıkartma.
çıkartmaa: Çıkartmak.
çıkı: Çıkın. Çıkıya toplamaa: Eşyayı çıkına toplamak. Kirli çıkın: Aynı anlamda.
çıkık: Çıkık.
çıkıkçı: Çıkıkçı.
çıkılmaa: Bohça yapmak. İmeeyi çıkılamaa: Yemeğini çıkına koymak.
çıkılamaa: Çıkılmak.
çıkım–çıkım: Küçük küçük kısımlar halinde, adacıklar şeklinde. Ot büüer çıkım çıkım: Ot adacıklar halinde büyüyor.
çıkım: Küçük bir arazi parçası. Bir çıkım salt biçmee: Yalnız bir kısım yer biçmek.
çıkınmaa: Çıkmak. Koyunnar çıkındılar bayıra: Koyunlar bayıra çıktılar. Musafirler çıkınmaa başladılar: Misafirler çıkmaya (gitmeye) başladılar.
çıkınmak: Çıkmak. Geri çıkınmak: Geri çekilmek. *Harın beegirin geeri çıkınması yılmada fayda (Ata s.): Kötü huylu atın geri çekilmesi ricatta yararlıdır.*
çıkıntı: Çıkıntı.
çıkırık: Bk. çıkrık.
çıkış: Gelir. Pak çıkış: Safî gelir. Çıkışına olmaa: Tam zamanında rastlamak, işin rasgitmesi. Çıkışına gelmee: Hesabına gelmek.
çıkışlı: Gelirli. Çıkışlı iş: Kârlı iş.
çıkışmaa: Çıkışmak.
çıkma: Çıkmış. Eni çıkma: Yeni moda.
çıkmaa: 1) Çıkmak. Tütün çıker: Duman çıkıyor. Çıkmamaa bir eri: Hiçbir yere çıkmamak. İstedim bir çıktı sa başka: Bir şey istedim başka bir şey çıktı.
çıkmaa: 2) Çıkmak. Çılk çıkmaa: Herhangi birinin beklediği gibi

SanalBaba

çıkmamak. Hepsi çıktı işlee: Her şey sağ salim çıktı, iyi oldu.

çıkmak: Çıkmak.

çıkmalamaa: Açıklamak. Lafını çıkmalamaa: Kendi sözlerinin manasını açıklamak.

çıkmaz: Çıkmaz.

çıkrık: Çıkrık.

çıkrıkçı: Çıkrıkçı, eğirici.

çıkrıklı: Çıkrıklı. Çıkrıklı kaya: Yarı mekanik değirmen.

çılbır: Dizgin.

çıldırkı: Çalı çırpı.

çılk: Bozuk, çürük. Cılk yumurta: Bozuk yumurta. Cılk su: Bozulmuş su. Cılk oban: Pis sulu göl. Cılk çıkmaa: Başarısızlığa uğramak. İş cılk çıktı: İş bozuldu.

çımkırık: Hayvan tersi, hayvan pisliği; tezek.

çımkırmaa: Kirletmek, bozmak.

çınar: Kızgın, sinirli, kötü huylu. Çınar beygiri: Kötü huylu at.

çınarlık: Bk. çınar.

çıp pıt: Ses taklidi.

çıplak: Çıplak. Çırçıplak: Çıplak.

çıplaklanma: Çıplak hale koymak.

çıplaklık: Çıplaklık.

çır çır: Cırcır böceğinin ses taklidi.

çırak: Çırak.

çıraklık: Çıraklık.

çırçıl: Çırlak.

çırpı: Kuru üzüm asmasının dal budakları [çalı çırpı].

çırpılık: Üzüm bağı çırpılarının yığını. Bağ çalı çırpısının yığını.

çırpınmaa: Çırpınmak. Çırpınıp düünmee: Çırpınıp dövünmek.

çırpıntı: Çarpıntı. Korkma, korkudan titreme, ürperme.

çırpmaa: Çırpmak.

çırt: Çatırtı. Kemiklerin çatırtı sesinin taklidi.

çırtlamaa: Çatırdamak. Çırtladı ensem: Ensem çatırdadı.

çırtlamak: Çırtlamaç

çırtma: 1) Bacak. 2) Kaval, düdük [çığırtma, çağırtma]. Aaç çırtmaa: Ağaçtan yapılan düdük. Kamış çırtma: Kamıştan düdük.

çırtmacı: Kaval veya düdük çalan kişi. *Herbir çırtmacı kendi başına çaler (Ata s.): Her kaval çalan kendi bildiğini çalar.*

çıt çıt: Bk. çıt.

çıt: Zayıf sesin taklidi.

çıtır çıtır: Çıtır çıtır.

çıtır pıtır: Bk. çıt pıt.

çıtıran: Sık orman.

çıtırdamaa: Çıtırdamak. Çıtırdadı birşey uzakta: Uzaktan bir şey çıtırdadı. Çıtırdeer odunlar sobada: Sobada odunlar çıtırdıyor.

çıtırtı: Bk. çatırtı.

çıtlamaa: Çıtırdamak. Çıtleer ateş:

SanalBaba

Ateş çıtırdıyor.

çıtlamak: Çıtlama.

çıtlatmaa: Çıtırdatmak.

çıtlatmak: Çıtlamak.

çıtrannık: yüksek otluklar.

çıvdırık: Çıldırmış. Çıvdırık gibi baarmaa: Çıldırmış gibi bağırmak

çıvdırmaa: 1) Fışkırma. Kan çıvdırer yaradan: Yaradan kan fışkırıyor. 2) Çıldırmak. Korkudan çıvdırma: Korkudan çıldırmak.

çıvgar: İkinci çift öküzün koşum takımı.

çıvgın: Fena hava, yağmurlu hava. Çıvgın hava: Elverişsiz hava.

çıvgınnık: Çıvgın olma. Güz çıvgınnı: Sonbaharın kötü (elverişsiz) havası.

çibritsa: Dere otu.

çiçek: 1) Çiçek. Kesim çiçee; kır çiçee; su çiçee, çömlek çiçee [çiçeği]: Aynı manada. Çiçek burnunda: Henüz yeni. *Bir çiçekle yaz olmaz (Ata s.): Bir çiçekle yaz gelmez.* 2) Çiçek hastalığı. Çiçek bozması: Yüzdeki çiçek izleri. Çiçek çıkartmaa [çıkartmak]: Çiçek hastalığına tutulmak. Çiçek aşlamaa: Çiçek aşısı yapmak.

çiçekçi: Çiçekçi

çiçeklenmee: Çiçek açmak. Çiçeklendi kirezler: Kirazlar çiçek açtı.

çiçekli: 1) Çiçekli. 2) Çiçek hastalığına tutulmuş veya çiçek geçirmiş.

çiçeklik: Çiçeklik.

çiçu (R.): Amca.

çidem: Çiğdem (bir çiçek adı).

çifçi: Bk. çiftçi.

çiftçilik: Zıraatla uğraşma.

çift: 1) Çift, ikili. 2) Kerpeten. 3) Sürülmüş tarla.

çiftçi: Zıraatçı.

çiftçilik: Zıraatçılık

çifte: Çifte. Çifte tüfek: Aynı anlamda.

çiftelemee: Bir çift haline getirmek.

çiftelemek: Çift yapma

çifteli: Çift çift olma

çiftili: Bk. çifteli

çiftleşmee: Çift teşkil etmek

çiftleştirmee: Çiftleştirmek

çiftli: Çift anlamında kullanılıyor. Gücük ay çiftli mi bu yıl: Şubat ayı bu sene çift günlü mü.

çiftlik: Çift için. Bir çiftlik için deri: Bir çift ayakkabı için deri malzeme.

çii: Çiğ. Çii düşmüş: Çiğ düşmüş. Çii gölmek: Nemli gömlek. Çii ekmek: Çiğ ekmek. Çii hava: Rutubetli hava. Çii nacak: Suyu verilmemiş demirden balta. Çii iş: Bitmemiş iş. Çii buz: Tamamen donmamış buz. Çii uşak: Zayıf çocuk. Olgunlaşmamış (mec.): Çii gençlik-

SanalBaba

te. Çii bütün yutmaa: Yırtmak.
çiiçez: Bk. çiiçeez.
çiide: Meme
çiidim: Bk. çiidem.
çiilenmee: Çiği ile ıslanmak.
çiili: Çiği ile ıslanmış.
çiilik: Çiğli, nemli.
çiinemee: Çiğnemek. Skırtayı çiinemee: Saman yığınını çiğnemek.
çiinemek: Çiğneme.
çiinenmee: Çiğnenme. Tepe çiinendi islee: Ot yığınının tepesi iyice çiğnendi. Erinde çiinenmee: Yerinde durarak çiğnemek.
çiinenti: Ağızda çiğnenmiş yiyecek (çocuklara vermek için.)
çiinetmee: Çiğnetmek.
çiirek: Çeyrek.
çiirenmee: Bk. iirenmee.
çiiz: Çeyiz.
çiizlemee: Çeyiz vermek.
çiizli: Çeyizli.
çiizlik: Çeyizlik.
çil: 1) Çil. Çil beegir: Çil beygir. Çil tauk: Çil tavuk. 2) Keklik. 3) Dağılmak. Çil gibi daalmaa: Çil gibi dağılmak.
çile: Çile. Çile iplii: Çile ipliği. Çileden çıkmaa: Sinirlenmek.
çilek: Çilek.
çilemee: Bk. çisemee.
çilen (R.): Üye.
çilingir: Çilingir, anahtarcı.
çilli: Çilli, çili olan. Çilli burnu: Çil burunlu. Çiili beegir; çilli karaca: Çil at; çil karaca.
çim: 1) Çim. Çit tutmaa: Çim tutmak. 2) Yosun. Çim tutmaa: Yosun tutmak.
çimçirik: Yıldırım; şimşek. Çimçirik bakışı: Nüfuz edici bakış. *Çimçirik çakmasa gör gürlemez (Ata s.): Ateş olmayan yerden duman çıkmaz.*
çimçirik: Yıldırım; şimşek. Çimçirik çaktı: Şimşek çaktı. Çimçirik gibi: Yıldırım hızıyla. Çimçirik uşak: Hareketli çocuk.
çimdik: Çimdik. Çimdik urmaa, çimdik çekmee: Çimdiklemek.
çimdiklemee: Çimdiklemek.
çimen: Çimen, yeşillik. Çimen çıker: Çimen çıkıyor. Çayır çimeni; çimen boyasında: Aynı anlamlarda.
çimencik: Çimencik.
çimennik: Çimenlik.
çimnemee: Çimlemek. Tuumnar çimnemiş: Tohumlar çimlemiş.
çimnenmee: Çimlenmek, yosunlanmak.
çimni: Çimli.
çimredik: Bk. çimrenik.
çimrek: Bk. çemrek.
çimremee: Kolları sıvamak [Kuzey Doğu Anadolu'da «sıvamak» yerine «çemremek» de kul-

SanalBaba

lanılır].

çimrenik: Kolları sıvalı [Kuzey Doğu Anadolu'da kol veya bacakları yerine «çemrekli» denir].

çimrenmee: Kol veya bacakları sıvamak. Sen çimrenince ben başaracam: Sen işe koyuluncaya kadar ben başaracağım.

çimretmee: Sıvamak. İşe tutunmaa çimredip ennerini: Kollarını sıvayarak işe koyulmak.

çin–çin: Bir ses taklidi. Çin çin ötmee: Çin çin ötmek.

çindik: Bk. çimdik.

çindiklemee: Bk. çimdiklemee.

çingene: Aynı anlamda: Çingene şatrası: Çingene çadırı. Çingene balı: Bir balık türü. Çingene borcu: Küçük borç. Çingene teri bastı: Çingene teri bastı. Çingene enseri: Çingene çivisi.

çingeneyce: Çingene dili; çingene oyunu.

çini: Çini, çini kap. Çini döşeli, çini çömlek.

çinici: Çinici.

çinicik: Çinicik.

çinicilik: Çinicilik.

çinili: Çinili.

çipiçi: Bk. çepiç.

çiriş: Çiriş. Çiriş kaynatmaa: Çiriş kaynatmak. Çirişli plat: Dokuma bez. Çirişli survaki: Süslü kağıtlarla kaplı sopa (Hıristiyan dinî bayramında kullanılır).

çirkef: Pis. Çirkef su: Pis su.

çirkin: Çirkin. Çirkin baarmaa: Çirkin sesle bağırmak.

çirkinneştirmee: Çirkinleştirmek.

çirkinnemee: Çirkinleşmek.

çirkinnenmee: Çirkinleşmek.

çirkinnik: Çirkinlik.

çiselemee: Çiselemek. Duman çiseler: Duman etrafa yayılır.

çisemee: Yağmur çiselemesi.

çisemek: Çiseleme.

çisenti: Serpinti. Çoban çisentisi, sonbahar çisentisi: Sonbahar serpintisi. Çisentiler dosdolay daaler: Serpintiler her tarafa dağılıyor.

çisetmee: Bk. çiseme.

çisetmek: Bk. çisemek.

çisettirmee: Bk. çisemee.

çisinti: Bk. çisenti.

çiskin: Rutubetli, nemli. Çiskin hava: Rutubetli hava.

çiskinnik: Sonbahar havalarının zamanı. Gütmee sürüyü çiskinneedan: Koyunları sonbaharın çisintili zamanına kadar otarmak.

çismee: Bk. çisemee.

çistirmee: Bk. çismee.

çiş: Çiş.

çit: 1) Ambar, mısır ambarı. 2) Dikenli çevirme, çit. 3) Fistan

çiten: Büyük sepet [Kuzey Doğu Anadolu'da saman taşımak için kullanılan büyük sepete «çe-

SanalBaba

ten» denir].

çiti: Kırpıntı, artık.

çitilemee: Kırpıntı yapmak. Çitilemee karpuzu: Karpuzun üzerini çizmek, işaretlemek.

çitili: İşaretli, kayıtlı. Çitili kaun: İşaretli kavun.

çitina: Domuz kılı. Çitina saç: Sert saç.

çitlik: Tahta, çubuk (Ambar ve çit yapmak için kullanılan malzeme)

çitran: Uzun ot

çivi: Çivi. Çivi kakmaa: Çivi çakmak. *Çiviyi çiviye kaker (Ata s.): Çivi çiviyi söker.*

çivicik: Küçük çivi.

çivilemee: Çivilemek. Onu hastalık çiviledi döşee: Onu hastalık döşeğe çiviledi.

çivilenmee: Çivilenmek.

çiviletmee: Çiviletmek.

çivili: Aynı manada.

çiy: Bk. çii.

çiyceez: Bk. çiyceez.

çiylenmee: Bk. çiilenmee.

çiyli: Bk. çiili.

çiylik: Bk. çiilik.

çizdeki: Esas, ana. Çizdeki beegir: Esas koşum beygiri (ortaya koşulan at). Çizdeki tarla: Sınırdaki tarla. Çizdeki taraf: Sağ taraf.

çizdirmee: Çizdirmek.

çizdirtmee: Çizdirtmek

çizgi: Sınır, hudut: Çiziden çıkmaa: Sınırı aşma.

çizgi: Aynı anlamda.

çizgi: Çizgi; sınır. Küü çizgisi: Köyler arasındaki sınır. Çak çizide yaşamaa: Taa sınırda yaşamak. Çiziye girmee: Hizaya girmek.

çizgili: Çizgili.

çizilemee: Sürmek, tarla sürmek.

çizili: Altı çizili. İlk tarla sürülmesi

çizilmee: Çizilmek

çizme: Çizme. Çizme çekmee: Çizme çıkarmak. Çizme enseri: Çizme çivisi. Çizme tertibi: Çizme takımları.

çizmeci: Çizmeci. *Çizmeci çizmesiz gezer (Ata s.): Çizmeci çizmesiz gezer [Mum dibine ışık vermez].*

çizmee: Çizmek.

çilen: Bk. çilen.

çoban: Çoban. Çoban çırtması: Kısa çoban kavalı. Çoban yaamuru: Çok ince yağmur. Çoban paraliyesi: Çoban şapkası. Çoban iinesi: Bir bitki adı. Çoban sargısı: Karla karışık yağmur. Çoban tarağı: Bir dikene verilen ad.

çobancık: Çobancık

çobancılık: Çobanlık etme mesleği.

çobotor: Ayakkabıcı

çocucak: Küçük erkek çocuğu.

çocuk: Erkek çocuğu. Çocuum taa büük kızımdan: Oğlum kızımdan büyük.

çocukluk: Çocukluk.

SanalBaba

çok: Çok. *Çok biler diil çok yaşayan, ama çok gören (Ata s.): Çok yaşayan değil, çok gören çok bilir.* Sorma ihtiara [ihtiyara], sor çok görene.

çokalmaa: Bk. çoklanmaa.

çokan: Bk. çekiç çoklama: Ekim soğanı; turp soğanı; şalgam soğanı.

çokça: Çokça.

çoklanmaa: Çoğalmak. Çoklanmış sürü: Sürü çoğalmış. Su çoklandı: Su çoğaldı.

çokluk: Büyük kalabalık. Düünde çokluktu: Düğün çok kalabalıktı.

çoksama: Kıskanmak. Çokseersin bana: Beni kıskanıyorsun.

çoktan: Çoktan. Diil çoktan: Çoktan değil. Çoktan vakıt gitmee: Çoktan gitme vakti geldi.

çoktankı: Uzun zamandan beri. Çoktankı kafadarım: Uzun zamandan beri dostum.

çol: Fakir. 1) Çol çırak: Çok fakir. 2) Çöl, çorak, çıplak. Çol er: Çöl yer. Çol uva: Harabeler, yıkıntı yerleri; çöl olmuş ova.

çolak: Tek elli. Elsiz. Eli kurumuş.

çolaklık: Solaklık.

çolluk: Çöllük, çöl arazi.

çomağa: Bk. çomak.

çor: Çörek otu, kimyon.

çorap: Çorap. Yapaa çorap: Uzun çorap.

çorapçı: Çorapçı.

çorba: Çorba. Çorba çanaa [çanağı]. Kesme çorbası, erişte çorbası, lokma çorbası, etli çorba, mercimek çorbası, süt çorbası. Tauk çorbası, uuma [kıymalı] çorbası, balık çorbası. İlişi çorba: Ekşi çorba.

çorbacı: 1) Sahibi, maliki. Evin çorbacısı: Evin sahibi. Çorbacı oolu: Zengin ebeveynin oğlu. Çorbacı eceline: Kaderinin sahibi. 2) Lafına çorbacı olmaa: Sözünün sahibi olmak. Ben kendime çorbacı veya kendi kendime çorbacı: Kendi kendine sahip olmak. 3) Bu çorbacı işi: Bu bir mülk sahibinin işidir.

çorbacılık: Sahiplik. Çorbacılık etmee: Sahiplik etmek.

çorbacıyka: Sahibe

çorlan: Bir otun adı

çotka: Kütük.

çotkalık: Kütüklerin çok bulunduğu yer.

çotmak: Bk. çotka.

çotra: Ağaçtan yapılmış su kabı.

çotuk: 1) Kütük. 2) Üzüm asmasının kütüğü.

çou: Bk. çoyu

çoyu: Çoğu, birçoğu. Çoyun biri: Çoun biri. Ben bırda çoyunu bilerim: Ben burda çoğunu bilirim.

çöşme: Çeşme

SanalBaba

çöşmeci: Çeşme ustası

çökelek: Deve dikeni. Çökelek döşemee: Tekere çomak sokmak.

çökmee: Çökmek; bir şeyin dibe çökmesi. Aar çöktü üreeme: Yüreğime ağırlık çöktü. Diz çökmee: Diz çökmek.

çökmek: Çökme.

çöktürmee: Çöktürmek.

çökük: Çökük.

çöküntü: Çöküntü.

çölmek: Çömlek. Topraktan yapılmış çanak.

çömelik: Çömelmiş; bağdaş kurmuş. Çömelik durmaa: Bağdaş kurmak.

çömelmee: Çömelmek.

çömelmek: Çömelme.

çömeltmee: Çömeltmek.

çömlek: Bk. çölmek.

çömlekçi: Çömlekçi..

çömlekçilik: Çömlekçilik.

çöplenmee: Çöplenmek [Argoda «otlamak»], istifade etmek; çok kazanmak. Eşil çimende çöplenmee: Yeşil çimenden çöplenmek (faydalanmak, geçinmek). *Kimisi iyer kimisi sa salt çöplener (Ata s.): Kimi yer kimisi ise sadece çöplenir.*

çöplenmek: Çöplenme.

çörek: Çörek, bir ekmek türü. Çörek pitası: Çörek pidesi.

çözdürmee: Çözdürmek. Makar yarın çözdürmese: Her ne kadar yarın buzlar çözülmese de.

çözgü: 1) Dokuma bezin esas gerilmiş iplik ağı. 2) Çözüm. Bu işin nerde çözgüsü: Bu meselenin çözümü nerede. Çözgüsünü bulmaa: sorunun hallini bulmak.

çözgücü: Dokuma tezgâhı işçisi.

çözmee: Çözmek. Düümük çözmee: Düğümü çözmek. Düzeni çözmee: Örgüyü çözmek.

çözük: Çözük, çözülmüş.

çözülmee: Çözülmek.

çözülmek: Çözülme.

çözülü: Bk. çözük.

çözüntü: Erime, çözülme. Kaar çözüntüsü: Karın erimesi. Çözüntüler taştırdılar dereleri: Buz, kar erimeleri dereleri taşırdılar.

çuş: Eşeklere sesleniş şekli, çüş. Çuş pinmee: Eşeğe binmek.

çuşka: 1) Biber. 2) Bir koyun türünün adı.

çual: Bk. çuval.

çubritsa: Bk. çibritsa.

çubuk: Bk. çıbık.

çukçi: SSCB'de bir halkın adı.

çukman: Yünlü ev dokuması.

çukundur: Şeker pancarı. Biyaz çukundur: Beyaz şeker pancarı.

çukur: Çukur

çukurlu: Çukurlu

çukurluk: Çukurluk

çul: 1) Çul. 2) Bıktırma. Çul çürüden: Bıktıran misafir.

SanalBaba

çula: Küçük kulaklı koyun [Kura]
çullama: Bir Türk yemeği (Un ve et karışımından yapılır)
çullamaa: Çul ile örtmek, çullamak
çullanmaa: Çul ile örtünmek.
çullu: Çullu
çulluk: 1) Çul yapma malzemesi. 2) Çulluk kuşu.
çulsuz: Çulsuz
çuma: Veba
çupak: Entarinin üst kısmı, sutien
çupiçi: Bk. Çepiç
çur çur: Su sesinin taklidi.
çur: Bk. çurçur
çurlan: Bk. çorlan
çurlannık: Kırlarda yaban otunun çok miktarda yetiştiği yerler.
çutra: Ağaçtan kuyu kovası.
çuval: 1) Çuval. Çuvallan taşımaa: Çuvalla taşımak. *Biz (şilu) çuvala sıymaz (Ata s.): Biz çuvala sığmaz.*
çuval: 2) Çuval. Çuvaldan sargı; çuvala düşmee (girmee): Zor duruma düşmek. Çuvala sokmaa: Kafese koymak.
çuvalcı: Çuvalcı.
çuvalcık: Küçük çuval.
çuvallık: Çuvallık.
çüş: Bk.
çüen: Bk. çüven.
çükündür: Bk. çukundur.
çünki: Bk. çünkü.
çünkü: Çünkü.
çürük: 1) Çürük. Çürük taftaya basmaa: Çürük tahtaya basmak. 2) Ümitsiz, hayırsız. 3) Vücutta mor leke.
çürüklük: Çürüklük
çürütmee: Çürütmek; morartmak.
çüven: Kazan, bakırdan su kabı. 2) Dökme demir. Çüven tepsi: Dökme demir tepsi.

– D –

da: Dahi, keza. Git da gel. Git de gel. Biz da geleceyz: Biz de geleceğiz. Senda da var, benda da var, bir kuru dalda var (bilmece): Gölge.
da: Evet.
daa: Orman. Daa yolu: Orman yolu.
daacı: Orman kolcusu.
daadılmaa: 1) Dağıtılmak, dökülmek. 2) Bırakılmak; kovulmuş olmak. 3) Bir yere sevk edilmek için ayrılmış olmak.
daalışmak: 1) Bölünme, parçalanma. 2) Bırakma.
daalıştırmaa: Dağıtmak.
daalmaa: 1) Dağılmak. Daalmaa tütün gibi: Duman gibi dağılmak. 2) Dökülmek.

SanalBaba

daalmak: Dağılma, yayılma, parçalanma.

daanık: 1) Dağınık, dökülmüş, parçalara bölünmüş. 2) Dalgın, derbeder (mec.).

daanıklık: 1) Dağınıklık. 2) Yıkım.

daarcık: Dağarcık.

daare: Daire; tef.

daatma: 1)Dağıtmak, dökmek. Lüzger daattı bulutları: Rüzgâr bulutları dağıttı. 2) Feshetmek. 3) Bölmek, paylaştırmak. Aazını daatmaa: Gevezelik etmek.

daava: Dava. Daava kesmee: Davayı hükme bağlamak. Daavaya vermee: Dava etmek.

daavacılık: 1) Dava vekilliği. 2) İddianame.

daavalı: Davalı.

dad: Bk. dat.

dadandırmaa: 1)Dadandırmak, alıştırmak. 2) Özendirmek.

dadanık: 1) Bir şeye alışmış kişi. 2) Düşkün, tutkun. Dadanık şaraba: Şaraba düşkün kişi, içkici.

dadanmaa: Alışmak, dadanmak. *Dadanmaa yabanı gibi koyunnara (Deyim): Kurdun koyun ağılına dadanması gibi dadanmak.* Dadanmaa tütüne: Sıgıraya alışmak.

dadanmak: Dadanma

dafin: Defne. Dafin yapraa: Defne yaprağı.

dagestan: Dağıstan.

dagestannı: Dağıstanlı.

daji: Hatta. Daji ben: Hatta ben.

dakılı: Takılı, asılı; tutturulmuş.

dakılmaa: 1) Takılmış, tutturulmuş olmak. 2) Bir kimseye bağlanmak; birinin canını sıkmak, canına yetirmek.

dakınmaa: Takılmış olmak, geçirilmiş olmak.

dakmaa: 1) Takmak; asmak; tutturmak. 2) İliştirmek, takviye etmek. 3) Geçirmek, giydirmek: Boncuk takmaa: Boncuk takmak.

dal: Dal.

dalak: Dalak. Dalak olmaa: Dalağı büyümek (bir hastalık).

dalama: Isırık. Köpek dalaması: Köpek ısırması (ısırığı). Bir aaz dalaması: Bir ağızlık ısırık.

dalamaa: 1) Isırmak. Almadan dalamaa: Elmayı ısırmak. 2) İğnelemek (mec.). Laflan dalamaa: Lafla ısırmak, iğnelemek.

dalamak: 1) Isırık. 2) Gücendirme, iğneleme; hakaret.

dalantı: 1) Isırık. 2) Yarı ısırılmış bir parça.

dalap: İhtiyaç.

dalarak: Dalarak.

dalaşkan: 1) Dalaşıcı, münakaşacı. 2) Saldırgan.

dalaşmaa: Dalaşmak, münakaşa etmek; biribirini ısırmak, kavga etmek.

SanalBaba

dalatmaa: Isırtmak. Dalatmaa kendini köpee: Kendini köpeğe ısırtmak.

dalattırmaa: Bk. dalatmaa

dalayan: Saldırgan, kötü (köpekler için).*Dalayan köpek aaradını bulur (Ata s.): Saldırgan köpek aradığını bulur.* 2) Sıkıcı, can sıkıcı (mec.)

dalcaaz: Dalcık, küçük dal.

daldırma: Daldırma.

daldırmaa: Daldırmak.

daldırtmaa: Daldırtmak.

dalga dalga: Dalga dalga.

dalga: Dalga.

dalgakesen: Dalga kıran.

dalgalamaa: 1) Dalgalandırmak. 2) Heyecanlandırmak; rahatsız etmek.

dalgalandırmaa: 1) Dalgalanmak. 2) Heyecanlanmak; huzursuz, rahatsız olmak. 3) Sallanmak (dalgalar gibi).

dalgalı: Dalgalı; coşkun.

dallandırmaa: Dallandırmak.

dallanmaa: Dallanmak,dal budak salmak.

dallı: Dallı.

dalmaa: Dalmak.

dalta: Delme aleti.

daltalama: Delmek

dam: 1) Dam, at ahırı. Dam inekler için: İnek ahırı. 2) Depo, ambar.

damak: Damak. Kara damak; Haşin, kötü kişi.

damar: 1) Damar. 2) Kas.

damarlı: 1) Damarlı. 2) Kasları gelişmiş. Damarlı yaanı: Etli yahni. Damarlı adam, kasları kuvvetli, pazulu adam.

damarsız: 1) Damarsız. 2) Zayıf, güçsüz adam.

damba dumba: Trampet sesi.

dambur: Tambur.

damga: 1) Damga. 2) Leke.

damgacı: Damgacı.

damgalamaa: Damgalamak.

damgalanmaa: Damgalanmak.

damgalı: 1) Damgalı. 2) Lekeli.

damna: Damla. Bitki kan damnasınadan: Kanının bittiği (son) damlasına kadar. Benzemee iki damna su gibi: İki damla su gibi biribirine benzemek. Yaamur damnası: Yağmur damlası. Bir damna: Çok az. *Damna [damla] ne kadar küçük yer deler taşı (Ata s.): Damla ne kadar küçük olsa da taşı deler.*

damnamaa: Damlamak: Yaamur damneer: Yağmur damlıyor.

damnatmaa: Damlatmak

dan: Tan, tan yeri. Dan eri aarer: Tan yeri ağarıyor. Dandan dana işlemee: Tan yeri ağardıktan tan yeri ağarıncaya kadar [24 saat] çalışmak.

dana: Dana. Dana burnusu: Ayıcık;

SanalBaba

yüzen böcek.

dandil: Tel.

dangalak: Dangalak

danış: 1) Tavsiye. Doktorun danışına [tavsiyesine] göre. 2) Danışma, sohbet etme. Danışa durmaa: Sohbet etmek.

danışlık: 1) Bk. danış. 2) Başvurma, müracaat.

danışmaa: Danışmak, istişarede bulunmak.

danışmak: Danışma.

danıştırmaa: Bilgi almak. Danıştırmaa birşey için: Bir hususta bilgi almak.

dantela: Bk. danteli.

danteli: Dantel örgü.

daptur: Sıçramak, irkilmek. Daptur gelmee: Birden sıçrayıp uyanmak, irkilmek.

daptura: Bk. daptur

dar: 1) Dar. Dar cannı: Canı dar, sıkıntılı. 2) Sınırlı. 3) Önemsiz, basit (mec.). Dar cümle: Basit cümle. 4) Dar ağacı.

Dara dar: Güçlükle.

dara: Dara. Darayı çekmee: Bir malın darasını almak (tartmak).

darak: 1) Tarak. 2) Yün tarama makinası.

darakçı: Tarama işini yapan işçi

daraklamaa: Taramak. Yapaayı daraklamaa: Yapağıyı taramak.

daraklamak: Tarama.

daraklı: Taranmış.

daralmaa: Daralmak. Fistan daraldı.

daralmak: Daralma.

daraltmaa: Daraltmak.

daraltmak: Daraltma.

daran peran: Kırıp parçalama. Dran peran etmee: Kırıp parçalamak, paramparça etmek.

darcan: Bir yerli üzüm türü.

darcık: Bk. daarcık.

dardar: Bk. dara dar.

dardarına: Bk. Daradar.

dargın: 1) Sinirli. 2) Hiddetli. 3) Küskün, dargın.

dargınnık: 1) Kızgınlık, öfke hali. 2) Tahrik olma. 3) Dargınlık.

dargınnıklı: 1) Sinirli. 2) Hiddetli. 3) Küskün.

darı: Darı. *Kuştan korkan darı ekemez (Ata s.): Kuştan korkan darı ekemez.*

darılmaa: Darılmak; bağırmak, çağırmak. Darıldıkça darılmaa: Kızdıkça kızmak, çok kızmış olmak.

darıltmaa: Darıltmak; tahrik etmek, kızdırmak.

darlaşmaa: Bk. daralmaa.

darlaşmak: Bk. daralmak.

darlanmaa: Daralmak.

darlatmaa: Bk. daraltmaa.

darlatmak: Bk. daraltmak.

darlık: Darlık, dar yer.

darma: Dağınık. Darma daarıdan: Darma dağınıklık; tertipsizlik

darmadaan: 1) Darmadağın olmuş.

SanalBaba

2) Yıkılmış.

darmatura: Harabe, yıkıntı, ören

daroşka: Nakış. Daroşka dikmee: Nakış işlemek.

darsık: Kederli, üzüntülü.

darsıklı: Kederli, üzüntülü.

darsıklık: Keder, üzüntü.

darsımaa: Kederlenmek, üzülmek. Canım darsıdı: Canım sıkıldı; bıktım.

darsımak: Bk. darsıklık.

dartışmaa: Bk. dartmaa.

dartı: Kadın baş örtüsü.

dartılmaa: 1) Tartılmak, çekilmek. 2) Elinden kurtulmak, kopmak. 3) Kendi kendini mecbur tutmak, bağlamak.

dartılmaa: Bağlamak. Dartılmaa tepeden (çeneden, enseden): Başörtüsüyle başını (çeneden, enseden) bağlamak.

dartınmaa: Bk. dartılmaa.

dartmaa: 1) Çekmek [tartmak]. 2) Sinirlendirmek.

dartmaa: 1)Tartmak; çekmek. Elinden dartmaa: Elinden düşürmek. 2) Geçirmek; giydirmek; başını bağlamak.

dartmak: 1) Tartma, çekme. 2) İtme.

daru: Hediye, armağan. Daruylan çıkmaa: Hediyelerle dinî törene çıkmak.

daskal: 1) Acemi rahip, rahip yardımcısı. 2) Öğretmen (Eskiden kullanılan bir kelimedir).

dat: Tad. Dadı yok: Tadı yok, zevksiz. Dadını kaybetmee: İştahtan düşmek, tadını yitirmek.

datlı: Tatlı.

datmaa: 1) Tatmak; denemek. Kısmetten datmaa: Mutluluktan tatmak, mutluluğa erişmek. Tadına bakmak.

datmaa: 2) Tatmak. *Datmadaan acıdan bilmeycen ne o tatlı da (Ata s.): Acıyı tatmadan tatlının tadı bilinmez.*

datmak: Tatma; deneme.

datsız: Tatsız. Datsız giinmee: Zevksiz giyinmek.

datsızlık: Tatsızlık, zevksizlik.

dattırmaa: Tattırmak

daul: Davul. *Daulda tooz aaramaa (Deyim): Davulda toz aramak.*

daulcu: Davulcu.

davaacı: Hâkim.

davrandırmaa: Davrandırmak.

davranılmaa: Davranılmak.

davranmaa: Harekete geçmek, kalkmak. Lüzger davrandı: Rüzgâr çıktı. Kavga davrandı: Kavga çıktı.

day: Boji ile kullanılır. Day boji: Allah vere. Daj boji gezmee: Gelinceye kadar Allaha emanet ol (vedalaşma).

dayak: 1) Dayak, destek. 2) Sopa, değnek. 3) Dövme. Dayak çekmee [çekmek, atmak].

SanalBaba

dayak: Manevî destek: Onun yok birerden bir de dayaa: Onun hiçbir yerden bir dayanacak kimsesi yok.

dayama: Sundurma, siperlik, çardak.

dayamaa: 1) Dayamak. Duarı dayamaa: Duvara destek vermek. Dayamaa kafayı ellen: Başını ellerine dayamak. 2) Destek olmak, desteklemek (mec.)

dayanamayarak: Dayanamayarak.

dayanamayaraklı: Tahammülsüz, sabırsız.

dayanış: Dayanma, sabretme.

dayanık: Dayanmış.

dayanıklı: Dayanıklı.

dayanıklık: Dayanıklılık, sabırlılık

dayanır: Sabırlı

dayanmaa: 1) Dayanmak. 2) Tahammül etmek. 3) Kendine hakim olmak.

dayanmak: Dayanma.

dayatmaa: 1) Dayatmak. 2) Tutmak, himaye etmek. 3) Takviye etmek, tutturmak, sağlamlaştırmak.

dayka: Dayı

dayma: 1) Daima, her zaman. 2) Ebediyen. Dayma kız: Meyrem Ana. Daymaların daymalarında: Yüzyıllar boyunca, ebediyete kadar.

daymalı: Sık sık, devamlı olarak.

deşik: Deşik; deşilmiş.

deşilmee: 1) Deşilmek. 2) Güçten düşmek, halsiz kalmak, kırılıp dökülmek (mec.)

de: Edat (Gr.). Ama o de kaçmaa: Ama o da kaçmaya!

debeştirmee: 1) Depreştirmek, azdırmak. Yarayı debeştirmee; Yarayı azdırmak. 2) Kurcalamak, telaşlandırmak (mec.). 3) Tahrik etmek.

debeştirmee: Depreştirmek, kıpırdatmak; kurcalamak. Debeştirmee geçmişi: Geçmişi hatırlatmak (kurcalamak).

debeştirmee: Tahrik etmek. Köpee debeştirmee: Köpeği tahrik etmek, azdırmak. Saltam debeştirden beni: Boş yere iştahımı tahrik ettin.

debrenmee: Bk. Debreşmee.

debreşmee: 1) Harekete geçmek; coşmak; tahrik olmak. Lüzger debreşer: Rüzgâr başlıyor (artıyor). 2) Ağrıdan kıvranmak.

debreştirmee: Bk. debeştirmee.

deçilitra: Desilitre

dede: Dede. Dedesi bobası: Dedesi bobası: Ataları.

dedu babu: Dede ile nine.

dedu: Dede. Dedular: Atalar, dedeler. Varmış bir kere bir deduynan bir babu: Bir zamanlar bir dedeyle bir nene varmış.

dein: Bk. deyni.

dejurnıy: Nöbetçi. Dejurnıy apteka:

SanalBaba

Nöbetçi eczane.

dejurstvo: Nöbetçilik.

dekabri: Aralık ayı.

dekalitre: Desilitre.

dekametra: Desimetre.

dekan: Dekan.

dekanat: Dekanlık.

dekon: Rahip. Diyakon: Başrahip.

dekoniya: Bk. dekonnuk.

dekonnuk: Rahiplik. Dekonnuk etmee (manastırda): Baş rahiplik etmek.

dekret: Hükümet bildirisi; kararname; kanun. Dekret otpuskası: Kanunî izin. Dekrete çıkmak: Tatile çıkmak.

deldirmee: Deldirmek.

delegatsiya: Delegasyon.

delermee: 1) Delirmek. 2) Kızmak, çılgına dönmek (mec.).

delertmee: 1) Delirtmek. 2) Kızdırtmak, çılgına döndürmek.

delfin: Yunus balığı.

deli: Deli. Sen delimiysin, canım: Canım sen delimisin. Deli otu imee: Deli otu yemek.

delibaş: Deli bozuk, deli.

delice: 1) Delice. 2) Dinç, canlı (mec.)

delicesine: Delicesine

delik: 1) Delik. Delik yapmaa: Delmek. 2) Yabanı hayvan yuvası; kovuk; in. Kurtulmaa yılanın deliinde da: Yılanın deliğine girmekle de kurtulamamak.

delikannı: Delikanlı.

delikli: Delikli.

deliksiz: Delikli.

delilik: 1) Delilik. 2) Aptallık.

delimdeşik: Delik deşik.

delinmee: Delinmek, yırtılmak.

delmee: Delmek.

dembel: Tembel.

demee: Demek, söylemek. Bir da laf dememee: Fazla bir söz söylememek. Var nasıl demee ki: Şöyle diyelim ki. Demekki: Yani *Tauşama kaç tazıya da tut demee (Deyim): Tavşana kaç tazıya tut demek.* Kim deyebilceydi: Kim diyebilirdi. Yok ne demee: Diyecek yok.

demek: Deyiş, deyim. Bir demek: Meselâ. Nice var bir demek: Denildiği gibi, şöyle bir deyiş var.

demet: Demet. Demet baalamaa [bağlamak]. Bir demet suan [soğan].

demin: Demin.

demincek: Demincek, biraz önce.

deminki: Deminki, az önceki.

demir: Demir. Ölü demir: Dökme demir, fon. Demir ürek: Demir yürekli. *Düü demiri kızgınkan (Ata s.): Demir tavında dövülür.*

demirci: Demirci.

demircilik: Demircilik.

demirli: Tahıl ölçeği (21.5 k). Bir demirli darı: Bir ölçek darı.

demiryolcu: Demiryolcu

SanalBaba

demiryolculu: Demir yoluna ait.
deng: Bk. denk.
deneme: 1) Deneme. Deneme dost: Denenmiş dost. 2) Sürümlü mal. 3) Fark edilmiş, keşfedilmiş, denenmiş.
denemee: 1) Denemek. Kısmetini denemee [denemek]. 2) Ölçmek, biçmek, denemek. Bir ruba denemee: Elbise provası (denemesi) yapmak. *Denemee denizi parmaklan (Deyim): İmkânsız olanı yapmaya kalkışmak.*
denemee: Takip etmek, araştırmak, incelemek. Denemee bir yannışlık: Bir yanlış araştırmak.
denemek: 1) Deneme, tecrübe etme. 2) Müşahade etme, inceleme, araştırma.
denenilmee: Bk. denenmee.
denenmee: 1) Denenmiş olmak. 2) Farkedilmiş olmak.
denenmiş: Denenmiş.
denetmee: Denettirmek.
denilmee: Denilmek. Nice deniler: Denildiğine göre.
deniya: 1) Perşembe yortusu, perşembe dinî ayini. 2) Hıristiyanlarda mukaddes hafta. *Denizdeki balın panayırlı olmaz (Ata s.): Denizdeki balığın pazarlaması olmaz.* Deniz koyunu: Ayı balığı, fok. Deniz beegiri: Deniz atı. Deniz kızı (mit.): Deniz kızı.
denizci: Aynı anlamda.
denizcilik: Denizcilik.
denk: Denk, eşi.
deputat: Milletvekili.
dere: Dere. *Etişmeyinjen dereye paçalarnı suama (Ata s.): Dereyi görmeden paçaları sıvama.* Dereye atmaa: Yıkmak, yok etmek.
deredeki: Deredeki.
deri: Deri. *Edi deri almaa (soymaa) birkimseyden (Deyim): Birinin üzerinden yedi deri soymak (çıkarmak).* Sokulmaa birkimseyin derisi altına: Bir kimseyi kullanmak. Derisini kurtarmaa: Canını kurtarmak. Derisini da [de] satar. Pak deriylen kemik: Sırf deri ve kemik. Deriyadan: Derisine kadar, çırılçıplak; kemiğine kadar. *Yapmeer deri ne kadar sepi (Ata s.): Derisi sepisi [tanini] o kadar etmiyor.* Yabanı koyun derisinde: Koyun derisine bürünmüş kurt. Popaza deriyi satmaa (vermee): Ruhunu Allaha teslim etmek, ölmek.
derici: Derici.
derin: Derin. Derin sürmee: Derin çift sürmek.
derinden: Derinden.
derinnemee: Derinleştirmek.
derinnenmee: Derinliğine girmek (ulaşmak); bir şeyi yüklenmek.

SanalBaba

derinnetmee: Derinleştirmek
derinnik: Derinlik. Punarın derinnii: Pınarın derinliği. Canımın derinninden: Ruhunun derinliğinden. İmik derinnii: Aklın [zekânın] derinliği.
dermen: Değirmen.
dermenci: Değirmenci.
dermetura: Bk. darmatura.
dernek: 1) Toplantı, sohbet toplantısı. 2) Dernek, cemiyet.
dert: 1) Dert, keder. Benim büük [büyük] derdim var. Derdini söylemee [söylemek]. 2) Felâket, talihsizlik.
dertleşmee: Dertleşmek.
dertlenmee: Dertlenmek.
dertli: Aynı anlamda
dertsiz: Aynı manada
desetka: Onluk
destina: Onluk, bir arazi ölçü birimi.
detal: Ayrıntı, detay.
dev: Dev. Dev babusu: Dev nine, cadı.
devam: Devam.
devamlı: Devamlı.
deve: 1) Deve. *Pireden deve yapmaa (Deyim): Pireyi deve yapmak.* 2) Obur (mec.)
deveci: Deveci
dever: 1) Kardeşlik (düğünde). 2) Dünür.
deversant: Saptıran.
devirilmee: Bk. devirlenmee.
devirlenmee: 1) Devrilmek, yuvarlanmak. 2) Yıkılmak, mahvolmak, kaybetmek (mec.).
devlet: Devlet. Devlet kuşu: Devlet kuşu, talih.
devol: Şeytan. Büük devol uşak: Büyük şeytan çocuk.
devre: Daire.
devrim: Devrim.
deynek: Değnek.
deyni: Edat. Deyni sölerler: Yani diyorlar.
deyni: Kelimelerin sonuna ilâve edilen bir edat. Bana deyni: Benim için. Deyni o geliceydi, ben bilerdim: Ben onun geleceğini biliyordum.
dırdır: Dırdır.
dırıldamaa: Dırıldamak.
dırıldatmaa: Dırıldatmak.
dırıltı: Aynı manada.
dışanda: Dışarıda.
dışandakı: Dışardaki.
dışanında: Öteki tarafta
dışankı: Dışardaki; dıştaki; dış.
dışar: Dışarısı, dışarıda, dışarı.
dib: Bk. dip.
diceba: 1) Boş yere. 2) Parasız, meccanen.
didinmee: Didinmek.
dieta: Diyet.
dihaniya: Dev, canavar (folk.)
diidirmee: Değdirmek, dokundurmak.
diidirtmee: Değdirtmek.

SanalBaba

diil: Değil. Diil dooru: Değil doğru. O diil benim: O benim değil.

diinek: Değnek, sopa; hamur karıştırıcısı.

diiren: Dirgen. Diirennen saplamaa: Acıtıncaya kadar saplamak; canını acıtmak. *Diirennen ceviz ükletmee (Deyim): Dirgen ile ceviz yüklemek (Boş gezmek).*

diiş: 1) Değişme, değiş tokuş. Diiş payı: Değiş tokuş payı. Diiş yapmaa: Değiş tokuş yapmak, alış veriş. 2) Vardiye değişmesi.

diişe diişe: Değişe değişe.

diişici: 1) Değişen. 2) İstikrarsız.

diişik: 1) Değişik. 2) Tuhaf, aptal (mec.). Diişik kafalı: Geri zekâlı.

diişilmee: Değişilmek.

diişilmek: Değişilme; değişme; aptallık (mec.)

diişilmez: Değişmeyen kişi.

diişmee: Değişmek. İşleeye diişmee: İyileşme yolunda değişmek. Diişti vakıt: Hava değişti; zaman değişti. İşlen diişmee: İş yerini değiştirme.

diişsiz: Değiştirilmeden; devamlı.

diiştirici: Değiştirici.

diiştirmee: Değiştirmek. *Diiştirmee beegiri eşee, keçii da kaaza (Deyim): Atı eşekle, keçiyi de kazla değiştirmek.*

dik: 1) Dik, dikine. 2) Kibirli, gururlu (mec.). Dik başlı. Dik burunlu: Yukarıdan bakan kimse.

dikel: Kazık; çubuk, sopa; dikme.

dikiş: Dikiş, dikiş tarzı.

dikici: Ayakkabı tamircisi; dikişle tamir yapan kişi.

dikiciyka: Dikiş diken kadın.

dikili: 1) Dikili. 2) Sokulmuş, saplanmış. 3) Çileden çıkarılmış; sersemleştirilmiş; şaşırtılmış. 4) Taş kesilmiş, donakalmış.

dikilmee: 1) Dikilmek. 2) Hareketsiz durmak, sırıtmak (mec.). 3) Çalım satmak (mec.).

dikim: Dikim.

dikine: Dikine.

dikleşmee: 1) Dikleşmek. 2) Böbürlenmek.

diklik: 1) Diklik; dik (dağ, tepe). 2) Kendini beğenme, kibirlenme.

dikmee: 1) Dikmek (elbise v.s.). Daroşka dikmee: Örmek, işlemek. Gergef dikmee: Gergefte nakış işlemek. 2) Fidan dikmek.

dikmee: Dikmek; bina inşa etmek; yükseltmek. Bir pamyatnik dikmee: Bir anıt dikmek.

dikmek: Dikme.

diktant: Dikte.

diktirmee: Diktirmek.

diktirmek: Diktirme. Ruba diktirmesi: Elbise diktirme.

dil: Dil. Dili tutuldu (alındı): Dili tutuldu. *Dil kemiksiz (Ata s.): Dilin kemiği yoktur. Herbir*

SanalBaba

kuş kendi dilinden kaybeler (Ata s.): Her kuş kendi dilinden kaybeder (Kuş ayağından insan dilinden yakalanır)

dil: Dil. Dilini dalamaa: Söz ettiğinden pişman olmak.

dilber: Dilber.

dilbilim: Linguistik (dilbilim).

dilceez: Dilceğiz. Cancaazın dilceezi: Küçük çanın dilciği. Tuflinin dilceezi: Ayakkabının dili. Küçkü diljeez (Anat.): Küçük dil, uvula palat.

dilenci: Dilenci.

dilencilik: Dilencilik.

dilendirmee: Dilendirmek.

dilenmee: Dilenmek.

dilim: Dilim.

dilimnemee: Dilimlemek.

dilli: Dilli, konuşkan. Aar dilli: Dili iğneli. Uzun dilli: Dili uzun.

dilsiz: 1) Dilsiz. 2) Suskun, çok konuşmayan.

dilsizlik: 1) Dilsizlik. 2) Sessizlik, az konuşma.

dimdik: Dimdik.

dimi: 1) Ev dokuması (Bez). 2) Ev dokumasından pantolon.

din: Din.

dinç: Dinç, hayat dolu kişi.

dinçelmee: Bk. dinçlenmee.

dinçleştirmee: Dinçleştirmek.

dinçlemee: İyileşmek; dinçleşmek.

dinçlenmee: Dinçleşmek; iyileşmek.

dinçlik: Dinçlik.

dinek: Salıncak.

dingil: Dingil. Taliga dingili: At arabası dingili.

dinmee: 1) Yorulmak. Gezmekten dinmee [yorulmak]. 2) Kesilmek, sona ermek. Yaamur dindi: Yağmur dindi.

dinnendirmee: Dilendirmek, istirahat ettirmek. Eri dinnendirmee: Yeri dinlendirmek, nadasa bırakmak.

dinneniş: Bk. dinnenmek.

dinnenmee: Dinlenmek, istirahat etmek.

dinnenmek: Dinlenme. Dinnenmek eri: Dinlenme yeri. Diveç dinnenmesi: Ebedî istirahat.

dinni: Dinli.

dinsiz: 1) Dinsiz. 2) Merhametsiz (mec.)

dinsizlik: Dinsizlik; merhametsizlik.

dip: Dip. Dibedan: Dibine kadar. Dibedan etişmee: Dibe yetişmek (erişmek). Dibe diime: Dibe değmek. Canımın dibinde: Kalbimin derinliğinde.

dip: Kuvvetlendirici edat (dipdiri gibi).

dipçeez: Dipçeğiz

diplemee: 1) Bir şeye dip yapmak. 2) Tıkamak. Fıçıyı deplemee: Fıçıyı tıkamak, fıçıya dip geçirmek.

diplemek: Tıkama.

diplenmee: Kapatılmış olmak, tı-

SanalBaba

kanmış olmak, dip takılmak.
dipletmee: Dipletmek, tıkatmak, dip taktırmak.
dipli: Dipli, tıkalı.
diplik: At arabasının kaplaması.
dipsiz: Dipsiz, derin.
dipteki: 1) Dipteki. 2) Arkada bulunan, arka kısımdaki.
direşken: Dirençli, dayanıklı.
direşmee: Direnmek, gayret göstermek.
direcen: Arabanın yan destekleri.
direk: Direk.
direklemee: 1) Direkle destek vermek. 2) Doğrulamak, onaylamak (mec.).
direkli: Direkli.
direktsiya: Müdüriyet.
diri: 1) Diri. 2) Atılgan, uyanık; kuvvetli. *Diriden soymaa bir kimseye (Deyim): Bir kimseyi diri diri soymak.* Diriden gömmee: Diri diri mezara gömmek.
diri: Diri. Diri su: Temiz, iyi su. Diri gümüş (şufa): Cıva.
dirijör: Yön veren, yönlendirici.
dirilmee: Dirilmek. Dirilmee yaşamaa: Hayata dönmek.
diriltmee: Diriltmek, canlandırmak.
dirlik: Hayat. Dirlik sürmee: Mutlu yaşamak. Dirlik yok: Huzur yok.
dirliksiz: Geçimsiz.
dirsek: 1) Dirsek (anat.). 2) Dönemeç, kıvrım. 3) Bir uzunluk ölçüsü (Bir dirsek 0.637 m).
dirsek: Dirsek. Dirsek dirsee baalamaa: Ellerini arkada bağlamak.
dirsekleşmee: Dirsekleşmek.
dirseklemee: Dirseklemek, dirsekle itmek.
disetka: Bk. desetka.
disput: Konuşma, hitap etme.
dissertant: Tez hazırlayan kimse.
distina: Bk. destina.
distsiplina: Disiplin.
diş: 1) Diş. Akıl dişi. Koyma [takma] diş. Köpek dişi. Dilim, sarmısak dişi. Salt bir dişe: Yalnız bir dişe. Diş kamaştırmaa [kamaştırmak]. 2) Diş bilemee [bilemek]. Dişlerni karıştırmaa [karıştırmak]: Boş gezmek, haylazlık etmek. 3) *İşten arttırmarsan dişten arttır (Ata s.): İşten artmaz, dişten artar. Diş etinnen karnı doymaz (Ata s.): Diş etiyle karın doymaz.* 4) Dişlerini sergene koymaa: Dişlerini rafa koymak.
dişçi: Diş doktoru.
dişi: Dişi.
dişindirik: Gem. Dişindirii kemirmee: Gemi kemirmek.
dişlemee: 1) Dişlemek. 2) Diş açmak.
dişletmee: Dişletmek.
dişli: Dişli.
dişpıdak: Dişbıdak ağacı.
dişpıdak: Dişbudak ağacı.

SanalBaba

dişsiz: Dişsiz

ditmee: 1) Kaşımak, didmek. Yapaa ditmee: Yapağı didmek (çubuklamak, attırmak). 2) Birinin ağzını aramak (mec.).

divan: 1) Misafir odası. 2) El pençe durmak (divan durmak). 3) Muhafız; koruyucu.

divan: Divan, kanepe.

diveç: Ebediyen

diversiya: Diversiyon

diviziya: Tümen

diz: Diz. Dizedan: Dizeden. Diz kapaa: Diz kapağı. Bir diz çekmee: Vurmak, tekmelemek. *Kurbaanın dizinedan: Kurbağanın dizine kadar (küçük, kısa)*

dizbediz: Diz dize

dizçe babusu: Kader belirleyen melek (Yeni doğan çocuklar için)

dizçe: Diz üstü (oturmak). Dizçe düşmee: Diz üstü düşmek. Dizçe koymaa: Birine diz çöktürmek; birini dize getirmek.

dizdirmee: Dizdirmek

dizel: Dizel

dizi: Dizi. 1) Bir dizi kovrik: Bir dizi simit. 2) Sıra. Dizi tutunmaa: Bir dizi halinde biribirini takip etmek.

dizici: 1) Kişileri sıraya koyan. 2) Ağlayıcı.

dizili: Dizili

dizilmee: Dizilmek, sıraya konulmak. 2) Ağlamaklı olmak (mec.)

dizlemee: Dizlemek, diz vurmak.

dizmee: 1) Dizmek, sıralamak. 2) Toplamak, üstüste koymak. Üklüü dizmee: Yüklüğü dizmek. 3) Ağlaşmak, dertleşmek (mec.)

djemper: Kazak, yünlü elbise.

do: Müzikte "Do" notası.

doba: Trampet, tef. Doba düümee: Def, trampet çalmak; haber yaymak. Doba olmaa üürenmekten: Bilgi pınarı haline gelmek.

dobrovolets: Gönüllü

doftur: Doktur

doga: Perçim. Bir dogası etişmeer: Kafasının bir perçimi (tahtası) eksik.

dogma: Akide, doktrin.

dogovor: Sözleşme. Dogovor yapmaa: Sözleşme yapmak. Baarışlık dogovoru: Barış andlaşması.

doğrultmaa: Doğrultmak

dohot: Katran

doklad: Tebliğ. Doklad okumaa: Tebliğ vermek.

dokladçı: Bk. Dokladçik

dokladçik: Tebliğ okuyan kişi; raportör.

doksan: Doksan

doksancı: Doksanıncı

doku: Doku

SanalBaba

dokuma: 1) Dokuma. 2) Kurmak (düşünmek), gidip gelmek, dolaşmak, mekik dokumak. Kapıları dokumaa: Çok gidip gelmek, kapıları aşındırmak.

dokumak: Kumaş dokuma.

dokunaklı: Dokunaklı.

dokundurmaa: 1) Dokundurmak. 2) Gücendirici imalarda bulunmak; serzenişte bulunmak; taşlamak.

dokunmaa: 1) Dövmek, vurmak. 2) Birinin canını sıkmak (mec.)

dokunmaa: Dokutmak.

dokunuş: 1) Dokunma. 2) Yanaşma, sataşma (mec.).

dokunulmaa: Dokunmuş olmak.

dokunulmaz: 1) Dokunması mümkün olmayan. 2) Dokunulmayan kişi.

dokurcun: Ot yığını (tınaz).

dokuşmaa: 1) Dokunmak. 2) Kavga etmek, çatışmak, dövüşmek.

dokuşturmaa: 1) Dokundurmak. 2) Kavga ettirmek.

dokutmak: Dokutma.

dokutturmaa: Dokutturmak.

dokuyucu: Dokuyucu.

dokuyucuyka: Dokumacı kadın.

dokuz: Dokuz.

dokuzluk: 1) Dokuzluk. 2) Oyun kağıdında dokuzluk.

dokuzuncu: Dokuzuncu

dolanmaçlı: Dolambaçlı. Dolanmaçlı yol: Dolambaçlı (kıvrımlı) yol.

dolap: 1) Dolap. 2) Çuha dövme makinesi.

dolapçı: 1) Dolap yapıp satan adam. 2) Çuha dolaplayan, çuha döven kişi.

dolaplamaa: Çevirmek, çuha dövmek.

dolaplanmaa: 1) Çuha dövmek. 2) Bir dokumayı döverek düzelmesini sağlamak.

dolaplı: 1) Dolaplı. 2) Dolaplanmış (çuha için). 3) Oturmuş, dövülmüş; sıkıştırılmış (dokumalar için).

dolaş: 1) Engel, zorluk. 2) Devir, çevirim.

dolaşık: 1) Dolaşık, dolaşmış, birbirine karışmış, karışık. 2) Okunaksız, karmakarışık. 3) Şaşkın, şaşırmış; mahcup, utanan (mec.).

dolaşıklı: Bk. dolaşık.

dolaşıklık: 1) Dağınıklık, karmakarışıklık. 2) Anlaşılmazlık. 3) Güçlük, güç durum. Dolaşıklaa koymaa (getirmee): Güç duruma düşürmek. 4) Şaşkınlık.

dolaşmaa: Dolaşmak, gezmek; yoklamak. Bostanı dolaşmaa [dolaşmak]. Hastayı dolaşmaa: Hastayı ziyaret etmek.

dolaşmaa: Karıştırmak, şaşırmak, bunalmak. Dolaşmaa boorçlarda: Borçlarından bunalmak.

SanalBaba

Sayıda dolaşmaa: Hesapları karıştırmak. Dili dolaşer.

dolaşmak: 1) Dolaşma; ziyaret. 2) Şaşırma, karıştırma.

dolaştırıcı: Dolaştırıcı.

dolaştırmaa: 1) Dolaştırmak. Düneeyi dolaştırmaa: Dünyayı dolaştırmak. 2) Karıştırmak. Adlarını dolaştırmaa: Adlarını karıştırmak.

dolay: 1) Dolay. 2) Çevresinde, yanında. Dolaya: Etrafında. Evin dolayında: Evin etrafında. Dolayda: Dolayında.

dolaylamaa: 1) Etrafını dolaşmak. 2) Kuşatmak. 3) Bir şeyin etrafında koşmak.

dolaylamak: Etrafını çevirme.

dolaylatmaa: 1) Etrafını dolaştırmak. 2) Kuşattırmak.

dolaylık: 1) Dolaylık. Küüyün dolaylıı: Köyün etrafı, çevresi, dolayı. 2) Durum, hal; mahiyet; keyfiyet. Dolaylıklara göre: Durumlara göre.

doldurmaa: 1) Doldurmak. Jöplerni doldurmaa: Ceplerini doldurmak. 2) Bulaşmak, sirayet etmek. Küüyü doldurmaa: Köyü şayialarla doldurmak.

doldurmak: Doldurma

doldurulmaa: 1) Doldurulmak. 2) Bulaşmak, tutulmak (mec.)

dolgun: Dolgun; dolu.

dolgunnaşmaa: 1) Dolgunlaşmak, şişmanlamak. 2) Dökülmek (buğday taneleri için).

dolgunnuk: Fazla doldurma, taşırma.

dollar: Dolar.

dolma: 1) Dolma. Dolma biber: Biber dolma. 2) Geniş toprak ev sediri. 3) Kadın kuşağı.

dolmaa: 1) Dolmak. İçersi doldu insannan: İçerisi insanla doldu. 2) Yağlanmak, bulaştırmak, kirletmek. Çernyalaynan dolmaa: Mürekkebe bulandı.

dolmaa: Bulaşmak, tutulmak (mec.).

dolmak: Dolma.

dolmalık: Dolmalık. Dolmalık biber.

dolmamaa: Dolmamak.

doluş: Dolu.

doluşmaa: 1) Doluşmak. İçersi doluştu insannan: İçerisi insan doldu. 2) Dökülmek (Tahıl ve meyva için kullanılır).

dolu: 1) Dolu. Dolu filcan [fincan]. 2) Bol, çok. *Dolu kısmetlen, nijel kurbaa saçlan (Ata s.): Şansı kurbağanın saçları kadar çok.*

dolu: Dolu. Olmaa dolu paraylan: Parası çok olmak.

doluluk: Doluluk

domaltmaa: 1) Domaltmak. 2) Öc almak, intikam almak (mec.). Domaltmaa birkimseyi: Bir kimseyi koç boynuzuna [boynuzunun içine?] sokmak.

SanalBaba

domino: Bir oyun adı.

domna: 1) Hanım, hanımefendi. 2) Öğretmen hanım.

domuz: Domuz. Enenmiş [erkek] domuz. Domuz burnusu, yaayı [burnu, yağı]. Domuz adam; görgüsüz, kaba adam. Domuz balı [balığı]. *Karışma kepee imesin domuzlar seni (Ata s.]: Köpekler içine girme de seni domuzlar yemesin.* Domuz patırı (patıraa): Bir bitki adı. *Kolver domuzu sofra altına aktarsın onu (Ata s.): Domuzun, sofranın altına girmesine izin verirsen sofrayı alt üst eder.*

domuzcu: Domuzcu.

domuzçuk: 1) Küçük domuz. 2) Bir tür kâğıt oyunu.

domuzçuluk: Domuzculuk.

domuzcuyka: Domuzcu kadın.

domuzlanmaa: Domuzlanmak.

domuzluk: Domuzluk.

don: 1) Don (buzlamış). Don yaanı: Donmuş et. 2) Dona kalmış, uyumuş (mec.). Dona kalmaa korkudan: Korkudan dona kalmak.

don: 1) İç donu. 2) Pantolon.

donadılmaa: Donatılmak; süslenmek.

donak: Süs.

donaklamaa: Donatmak; süslemek.

donaklamak: Donatma; süsleme.

donaklı: Süslenmiş.

donanmaa: 1) Donatılmak; süslenmek. 2) Kendine çeki düzen vermek.

donatmaa: 1) Donatmak, teçhiz etmek. 2) Süslenmek. 3) Silah doldurmak.

donattırmaa: Donattırmak.

dondurma: Dondurma (soğuk tatlı).

dondurtmaa: Bk. dondurmaa.

dondurucu: Dondurucu.

donmaa: 1) Donmak. 2) Donakalmak (mec.).

donnu: Paçalı. Donnu horoz: Paçalı horoz.Donnu yarka: Ferik (yumurtlama yaşına girmekte olan tavuk).

donuk: 1) Donuk. 2) Donakalmış adam.

doorama: Doğrama. Laana doğraması: Lahana doğraması.

dooramaa: Doğramak. Hıyar dooramaa: Hıyar doğramak.

dooranmaa: Doğranmak. Dooranmış alaf: Doğranmış hayvan yemi (ot, saman, yulaf).

dooratmaa: Doğratmak.

dooru: 1) Doğru, düz. 2) Sadık, doğru, haklı, hatasız, namuslu. 3) Gerçek. Doorudan dooruya: Doğrudan doğruya. *Dooru söz acıder (Ata s.): Doğru söz acıdır.*

dooru: Yön, doğru. Evre dooru gitmee: Eve doğru gitmek.

dooruca: Doğruca.

doorudan: 1) Doğrudan. 2) Doğru,

SanalBaba

direkt.

doorulamaa: 1) Doğrulamak. 2) Haklı çıkarmak.Doorulamaa kabaatlıyı: Suçluyu haklı çıkarmak. 3) Yönlendirmek, yol göstermek.

doorulanmaa: Kendini haklı çıkarmak; özür dilemek.

doorulmaa: 1) Doğrulmak. 2) Sağlığına yeniden kavuşmak, iyileşmek. 3) Yönelmek; hücum etmek. Doorulmaa eve dooru: Eve doğru yönelmek.

dooruluk: 1) Doğruluk. Onun var dooruluu: O haklıdır. 2) İyihal (doğruluk) belgesi. Dooruluklarnı kaybetmee: Belgelerini kaybetmek.

doorutmaa: 1) Dorultmak, düzeltmek, düz hale getirmek. 2) Enser doorutmaa: Çivi düzeltmek. 3) Tedavi etmek, iyileştirmek.

Doorutmaa: Doğrultmak. Doorutmaa kendini kullanmanı: Davranışını (ahlâkını) düzeltmek. Yola doorutmaa: Doğru yolu göstermek.

doorutmaa: Sövmek, azarlamak (mec.).

dop: Güçlendirme edatı (Dopdolu gibi). Dop dooru: Dosdoğru.

dopros: Sorgu. Doprosa çaarmaa: Sorguya çekmek.

doranılmaa: Bk. dooranmaa.

dost: Dost. Dost edenmee: Dost edinmek. *Dost hem kardaş zoorlukta tanınerlar (Ata s.): Dost ve kardeş kötü günde tanınır.*

dostça: Dostça.

dostlaşmaa: Dost olmak, arkadaş olmak.

dostlanmaa: Bk. dostlaşmaa.

dostluk: Dostluk. *Dostluk paradan taa paalı (Ata s.): Dostluk paradan daha kıymetlidir.*

doya: Doya. Doya doya imee: Doyasıya yemek.

doyarka: İnek sağıcısı kadın. Doyarka işlemee: Sağıcı olarak çalışmak.

doydurmaa: Bk. doyurmaa.

doymaa: Doymak. Doymaa buazınadan: Boğazına kadar doymak.

doymak: Doyma, doyum.

doymaz: Doymaz.

doymazlık: Doymazlık.

doyum: 1) Doyum. 2) Bolluk.

doyumnuk: Doyumluk.

doyumsamaa: Doyumsamak; doymak.

doyundurmaa: Doyurmak

doyunmaa: Doymak, tatmin olmak.

doyurmaa: Doyurmak; bıktırmak, usandırmak.

doyurulmaa: Doyurulmak

dozdolay: Çepeçevre; etrafta.

dökme: Dökme. Dökme çelik: Dökme çelik.

dökmee: Dökmek. Kan, yaş, ter

SanalBaba

dökmee [dökmek].
dökmek: Dökme.
döktürmee: Döktürmek.
dökük: Dökük.
dökülmee: Dökülmek.
döküm: Döküm. Eritip bir kalıba dökmek. Yaprak dökümü: Yaprak dökümü.
dökün: Bk. dökük.
döküntü: Döküntü.
döndürmee: Döndürmek, çevirmek. Döndürülmee: Döndürülmek.
döne döne: Dönerek.
dönecek: Atlı karınca.
dönek: 1) Geri gelme, avdet. 2) Dönek adam.
döneklik: Döneklik.
döneme: Dönemeç.
dönemecik: Bk. döneme
dönemeçli: Dönemeçli. Dönemeçli yol.
dönme: 1) Dönme. 2) Tekrarlama, nüks. Dönme hastalık: Hastalığın tekrarlaması.
dönmee: Dönmek. Er [yer] döner birkimseylen: Birinin başının dönmesi. Kuvedim döndü: Kuvvetim yerine geldi. Hastalık geri döndü: Hastalık nüksetti.
dönmee: Dönmek; çevrilmek. İsleeye dönmee: İyiye dönmek, iyileşmek. Ava döndü: Hava döndü (değişti). Deliye dönmee [dönmek].
dönüş: Dönüş.
dönüşmee: İşsiz güçsüz dönüp dolaşmak.
dönüştürmee: İşsiz güçsüz dolaştırmak, gezdirmek.
dönülmee: Bir yerden dönmek; vazgeçmek; reddedilmek.
dönüm: Dönme. Gün dönümü: Aynı anlamda.
dörder: Dörder.
dördüncü: Dördüncü.
dört: Dört. Dörtgen: Kare.
döşek: Döşek.
döşeli: Döşeli.
döşeme: 1) Döşeme. 2) Çörek.
döşemee: Döşemek. *Nicel döşeycen öle da uyecan (Ata s.): Serdiğin döşeğe göre uyursun. Kaba döşer ama çetin uyumaa (Ata s.): Kalın döşek serenin uykusu da derin (güzel) olur.*
döşenmee: 1) Döşenmek. 2) Uzanmak, gerinmek.
döşetmee: Döşetmek.
dragayka: Hristiyan azizlerinden İvan Kupala'nın günü.
draginku: Kayın birader.
drakon: Şeytan.
dram: Dirhem (Bir dirhem 3 gramdır). Bir de dram bile: Bir dirhem bile değil.
dramnamaa: 1) Dirhemle tartmak. 2) Dikkatle tartmak (mec.).
drama: Dram.
dramnatmaa: 1) Tarttırmak (Gramı gramına t.) 2) İyi ölçüp

SanalBaba

biçmek, iyi hesaplamak (mec.)

drasti: Merhaba: Drasti vermee: Selâm vermek.

drımba: 1) Bir millî çalgı aleti. 2) Yay. 3) Alaylı, nükteli; telleri ayarsız, bozuk eski keman. 4) Çok zayıf adam.

drojdi: 1) Maya. 2) Tortu. Şarap drojdisi: Şarap mayası.

drujina: Bölük.

drujinnik: Bölük mensubu.

drujka: Hanım arkadaş.

dua: Da.

duak: 1) Duvak. 2) Doğurganlık. Duak içinde duumaa: Duvak içinde doğmak (şanslı doğmak). 3) Meyvanın zarı [kabuğu]

duaklamaa: Duvakla örtmek.

duaklı: Duvaklı.

duan: Doğan. Alaca duan [doğan]

duar: 1) Duvar. 2) Zar. 3) Meyvanın kabuğu. *Urulmaa kafaylan duardan duara (Deyim): Başını duvardan duvara (taştan taşa) vurmak. Duara gibi lafetmee: Duvara söyler gibi konuşmak. Duarın da var kulaa (Ata s.): Duvarın da (yerin de) kulağı var.*

dudak: Dudak. Yukarki [üst] dudak. Aşaakı [alt] dudak.Dudak kırmızı [pomadı]. Dudaanı koymaa: Ağlamaklı olmak. Dudaklarını dalamaa [ısırmak].

dufi: Kokular, güzel koku.

dufilemee: Koku saçmak, kolonya dökmek.

dufilenmee: Kokulu sular dökünmek.

dufili: Güzel kokular sürünmüş.

duhi: Bk. dufi.

duhovka: 1) Etüv. 2) Ayakkabı dikme kaminesi.

duhovoy: Orkestra, bando.

dujina: Düzine.

dujna: Bk. dujina.

dul: Dul. Dul kalmaa [kalmak]. Dul bramaa [bırakmak]

dulama: Dolama, bayar (aristokrat) kaftanı.

dulluk: Dul kalma. Dulluk etmee: Dul hayatı yaşamak.

duma: Nezle. Duma olmama: Nezle olmak.

duman: 1) Duman. Duman çöker [çöküyor]. 2) Buhar, sis. 3) Karanlık, meçhuliyet. 4) Sıgara dumanı. Bir nefes (sigara dumanı) çekmek.

duman: Duman. Toz–duman olmaa [olmak].

dumannamaa: Dumanlamak, karartmak; bir şeyi esrar perdesine büründürmek.

dumannanmaa: Dumanlanmak, dumanla örtülmek, dumana bürünmek.

dumannatmaa: Dumannatmak. Kafayı dumannatmaa: Sarhoş olmak.

SanalBaba

dumannı: Dumanlı. Dumannı kafa: Garip şeyler düşünen kişi; sarhoş.
dumansız: Dumansız, açık hava.
dumba dumba: Trampet sesi.
dumdum: Bk. dumba–dumba.
dumdüz: Dümdüz.
dup: Güçlendirme edatı. Dup duruk: Dup duru [çok berrak].
dupak: Bk.dupak.
dupaklamaa: Bk. dupaklamaa.
dura: Elektrik fenerinin pili.
durak: Durak.
durak: Kâğıt (iskambil) oyunu.
duraklamaa: Duraklamak.
duraklanmaa: Duraklamak, ara vermek; kekelemek.
duran: Duran.
durgun: 1) Durgun. 2) Yorgun. 3) Uyuşuk, gevşek.
durgunnuk: 1) Durgunluk. 2) Yorgunluk. 3) Uyuşukluk, gevşeklik.
durgutmaa: 1) Durdurmak. 2) Alıkoymak, oyalamak, tutmak. 3) Susturmak.
durmaa: 1) Durmak. Ayakça durmaa: Ayakta durmak.Dizçe durmaa: Diz üstünde durmak. 2) Duraklamak. 3) Yaşamak. 4) Bulunmak, olmak. Yorgan içinde durmaa [yatmak]. Puşkeriyede durmaa: Hapiste yatmak. 5) İkilikte durmaa: Tereddüt etmek. Lafa durmaa: Lafa tutulmak. Durmaa ilee: Bolluk, mutluluk içinde yaşamak. 6) Ağzı durmeer [durmuyor]: Kiraylan durmaa: Kira ile durmak. Dura bilmee: Durabilmek, dayanmak. 7) Karşı durmaa [durmak]. Divan durmaa: Elpençe durmak. Durmaa ellerinnen koynusunda: Elleri koynunda durmak. 8) *Nijel tiken üstünde durmaa: Diken üstünde durur gibi durmak. Bir ayaklan mezar içinde durmaa: Bir ayağı mezarda (çukurda) olmak.* 9) Gitmek, yakışmak (mec.). Bu sana islee durer: Bu sana iyi yakışıyor.
durmadaan: Durmadan.
duruş: 1) Duruş. 2) Görünüş, tavır.
duruşmaa: Duraklamak, bir yerde durup oyalanmak.
duruk: Durgun, berrak, temiz. Duruk şarap: Duru şarap.
duruklanmaa: Duraklamak, oyalanmak. O biraz duruklandı bizde: O biraz bizde durdu, oyalandı, kaldı.
duruklanmaa: Durulmak, temizlenmek.
durulmaa: Durulmak, durulanmak, temizlenmek.
durultmaa: Durultmak, temizlenmesini sağlamak.
duş: Duş.
duşman: Düşman. *Aarif duşman ahmak dosttan taa ii (ata s.):*

SanalBaba

Akıllı düşman akılsız dosttan daha iyidir. Kendi cöbüne düşman olmaa: Kendi cebine düşman olmak.

duşmannamaa: Birini birine karşı düşman etmek; nifak sokmak, düşmanlık çıkarmak.

duşmannanmaa: Düşman olmak; biribirini çekememek.

duşmannı: Düşmanlı, düşman sahibi.

duşmannık: Düşmanlık. Duşmannık etmee: Düşmanlık etmek, zarar vermek.

dut: Dut.

duu: Doğu. Gün duusu: Doğu.

duudurmaa: 1) Doğurmak. 2) Ürün vermek (mec.).

duudurtmaa: Doğdurtmak, doğurtmak.

duudurtmak: Doğurtma.

duum: Doğma. Gün duuması: Gün doğması. Duum günü: Güneşin doğması. Anadan duumaa: Anadan doğmak.

duumaa: 1) Doğmak, dünyaya gelmek. Günsüz (vakıtsız) duumaa: Gününden önce doğmak. 2) Güneşin doğması. 3) Meydana çıkmak (mec.).

duumak: Bk. duum.

duuramaa: Bk. dooramaa.

duva: Bk. dua.

duvak: Bk. duak.

duvan: Doğan. Duvanı olmaa: Fethetmek, elde etmek, zaptetmek.

duvar: Bk. duar

duyar: Duyarlı, duygulu.

duydurmaa: Duyurmak. Duyurtmaa: Duyurtmak, haber vermek, ilân etmek.

duygucu: Duygulu, hassas. Duygucu ürek: Hassas kalp.

duygulamaa: Duygulanmak. Bu beni hiç duygulameer: Bu beni hiç duygulandırmıyor.

duygulanmaa: Duygulanmak.

duygulu: Duygulu.

duygusuz: Duygusuz.

duygusuzluk: Duygusuzluk.

duymaa: 1) Duymak,hissetmek. 2) Sezmek (mec.)

duymaz: 1) Duygusuz, hissiz. 2) Apatik, bigâne, kayıtsız (mec.) 3) Anlamaz, anlayışsız (mec.)

duyulmaa: 1) Hissetmek, duymak. 2) Yayılmak,duyulmak.

duyulmadık: Duyulmadık

duyum: Duyum. Bir duyum su: Bir yudum su.

dübek: Dibek. Dübek düümee: Dibek dövmek.

dübüdüz: 1) Dümdüz. 2) Her yerde. Dübüdüz yaadı: Her yerde yağdı.

düdük: 1) Düdük.Düdükten çalmaa: Düdük çalmak. 2) Uzun çıplak vücut. 3) Zayıf, ince. Düdük gibi kalmaa: Çok zayıflamak. Düdük [dar] pantolon. 4) Ka-

SanalBaba

val kemiği [bacakta].

düdükçü: 1) Düdük çalan kişi. 2) Düdük yapıp satan adam.

dülger: Dülger.

dülgerlik: Dülgerlik.

dümdüz: Bk. düpdüz.

dün: Dün. Dünden: Dünden.

dünee: Bk. dünnee.

dünkü: 1) Dünkü. 2) Geçenlerde

dünne: Bk. dünnee

dünnee: 1) Dünya. 2) Alem, toplum. Dünneyin öbür kenarına gitmee: Dünyanın öbür ucuna gitmek. Biyaz [beyaz] dünnee: Bu dünya. Öbür dünnee [dünya]. Dünneede: Dünyada olmaz, asla. Dünneeye getirmee: Doğurmak.

dünür: Dünür. Dünür yollamaa: Dünür yollamak, dünür göndermek.

dünürcülük: Dünürcülük.

dünzenci: Dokumacı.

düp: Kuvvetlendirici edat.Düpdüz veya düpedüz: Açıkça.

dürmee: Kaş çatmak.Dürmee kendini: Kaşlarını çatmak.

dürtmee: 1) Dürtmek. 2) Teşvik etmek (mec.). 3) Tahrik etmek.

dürtmek: Dürtme.

dürtüş: 1) Dürtüş. 2) İtiş, tahrik.

dürtüşmee: Dürtüşmek.

dürtüştürmee: Huzursuz etmek, rahatsız etmek.

dürtücü: 1) Dürtücü. 2) Teşvikçi, tahrikçi.

dürüşmee: Birbirine çalım satmak.

dürüştürmee: Tepki veya memnuniyetsizliğini belirtmek. Kaşlarını dürüştürmee: Kaşlarını çatmak.

dürük: Çatık kaşlı; kederli. *Kara dürük: Kara bulut gibi çatık kaşlı; karamsar, hüzünlü, dertli.*

dürüklük: Kederlilik.

dürülmee: Surat asmak, kaş çatmak.

düş: 1) Rüya. Düş görmee [görmek]. Düşüne girmee: Rüyasında görmek, rüyasına girmek. 2) Hayal. Tatlı düş: Tatlı hayal.

düşçü: Hayalci, hayal kurmayı seven.

düşe kalka: Güçlükle.

düşkün: 1) Zayıf. 2) Fakirleşmiş. 3) Tutkun (mec.). 4) Alçak, şirret (mec.).

düşkünnük: 1) Zaafiyet. 2) Fakirleşme. 3) Tutkunluk. 4) Alçaklık, şirretlik.

düşmanca: Düşmanca

düşmee: 1) Düşmek; küçülmek. Paa düşer: Fiyatlar düşüyor. Su derede çeketti düşmee: Su dere de azalmaya başladı.

düşmee: 2) Fakirleşmek, zayıflamak (mec.). O hepten düştü: Çok zayıfladı. Ayaktan düşmee [düşmek]. Döşee düşmee: Yatağa düşmek.

SanalBaba

düşmee: 3) Düşmek. Bu size düşmez: Bu sizi ilgilendirmez. Lafa düşmee: Söze dalmak.
düşmüşlük: 1) Düşkünlük. 2) Başarısızlık; talihsizlik (mec.).
düşük: 1) Düşük. 2) Zayıflamış. 3) Alçak, adî, şirret. 4) Terk edilmiş, atılmış.
düşüncek: Bk. düşünecede.
düşündürmee: Düşündürmek.
düşünecek: 1) Fikir, düşünce. 2) Endişeli, düşünceli.
düşünecekli: 1) Düşünen. 2) Endişelenen.
düşüneceksiz: 1) Düşüncesiz. 2) Düşünülmemiş.
düşünmece: 1) Bilmece, muamma. 2) Hazırlanmadan, hazırlıksız olarak, irticalen.
düşünmee: 1) Düşünmek. 2) Karar vermek, niyetinde bulunmak. 3) Tahmin etmek. 4) Endişelenmek.
düşünmek: 1) Düşünme, fikir yürütme. 2) Maksat, niyet.
düşünmekli: Düşünülmüş. Düşünmekli yol: Düşünüş yolu, mantık yolu.
düşünmeksiz: Düşünülmemiş.
düşünmeksizlik: Düşüncesizlik.
düşünmesiz: Bk. düşünmeksiz.
düşünüş: Bk. düşünük.
düşünüşlü: Bk. düşünüklü.
düşünük: Fikir, görüş, amaç.
düşünüklü: 1) Düşünülmüş. 2) Endişeli.
düşürme: Düşürme.
düşürmee: 1) Düşürmek. Ere düşürmee: Yere düşürmek. 2) İndirmek, düşürmek (mec.). 3) Devirmek, yıkmak.
düşürtmee: 1) Düşürtmek. 2) Bırakmak, terketmek (mec.).
düüş: 1) Dövüş, kavga. 2) Çarpışma, çatışma, savaş.
düüşçü: Dövüşçü; savaşçı.
düüşmek: Dövüş.
düüştürme: Dövüştürmek, savaştırmak; güreştirmek.
düülmee: 1) Döğülmek. Üreem düüler: Kalbim çarpıyor. 2) Bombardmana maruz kalmak, döğülmek. 3) Gayrete gelmek, çaba göstermek. 4) *Kafaylan duardan duara düülmee: Başını duvardan duvara vurmak.*
düüme: 1) Döğme; yassı. 2) Kaplanmış. 3) Düğme. Düüme delii: Düğme deliği. Meme düümesi: Meme başı.
düümee: 1) Döğmek, ezmek. 2) Yenmek, kazanmak. Duşmanı düümee [yenmek]. Harman düümee [dövmek]. Paşpoy düümee: Mısır koçanlarını dövmek. 3) *Baş düümee: Telaşlanmak; başını dövmek.* 4) Vurmak. Kapuya düümee: Kapıyı çalmak. 2) Alkışlamak. Çapini düümee: Alkış tutmak.
düümek: Döme, silkme, sarsma.
düümük: Düğüm. Düümük çözmee:

SanalBaba

Düğüm çözmek. Kööp düümük: Kör düğüm.

düümüklenmee: Düğümlenmek.

düümükletmee: Düğümletmek.

düümüklü: 1) Düğümlü. 2) Düğümlenmiş.

düün: Düğün. Düün [düğün] gecesi. Düün rubası: Düğün elbisesi. Düün yapmaa: Düğün yapmak.

düüncü: Düğün misafiri.

düüncülük: Oynamak. Düüncülük etmee: Düğünde oynamak, coşmak.

düünmee: Dövünmek (döğünmek).

düünük: Bk. düümük.

düve: Düğe, iki yaşındaki dişi dana.

düven: Döven.

düvlet: Bk. devlet.

düz: Düz. Düz er: Düz yer. Düz ava: Düz hava (oyun havası).

düzdürmee: Tamir ettirmek. Tuflilerni düzdürmee: Ayakkabılarını tamire vermek.

düzeldilmee: Düzeltilmek.

düzelmee: 1) Düzelmek. 2) İyileşmek.

düzeltmee: 1) Düzeltmek, düzene koymak. 2) Ayarlamak, nizama sokmak. 3) Okşamak, sevmek. 4) Ziyaret etmek, yoklamak. 5) Tedavi etmek, iyileştirmek.

düzen: Dokumacı tezgâhı, tarağı. Düzen koymaa (çözmee): Dokuma tezgâhı kurup dokumacılık yapmak.

düzenciyka: Dokumacı kadın.

düzgün: 1) Düzgün. 2) Düzeltilmiş: 3) Bir kozmetik krem.

düzgüncü: Krem hazırlayıp satan kişi.

düzgünnük: 1) İmkân, şart. 2) İmar; düzenli yapılaşma.

düzlemee: Düzlemek.

düzlenmee: Düzletmek.

düzlük: Düzlük, ova.

düzmee: 1) Düzmek, düzenlemek, tertip etmek. 2) Yaratmak, keşfetmek. 3) Düzene koymak, müzik aletini akkord etmek. 4) Tanışmak (hanımlarla).

düzmee: 1) Tamir etmek. 2) Düzeltmek, telâfi etmek. İşleri düzmee: İşleri düzene sokmak. 3) Ustalık yapmak. 4) Katmak (süt, şarap). 5) Derlemek.

düzücü: 1) Tertipleyici. 2) Tamir edici, düzeltici.

düzülmee: 1) Tamir edilmiş olmak. 2) Tertibe konulmak, düzenlenmek.

düzünmee: Süslenmek, tertip edilmek.

dyakon: Bk. dekon.

dyavol: Bk. devol.

SanalBaba

– E –

ecel: 1) Ecel. Ecel Etmee: Ecelin yetmesi, ölmek. 2) Kader.
edek: Yedek. Edek tutmaa: Hizmet etmek, görevde bulunmak.
edemee: 1) At gütmek. 2) Birini burnundan gütmek (mec.).
edenmee: Edinmek.
edi: Yedi. Edi kere: Yedi kere.
edilik: Yedilik.
edinci: Yedinci.
eer: Eğer.
efendi: Efendi. *Efendim kıyma beni [bana], ikimiz bir can gibi (Folk).*
efreytor: Onbaşı.
ehehe: Üzüntü ifade eder.
ek: Oynak, mafsal.
ekelemee: Dökmek; ekmek (serpmek). Un ekelemee: Un elemek; un ekmek (serpmek)
eki: Veya.
ekici: Ekici.
ekili: Ekili.
ekilmee: Ekilmek.
ekin: Ekin. Ekin kılıfta: Ekin başakta.
ekincilik: Zıraat. Ekincilik etmeee [etmek].
ekinnik: Ekinlik tarla
ekleşmee: Bk. eklenmee
eklemee: Eklemek, birleştirmek, uzatmak.
eklenmee: Eklenmek, bağlanmak, uzatılmak.
ekletmee: Ekletmek, birleştirtmek
ekmee: Ekin ekmek. Laf ekmee: Gevezelik etmek.
ekmek: Ekmek. Ekmek trofası: Ekmek kırıntısı. Bir somun ekmek. Ekmek imee: Ekmek yemek.
ekmekçi: Ekmekçi.
ektar: Bk. hektar.
ekti: Bir tür küfür (avare köpek).
ektirmee: Ektirmek.
el: El. *Tez elden iş tez oler (Ata s.): Tez elden iş tez olur. El eli yıkar (Ata s.)*
el: Yabancı.
el: Yabancı. Ne eller duysun bizi ne biz elleri (folk.).
elbetki: Elbetteki.
elbette: Elbette.
elci: Elci guuş: Gel güvercini.
eldiven: Eldiven.
ele: Yele (atın yelesi).
elek: Elek. *Elek satma: Fakir düşmek; sefil olmak.*
eletmee: Eletmek.
elin: Hayvan memesi.
elken: Yelken.
elleşmee: Elleşmek; el tutuşmak.
ellemee: Ellemek
elli: Elli (50) . *Gökte yıldız ellidir ellisi da bellidir (folk).*
ellik: 1) Avuş. 2) El tutacakları.

SanalBaba

ellinci: Ellinci.
elsaped: Bk. lisapet.
elsek: Bk. elsik.
elsiz: Bozulmuş, ekşimiş.
elsimee: Ekşimek, bozulmak.
em: Yem. Em vermee: Yem vermek. *At ölse emden ölsün (Ata s.): Atın ölümü arpadan olsun.*
emeşil: Yemyeşil
emecek: Yonca. Emecek yapraa: Yonca yaprağı.
emen: Hemen.
emeni: 1) Yemeni, ayakkabı. 2) Terlik.
emiş: 1) Yemiş; çilek. 2) Üzüm, çekirdeksiz kuru üzüm. 3) Söz kesme, nışan.
emin: Yemin. Emin etmee: Yemin etmek.
emir: Emir. Emir etmee: Emretmek.
emmee: Emmek.
emnemee: 1) Yemlemek, ev hayvanlarına yiyecek vermek. 2) Aşırı yemek. Bak beegir emnemesin: Bak at fazla yemesin..
emnetmee: Fazla yemlemek.
emzik: Emzik.
emzikli: 1) Emzikli. Emzikli uşak [çocuk]. 2) Emziren. Emzikli karı: Emziren kadın.
emzirmee: Emzirmek. *Sıçan emzirmee: Hiçbir iş yapmamak, boş gezmek [Kuzey Doğu Anadolu'da "it otarmak"].*
en: Güçlendirme edatı. En seçi: En seçilmiş. En küçük parmak. En ilkin. En iyi.
en: Yen, manşet, kılıf.
encek: Yeni doğmuş, yavru (hayvanlar için)
enceklemee: Enceklemek, yavrulamak.
encekli: Bk. encek.
endek: Bk. hendek.
enden: Bk. eniden.
endeze: Bir uzunluk ölçüsü (endaze).
endezelik: Bir endaze boyunda. *Üç endezelik bez alasın (folk.).*
endirmee: Yendirmek.
enemee: İğdiş etmek.
enenmiş: İğdiş edilmiş.
enez: Bk. henez.
enfe: Enfiye.
enge: Yengeç.
engi: Yenge, kardeşin hanımı.
enginnik: Enginlik.
enişte: Enişte.
eni: Yeni.
enibaştan: Yenibaştan.
enicek: Bk. encek.
enik: Enik, köpek yavrusu.
eniklemee: Eniklemek, doğurmak.
enikleyici: Yavru doğuracak haldeki hayvan (kedi, köpek).
enikunu: Dikkatlice.
enileşmee: Yenileşmek.
enilenmee: Yenilenmek.
eniletmee: Yeniletmek.
enilik: 1) Yenilik. 2) Yenileme

SanalBaba

enilikçi: Yenilikçi
eniyce: Yenice, yeniden. Encie işlemee; Yeniden çalışmak, bir işi yeniden ele almak.
enmee: Yenmek.
ense: 1) Ense. 2) Perçem; yele. 3) Boyun. Uzatmaa ensesini: Ensesini uzatmak [saçlarını uzatmak]. *Koymaa lafları enseye: Birinin konuşmasına kulak vermemek (önemsememek).*
enseiş: Zafer.
ensemee: Yenmek, galip gelmek.
ensemek: Yenme.
ensenilmez: Yenilmez.
enser: Çivi. Enser kakmaa: Çivi çakmak. *Enser kesmee: Soğuktan dişlerini takırdatmak. Enser enseri söker: Çivi çiviyi söker.*
enserlemee: Çivilemek.
epelek: Bir tür ot.
epeni: Yepyeni.
epizeni: Yepyeni.
epsi: Bk. hepsi.
er: 1) Yer. 2) Toprak. Er [yer] üstü. 3) Yöre. Duuma erleri. Doğum yerleri. 4) Zemin kat, zeminde oda. Oda zemini. Er [yer] alması. 5) Yer. Er içine girmee: Yerin içine girmek. Er tauşamı; Yer tavşanı.
er: Semer, eyer.
erek: Bk. herek.
ergen: Ergen.
ergivan: Erguvan, leylâk
eriş: 1) Temel (Tekstilde). 2) Kiriş
erif: 1) Herif. 2) Oğlan, delikanlı, genç adam. Sersem erif [herif]. 3) Tip.
erik: Erik. Erik oşafı: Erik hoşafı.
erikçi: Erikçi.
erimee: 1) Erimek. 2) Kurumak, zayıflamak (mec.). *Yandı üreem eridi (Folk.): Yüreğim yandı, eridi.*
erimek: Erime.
erine: Yerine. *Su erine şarap verer (folk): Su yerine şarap veriyor.*
eritmee: 1) Eritmek. 2) Kurutmak, yıpratmak (mec.)
eritmek: Eritme.
erkek: Erkek.
erken: Erken.
erkenki: Erken olan.
erleşmee: Eyerlemek.
erleşmee: Yerleşmek.
erleştirilmee: Yerleştirilmek.
erleştirmee: 1) Yerleştirmek. 2) Tertiplemek, nizama koymak.
erli: Eyerli.
erli: Yerli, bir memleketin en eski sakinleri.
ermen: Bk. ermeni.
ermence: Ermenice.
ermeni: Ermeni.
ertesi: Ertesi.
esap: 1) Hesap. 2) Göz önünde bulundurma. Ne esap için sanki: Neden dolayı ki? 3) Vicdan.

SanalBaba

Esabı yok: Vicdanı yok. Esap almaa: Hesap almak.

esap: 4) Hesap. Esabına al: Bunu hesaba kat (unutma). Esabıma gelmeer: Hesabıma (işime) gelmiyor.

esaplamaa: Hesaplamak. Esapleeriz, anı annaşabileceyz: Anlaşabileceğimizi hesaplıyoruz.

esapsız: 1) Hesapsız. 2) Kararsız. Esapsız dava: Karara bağlanmamış, çözülmemiş konu. 3) Dikkatsiz, hesapsız iş yapan kişi. 4) Vicdansız.

esbit: Tekerlek ispiti.

esir: Esir.

esirik: Şakacı; şımarık.

esirlik: Esirlik.

esirmee: Şımarmak; şaka yapmak.

esirtmee: Şımartmak.

eski: Eski.

eskici: Aynı anlamda.

eskilik: Eskilik.

eskimee: 1) Eskimek, yaşlanmak. 2) Alışmak (mec.). 3) Bayatlamak.

eskitmee: 1) Eskitmek.2) Yıpratmak. 3) Bayatlatmak.

esmee: Esmek. Lüzger eser: Rüzgâr esiyor.

esmek: Esme.

esmer: 1) Esmer. 2) Sert, çatık kaşlı (mec.).

esnemee: Esnemek.

esnemek: Esneme.

eş: 1) Eş. Eş bulmaa: Eş bulmak. 2) Arkadaş

eşalon: Taksimat, derece.

eşek: 1) Eşek. Eşek inatlıı [inadı]. Eşek gengeri: Eşek kengeri (dikeni). Eşek arısı (kuanı): Eşek arısı [kovanı]. 2) Aptal.

eşek: 2) Eşek. Eşek balıı: Morina balığı. Eşek mantarası: Eşek mantarı. Eşek sudan gelince: Eşek sudan gelinceye kadar.

eşekce: 1) Eşekçe. 2) Aptalca. 3) Kabaca.

eşekçesine: Bk. eşekçe.

eşeklenmee: Eşeklenmek, eşeklik etmek, aptallık etmek.

eşeklik: 1) Eşeklik, inatlılık. 2) Kabalık.

eşermee: Yeşermek. Eşerdi [yeşerdi] bizde kırlar.

eşik: Eşik. Eşii adımnamaa: Eşiği adımlamak (aşmak).

eşil: 1) Yeşil. 2) Olmamış, olgunlaşmamış.

eşillik: Yeşillik

eşinmee: 1) Eşinmek. 2) Karıştırmak (mec.).

eşkin: Eşkin yürüme, yorga (atlar için).

eşkinnemee: 1) Atın eşkin gitmesi. 2) Acele etmek (mec.).

eşkinni: Eşkin gidebilen at.

eşlemee: Çift oluşturmak; uyum sağlamak.

eşli: Aynı anlamda.

Eşmee: 1) Eşmek. 2) Karıştırmak (mec.)

SanalBaba

eşekçi: Aynı anlamda.
et: Et. Sır eti: Sığır eti. Et baalamaa [bağlamak].
etek: 1) Etek. 2) Dağın eteği. Bayır etee: Bayır eteği. Etek yakmaa: Bir kıza uzun zaman kur yapmak.
eten: Bk. etene.
etene: Doğum yapan hayvanların yavrularının zarı (Placenta).
eter: Yeter.
etişmee: 1) Yetişmek. Etişmee tokada: Cümle kapısına kadar gelmek. 2) Ulaşmak.
etiştirmee: 1) Yetiştirmek. 2) Olgunlaştırmak, yetiştirmek. 3) Büyütmek.
etmee: 1) Yetmek. Eter bu sana: Bu sana yeter. Bu ona etmez: Bu ona yetmez. 2) Değerinde olmak. Kiat on kapik eder: Kitap on kapek eder.
etmiş: Yetmiş.
etmişinci: Yetmişinci.
ev: 1) Ev. Evin başı: Evin önü, cephesi. 2) Aile, soy (mec). *Evin tokkan, iş iisiler (Ata s.): Ailen tok iken işler yolunda gider (Telaş az olur)*
evalla: Eyvallah, Allah aşkına. Evalla gelmee: Özür dilemeye gitmek.
evcez: Evceğiz.
evdekiler: Aynı anlamda.
evel: 1) Evvel, önceleri.2) Eski zamanda.
evelki: Evvelki. Evelki söleiş: Eski atasözü. Evelki demek: Eski ata sözü.
evermee: Evermek (evlendirmek).
evlâd: Evlat.
evlendirmee: Evlendirmek.
evlenmee: Evlenmek.
evli: Evli.
evrem: 1) Kanatlı yılan (mit.). 2) Serap.
ezdirmee: 1) Ezdirmek. 2) Parçalamak, dağıtmak.
ezdirtmee: 1) Boğdurmak, ezdirmek. 2) Parçalatmak.
ezdovoy: Arabacı.
ezik: Ezik, ezilmiş.
ezilmee: 1) Ezilmek. 2) Parçalanmak.
eznik: 1) Bk. ezik. 2) Morarmış.

– F –

fa: Müzik notası.
faizci: Faizci (tefeci). *Faizciye ödünçlemee gitmee (Deyim): Faizciden ödünç para almak.*
faizçılık etmee: Faizcilik etmek (tefecilik).
fakır: Bk. fakir.
fakir: Fakir.

SanalBaba

fakirlik: Fakirlik.

falş (Alm.): Sahte. Falş dooruluu: Sahte belge. Falş para: Sahte para. Falş adam: Sahtekâr adam. Falş martor: Yalancı şahit. Falş çalmaa: Yanlış nota çalmak.

fal: Fal. Fal çekmee (fal atmaa): Fal bakmak. Fal çektirmee (fal attırmaa): Fala baktırmak. Fal taşı: Büyülü taş.

falamaa: Ufalamak, küçük parçalara ayırmak.

falan: Filan (felan filan).

falanık: Ufalanmış.

falanmaa: Ufalanmak. Ekmek falaner: Ekmek ufalanır.

falcı: Falcı. Falcı karı: Bk. falcıyka.

falcıyka: Falcı kadın.

falts: Falçata, bir cins bıçak (dericiler kullanır).

faltslamaa: Falçatalamak.

fanar: Fener.

fanarcı: 1) Fenerci. 2) Yunan ruhani meclisi mensubu.

faner: Bk. fanera.

fanera: Kaplamaa. Fanera sandık: Kaplama sandık.

fanti: İskambil oyunu; vale'ye verilen ad.

fara: Otomobil farı.

frafastık: Kırıtma, nazlanma, cilvelenme. Farafastıklarını göstermee: Cilvelerini göstermek.

farafastıklanmaa: Cilvelenmek, kapris yapmak.

farafastıklanmaa: Kapris yapmak; cilvelenmek.

farfiri: Bk. farfuri.

farfuri: Tabak (nadiren kullanılır).

farımaa: Yorulmak (nadiren kullanılır). İşten farımaa: İşten yorulmak.

farkulitsa: Yemek çatalı.

farta: Önlük.

fasıl: Garip, şaşırtıcı. Fasıl adam: Garip adam. Fasıl görünmee: Tuhaf görünmek. Fasıl olmaa: Tuhaf davranışlarda bulunmak.

fasile: Fasulya.

fasıllık: Tuhaf karakterlilik.

fason: Şekil. Fason şurubu. Vida somunu.

fasonnama: Şekil vermek.

fasonnu: Fasonlu. Fasonnu demir: Şekillendirilmiş demir.

fasul: Fasul.

fasule: Fasulya.

fata: Gelin tülü (duvak). Fatayı giydirmee: Geline tül giydirmek.

fayda: Fayda. Fayda bulmaa: Faydalanmak. Fayda çıkarmaa: Fayda sağlamak. Faydasına diimeycek (faydası olmaycek): Ona faydası olmayacak.

faydalanmaa: Faydalanmak. Faydalanmaa aalemin tertiplerinden: Başkalarının alet ve edevatından faydalanmak.

SanalBaba

faydalı: Faydalı. Faydalı bulmaa: Faydalı bulmak. Faydalı olacek: Faydalı olacak.

fayton: Fayton.

faza: Safha, faz, devre. Eni fazaya girmee; Yeni safhaya girmek. Ayın fazaları: Ayın safhaları (astr.).

fazan: Sülün. Fazan tüüsü: Sülün tüyü.

fazlı: Faziletli, eremli.

fazlılık: Faziletlilik.

fedeleş: Moldavya halk oyunlarından birinin adı.

feendi: Gizli. Fendiyi satmaa: Gizliyi açıklamak.

felşer: Bk. fel'dşer.

fel'dşer: Sağlık memuru.

fel'eton: Bk. foyleton.

felç: Felç.

fena: Fena. Fena aazlı: Fena insan. Fena bulmaa, fena saymaa: Bir şeyi fena bulup saymak. Fena gütmee (fena sürtmee): Birine karşı haşin (fena) davranmak. Fena aazlılar: Kötü ağızlılar. Fena duymaa kendini: Kendini fena hissetmek. Fena olmaa: Bayılmak. Fena urulmaa: Fena vurulmak.

fenalanmaa: Sinirlenmek, hiddetlenmek. Fenalaşmak.

fenalık: Kötülük. Onu fenalık sıktı (tuttu). O hiddetten kabına sığmadı.

fendi: Gizli. Fendi kapu: Gizli kapı. Fendi laf: Gizli söz, gizli haber. Fendiylen kilit: Şifreli kilit. Fendi buluşma: Gizli buluşma.

fendik: Bk. fendi.

fener: Fener. Fener kazıı: Fener direği. Fener şişesi: Fenerin camı.

fenerci: Fenerci.

fenets: Çelenk. Fenets örmee: Çelenk yapmak.

fent: Beceri. Siretlik fendi: Şirret bir oyun (komplo).

fentli: Becerikli; çevik.

fentsa: Bk. fenets.

fersal: Bk. fel'dşer.

ferşel: Bk. fel'dşer.

ferece: Ferece. *Ferece saklamaz gözellii (Ata s.): Güzellik feraceyle gizlenemez.*

ferezer: Berber (frizör).

ferkeş: Gayet güzel giyinmiş, şık.

ferlikundak: Bk. fırlikundak.

fes: Fes. Fes padşaa: İmparator.

fesleen: Bk. feslen.

feslen: Bir bitkinin adı. Feslen kokusu. Fesleğin kokusu.

fevral: Şubat ayı. Fevral borası: Şubat fırtınası.

fıçı–fıçı: Fıçı tertibi: Fıçı yapım takımları. Fıçı şkembeli: Ortası kalın (şişkin) fıçı.

fıkaara: Bk. fukaara.

fıkara: Bk. fukaara.

SanalBaba

fıkır–fıkır: Fıkır fıkır (kaynamanın ifadesi).
fıkırdamaa: Aynı manada.
fıkırdamak: Fıkırdama.
fıkırtı: Kaynama.
fıkra: Fıkra patlatmaa: Fıkra anlatmak
fındık: Bk. funduk.
fini: Mermi.
fırça: Fırça.
fırçalamaa: Fırçalamak.
fırçalamaa: Fırçalanmak.
fırçalan:
fırıldamaa: Fırıldamak, dönmek. İi fırıldeer: İyi dönüyor.
fırın: Bk. fırın.
fırın: Fırın. Fırın aazı: Fırın ağzı.
fırıncı: Fırıncı.
fırlak: 1) Kabarma, kurum satma. 2) Atlama (mec.)
fırlamaa: Fırlamak. Aklımdan fırladı: Aklımdan çıktı. Gözlerin mi fırladı: Gözlerin yuvasından mı çıktı, görmüyor musun, gözlerin yok mu?
fırlamaa: Fırlamak. Pıtpıdık fırladı kök altından: Bıldırcın kökün altından fırladı. Dik yıkarı paa fırladı: Fiyatlar birden fırladı.
fırlamaa: Fırlama.
fırlatmaa: Fırlatmak.
fırlatmak: Fırlatma.
fırlayış: Bk. fırlamak.
fırlikundak: Bir halk oyununun adı.
fıs fıs: Ses takliti. Fıs fıs patu yaper: Kaz "fıs fıs" diye ses çıkarır.
fısırdamaa: Fısıldamak
fısırdamak: Fısıldama.
fısırdanmaa: Fısıldanmak
fısırtı: Fısıltı
fıska: Sulu sivilce. Fıska fıska: Sivilceli.
fıskalı: Sivilceli.
fıslamaa: Fıs sesi çıkarmak. İlan gibi fıslamaa: Yılan gibi ıslık çalmak.
fıstan: Bk. fistan.
fıstık: Fıstık.
fış fış: Ses taklidi.
fışırdamaa: Fışırdamak.
fışırdamak: Fışırdama.
fışırdatmaa: Fışırdamak.
fışırtı: Fışırtı.
fışkan: Fışkın, bağ çubuğu. Turşu fışkan: Fışkın turşusu. Sopa, kamış, değnek.
fışkannık: Bağlık.
fışkı: Fışkı. Fışkı mantarası: Fışkı mantarı.
fışkılamaa: Gübrelemek.
fışkılık: Gübre yığını.*Fışkılıkta tatlı mantara büümez (Ata s.): Gübrelikte tatlı mantar yetişmez.*
fışlamaa: Bk. fışırdamaa.
fışt: Ses takliti.
fıta: Önlük.
fıydırık: Atılmış, terk edilmiş, kovulmuş, bir kenara itilmiş.
fıydırmaa: Bırakmak, terk etmek, bir tarafa itip bırakmak, kovalamak, kovmak.

SanalBaba

fıydırmaa: Fıydırtmak.
fıydırtmak: Fıydırtma
fidan: Fidan. *Emiş fidandan yırak düşmez (Ata s.): Armut dalından uzağa düşmez.* Fidan koymaa: Fidan dikmek. *Fidannarın beterinden daayı denemee (Ata s.): Ağaçların ardından orman görülmez.*
fidannık: Fidanlık.
fide: Tel şehriye. Fide sütleşi: Şehriye sütlâcı.
fikir: Fikir. Fikirinde ne var. Fikirime göre: Bence. Fikiriniz ne soy: Fikriniz nasıl, fikriniz nedir. Fikir edenmee, fikrine gelmee: Aklına gelmek.
fikirli: Akıllı.
fikirsiz: Aptal.
fikirsizlik: Aptallık.
fiks: Sabit. Fiks beşte: Tam saat beşte. Fiks gelmee. Zamanında gelmek.
fil: Fil.
fila: Sayfa. Kaç fila okudun: Kaç sayfa okudun.
filambur: Bk. flambur.
filânfişman: Felan filan.
filân: Filân.
filcen: Fincan. Kertikli filcan, çay filcanı: Çay fincanı. *Ne biber ne patlacan ne elinde bir filcen (Ata s.):* Aynı manada.
filcennık: Bir fincanlık. Dört filcennik kap: Dört fincanlık kap.
file: Aynı manada.
filiz: Filiz. Filiz salvermee (filiz kalvermee, atmaa, çıkarmaa): Filiz sürmek.
filizlemee: Ağaç budamak.
filizlenmee: Filizlenmek.
filoz: Kanat. Balın filozları, güüde kanatları: Balığın kanatları, gövde yüzgeçleri. Kırmızı filozlu balık: Kırmızı kanatlı balık.
filüz: Bk. filoz.
fin: Finlandiyalı.
fince: Fince.
finiş: Finiş.
firma (ferma): Çiftlik. Koyun firması: Koyun çiftliği.
fisirdemee: Bk. fısırdamaa.
fistaşki: Fıstık ağacı ve meyvesi.
fistan: Fistan. Kolannı fistan: Kemerli fistan. Steonozluk fistan: Gelinlik elbise (gelinlik entari).
fişek: Fişek.
fişkan: Bk. fışkan.
fit: Fit, kötü düşünce. Fit sürmee: Birisini fitlemek. Fit çıkmaa (fit gelmee, yapmaa olmaa): Fit olmak, anlaşmak, mutabık kalmak. Fit düşmee: Yan yatmak. Fit hıcıp (fit ıcıp): Aşık oyununda aşığın yenecek şekilde atılması.
fitçi: Bk. fitleyci.
fitil: Fitil. Fitil koymaa (fitil yakmaa): Tahrik, teşvik etmek,

SanalBaba

kışkırtmak. Fitil almaa: Tahrik edilmek, çok kızmak. Fitil taşı: Asbest.

fitleici: Fitleyici.

fitlemee: Fitlemek. Öle teklif fitledi beni: Böyle bir teklif beni tahrik etti (ilgilendirdi).

fitlemek: Fitleme.

fitli: Galeyana gelmiş. Fitli kalmaa: Merakını uyandırmak.

fitsuyka: Küçük kâğıt, bir destecik kâğıt, not, tezkere.

fizika: Fizik.

flambur: Ihlamur. Flambur çiçee: Ihlamur çiçeği.

flane: Bk. flani.

Flanel: Bk. flani.

Flani: Fanilâ.

Fleşka: Cıvık çamur. Fleşka olmaa: Sırılsıklam olmak.

fleyta: Flüt.

foşaf: Bk. hoşaf.

fodul: Fodul, gurur.

fodullanmaa: Fodullanmak, böbürlenmek, gururlanmak.

foduluk: Gururluluk.

foka: Fokbalığı.

fokurdamaa: Fokurdamak. Öfkeden fokurdamaa: Öfkeden köpürmek, küplere binme.

fokurdamak: Fokurdama.

fokurtu: Fokurtu.

foler: Bk. holer.

folera: Bk. holera.

folluk: Folluk. *tok domuz folluu aktarer (Ata s.): Tok domuz folluğu aktarır.*

folluklanmaa: İşsiz güçsüz oturmak.

fon: For [meblağ].

fond: Yatırım fonu. Altın fondu: Altın fonu. Lefa fondu: İşçi ödeneği.

fondi: Bant.

forma: Şekil. Forma hem mana; Şekil ve anlam. Patrat formada: Kare şeklinde. Ne forma sölendi: Ne şekilde söylendi. Ne formada: Ne şekilde.

formasız: Şekilsiz: Formasız yıvmaa: Bir şeyi gelişigüzel atıp bırakmak, şekillendirmeden atıvermek (yığmak).

formasızlık: Şekilsizlik.

formirovat: Formirovat etmee: Şekillendirmek.

foroz: Horoz. Forozlaradan: Horozların ötme zamanına kadar.

foru: Bk. horu.

fotul: Bk. hotul.

foya: Yaprak. Bir foya teneki: Bir yaprak teneke.

foyleton: Tefrika. Bir olayın seri makaleler halinde gazetede çıkması.

frantsuz: Fransız.

frantsuzca: Fransızca.

frantsuzka: Bk. frantsuzoyka.

frantsuzoyka: Fransız kadın.

franzoli: Francala ekmeği. Franzoli

SanalBaba

imee: Francala yemek (Zengin ve kaygusuz yaşamak).
frenk: Aynı renkte. Frenk plat: Tek renkli kumaş.
freza: Erkeklerde bir tür baş tarama şekli.
frezalı: Perçemli.
frezer: Frezeci (teknik bir terimdir). Frezer stanoo: Freze tezgâhı, frezer tornası.
frezeriye: Berber dükkânı.
front: Cephe. Front çekildi: Cephe çekildi.
fronton: Bk. franton.
fufayka: Bk. kufayka.
fugan: Bk. fuganka.
fuganka: Rende (marangoz rendesi)
fugankalamaa: Rendelemek.
fukaara: Fukara.
fukaaralık: Fakirlik.
fukaare: Bk. fukaara.
fulera: Bk. holera.
funduk: Fındık.
funi: Bk. fını.
funktsionar: Memur.
funt: Bir ağırlık ölçüsünün adı.
funu: Bk. fını.
furaj: Yem.
furka: Bk. röke.
furkılitsa: Bk. farkulitsa.
furtuna: 1) Fırtına. Furtuna uslandı: Fırtına geçti. 2) Çok bereketli (mec.)
fuska: Bk. fıska.
fusta: Eteklik, jüp.
futa: Bk. fıta.

– G –

gaarga: Bk. garga.
gaaz: Bk. gaz.
gabardina: Bir kumaş türü, gabardin.
gabarit: Boşluk.
gaga: Gaga.
gagaga: Kazların çıkardığı ses.
gagalaşmaa: Gagalaşmak, biribirini gagalamak.
gagalamaa: Gagalamak.
gagauz: Gagauz.
gagauzka: Gagauz kadın.
galanton: Cömert. Galanton adam: Cömert adam.
galereya: 1) Galeri. Resim galereyası: Resim galerisi. 2) Koridor.
galoş: Bk. kaloş.
galon: Galon.
galosnik: Bk. galusnik.
galun: Şerit.
galusnik: Kravat.
galvanik: Galvanize.
gam: Gam, keder, yas. Gam daatmaa: Gam dağıtmak.
gamma müzik: Gam (müzikte).
gamsız: Gamsız.
gara: Gar, tren istasyonu.

SanalBaba

garafa: Sürahi.
garagatsa: Saksağan
garaj: Garaj
garantat: Garantili
garantsiya: Garanti, teminat.
garga: Karga. *Garga garganın gözünü çıkarmaz (Ata s.): Karga karganın gözünü çıkarmaz.* Garga sarmısaa [sarmısağı], garga suanı [soğanı]: Yabani sarmısak, yabani soğan. Garga tuzu: Mika.
garip: 1) Garip. Kederli, hüzünlü. 2) Hissi.
garipli: Gariplik.
garipsek: Hassas. Üree garipsek: Kalbi hassas,duygulu.
garmoni: Armonika.
garmoniya: Çeşitli anlamlarda harmoni. Vokal garmoniyası: Vokal ses uyumu.
garne: Pişmiş topraktan çömlek.
garnentsi: Bk. garne.
garnir: Yemek garnitürü. Kartofiden garnir: Patates garnitürü.
garnitüra: Garnitür.
garus: 1) Yünden örgü ipliği. 2) Yün boyun atkısı.
gavanoz: Kavanoz
gayda: Tulum (çalgı). Gaydadan çalmaa: Tulum çalmak.
gaygana: Kaygana, omlet.
gaytan: Kaytan
gaz: 1) Gaz. Gaz plitası: Gaz ocağı. 2) Gaz yağı. Gaz lampası: Gaz lambası. Gaz laröö: Gaz bayii.
gazeta: Gazete. Büünkü gazeta: Bugünkü gazete. Avşam gazetası: Akşam gazetesi.
gazetacı: Gazeteci.
gazetacılık: Gazetecilik.
gebe: Gebe.
gebelik: Gebelik.
gebermee: Gebermek.
gece–gündüz: Gece gündüz.
gece: Gece. İlin gece: İyi geceler. Gece karası: Gece karanlığı. Gece kuşu: Baykuş. Gece saafi: Bir bitki adı.
gececi: Gececi.
gecelemee: Gecelemek.
gecelemek: Geceleme.
geceli: Bk. gecelik.
gecelik: Gecelik. Gecelik gölmee [gömleği].
gecikmee: Gecikmek.
geç: Geç kalmaa: Gecikmek. *Geç olsun da güç olmasın (Ata s.): Geç olsun da güç olmasın.*
geçen: Geçen.
geçenki: Geçenki.
geçennerde: Geçenlerde.
geçerlik: Satış.
geçik: Geçit. Geçik yapmaa: Geçit yapmak.
geçilmee: Geçilmek.
geçinmee: 1) Geçinmek. 2) Yarışa katılmak, yarışmak.
geçirici: Uğurlayıcı, geçiren kişi.
geçirmee: 1) Geçirmek. Kucakta geçirmee: Birini kucakta geçir-

SanalBaba

mek (götürmek). Kayıklan geçirmee [geçirmek]. 2) Uğurlamak. 3) İşleme tabi tutmak, işlemden geçirmek. Yaanıyı geçirmee: Eti et kıyma makinesinden geçirmek. 4) Harcamak. Caba vakıt geçirmee: Boş vakit geçirmek.

geçirtmee: Geçirtmek, salıverilmesini sağlamak.

geçkin: 1) Yaşlı. 2) Hayatından bezmiş, hayatından geçmiş.

geçmee: 1) Geçmek. Geçmiş üürenmenin vakıdı: Öğrenmenin vakti geçmiş. 2) Kâr etmek. Eline geçmee: Eline geçmek (kâr olarak para).

geçmez: Geçmez, para etmez, gelir getirmez.

geçmiş: 1) Geçmiş; geçmişte. 2) Yaşlı.

geçtirmee: 1) Birini bir yerden geçmeye zorlamak. 2) Birini bir kimseyi uğurlamaya mecbur etmek.

geerde: Geride.

geerdeki: Gerideki; bitişikteki.

geerden: Geriden. Geerden almaa: Kovalamak, takibetmek.

geeri: Geri. Geeri dooru: Geri doğru. Geeri padişaalık: Geri kalmış devlet (padişahlık). Birkaç gün geri: Birkaç gün önce.

geeride: Bk. geerde.

geeriden: Bk. geerden.

geerilmee: Gerilemek. Düşmannar geerilerler: Düşmanlar geriliyorlar.

geerilmek: Geri çekilmek.

geerimee: Kırpmak, tıraşetmek.

geeritmee: Geri vermek.

geeriye: Geriye.

geerki: 1) Geriki. Geerki tekerlek: Geriki tekerlek. 2) Geçmiş, mazi: Geerki zamanlar: Geçmiş zamanlar.

gega: Bk. gege.

gege: 1) Çivi; eğe; şiş; örgü şişi. Gegeylen örmee: Şişle örmek. 2) Kanca, çengel.

gektar: Bk. hektar.

gelberi: Gel beri.

gelecek: Gelecek.

gelen–geçen: Gelen geçen.

geliş: Geliş.

gelin: 1) Gelin. 2) Genç kadın. 3) Nişanlı.

gelince: Gelin gibi, başı aşağıda; başını aşağıya salınca, başını eğince.

gelinmee: Gelmek. Böle havada gelinir mi. Bu vakıtta mı gelinir.

gelir: Gelir, kâr, kazanç. Pak gelir: Net gelir.

gelirli: Gelirli.

gelirsiz: Gelirsiz.

gelmee: Gelmek. Titsi gelmee: Tiksinti gelmek, tiksinmek.

gelmiş: Gelmiş olan. O sordu bu gelmişe: Gelen kişiye sordu.

gem: Gem.

SanalBaba

gemi: Gemi.
gemici: Gemici.
gemicilik: Gemicilik.
genç: 1) Genç. 2) Taze. Genç kartofi: Taze patates.
gencecik: Gencecik.
gençecik: Bk. gencecik.
gençka: Genç kadın.
gençleşmee: Gençleşmek.
gençleştirmee: Gençleştirmek.
gençlemee: Bk. gençlenmee.
gençlenmee: Gençleşmek.
gençler: 1) Gençlik. 2) Yeni evliler.
gençleştirmee: Gençleştirmek.
gençlik: Gençlik: *Gençliim geeri şu dönsün ama gün büünkü olsun (Ata s.): Bu günkü durumum korunmuş olarak gençliğim geri dönsün.*
gene: Gene, yine. Gene leezım dönmee: Gene dönmek lâzım.
genger: Kenger, bir bitki türü.
geniş: Geniş. Geniş ürekli [yürekli].
genişlemee: Genişlemek.
genişlenmee: Genişlenmek.
genişlenmek: Genişlenme.
genişletmee: Genişletmek.
genişlettirmee: Genişlettirmek.
genişlik: Genişlik.
gercik: 1) Güzel. Gercik ayakapları: Güzel ayakkabıları. 2) Hoş: Gercik koku: Güzel koku.
gerciklemee: Süslemek.
gerciklenmee: 1) Süslenmek. 2) Güzelleşmek.
gerçek: 1) Gerçek. 2) Evet, tabii.
gerçekleşmee: Bk. gerçeklenmee.
gerçeklenmee: Gerçek olmak, doğrulanmak. Şaka gerçeklendi: Şaka gerçek oldu.
gerçekli: Gerçeğe yakın. Gerçekli laf: Gerçeğe yakın dedikodu.
gerçeklik: Doğruluk. Gerçeklii [gerçekliği] şüpheli.
gerçeksi: Bk. gerçekli.
gerdan: İnce kolye.
geree: Gereği. Geree gibi: Gereği gibi. Geçer geree gibi vakıt: Gerektiği kadar zaman geçer.
gergef: 1) Gergef. 2) Gergefte işlenmiş dantel.
gergi: 1) Gergi. 2) Germe aleti. 3) Yay kirişi. 4) Atlama sırığı (sporda).
gergin: Gergin.
gergina: Bk. girgina.
gerginneşmee: Gerginleşmek.
gerginnenmee: Gerginleşmek.
gerginnetmee: Gerginleştirmek.
gerginnik: Gerginlik. Halk arasındaki gerginnii: Halk arasındaki gerginliği.
gerilmee: 1) Gerilmek. Gerildim prasa gibi. 2) Elektrik hattı çekilmek. 3) Sallanmak.
gerilmek: 1) Gerilme. 2) Gerinme. 3) Sallanma.
gerinmee: Gerinmek.
gerinmek: Gerinme.
gerinnik: Çorak toprak.
germe: Germe.

SanalBaba

germee: 1) Germek. 2) Çekmek, uzatmak. 3) Tıkamak, kapatmak. Sokakları germee taligaylan: Sokaklara at arabalarıyla barikat yapmak.
germek: 1) Germe. 2) Hat çekme.
getirilmee: Getirilmek
getirmee: Getirmek. Aklına getirmee [getirmek].
getirtmee: Getirtmek.
geur: Gâvur (müslüman olmayanlara verilen ad).
gevrek: Gevrek. Gevrek gevrek gülmee: Tatlı tatlı gülmek.
Gevremee: 1) Fazla kurumak. Giisi gevredi: İç çamaşırı fazla kurudu. 2) Gevrek hale gelmek.
Gevretmee: Gevretmek, gevrek hale getirmek.
gevşek: Gevşek
gevşemee: 1) Gevşemek. 2) Yumuşamak. 3) Sarhoş olmak.
gevşenmee: Gevşenmek.
gevşetmee: 1) Gevşetmek. 2) Yumuşatmak. 3) Sarhoş etmek.
gezdik: Gezilen. Gezdik yollar: Gezdiğimiz yollar: Gezdiim erler: Gezdiğim yerler.
gezdirilmee: Gezdirilmek.
gezdirmee: Gezdirmek: Gezdirmee uşaa dışarda: Çocuğu dışarıda gezdirmek. Menzili gezdirmee: Posta arabasını sürmek. Göz gezdirmee [gezdirmek].
gezek: 1) Gezinti yeri. 2) Gezmeyi seven, gezebilen. O gezek mi: O çok gezen [gezegen] bir kimse mi. 2) Harcanan, satılan. Gezek mal: Satılan, harcanan mal.
geziş: Geziş tarzı.
gezişmee: İki kişi arasında gezinti yapmak.
gezi: Gezi, seyahat.
gezici: Gezici.
gezik: Bk. gezdik.
gezindirmee: Gezindirmek.
gezinmee: Gezinmek.
gezmee: 1) Gezmek. 2) Avare dolaşmak.
gıcır–gıcır: Gıcır gıcır.
gıcık: Gıcık.
gıcıklamaa: Gıcıklamak.
gıcıklanmaa: Gıcıklanmak. Gıcıklaner buazım: Boğazım gıcıklanıyor.
gıcırdamaa: 1) Gıcırdamak. 2) Çatırdamak.
gıcırdamak: Gıcırdama.
gıcırdatmaa: Gıcırdatmak, gıcırtı çıkarmak. Gıcırdatmaa dişlerini: Dişlerini gıcırdatmak.
gıcırdatmak: Gıcırdatma.
gıcırtı: Gıcırtı.
gıda gola: Bk. gıta gola.
gıdık: Gıdık.
gıdıklama: Gıdıklamak.
gıdıklanmaa: Gıdıklanmak.
gıjgırmaa: Bağırmak, sövmek.
gık gık: Kazları çağırmak için kullanılır.
gılçi: Bademcikler.

SanalBaba

gırla: 1) Göl. 2) Nehir kolu. 3) Pek çok, sayısız.
gırliç: Mahzen girişi.
gırlitsa: 1) Yaban kazı. 2) Domuz (küfür olarak). 3) Domuzlarda bir boğaz hastalığı. Gırlitza seni sıkaydı: Keşke domuz hastalığı seni tutaydı.
gırtlak: 1) Gırtlak. 2) Adem elması. 3) Yemek borusu. Geniş gırtlaklı: İçkici, boğazına düşkün.
gırtlaklamaa: Gırtlaklamak
gırtlan: Bk. gırtlak
gırts gırts: Keman gıcırtısının taklidi.
gıta gola: Çıplak boyunlu (bir tavuk türü).
gıta: Boyun.
gızıklamaa (gızdıklamaa): Bk. gıdıklamaa.
gibi: Gibi. Kar gibi biaz: Kar gibi beyaz. Annadım gibi: Anladığım gibi. Üüredici gibi işlemee: Öğretmen gibi çalışmağa.
gibrid: Bir nevi kırmızı şarap.
giciik: 1) Gıcık. 2) Kel.
giciikli: 1) Gıcıklı. 2) Kel.
gide–gide: Gide gide.
gidi: Gidi (hey gidi hey!).
gidilmee: Gidilmek. İşlenir günü panayıra gidilmeer: İş gününde panayıra gidilmez.
gidini: Bk. gidi.
gidiş geliş: Gidiş geliş. Gidişi gelişi ödemee: Gidiş gelişi ödemek.
gidiş: 1) Gidiş. 2) Kaşınma.
gidişmee: Kaşınmak.
gidişmek: Kaşınma.
giidirmee: Giydirmek. Giidirmee en paalı rubalarnan: En pahalı elbiseleri giydirmek.
giidirtmee: Giydirtmek.
giimni: Giyimli.
giilmee: Bk. giinilmee.
giim: Giyim.
giimee: Giymek.
giiniş: Giyiniş.
giinilmee: Giyinilmek. Öle giinilmez: Öyle giyinilmez.
giinmee: Giyinmek.
giiremee: Bk. geerimee.
gipsa: Alçı. Gipsa zavodu: Alçı fabrikası.
girdirmee: Girdirmek.
girdirtmee: Girdirtmek.
girgin: 1)Girgin, müteşebbis. 2) Teklifsiz, samimi, serbest. Girgin soruş cuvap: Samimî sohbet.
girgina: Yıldız çiçeği.
girginnenmee: Horozlanmak, yiğitlik gösterisinde bulunmak.
girginnik: Girginlik.
girilmee: Girilmek.
girim: Giriş.
girinti: Bk. girmek.
girişiklik: Girişken, gayretli. Girişikli tutunmaa işe: İşe gayretle sarılmak.
girişmee: Girişmek; bir işe hevesle başlamak.

SanalBaba

girişmek: Girişme, başlama.
girmee: Girmek, nüfuz etmek. Girmee üürenmee: Öğrenmek için okula girmek (başlamak). Düşe girmee: Birinin rüyasına girmek.
girmee: Girmek. Er içine girmee: Yerin içine girmek (utanmak).
girmek: Girme, giriş. Girme biledi: Giriş bileti. Girmesi bol (boşta): Girme serbesttir (ücretsizdir).
git–gide: Bk. gitgide.
gitgide: Git gide, tedricen. Git–gide insilmee (çelinmee): Tedricen küçülmek.
gitmee: Gitmek.
gittik: Gidiş; bir yerden çıkış, sapma.
gittikçe: Gittikçe.
golan: Yırtık pırtık; baldırı çıplak; derbeder adam.
gospodar: Hükümdar; bey; sahip.
gospodariya: Mülk, beylik arazisi.
gostinitsa: Otel, misafirhane.
gotoman: Aptalca.
gotsi gotsi: Domuzları çağırmak için kullanılır.
gotsi: Domuz.
gozi (Godzi): Bk. godtsi.
göbek: 1) Göbek. 2) Meyvenin ortası (göbeği). 3) Nehir içinde küçük ada. Göbek salmaa: Şişmanlamak.
göbeklenmee: Göbeklenmek.
göbekli: Göbekli, şişko.
göç: 1) Arabaya yüklenen ev eşyası. 2) Mal, varlık. 3) Mobilya. 4) Çeyiz. 5) Göçebe eşyası.
göçmee: Göçmek, göç etmek.
göçüm: Göç etmek suretiyle bir yere sığınma; iltica.
göçümee: Göçmek.
gök: 1) Gök yüzü. 2) Mavi. Gök gözlü: Mavi gözlü. Gök gürleer [gürlüyor]. Gök çatlaması: Şimşek çakması.
gökçe: Gökçe.
göl: Göl. *Damnaya damnaya göl olur (Ata s.): Damlaya damlaya göl olur.*
gölcük: Gölcük.
gölcüklenmee: Gölcük haline gelmek.
gölge: Gölge. Gölge tutmaa: Gölge yapmak; birini himayesi altına almak.
gölgelenmee: Gölgelenmek.
gölgeli: Gölgeli.
gölgelik: Gölgelik.
göllenmee: Göllenmek.
gölmek: Gömlek.
gömdürmee: Gömdürtmek; defnettirmek.
gömdürtmee: Gömdürtmek
gömeç: Arı peteği
gömmee: Gömmek; defnetmek.
gömü: 1) Mezar. 2) Define, hazine.
gömülmee: Gömülmek
gördürmee: Gördürmek.
göre: Göre. *Yorgana göre uzan (Ata*

SanalBaba

s.): Yorganına göre ayağını uzat.

görgü: 1) Görüş, fikir. Görgü birliği: Görüş birliği. 2) Tecrübe, deneyim.

görgülü: 1) Görgülü. 2) Tecrübeli. 3) Tanınmış; mazbut.

görgün: Bk. görgülü.

görmedik: Aç gözlü. Görmedik gibi: Aç gözlü gibi.

görmee: 1) Görmek. 2) Bir şeye maruz kalmak. Çok kahır görmee [görmek]. Karannık görmee: Nefret etmek. Görmeyim seni: Seni gözüm görmesin. 3) Çok iilik görmee bir kimseyden: Bir kimseden çok iyilik görmek. Yok gözüm görmee: Gözüm görmek istemiyor. 4) Daava görmee: Dava görmek. Çok görmee: Başkasını çok görmek, kıskanmak.

görmez: Görmez. Görmez yapmaa: Kör taklidi yapmak. Gün görmez: Aynı anlamda.

görü: 1) Manzara, tablo. İkilenmez görü. Görülmemiş (bir daha tekrarlanamayacak) manzara. 2) Dış görünüş. Görüşü nice: Nasıl bir görünümde. 3) Hayal.

görülmee: Bk. görünmee.

görümce: 1) Görümce. 2) Baldız.

görümlü: 1) Ünlü, meşhur. Görümlü erde: Görülecek yerde, ünlü yerde. 2) Mazbut adam [görgülü?].

görünmee: 1) Görünmek. Deermenner görüner: Değirmenler görünüyor. 2) Gibi gelmek.

görünmek: Görünme

görünüş: Görünüş

görüş: Görüşme; karşılama.

görüştürmee: Görüştürmek

gösterek: İsim bitirme «i» hali (gr.)

gösteriş: 1) Gösteriş. 2) Hayal. 3) Bk. gösteriş.

gösterilmee: Gösterilmek.

gösterim: 1) Sergi. 2) Gösterge. Üüsek gösterimler çalışmakta: Çalışma hayatında yüksek göstergeler.

göstermee: 1) Göstermek. 2) Belirtmek. 3) Ortaya koymak; temayüz etmek. Söz göstermee: Saygı göstermek. 4) Vermek, nakletmek, teslim etmek.

göstermek: 1) Gösteri. Kino göstermek: Sinema gösterisi. 2) Gösterge.

göstertmee: Göstertmek.

götlük: At koşumlarının kuyruğun altına gelen kısmı [kuzgun].

götürmee: Götürmek. Ben seni hızlı eve götrecem [götüreceğim].

götürtmee: Götürtmek.

göz-kulak: Göz kulak. *Göz kulak olmaa: Dikkat etmek; birine bakmak, birini himaye etmek.*

göz: 1) Göz. Göze gelmee: Nazar değmek. 2) Bölme, odacık. 3) Gööz bayılıcı: Göz boyayıcı;

SanalBaba

uyutucu. Göz baylacık: Göz boyacılığı, dolandırıcılık. Kara gözleri için: Kara gözleri için. 4) Göz kararına: Göz kararı. Göz göre: Göz göre göre. Göz koymaa [koymak]. Göz akıtmaa: Göz yaşı akıtmak, çok acı çekmek. 5) Göz. Göz düşürmemee (almamaa, indirmemee) bir kimseyden: Bir kimseden hiç gözünü ayırmamak. Bir kimseyin gözlerini açmak: Bir kimseyi uyarmak. 6) Gitmee nereyi gözlerin görer: Gözün gördüğü yere gitmek. Göz bayıltmaa: Gözlerini kaydırmak. Göze düşmee: Göze batmak; gözden düşmek. 7) Göze almaa: Göze almak; gözetim altında bulundurmak. Gözden çıkmaa: Gözden düşmek, itimadını kaybetmek. Gözümde uçer: Gözümde tütüyor. 8) Gözlerin akaydı: Beddua (gözün çıksın).

gözçez: Gözcük.

gözcü: Bk. gözetleyici.

gözel: Güzel.

gözelleşmee: Güzelleşmek.

gözelleştirmee: Güzelleştirmek.

gözellemee: Bk. gözelletmee.

gözelletmee: Güzellenmek.

gözellik: Güzellik.

gözer: Büyük kalbur [Kuzey Doğu Anadolu'da "taş gözel"].

gözeleyci: Gözetleyici.

gözetmee: Gözetmek.

gözleme: Gözleme (Bir ekmek türü). Piinirli gözleme: Peynirli gözleme.

gözlemee: Gözlemek.

gözletmee: Gözletmek, gözlettirmek.

gözlük: Gözlük.

gözlükçü: Gözlükçü.

gözlüklü: Gözlüklü. Gözlüklü yılan. Gözlüklü yılan.

gözsüz: Gözsüz.

gözükmee: Gözükmek, korkutmak, tehdit etmek. Gözükmee birkemseye: Kendini göstermek, birine çıkışmak, korkutmak.

gözüntmee: Gözü değmek.

graa: Bk. grah.

grah: Nohut.

gram drem: Gram dirhem. Gram dirhem bile yok: Hiçbir şey yok.

graniça: Sınır askeri. Graniçer palisi: Sınır bekçi köpeği.

granitsa: Sınır.

greva: Grev.

grevci: Grevci.

grinda: Ağaç kiriş.

gripa: Grip.

groş: Kuruş.

grupa: Grup.

gruyu: Ahmak.

gruzin: Gürcü.

gruzince: Gürcüce.

Guberka: İğne, saraç iğnesi, çuvaldız.

gugla: Yün başlık, kukulete. Gug-

SanalBaba

laylan yamurluk: Kukulete ile yağmurluk.

guguş: Güvercin. Yaban guguşu: Yabanî güvercin.

guguşçuk: Güvercincik.

guguşlanmaa: Okşanmak.

guldurdamaa: Guguklanmak (güvercinler için).

gurbet: 1) Gurbet. Gurbet çekmee: Vatan hasreti çekmek. 2) Bahtsız.

gursak: 1) Kursak. 2) Gerdan, gıdık. Gursak salma: Yağlanmak, şişmanlamak. Gursaam kayneer: Boğazım hararetleniyor (susadım).

guruldamaa: Guruldamak. Barsaklarım guruldeer [gurulduyor]

guruş: Bk. groş

guşa: Kursak. Tauun guşası: Tavuğun kursağı. Guşa dolu: Kursak dolu.

guşter: Kertenkele.

gübür: Çöp. Gübür yapmaa: Çöp yapmak.

gücendirmee: Gücendirmek

gücenik: Gücendirilmiş kişi

gücenmee: Gücenmek, üzülmek

gücü: Atkı, argaç. Gücüleri değiştirmek: Eski fikrini değiştirmek; konuşmanın konusunu değiştirmek. Gücüleri karıştırmaa: İşi karıştırmak.

gücü: Dokuma tezgâhında esas iplik düzeni. Dört gücüye dokumaa: Dokuma tezgâhında esas iplik düzeni.

gücük: 1) Kısa, küçük. Gücük ay: Küçük (kısa) ay. Şubat. 2) Güdük, kuyruksuz. 2) Kışın en soğuk zamanı. Büük güjük: Ocak ayı anlamında olarak nadiren kull.

gücük: Gücük (Şubat). Küçük gücük: Nadiren Şubat ayı için kullanılır.

gücüle: 1) Güçlükle. Güçüle etiştik: Güçlükle yetiştik. 2) Ancak. Gücüle geldik: Ancak (güçlükle) geldik.

gücülemee: Dokumanın temel iplik sistemini kurmak.

gücülen: Bk. gücüle

gücülü: dokumanın temel kurumu. İki gücülü: İki iplik dokumalı.

gücüsüz: 1) Yorulmaz; dengesiz. 2) Düşüncesiz.

güç: 1) Güç. 2) Felâket, mutsuzluk, keder. 2) Ağır, zor. Ecelim güç: Ecelim zor.

güçlü: 1) Güçlü, kuvvetli. 2) Kederli. 3) Yüklü, ağırlık altında.

güdücü: Çoban

gül: Gül. Gül fatma: Ebegümeci. Gül yayı (yaası): Gül yağı.

güldürmee: Güldürmek

güldürücü: Güldürücü

güle: Bk. gülle

gülencek: Maskaralık. Gülencek kalmaa: Gülünç duruma düşmek, maskara olmak.

gülgülenmee: Güllenmek, gül gibi

SanalBaba

kızarmak.

gülgülü: Pembe, al, kırmızı; güllü.

gülle: Gülle.

gülmee: 1) Gülmek. 2) Alay etmek. Gülmee almak: Alaya almak. Gülmee olmaa: Gülünç duruma düşmek.

gülücü: Alay eden kişi, alaycı.

gülüm: Bk. gülüş.

gülümsemee: Gülümsemek.

gülüntü: Gülünç; maskara. Gülüntü kalmaa (olmaa): Gülünç duruma düşmek.

gülüş: Gülüş.

gülüşmee: Gülüşmek; şakalaşmak.

güme: 1) Küme. 2) Buket.

gümelenmee: Kümelenmek, bir araya toplanmak.

gümüş: 1) Gümüş. 2) Bozuk para.

gümüşlemee: Gümüşlemek.

gümüşletmee: Gümüşletmek.

gümüşlü: Gümüşlü.

gün: 1) Güneş. Gün batısı: Batı. Gün duuması: Güneşin doğması. Gün duusu: Doğu. Gün kauşması: Güneşin batması. Gün saklandı: Güneş battı. Gün tutulması: Güneş tutulması. 2) Gün (24 saat). Gün günden: Günden güne. İşlenir günü: İş günü. Yortu günü: Hristiyan bayramı günü. 3) Zaman. Gününnen duumaa: Şanslı doğmak. Günsüz duumaa: Şanssız doğmak.

günaa: Bk. günee.

günaaker: Bk. günahkâr.

günaalı: Bk. günahlı.

günahker: Bk. günahkâr.

güncü: Bk. gündelikçi.

güncülük: Gündelikçilik. Güncülük tutmaa: İşçi tutmak.

gündelik: Gündelik, yevmiye.

gündelikçi: Gündelikçi.

gündendi: Bk. gündöndü.

gündöndü: Gündöndü.

gündüz: 1) Gündüz. 2) Gün.

gündüzün: Gündüzün, güpegündüz.

günee: Günah. Günee yapmaa, güneeye girmeye, günee etmee: Günaha girmek.

güneeli: Bk. günahlı.

güneeli: Bk. günehli.

güneesiz: Bk. günehsiz.

güneesizlik: Bk. günehsızlık.

güneh: Bk. günee.

günehker: Günahkâr.

günehkerlik: Günahkârlık.

günehli: Günahlı.

günehsiz: Günahsız.

günehsızlık: Günahsızlık.

güneş: 1) Işık. 2) Güneş. Güneş urdu: Güneş vurdu. Güneş duudu: Güneş doğdu.

güneşlemee: Güneşte kurutmak.

güneşlenmee: 1) Güneşlenmek. 2) Açıklanmak.

güneşletmee: Güneşletmek.

güneşli: Güneşli.

SanalBaba

güngennik: Gürgenlik, gürgen ormanı.

Güngörmezka: Güngörmez çiçeği.

Günnük: 1) Kilisede kullanılan tutsu, koku. 2) Buhurdan. Günnük tütüdecee: Pişmiş topraktan günnük yakılan kap.

günnük: Günlük.

günnükçü: Bk. gündelikçi.

günnükçülük: Gündelikçilik.

günnüklemee: Günnük tütsüsü yapmak (yakmak).

gür: 1) Gür. 2) Güçlü.

gürcü: Gürcü.

gürcü: Zengin.

gürcüyce: Gürcüce.

güreş: Güreş. Güreş etmee: Güreş yapmak.

güreşçi: Güreşçi.

güreşiçi: Güreşçi.

güreşilmee: Güreşilmek.

güreşmee: Güreşmek.

güreşmek: Güreşme.

güreştirmee: Güreştirmek.

gürgen: Gürgen. Gürgen –kıvradan: "Gürgen ağacını büken" adlı masalın kahramanı.

gürlemee: Gürlemek.

gürlük: Yabani ot kümesi [yığını?].

gürültü: Gürültü.

gütmee: 1) Gütmek, otlatmak. 2) Bir şeyden faydalanmak.

güüde: 1) Gövde. 2) Bir poğaça adı.

güüdeli: Gövdeli, göğüslü, güçlü, kuvvetli.

güülü: 1) Geniş göğüslü. 2) Göğüsten gelen ses.

güüs: Göğüs. Güüs taftası: Göğüs tahtası. Güüs güüse: Göğüs göğüse.

güüslük: Göğüslük, çocuk önlüğü.

güve: Bk. güvee.

güve: Güve.

güveç: Güveç.

güvee: 1) Güvey. Güvelan gelin: Güveyi ile gelin. 2) Damat.

güveelik: Güveylik. İç güveeliine gitmee: İç güveyiliğine gitmek.

güvem: Bk. güven.

güven: Bir diken adı.

güvennik: Dikenlik.

güvercik: Güherçile.

güvercin: 1) Güvercin. 2) Koyu gri renk.

güvez: Eflâtun, leylak rengi.

güz: Güz, sonbahar.

güzel: Güzel.

güzellik: Bk. gözellik.

güzka: Güz vaktinde yetiştirilen civciv.

güzlük: 1) Güzün yapılan ekim [Kuzey Doğu Anadolu'da güzün ekilen bir buğday türü]. 2) Güzün nadas edilen tarla. Güzlük sürmee: Güzlük sürmesi.

güzün: Güzün.

SanalBaba

– H –

ha: Ha (Ha utanmaz, ha tutuldun mu). Ha biri ha öbürü. Haydi.

haba: Bk. aba.

habacı: Bk. abacı.

habar: Haber.

habarcı: Rüşvetçi.

habarsız: Kaygusuzca, sakince. Habarsız yaşamaa.

haber: Haber, havadis. Bitki haberler: Son haberler. Yannış haberler: Yanlış haberler. Kara haber: Kötü haber. Haber kabletmee: Haber almak.

haberci: Haberci.

haberlemee: Haber vermek, bilgi vermek.

haberli: Haberli.

habersiz: Haberci.

haçan: Bk. açan.

hacı: Hacı.

hacılık: Hac yeri. Hacılık. Hacılık kamışı, hacılık taşı: Hacılık asası, hacılık taşı.

haci: Bk. hacı.

hadeet: Bk. adet.

hadet: Bk. adet.

hadi hay: Yavaşça, birazcık.

hadi: Haydi. Hadi de: Haydi de. Hadi etmee: Birşey rica etmek, davet etmek. Hadi etmee beegiri: Atı yürümeye mecbur etmek.

hafta: Bk. afta.

haham: Musevî dininde ruhban. Küfür olarak "Eşek" anlamında kullanılır.

hain: Bk. hayın.

haincasına: Haincesine.

hainja: Bk. haincasına.

hainnık: Bk. hayınnık.

hak: Hak. Boba hakı: Baba hakkı. Hak vermee: Ödemek, hesaplaşmak (mec.). Bulunur size hak: Hakkınızı verecek bulunur. Hak gütmee: Haksızlık yapmamak.

hak: Hak. Hak vermee, hak yolunu bırakmaa (hak yolundan çıkmaa), hakkından gelmee: Hakkından gelmek, üstesinden gelmek.

hakikat: Gerçek.

hakına: Gerçek, hakiki. Hakına öle: Gerçekten öyle. Hakına zakon: Hakkaniyetli kanun.

haksız: Bedava. Haksız vermee: Bedava vermek.

haksızlık: Haksızlık

hal: Hal, durum. Halı prost (yufka): Sağlığı bozuk. Halı büük: Güçlüdür. Hal diiştirmee: Dış görünümünü değiştirmek. Hala getirmee: Hale getirmek. Temel hal (Gramerde): Aynen, sabitlik hâli. Kendi halına: Müstakilen, kendi hesabına,

SanalBaba

sakin, sessiz. Hala getirmee: Ayıltmak. Yok hali alsın: Satın alma gücü yok. Ne halde işler: İşler ne durumda? Zoor halda bulunmaa, cenk halında bulunmaa: Cenk halinde bulunmak, zor durumda bulunmak.

hala: 1) Yağmur ve güneşten koruyan kapalı bir yapı [çardak]. 2) Şemsiye, plaj güneşliği.

halaç: Bk. halaçu.

halaçu: Hallaç.

halal: Bk. helâl.

halaza: Ekin ekme makinesi.

hale: Helâ, tuvalet.

halez: Bk. haliz.

halık: Bk. alık.

haliz: Halis, saf, temiz. Haliz altın: Saf altın. Haliz kannı. Temiz kanlı. Haliz öle. Bilhassa öyle.

halizine: Halisane, gerçeğini istersen, esasen. Halizine deyerek (söyleyerek): Samimi konuşmak gerekirse.

halizlemee: 1) Gerçeğe yaklaşmak. 2) Mükemmelleştirmek, son şeklini vermek. Paayı halizlemee: Fiyatları tesbit etmek.

halizlemek: Tesbit etme.

halizlenmee: Mükemmelleşmek, bir şeyi açıklığa kavuşturmak.

halizlik: Aslına mutabık olma, ayniyet. Haliliği görüner: Açıklığı görülüyor (Samîmiliği, namusluluğu, temiz kalpliliği görülüyor)

halk: Halk. Halk türküsü: Halk türküsü. Halk yoortuları: Halkın dinî bayramları.

halka: Halka, yüzük. Halka çatma: Düğme yapmak, [ilmik açmak]. Halka koymaa: Tuzak kurmak. Halkaya başını sokmaa: Açıkça ölümü göze almak, ölüme gitmek.

halkalamaa: Halkalamak. Kement atmak.

halkalı: Halkalı. Halkalı toprak: Ada.

hallama: Gramerde ismi çekim hallerine göre çekmek. Aderlikleri hallamaa: Şahıs zamirlerini çekmek.

hallandırmaa: Hallendirmek (gramer).

hallanmaa: Hallenmek (gramer).

hallanmak: Hallenme (gramer).

halsız: Halsiz, zayıf, yardımdan yoksun.

halsızlık: Halsizlik.

halva: Helva.

halvacı: Helvacı.

halver: Bk. hayver.

halvitsa: Bk. alvitsa.

halvitsacı: Bk. alvitsacı.

ham: Köpek havlamasının taklidi.

ham: Vahşi, bakir. Ham kırlar: Bâkir, ıssız, vahşi kırlar. Ham beegir: Terbiye edilmemiş at. Ham tarla: Ekilmemiş tarla. Ham söz: Düşünülmeden söy-

SanalBaba

lenen söz.

hamal: Hamal. Hamal gibi işlemee: Hamal gibi çalışmak. Hamal işi: Ağır iş. Hamal: Sabırlı, dayanıklı (mec.); kaba, saygısız, cahil (mec.).

hamallık: Hamallık. Esaret, boyunduruk. Sabırlılık, dayanıklılık (mec.).

hambar: Ambar.

hambarcı: Ambarcı.

hamel: Hırslı, aç gözlü, doymaz.

hamellik: Doymazlık, aç gözlülük, tamahkârlık.

hamur: Hamur. Hamur yıurmaa: Hamur yoğurmak. Hamur haşlamaa: Hamur mayalamak; iyi pişmemiş ekmek. Hamur işine karışmaa: Kendine ait olmayan işe karışmak.

hamurlamaa: Hamur mayalamak.

hamurlanmaa: Mayalanmak.

hamurlu: Hamurlu. Hamurlu etmek: İyi pişmemiş (hamur gibi) ekmek.

hamursuz: Taze ekmek.

hamut: Hamut (at koşum takımı).

hamutlamaa: Hamutlamak, atlara hamut vurmak.

hamutlanmaa: Hamut vurulmak.

hangı: Bk. angı.

hani: Bk. ani.

hani: Hani, nerede.

haniden: Çoktan. Haniden geldim: Çoktan geldim, ben geleli çok oldu.

hanidence: Oldukça zor zamandır, oldukça eski zamandan beri.

hanidenki: Eskiden beri. Hanidenki kafadar: Eski kafa dengi.

haraba: Bk. araba.

harabacı: Bk. arabacı.

haram: Haram. Haram yolu, haram satmaa [satmak], haram imee [yemek], haram olsun.

haramnık: Parazitlik; şirretlik.

haranı: Büyük bakır kazan.

harap: Bk. arap.

harç: Haraç. Harç parası: Cep harçlığı. Harç kitantsası: Masraf makbuzu.

harcamaa: Harcamak.

harcanmaa: Harcanmak.

harcatmaa: Harcatmak.

harçaparça: Parça parça. Harça harça olmaa: Paramparça olmak.

harçlık: Harçlık. Cep harçlı: Cep harçlığı.

hardal: Hardal. Hardal makuhası: Hardal posası. Hardal holoyu: Hardal yağı.

harımaa: Yorulmak, güçten düşmek, halsiz kalmak.

harın: İnatçı, dik başlı. Harın beegir: Huysuz at.

harınnamaa: Aksileşmek, huysuzlaşmak.

harınnık: Huysuzluk.

harıtmaa: Yorgun duruma düşürmek, yıpratmak, yormak.

SanalBaba

harkuş: Bk. arkuş.

harman: Harman. Harman vakıdı: Harman vakti. Harman düümee: Harman dövmek. Harman haydamaa: Manej yapmak (maddi ve mecazi anlamda).

harmancı: Harmancı.

harmannamaa: Harmanlamak [yaymak].

harmannanmaa: Harmanlanmak.

harpa: Bk. arpa.

harpacık: Bk. arpacık.

hart: Bk. art.

harta: Harita. Dünneyin politika hartası: Dünya siyasi haritası.

hartmaa: Bk. artmaa.

hasa: Patiska bezi. Hasa gömlek: Patiska gömlek.

haseet: 1) Kıskanç. Haset olmaa: Kıskanmak, ac gözlü olmak, hırslı olmak. 2) Huy. Çetin haseet: Sağlam, sert karakter. Yımışak haseet: Sakin, yumuşak huy.

haseetçi: Kıskanç, haset.

haseetlik: 1) Çekememezlik, kıskançlık; hırslılık, açgözlülük, alçaklık, şirretlik. 2) Karakterlilik.

hasetetli: Huylu, karakterli, kişilikli.

hasiet: 1) Bk. haseet 1; 2) Karakter, huy, haysiyet.

hasır: 1) Hasır. 2) Kaba, sert (deri ve dokumalar için). Hasır deri: Sertleşmiş deri. Hasır üzlü: Hasır yüzlü.

hasırcı: Hasırcı.

haslı: Bk. aslı.

hasret: Hasret. Hasretli: Kederli, yaslı, ıstıraplı.

hasta: Hasta aar [ağır] hasta, hasta bakmaa [bakmaya], hasta yatmaa [yatmak]. Hasta yapılmaa: Hasta taklidi yapmak, hasta görünmek.

hastalandırmaa: Hastalandırmak.

hastalanmaa: Hastalanmak.

hastalık: Hastalık.

hastalıklı: Hastalıklı.

hastar: Bk. astar.

hastarlamaa: Bk. astarlamaa.

hastarlı: Bk. astarlı.

hastarlık: Bk. astarlık.

haşınık: Bk. aşınık.

haşınmaa: Bk. aşınmaa.

haşınmak: Bk. aşınmak.

haşırı: Bk. aşırı.

haşlak: Kaynar. Haşlak su: Kaynar su.

haşlamaa: 1) yanma, haşlanma. 2) Aşılama, çiçek aşısı yapma.

haşlanmaa: Haşlanmak. *Kim haşlandı sütlen, üfleer yuurdu da (Ata s.): Sütten ağzı yanan yoğurdu üfleyerek yer.*

haşlanmış: Bitkiler için seradan fide olarak çıkartılıp evleklere dikilen bitkiler.

haşlantı: 1) yanık (su yanığı). 2) Aşı izi.

haşlatmaa: 1) Haşlatmak. 2) Fidan

SanalBaba

haşlatmak, aşı yaptırtmak.

hatır: 1) Hatır. Hatırına konmaa: Kendisine saygı gösterilmesi gereken kişi. Hatırını bozmaa: Keyfini kaçırmak. Birinin hatırına, hatır yapmaa: Birisi için hatır yapmak. Hatır gütmee [gütmek]. Hatırınız için; hatırını saymaa: Hatırınız için; hatırını saymak. 2) Hatıra. Hatır bırakmaa: Hatıra bırakmak, eser bırakmak. 3) Hatırlama. Hatırımda kaldı: Hatırladım.

hatırlı: Muhterem. İyi huylu, sevimli, nazik.

hatırlık: Nezaket, asalet; naziklik; hamilik.

hatırsız: Saygısız.

hatırsızlık: Saygısızlık.

hava: 1) Hava. Hava diişti: Hava değişti. Diişikli hava: Değişken hava. Yaamurlu hava, düün [düğün] havası. Güç havası: Matem müziği (acıklı h.).

hava: 2) Hava. Oyun havası.

hava: 3) Hava. Havadan imee istemee: Havadan (çalışmadan) yiyip yaşamak istemek.

hava: 4) Hava. *Bir sırcık hava diiştirmeer (Ata s.): Bir sığırcıkla bahar olmaz (Bir çiçekle yaz gelmez). O hava yapmeer: Onun otoritesi yok.*

havalandırmaa: Havalandırmak.

havalanmaa: Havalanmak. Temiz havada dolaşmak, hava almak.

havalanmak: Havalanma. Hava alma.

havez: Heves, dilek, arzu. Havezim var üürenmee: Öğrenmek için hevesim var. Havez etmee: Heves etmek, arzu etmek. Havez çekmee: Arzu beslemek. Büük havezlen: Büyük bir hevesle. Havezini bozmaa (havezini kırmaa): Hevesini kırmak.

havezçi: Amatör. Havezçi çok: Meraklı (amatör) çok.

havezlendirmee: Heveslendirmek.

havezlenmee: Heveslenmek.

havezletmee: Heveslendirmek.

havezli: Hevesli. Havezli sevmee: İhtirasla sevmek.

hay: 1) Haydi. Hay gidelim: Haydi gidelim. Hay oynaylım: Haydi oynayalım. Hay saalık: Haydi sağol. 2) Hay hay. Hay hay etmee: Haylamak.

hay: Bk. ha.

hayat: Evin çevirmesi.

haydamaa: Sürmek: Sıırı haydamaa: Sığırı sürmek. Maşinayı haydamaa: Otomobili sürmek.

haydamak: Eşkıya, serseri, çıplak ayaklı.

haydamak: Haydama, sürme.

haydanılmaa: Sürülmek

haydatmaa: Sürdürülmek

haydi: Haydi. Haydi etmee: Bk. hadi etmee. Haydi mey gezmee: Avare dolaşmak.

SanalBaba

haydut: Haydut.
haydutluk: Haydutluk.
haygır: Aygır. Haygıra getirmee: Aygıra çektirmek.
haygırlanmaa: Sefalet hayatı sürmek.
hayıflanmaa: Hayıflanmak.
hayın: Tembel. Hayın bir sıır gibi: Tembel, haylaz bir sığır gibi.
hayınca: Bk. hayıncasına.
hayıncasına: Haincesine.
hayınnık: Hainlik.
hayır: İyilik. Hayır yapmaa: İyilik yapmak. Hayır görmee [görmek], hayır olur. Hayırlan yaşama: Hayır görmek. Hayır olsun: İyi akşamlar.
hayırlı: Hayırlı. Hayırlı neet: Hayırlı niyet.
hayırsız: Hayırsız. Hayırsız saalık: Zayıf, bozulmuş sağlık.
hayırsızlanmaa: Hayırsızlanmak: Sağlığın kötüleşmesi, zayıflamak.
haylak: Aylak, işsiz güçsüz. Haylak durmaa: İşsiz durmak.
haylaklamaa: İş yönünden boşta kalmak.
haylaklık: Boşta gezmek.
haylaz: Haylaz.
haylaz: Haylaz.
haylazlık: Haylazlık. *Haylazlıı ondan büük veya haylazlıı taa ileri duumuş (Ata s.): Haylazlığı kendinden önce doğmuş.*
haylemee: Dert yanmak, yakınmak.
hayli: Bir hayli. Hayli işvar bırda: Burada bir hayli iş var.
haymana: Başıboş
hayran: Bk. ayran
hayta: Hayta. Hayta gezmee: Başıboş gezmek. Hayta kuş: Başıboş kuş.
hayva: Bk. ayva
hayvan: Hayvan
hayvanca: Bk. hayvancasına.
hayvancasına: Hayvan gibi.
hayvancı: Hayvancı.
hayvancılık: Hayvancılık.
hayver: Havyar.
hayverli: Havyarlı.
hazetmee: Haz duyma, hazzetmek.
hazır: Hazır. Hazır cuvap: Hazır cevap. Hazıra konmaa: Hazıra konmak.
hazırcı: Bk. hazıroncu.
hazırlamaa: Hazırlamak. Alaf hazırlamaa: Sığırlara yem (ot saman) hazırlamak.
hazırlamak: Hazırlama.
hazırlanmaa: Hazırlanmak.
hazırlanmak: Hazırlama.
hazırlatmaa: Hazırlatmak.
hazırlayıcı: Hazırlayıcı.
hazırlı: Hazırlıklı.
hazırlık: Hazırlık.
hazıroncu: Hazırdan yiyen, asalak.
hazlı: Bk. fazlı.
hazman: Bk. azman.
hazna: Hazine.
hederlez: Hıdrellez.

SanalBaba

hektar: Hektar.
helal: Helallaşma, vedalaşma. Helal etmee: Helal etmek, affetmek, bağışlamak. Helal olsun: Aferin.
hele: Hele.
hem: 1) Hem. 2) Ve.
hemen: Hemen. Hemen etiştiydim: Hemen yetiştim. Hemen bırdaydı: Biraz önce burdaydı.
hen: Bk. en.
hendek: Hendek.
hendeze: Bk. endeze.
hendezelik: Bk. endezelik.
henez: Henüz.
hep: Hep.
hepsi: Hepsi. Hepsinden halına (kuvedine) göre, hepsine işine göre: hepsinin durumuna göre, hepsinin işine göre.
hepten: Tamamen.
her: Bk. eer.
her: Her.
herbir: Herbiri.
herek: Kazık; destek. Herek dikmee (herek. koymaa): Kazık çakmak, dikmek. Heree kaldırmaa: İki sıralı kazık dikmek.
hererde: Her yerde. *Hererde islee nerde biz yokus (Ata s.): Bizim olmadığımız her yer iyidir. Hererde çiçek: Her yerde çiçek.*
hererden: Her yerden.
herere: Her yere. Herere gittim: Her yere gittim.
hergele: At sürüsü. Hergele derisi: At derisi. Hergele yaanısı: At eti yahnisi.
hergeleci: At sürüsü çobanı.
herif: Bk. erif.
herkez: Herkes. *Herkez evine sıçan da deliine (Ata s.): Herkes evine fare de deliğine.*
hesap: Bk. esap.
hey: Hey.
heybe: Bk. hiybe.
heys: Öküzleri sürmede kullanılan bir nida. Heysaya sürmee: Dağınık şekilde tarla sürmek.
hıçkırık: Bk. hınçkırık.
hıçkırmaa: Bk. hınçkırmaa.
hıçkırmak: Hıçkırma.
hık: Hıçkırık tutması, hık etme.
hınçkırık: Hıçkırık.
hınçkırmaa: Hıçkırmak.
hınçkırmak: Hıçkırma.
hırıldamaa: Horuldamak.
hırıldamak: Horuldama.
hırıltı: Hırıltı
hırlamaa: Hırlamak (köpekler için kullanılır).
hırlaşmaa: Hırlaşmak.
hırlets: Kazma. Bir hırlets kazmaa: Bir kazma boyu kazmak.
hırsız: Hırsız.
hırsızlık: Hırsızlık.
hırşt: Bir cismin kırılmasında çıkardığı ses.
hırtop: Isırık.
hısım: Akraba. Hısım yakınnıı: Hısım yakınlığı. Hısım diller: Akraba diller.

SanalBaba

hısımka: Akraba kadın.
hısımnaşmaa: Akraba olmak.
hısımnık: Hısımlık, akrabalık.
hıştır: Bir bitki adı. Hıştır mancası: Saçmalama.
hıştırmaa: Bk. ıştırmaa.
hiç: Hiç. Hiçbir bile: Hiçbiri bile. Hiçbiri da (hiçbiri bile): Hiçbirisi de. Hiç diil: Hiç değil. Hiç diilsa [değilse]. Hiç saymaa: Hiçe saymak.
hiibe: Bk. hiybe.
hiybe: Heyve.
hizmet: Bk. izmet.
hizmetçi: Bk. izmetçi.
hizmetkâr: Bk. izmetker.
hobaltmaa: Gözlerini hayretle açmak.
hobur: Obur.
hoca: Din hocası.
hocma: Devamlı, fasılasız.
hodul: Gururlu.
hodullanmaa: Gururlanmak.
hodulluk: Gururluluk.
holbat: Bk. hobaltmaa.
holer: Bk. holera 1.
holera: 1) Dikenli bir bitki. 2) Kolera hastalığı.
holluk: Folluk.
holluklanmaa: Kaynaşmak, çabalamak, uğraşmak. İşsiz güçsüz dolaşmak.
homurdamaa: Homurdanmak.
homurdamak: Homurdanma.
homurdanmaa: Dırdır etmek.
homurtu: Homurdanma.
hop: Hop. *Hop deyince dere atlanmeer (Ata s.): Hop demekle dere atlanmıyor.*
hopa: Bk. hop. Hopa hopa: Bir türkünün adı.
hoplamaa: Hoplamak. Üreem hopladı: Yüreğim hopladı.
hoplatmaa: Hoplatmak.
hoppale: Çocuklar hoplatılırken söylenir [hoppala].
horoz: Horoz. Horoz akıllı: Aptal, boşkafalı, hafif meşrep.
horozlanmaa: Horozlanmak, şişmek, övünmek.
horu: Hora (bir halk oyunu). Horuya girmee: Hora oyununa katılmak (mecazi manada, bir işe karışmak).
hoş: Hoş. Hoş geldiniz, hoş buluştuk: Hoş geldiniz, hoş bulduk.
hoşaf: Hoşaf.
hoşbeş: Sohbet. Hoşbeş etmee: Hoşbeş etmek.
hoşluk: Hoşluk: Hoşluk etmee: Birine mutluluk vermek, zevk vermek.
hotul: Arı kovanı. Boş hotul, matkasız hotul: Ana arısız kovan.
hran: Bk. hren.
hren: Bir bitki adı.
huca: Bk. hud.
hucö: Hayvanları kovalamada kullanılan bir kelime.
hurma: Hurma: Hurma aacı: Hurma ağacı.

SanalBaba

– I –

ıcıran: İcran, irin.
ıçkırmaa: Bk. hıçkırmaa.
ıhmaa: Kuvvetten düşmek, bitmek. Bunalmak.
ıldırmaa: Aldatmak, hile yapmak, dolandırmak.
ılı: Ilık.
ılıca: 1) Ilıca. 2) Kaynar su menbaı.
ılıcacık: Bk. ılıca 1.
ılımaa: Ilık hale getirmek.
ılıtmaa: Ilındırmak.
ırsız: Bk. hırsız.
ısım: Bk. hısım.
ıştır: Bk. hıştır.
ıştırıcı: Muhbir, jurnalci.
ıştırmaa: Birini şikâyet etmek, ihbar etmek.

– İ –

ibik: 1) İbik. 2) Çatı sırtı.
ibikli: İbikli, ibikli kuş.
ibrişim: İbrişim
iç: İç. Ekmeen içi: Ekmeğin içi. Onnarın içinde: Onların içinden. Daa içinden: Dağ (orman) içinden. İç don. İçini çekmee: İçini çekmek.
içer: İçerisi. Girmee içeri: İçeri girmek.
içeri: İçeriki.
için: İçin. İslee izmeti için: İyiliğe hizmet etmek için.
içirmee: Bk. içirtmee.
içirtmee: İçirtmek.
içki: İçki.
içkici: İçki içen, içkiye alışkın.
içmee: İçmek.
içtirmee: İçtirmek.
idealı: Fikirli, görüşlü.
ideya: İde; fikir, görüş.
idirmee: Yedirmek.
idirtmee: Yedirtmek.
iecek: Yiyecek. İecek tuzu: Yemek tuzu.
ihter: Bk. ihtier.
ihtiar: Bk. ihtier.
ihtiarka: Yaşlı kadın.
ihtier: İhtiyar. İhtier yaşı: İhtiyarlık yaşı.
ihtierlamaa: İhtiyarlamak.
ihtierlık: İhtiyarlık.
ihtiza: İktiza, lâzım gelme. İhtiza olmaa: İhtiyacı olmak, gerekmek.
ii: İyi. İi neet: İyi niyet. En ii: En iyi. İi kokulu: İyi kokulu.
ii: İğ.
iileşmek: Bk. iilenmek.
iileştirmee: İyileştirmek, tedavi et-

SanalBaba

tirmek.
iilendirmee: Eylendirmek.
iilenmee: Eylenmek.
iilenmee: İyileşmek, sağlığa kavuşmak.
iilenmek: Eylenme; safa sürme.
iilik: 1) İyilik. İilik yapmaa: İyilik yapmak. 2) Sağlık. Yok iiliim: Sağlığım bozuk, iyi değilim. 3) Mutluluk, başarılılık, teminat altında olma.
iilikçi: İyilik yapan, iyilik seven. İilikçi [iyilik yapan] adamsın sen.
iilir: Eğilir; elastik.
iilmee: Eğilmek.
iiltmee: Eğmek. Kafa iiltmee: Başını öne eğmek.
iine: İğne: İineden geçmee: İğneden geçmek.
iinti: Yiyecek, yiyecekler. İinti lafkası: Yiyecek dükkânı.
iirenç: İğrenç.
iirendirmee: İğrendirmek.
iirenmee: İğrenmek.
iiri–büürü: Eğri büğrü
iiri: Eğri: İiri aaç: Eğri ağaç. *İiriden dooru olmaz (Ata s.): Eğriden doğru olmaz.*
iiri: İri. İiri tene: Büyük tane.
iirilik: Eğrilik.
iirilmee: 1) Eğrilmek. 2) Yüz ekşitmek.
iiritmee: Eğritmek.
iisilmee: Eksilmek: Su iisildi: Su eksildi.
iisiltmee: Eksiltmek.
iisinmee: Bk. iisilmee.
iişi: 1) Ekşi. İişi çorba: Ekşi çorba. 2) Yeşil, olgunlaşmamış, ham. İişi armut: Ham armut.
iişimee: Ekşimek.
iişimik: Sütten yapılan bir yiyecek (çökelek).
iişimsi: Ekşimsi.
iişitmee: Ekşitmek.
iit: Yiğit; kahraman.
iitlik: Yiğitlik.
iki: İki.
ikilemek: 1) İkileme. 2) İkiye ayırma.
ikili: 1) İkili. 2) Kâğıt oyununda ikili.
ikilik: İkilik. İkilikte durma: Emin olmamak, tereddütte olmak.
ikinci: İkinci. İkinci ana: Üvey ana. İkinci boba: Üvey baba.
ikincilik: 1) İkinci defa olan. 2) Üvey.
İkindi: İkindi. İkindi ekmee: İkindi yemeği.
İkisi: İkisi.
İkiüzlü: İki yüzlü.
İkiüzlülük: İki yüzlülük.
İkiyanına: Bir halka oyununun adı.
İkiz: İkiz.
İkona: İkon.
İkonalık: İkonun konulduğu yer, çerçeve.
İkra: İkrah. İkra etmee: Tiksinme, ikrahlanma.
İkraa: İkrahlanmak, tiksinmek.

SanalBaba

İkram: İkram, ziyafet. İkram yapmaa: İkramda bulunmak.
İkramnamaa: İkramda bulunmak.
İlaç: İlaç. *Hiç ilaç için da yok; ilaç için da kalmadı (Deyim): İlaç için olsun yok.*
İlaççı: Hekim (halk doktoru).
İlaçlamaa: İlaçlamak.
İlaçlandırmaa: İlaçlandırmak.
İlaçlanmaa: İlaçlanmak.
İlaçlatmaa: İlaçlatmak.
İlekem: Zevk alma.
İlemne: Dokuma tezgâhının bir parçası.
İlerde: İleride.
İleri: 1) İleriden. 2) Daha önceleri. Bu damın yanında ileri okoldu: Eskiden bu damın yanında bir ahır vardı.
İleri geeri: İleri geri.
İleri: Devamı. Annatmanın ileri doorusu: Hikâyenin devamı.
İleri: Evvelce, önce, ileri. Beş yıl ileri [önce].
İlerki: 1) İleriki. 2) Önceki (zaman olarak).
İlerlemee: İlerlemek, gelişmek; devam etmek.
İlerlemek: İlerleme.
İleştirmee: Bk. üleştirmee.
İlik: Düğme iliği.
İliklemee: İliklemek.
İliklenmee: İliklenmek.
İlin: Hafif. İlin güüdeli: Hafif gövdeli. İlince fikirli: Aptalca görüşlü.
İlinnemee: Hafiflemek.
İlinnenmee: Hafiflenmek.
İlinnetmee: Hafifletmek.
ilinnik: 1) Hafiflik. 2) Ferahlama. İlinnik vermee: Sakinleştirmek, firahlandırmak.
ilişmee: 1) İlişmek, takılmak. 2) İlişkilik olmak; ilgisi bulunmak. Bu iş bize ilişer: Bu iş bizi ilgilendiriyor. 3) Bıktırmak, usandırmak.
iliştirmee: 1) İliştirmek. 2) Gücendirmek, takılmak (mec.).
ilivancı: Züppe.
ilk: İlk.
ilkin: İlkin.
ilkinden: İlk olarak.
ilkinki: İlk olanı.
ilkyaz: İlkbahar.
illahım: Allahım!
iman: İman.
imansız: 1) İmansız. 2) Gaddar, merhametsiz, hain (mec.).
imdat: İmdat. İmdat veren sular: Şifalı sular. *Padişahtan imdat yoktur (Folk).*
imdatsız: Yardımdan mahrum.
imee: 1) Yemek. 2) Yoketmek, yiyip bitirmek (mec.): Can imee: İnsan yemek.
imeelik: Yemeklik; yiyecek içecek maddeleri. İmeelik brakmaa: Yemesine içmesine izin vermek; geçimini sağlamasına imkân vermek.

SanalBaba

imek: Yemek. Türlü türlü imekler: Çeşit çeşit yemekler.
imelik: Bk. İmeelik.
imik: Beyin.
imza: 1) Haber. 2) İlan.
in: İn.
inan: İman, inanma, itimat.
inanç: İnanç.
inancı: 1) İnanan, iman eden. 2) Söze inanan, saf, temiz.
inandırmaa: İnandırmak, birinin itimadını kazanmak.
inanmaa: İnanmak.
inat: İnat. İnatçı mal: İnat hayvan (evcil hayvan, mal).
inatçasına: İnat ederek.
inatlık: İnatçılık.
inc: İnce.
inceltmee: İnceltmek. Barsak inceltmee: Açlık çekmek.
incener: İnjeniör, mühendis. İncener zaametçilii: Mühendislik emeği, zahmeti.
incir: İncir.
indirmee: İndirmek.
indirtmee: İndirtmek.
inek: İnek. İnek kofası: İnek sağma kovası.
inik: Kuyu; delik.
inkâr: İnkâr.
inkinat: Eğilerek selâm verme. İnkinat olmaa: Saygıyla eğilmek, selâmlamak.
inkubator: Civciv çıkarma makinası.
inmee: İnmek. Gün inmiş aşaa: Gün batmış.
insan: İnsan.
inspektor: Müfettiş.
intelligentsiya: Aydınlar, münevverler.
interes: İlgi, merak; menfaat.
invalid: Savaş malulu, gâzi.
inventar: Demirbaş eşya.
ipek: İpek.
ipik: 1) Yırtılmış, kopuk, kesik. 2) Hendek, dere, çukur; küçük çay.
iplik: İplik.
ipramaa: 1) Yıpranmak. 2) Eskimek, harap olmak.
irilmee: Kopmak, parçalanmak.
irin: İrin.
irmee: 1) Kesmek, aşağı doğru indirmek, yıkılmak. 2) Kıyıları aşındırmak; oynamak, yıkmak.
irmi: Yirmi. İrmişer: Yirmişer, yirmi yirmi.
irminci: Yirminci.
iskusstvo: Sanat; beceri.
islee: 1) İyi, güzel. İslee keyf: İyi keyf. 2) Pek âlâ (konuşma dilinde). İslee gelecem: Pek âlâ, geleceğim.
ispas: Hristiyan dininde kurtuluş bayramı.
ispiyada: Hristiyanlıkta günah çıkartmak: İspiyada etmee: Günah çıkartmak. İspiyada olmaa: Günah çıkartmış olmak.
istedik: İstek, arzu. İstediklerin gerçeklenmesi: İsteklerin ger-

SanalBaba

çekleşmesi.
ister: İster. İster al ister alma. İster istemez.
istoriya: Tarih.
iş: 1) İş. 2. Eşya. O topladı çok türlü işler: Çok çeşit eşya topladı.
işçi: 1) İşçi. 2) Çalışkan, çalışmayı seven.
işemee: İşemek.
işenmee: Bk. işemee.
işetmee: İşetmek.
işitmee: İşitmek.
işlemee: 1) Çalışmak. 2) Elden geçirmek, uğraşmak. 3) İşlemek. Toprak işlemee: Toprağı işlemek.
işlenir: Çalışır; çalışma, mesai. İşlenir günü: İş günü, çalışma günü.
işleyci: İşleyen, çalışan.
iştah: İştah.
itibarlı: İtibarlı.
itirişmee: İtişmek.
itirmee: İttirmek, itmek.
itraf: İtiraf. İtraf etmee (olmaa): İtiraf etmek.
iya: 1) Kaburga kemiği. 2) Eğe, törpü.
iyul: Temmuz ayı.
iyun: Haziran ayı.
iz: İz. Gitmee izlerinden: İzlerinden gitmek.
izdatelstvo: Yayın evi.
izin: 1) İzin. İzin vermee (etmee): İzin vermek. 2) Talimat; izin belgesi.
izlemee: İz takip etmek.
izmet: Hizmet, görev.
izmetker: 1) Memur. 2) Hizmet erbabı. 3) Hizmetkâr. 4) Düğünde gelinin kız arkadaşı [sağdıç?...]
izmirna: 1) Günnük. 2) Kiliselerde kullanılan tütsü yakacağı (ağacı İzmir'de yetişir).

– J –

jaba: Kurbağa.
jaburlanmaa: Guruldamak.
jaket: Bk. juket.
jaketka: Bk. juketka.
jalba: Şikâyet dilekçesi. Jalba yazmaa: Şikâyet dilekçesi yazmak.
jalko: Yazık.
jalyuzi: Jaluzi.
jandar: Jandarma.
jandarmeriya: Jandarma birliği.
janr: Tarz, usül; cins.
jap: Su şapırtısının taklidi.
japlatmaa: Şaplatmak, vurmak. Japlatmaa bir şamar: Bir şamar vurmak.
jarka: 1) Koyun (konuşma dilinde). 2) Zayıf (mec.).

SanalBaba

jarkalatmaa: Kırbaçla dövmek.
jarkoy: Kızartma (yiyecek).
jarovnik: Mangal.
jarplatmaa: Bk. Jarklatmaa.
jatka: Buğday biçme makinesi.
jelatka: Bk. jiletka.
jenşen: Bir bitki adı.
jerep: Kur'a. Jerep çekmee: Kur'a çekmek.
jgut: Kordon.
jılalı: Damarlı. Jılalı lokma: Damarlı et.
jiletka: Yelek.
jirafa: Zürafa.
jıto: Buğday.
jitu: Bk. jıto.
jujelitsa: Cırcır böceği.
juket: Ceket.
juketka: Küçük ceket.
julik: Dalavereci, dolandırıcı; yankesici.
juliklik: Hilekârlık; yankesicilik.
jurnal: Jurnal.
jurnalistika: Gazetecilik.

– K –

kaanekaane: Kana kana.
kaar: 1) Kar. *Özlemee bıldırkı kaarı gibi (Deyim): Geçen yılın karlarını özler gibi özlemek.* 2) Bir çiçek adı [kar çiçeği).
kaare: Gayrı. Benden kaare: Benden gayrı.
kaarlı: Karlı. Kaarlı yol: Karlı yol.
kaavi: Kavi, sağlam.
kaavileşmee: Güçlenmek, kuvvetlenmek.
kaavileştirmee: Sağlamlaştırmak, kuvvetli hale getirmek, geliştirmek.
kaavilenmee: Bk. kavileşmee.
kaaviletmee: Bk. kaavileştirmee.
kaavilik: Güçlülük. Kaavilik iki beegir kuvedi: İki beygir gücünde.
kaavilik: Kuvvet; sağlamlık. Kaavilıklen bırda bişey yapmaycan: Kuvvetle burda birşey yapılmaz.
kaaz: 1) Kaz. *Bozmaa arpayı kaazlara, açan ot dizedan (Ata s.): Ot diz boyunda iken kazlara arpa verme. Büünkü yımırta taa ii yaarınkı kaazdan (Ata s.): Bugünkü yumurta yarınki kazdan daha iyidir.* Yaban kaazı. Kaaz tüüyü: Kaz tüyü. Kaaz yaanısı: Kaz yahnisi (bir tür et yemeği). Kaaz otu: Bir bitki türü.
kaazçı: Kaz çobanı.
kab: Bk. kap.
kaba: 1) Kaba, iri. Kaba et. Kaba suan [soğan]. 2) Taze. 3) Güçsüz, takatsız (mec.). 4) Kaba kulak (hastalık).

SanalBaba

kabaat: Kabahat. Kabaat etmee: Kabahat etmek. Atmaa kabaatı bir kimseye: Birinin üzerine kabahat atmak.

kabaatlamaa: Suçlamak. Onu yok neçin kabaatlamaa: Onu suçlamak için sebep yok.

kabaatlı: Kabahatlı. Kabaatlı olmaa: Kabahatlı olmak. Kabaatlı bulmaa: Kabahatlı bulmak.

kabaatlık: Kabahatlılık. Onun kabaatlı görener: Onun kabahatlı olduğu görünüyor.

kabaatlılık: Kabahatlılık.

kabaatsız: Kabahatsız.

kabak: 1) Kabak. 2) Boş kafa. 3) Olgunlaşmamış, lezzetsiz. Kabak gibi karpuz. 4) Çıplak, soyunmuş (mec.). Kabak atmaa (spor): Kendi üzerinden atmak.

kabaklı: Kabaklı. Kabaklı pleçinta: Kabak böreği.

kabalaştırmaa: Kabartmak; yumuşatmak.

kabalanmaa: Bk. kabalaşmaa.

kabalık: Şişkinlik.

kabarcık: Kabarcık. Kuru kabarcık: Nasır. Kannı kabarcık: Kanlı kabarcık.

kabardin: Bk. gabardina

kabardin: Gabardin (Gabardin ülkesinin insanı).

kabardinets: Gabardinli.

kabarık: Kabarık.

kabarıklık: Kabarıklık

kabarılmış: Kabartılmış

kabarış: Kabarıklık

kabarmaa: 1) Kabarmak, şişmek. 2) Şişmanlamak. 3) Gururlanmak, şişmek (mec.). 4) Şiddetlenmek (rüzgâr için).

kabartma: 1) Kabarmış. 2) Puf böreği.

kabartmaa: 1) Kabartmak, şişirmek. Kabartmaa pufları: Yastıkları şişirmek. Kabartmaa topraa: Toprağı kabartmak. 2) Tahrik etmek, sabrını taşırmak.

kabel: Kablokabina.

kabin: Traktörün kabinesi.

kabinet: Kabine, yazıhane.

kableden: Kabul eden.

kabletme: Bk. kabletmek.

kabletmee: 1) Kabul etmek. İşi kabletmee [kabul etmek]. 2) Almak. Kiat kabletmee: Mektup almak. Kurtuluş kabletmee: Hürriyete kavuşmak.

kabletmee: Razı olmak.

kabletmek: Kabul; alma.

kablettirmee: Kabul ettirmek; aldırmak.

kabran: Buğday ölçeği. Kabran büzüklü (küfür): Haylaz, tembel.

kabuk: 1) Kabuk. Kabuk baalamaa (tutmaa): Kabuk bağlamak, tutmak. 2) Astar, kapak. Kiat kabuu: Kitabın kapağı, cildi.

kabuklaşmaa: Bk. kabuklanmaa.

SanalBaba

kabuklanmaa: Kabuklanmak, kabul tutmak.
kabuksuz: Kabuksuz; kapaksız, ciltsiz.
kabul: Kabul, rıza.
kabulluk: Rıza. Kabulluk etmee: Rıza göstermek.
kabuz: Kabız.
kacalanmaa: Kancalanmak.
kaç: Kaç (soru).
kaçak: Kaçak.
kaçaklık: Kaçaklık.
kaçama: Bir Gagauz halk oyununun adı.
kaçarak: Koşarak; çabuk.
kaçıcı: Koşucu, yarışmaya katılan kişi.
kaçıncı: Kaçıncı.
kaçınılmaa: Bk. kaçınmaa.
kaçınmaa: Kaçışmak; koşuşmak.
kaçıntı: 1) Koşu, atlama yarışması. 2) Kaçış; koşuş.
kaçırılmaa: 1) Kaçırılmak. 2) Kurtulmak. 3) Bırakılmış olmak.
kaçırlanmaa: Bk. kaçırılmaa
kaçırmaa: 1) Düşürmek. 2) Bırakmak, gecikmek, kaçırmak. Laf kaçırmaa: Sözü uzatmak, fazla konuşmak.
kaçırtmaa: Kaçırtmak.
kaçırtmaa: Kaçırtmak.
kaçış: 1) Kaçış. 2) Koşu.
kaçışmaa: 1) Bk. kaçınmaa. 2) Kaçışmak.
kaçkın: Bk. kaçak.
kaçkınnık: Bk. kaçaklık.
kaçlık: Kaça, değeri ne kadar (soru)
kaçmaa: Kaçmak. Kaç bırdan: Kaç burdan. Kaç ötee [öteye]
kaçmak: Kaçma, kaçış.
kada: Tekne. Bir kada patlacan turşusu: Bir tekne patlıcan turşusu.
kadar: Kadar.
kadem: Saadet, mutluluk.
kademni: Kademli, uğurlu.
kademsiz: Uğursuz.
kadeniye: Doğum yapan kadını 3. gün tanıdık kadınların ziyaret etmesi.
kadife: Kadife. Kadife çiçee: Bir çiçek adı.
kadifeli: Kadifeli.
kadın: Kadın.
kadına: Kadın hanım.
kadınca: 1) Kadınca. 2) Bir Gagauz halk oyunu.
kadrel: Bk. kadrela.
kadrela: 1) Dokuma boşlukları. 2) Duvar halıcılığı. Kadrela dokumaa: Duvar halısı dokumak.
kadrelli: Kafesli. Kadrelli dokuma: Kafesli dokuma.
kadril: Bir oyun ismi (dans).
kaf: Yosun.
kafa: 1) Kafa. 2) Akıl. İlin kafada: Zeki, akıllı. Kafa düümee: Başını dövmek. Kafaya pinmee: Başına binmek [çıkmak]; bıktırmak, usandırmak. *Kafanın yapmalarnı ayaklar çeker*

SanalBaba

(Ata s.): Akılsız kafanın cezasını ayaklar çeker. Kafadar: Aynı kafada; taraftar. *Kafa yaper, kafa çeker (Ata s.): ..... Kim ne ederse kendine eder: Eden kendine eder [eden kendi bulur]*

kafadarlık: Dostluk.

kafalı: Akıllı. Boş kafalı; kalın kafalı.

kafasız: Kafasız.

kafeci: 1) Kahve tiryakisi. 2) Kahveci.

kafedra: Üniversitelerde kürsü.

kafene: Kahvehane.

kafes: 1) Kafes.2) Bölme (dokuma süsü, bir örgü türü).

kafesli: 1) Kafesli. 2) Kafesli dokuma.

kaftan: Kaftan.

kahır: Kahır, keder. Kahır çekmee [çekmek]. Kahıra girmee: Kederlenmek. Kahıra sokmaa: Kederlendirmek, üzmek.

kahırlamaa: Kahrolmak.

kahırlanmaa: Kahırlanmak, kederlenmek.

kahırlatmaa: Kahırlatmak.

kahırlı: Kahırlı.

kahırsak: Kahırlı, kederli.

kakalamaa: 1) Çivi çakmak. 2) Alay etmek (mec.). 3) Heyecanlan-dırmak, rahatsız etmek; telaşlandırmak (mec.)

kakaval: İnsanlardan kaçan kişi, yabanî; uğursuz.

kakılı: Çakılı, kakılmış.

kakılmaa: Çakılmak, kakılmak.

kakır: Fokırdama. Kakır kakır etmee: Hafif ateşte kaynama, fokurdama.

kakırdak: 1) Kıkırdak. 2) Etin kemikli kısmı. 3) Kuru [Kuzey Doğu Anadolu'da "kurumuş, kahırdak olmuş" şeklinde bir deyim vardır].

kakırdamaa: 1) Çatırdamak (kurumuş bir şey yenirken). 2) Hafif ateşte suyun fokurdaması (yavaştan kaynaması).

kakırdatmaa: Çatırdatmak, fokurdatmak.

kakırtı: 1) Çatırtı. 2) Fokurtu.

kakmaa: Çakmak, kakmak: Enser kakmaa: Çivi çakmak.

kakmak: Çakma.

kakmalamaa: İtip kakmak.

kakmalandırmaa: Bk. kakmalaştırmaa.

kakmalanmaa: Kakmalanmak.

kakmalaşmak: Kakmalaşmak.

kakmalaştırmaa: Kakmalaştırmak, itip kakıştırmak

kakmalı: Kakmalı

kaku: Abla, büyük kız kardeş.

kala: Gelince. Bana kala: Bana gelince.

kalaba: Kalabalık. Pek kalabaydı düünde: Düğün pek kalabalıktı.

kalabak: Bir otun adı.

kalabalık: 1) Kalabalık. 2) Kavga,

SanalBaba

itişme.

kalabalıklaşmaa: Kalabalıklaşmak.

kalak: Surat, domuz suratı. Domuz kalaa: Domuz burnu.

kalaklamaa: Toprağı burnuyla altüst etmek (domuzlar için). Etti kalakladın imeeyi: Yemeğe burun soktuğun (burunladığın) yeter.

kalaklı: Domuz burunlu, domuz suratlı.

kalay: Kalay. Kalay dökmee: Kalaylamak.

kalaycı: Kalaycı.

kalaycılık: Kalaycılık.

kalaylamaa: 1) Kolaylamak. 2) Sonuna yaklaşmak.

kalaylamaa: Kalaylamak.

kalaylatmaa: Kalaylatmak.

kalbur: Kalbur.

kalburcu: Kalburcu.

kalburdan geçirmee: Kalburlamak. *Kalburlan su taşımaa: Kalburla su taşımak. Başım kalbur oldu: Kafam şişti.*

kalburlamaa: Kalburlamak.

kalburlanmaa: Kalburlanmak.

kaldırmaa: 1) Kaldırmak. Baş kaldırmak: İtaat etmemek, isyan etmek. 2) Toplamak. Sofrayı kaldırmaa [kaldırmak]. 3) Sürmek, nakletmek (mec.). 4) Uyandırmak.

kaldırtmaa: 1) Kaldırtmak. 2) Toplatmak. 3) Götürtmek. 4) Kaldırtmak (uykudan).

kale: Kale.

kalem: 1) Kalem. 2) kamış, saz. 3) Tütün çubuğu. 4) Masura. Kalem ayaklı: İnce bacaklı.

kalendar: Takvim.

kaldör: Bk. koridor.

kalfa: 1) Kalfa. 2) Hizmetçi. Kalfa durmaa: Hizmetkâr olarak çalışmak.

kalı: Kalma. Kalı vermee: Kalı vermek.

kalım: 1) Yan gelir, ek kazanç. 2) Çeyiz, başlık; ikram.

kalın: 1) Kaba, kalın. Kalın kafalı: Anlayışsız. 2) Gebe. Kalın kalmaa: Gebe.

kalınnamaa: 1) Şişmanlamak, kalınlaşmak. 2) Koyulaşmak, yoğunluğu artmak. 3) Adileşmek. 4) Gebe kalmak (karnı şişmek).

kalınnanmaa: Bk. kalınnaşmaa.

kalınnaşmaa: Bk. kalınnamaa. Şaka kalınnaşer: Şaka ciddileşiyor.

kalınnatmaa: 1) Şişmanlatmak. 2) Yoğunluğunu artırmak. 3) Kabalaştırmak.

kalınnık: 1) Kalınlık, şişmanlık. 2) Gebelik.

kalıntı: 1) Kalıntı. 2) İz.

kalibra: Çap.

kaliçiye: 1) Çok büyük sefalet. 2) Cimrilik.

kalik: 1) Sakat. Kalik yapmaa: Sakat yapmak, sefil bırakmak. Kalik kalmaa: Sakat kalmak,

SanalBaba

sefil olmak. 2) Cimri.

kalik: 3) Sakat. Kalik kalmaa: Sakat kalmak, sefil olmak [Kuzey Doğu Anadolu'da "künt boynuz" veya "ampüte" yerine "kolik" kelimesi kullanılır].

kalikçe: Bk. kalikçesine.

kalikçesine: Sefilcesine.

kaliklemee: 1) Sakatlamak. 2) Sefil bırakmak, perişan etmek.

kaliklenmee: 1) Sakatlanmak. 2) Fakir düşmek. 3) Cimrileşmek, kalmak.

kalina: Bk. kalinka.

kalinka: Uğur böceği.

kaliştir: Bk. kaliştirka.

kaliştirka: Çapa.

kaliy: Bir kimyevi madde.

kalkan: 1) Kalkan. 2) Manivela. 3) Kalkan balığı.

kalkık: Kalkık. Kalkık burnulu: Kalkık burunlu; kibirli, gururlu.

kalkınacak: Kalkınma zamanı; uyanma zamanı.

kalkınış: Bk. kalkıntı.

kalkınmaa: 1) Kalkmak, yükselmek. 2) Gelişmek, iyileşmek, düzelmek (mec.). Üreem kalkındı: Yüreğim hopladı; yüreğim ağzıma geldi (heyecandan).

kalkıntı: 1) Yükseliş, kalkınma. 2) İsyan, ayaklanma. Kuş kalkıntısı: Kuşların göçü.

kalkış: Kalkınma.

kalkışmaa: Kalkışmak. Kalkışmaa birkimseye karşı: Birine karşı harekete geçmek.

kalkıtmaa: Bk. kaldırtmaa.

kalkmaa: Kalkmak. Paa kalktı: Fiyatlar yükseldi. Su kalktı: Suyun seviyesi yükseldi.Saf kalkmaa: Şaha kalkmak (at için).

kalkmak: Kalkma.

kalle: Lahana, pirinç ve etle yapılan bir yemek.

kallidor: Bk. koridor.

kalligrafiya: El yazısı.

kalma: Kalma.

kalmaa: 1) Kalmak. Geeri kalmaa: Geri kalmak. Baka kalmaa [kalmak]. Bana kalsa: Bana kalırsa. Gözü kaldı. Hatırı kaldı. İş buna kalsa.

kalmaa: 2) Kalmak. Uyuya kalmaa [kalmak].Kal saalıceylan: Sağlıkla kal, hoşça kal. Kalın kalmaa: Gebe kalmak. Yol üstünde kalmaa: Fakirleşmek, sefil kalmak.

kalmaa: 3) Kalmak. Utancaa kalmáa: Utanıp kalmak, rezil olmak. Günnen kalmaa: Yaşayanlar arasında kalmak, sağ kalmak, kurtulmak. Aramızda kalsın.

kalmak: Kalma

kalmık: Kalmuk, bir Ortaasya kavmi [Moğol].

kalmıkça: Kalmukça.

kaloriya: Kalori.

SanalBaba

kalos: Lastik ayakkabı.

kalp: Kalp. Gelmee (girmee) kalbine: Kalbine girmek. Yatmeer (gelmeer) kalbime: Gönlüme yatmıyor.

kalpak: Kalpak. *Kalpaandan yukarı atlamaycan (Ata s.): Çizmeden yukarı çıkmayacaksın.* Kalpaanı çıkarmaa: Selamlamak; dalkavukluk etmek.

kalpakçı: Kalpakçı.

kalpaklı: Kalpaklı.

kalpazan: 1) Sahte para yapan. 2) Aldatıcı, şarlatan. 3) Tembel (mec.).

kalpazannık: 1) Kaplazanlık. 2) Şarlatanlık.

kalpli: Kalpli. İi (islee) kalpli: İyi kalpli.

kalpsız: Kalpsiz.

kalpsızlık: Kalpsizlik.

kaltak: Kaltak, eyerin tahta kısmı.

kaltaklamaa: Eyerlemek.

kaltaklı: Eyerlenmiş.

kaluger: Manastır rahibi, keşiş.

kalugeritsa: Bk. kalugerka.

kalugerka: Rahibe, kadın keşiş.

kalugörka: Bk. kalugerka.

kaluç: Bir ayakkabı türü, papuk.

kalup: 1) Kalıp. *Hepsi bir kalupta (Deyim): Kaluptan kaluba girmee: Kalıptan kaluba girmek.* 2) Bileği taşı.

kalupçu: Kalıpçı.

kaluplamaa: 1) Kalıplamak. 2) Aldatmak (mec.)

kaluş: Bk. kaloş.

kama: 1) Kama. Kama kakmaa: Kama çakmak. *Kamayı kamaylan çıkarerlar (Ata s.): Kama kamayı söker (Çivi çiviyi söker).*

kama: 2) Kama. Kamaya çıkarmaa: Sefil, perişan etmek; alay etmek, şakalaşmak.

kamalanmaa: 1) Kamalanmak, çivilenmek. 2) Kalbine yakın tutmak, kabul etmek. 3) Sinirlenmek, heyecanlanmak.

kamalı: Kamalı

kamara: Depo, kiler.

kamaşık: Kamaşmış.

kamaşıklı: Bk. kamaştırıcı.

kamaşıklık: Kamaştırıcılık.

kamaşmaa: Kamaşmak. Gözlerim kamaştı. Dişlerim kamaştı. Canım kamaştı: Canım sıkıldı, bıktım.

kamaştıran: 1) Kamaştıran. 2) Sert, acı.

kamaştırıcı: 1) Kamaştırıcı. 2) Acılaştırıcı.

kamaştırmaa: 1) Kamaştırmak.2) Sertleştirmek, acılaştırmak.

kambur: Kambur. *Kamburu mezar doorudecek (Ata s.): Kamburu mezar doğrultacak.*

kamburlaşmaa: 1) Kamburlaşmak. 2) Eğilmek, iki büklüm olmak. 3) Dalkavukluk etmek (mec.).

kamburlanmaa: Bk. Kamburlaşmaa.

kamburlatmaa: Kamburlaştırmak.

SanalBaba

kamburlatmaa: Kamburlatmak.
kamburluk: Kamburluk.
kamçı: Kamçı.
kamçılamaa: Kamçılamak.
kamçılanmaa: Kamçılanmak.
kamçılaşmaa: Kamçılaşmak.
kamçılatmaa: Kamçılatmak.
kamfora: Kâfuri.
kamış: Kamış.
kamışlık: Kamışlık.
kamila: 1) Deve. Kamila saçı: Deve derisi, deve yünü. İki kamburlu kamila: İki hörgüçlü deve. 2) Doymaz, açgözlü. 3) Biçimsiz, sırık boylu (zayıf kız i.).
kan: Kan. Kan patası [lekesi]. *Kan içinde braamaa birkimseyi: Bir kimseyi kan içinde bırakmak. Kannan dolmaa: Kana bulanmak.* Kannan doldurmaa: Kan akıtıncaya kadar dövmek. Kan başına pindi: Kan beynime sıçradı. Kanım dondu korkudan. Kan yaş: Kanlı yaş.
kana–kana: Kana kana. Su içmee [içmek] kana–kana.
kanaa: Kanamak. deşik er kaneer: Delinmiş yer kanıyor.
kanaat: Kanaat. Kanaat kaldım: Kanaat getirdim, inandım, ikna oldum.
kanara: 1) Büyük taş, kaya. Kanara çıkarmaa: Taş çıkarmak, sökmek. 2) Çok büyük koyun sürüsü. 3) Sürüleri doyuran otlak. 4) Cahil; hantal, odun (mec.) 5) Kanara olaydı: Taş kesileydi. Kanara alaydı başını: Başına taş düşeydi. Kanara ba: Taş olasıca. Kanara burnusu: Kaya burnu (coğr.).
kanat: Kanat. Almaya birkimseyi kanat altına: Birini himaye etmek.
kanatlaşmaa: Bk. kanatlanmaa.
kanatlamaa: Kanat açmak, korumak.
kanatlanmaa: Kanatlanmak.
kanatlatmaa: Kanatlatmak.
kanatlı: 1) Kanatlı. 2) Heyecanlı; yürekli. Kanatlı laf: Heyecanlı söz.
kanatmaa: Kanatmak.
kanayat: Bk. kanaat.
kanca: Kanca.
kancalamaa: Kancalamak.
kancalatma: Kancalatmak.
kancalı: Kancalı.
kancık: 1) Dişi köpek. 2) Çapkın kadın (mec.). 3) Sokak kadını (hakaret olarak). Kancık memesi (tıp): Köpek memesi, koltuk altında çıkan çıban.
kançak: Kasis (çukurluk).
kançaklı: Çukurlu, girintili, çıkıntılı.
kançaklık: Düz olmamak, inişli çıkışlı olma.
kançelariya: Öğretmen odası, büro, yazıhane, daire
kandırıcı: Doyuran, tatmin eden. Laflan kandırıcı insan: İlginç

SanalBaba

sohbeti, konuşmaları olan kişi. Kandırcı em: Besleyici, doyurucu yiyecek.

kandırılmaa: Doyurulmuş olmak.

kandırış: Bk. kandırmak.

kandırmaa: Kana kana yedirmek, doyurmak. İmee kandırmaa bir kimseyi: Birini tıka basa doyurmak; laflan kandırmaa: Konuşarak bıktırmak.

kandırmak: Kandırma, doyurma.

kandırtmaa: Bk. kandırmaa.

kandidat: Aday.

kandil: Kandil.

kandila: Bk. kandil.

kandillemee: 1) Buhurdanlıkta tütsülemek. 2) Sarhoşluktan kandil gibi sallanmak (mec.). 3) Küfretmek, kötü sözler söylemek.

kandillenmee: 1)Tütsülenmek.2) Fitil gibi sarhoş olmak (mec.).

kanıklanmaa: Bk. konaklamaa.

kanıkmaa: Kana susamış olmak.

kanıksamaa: Bk. kanıkmaa.

kanıksımaa: Bk. kanıkmaa.

kanırık: 1) Koparılmış. 2) Somurtkan, asık suratlı (mec.).

kanırmaa: 1) Çekmek, çekip çıkarmak, koparmak. 2) Vidayı geri çevirerek çıkarmak. 3) Kıvırmak. 4) Sopayla dürtmek (hayvanlar için)

kanıtmaa: Bk. kanatmaa.

kanikul: Okul tatili. Kış kanikulları: Okulların kış tatili.

kaniska: Bir nevi düğün hediyesi.

kanmaa: Kanmak, doymak, tatmin olmak.

kannamaa: Kana bulamak.

kannanmaa: Kanlanmak.

kannı: Kanlı. Kızgın kannı: Çabuk sinirlenen; hırslı, ihtiraslı. Suuk kannı: Soğuk kanlı. Aalamaa kannı yaşlan: Kanlı göz yaşı dökmek.

kansız: Kansız; soluk.

kansızlık: Kansızlık.

kant: Şerit.

kantar: Tartı cihazı. Büük [büyük] kantar. El kantarı. Kantara çekilmee [tartılmak]. *Kantarda çekmee (mec.): Ağır gelmek.*

kantarcı: Kantar yapan usta; kantar tartıcısı.

kantarcılık: Kantarcılık.

kantarlamaa: Tartmak. Laflarını kantarlamaa: Sözlerini tartarak konuşmak.

kantırma: Kantarma. Bir tür at gemi [deli dolu atlara vurulan gem].

kantırmalamaa: 1)Kantarlamak, ata kantarma vurmak. 2) Dizginlemek, hâkim olmak (mec.).

kantus: İçip sarhoş olan, sızmış.

kanul: Pişmanlık duyma (Dinî bir kelimedir).

kanva: Kanaviçe.

kanvürt: Bk. konvert.

kap: Kap. Marmura kaplar: Çini,

SanalBaba

porselen kaplar. 2) Kapak. 3) Dara.

kap: Kuvvetlendirme eki. Kapkara: Kapkara.

kapak: 1) Kapak. Çayniin kapaa: Çaydanlığın kapağı. 2) Sürgü, kapak (silah için).

kapaklamaa: Kapaklamak.

kapaklanmaa: Kapaklanmak.

kapaklı: 1) Kapaklı. 2) Kapalı, örtülü.

kapalı: 1) Kapalı. 2) Malûmatı olmayan. 3) Tutuklu.

kapamaa: 1) Kapamak, örtmek. Kapamaa birkimseyin aazını: Birinin ağzını kapamak. 2) Hapsetmek.

kapamaa: Kapamak. Göz kapamaa: Göz kapamak; parmaklıklar arasından bakmak; hapis olmak; ölmek.

kapamak: 1) Kapama. 2) Sürgüleme. 3) Sürgün etme.

kapan: 1) Hapishane. Kapan yapmaa: Hapiste kalmak, hapsolmak. Kapana düşmee: Hapse düşmek.Kapana koymaa: Hapse atmak. 2) Kapan (tuzak). Kuş kapan: Atmaca.

kapancı: 1) Gardiyan. 2) Mahpus.

kapanmaa: 1) Kapanmak.2) son bulmak. 3) Tükenmek. 4) Kurumak (pınarlar için).

kapanmak: Kapanma.

kapatmaa: 1) Kapatmak. 2) Sona erdirmek. 3) Hapse atmak. Para kapatmaa: Parayı savurmak.

kapçı: Ciltçi.

kapçık: Kabuk, zar. Yumurta kapçıı [kabuğu]. Suan kapçıı: Soğan kabuğu. Fidan kapçıı [kabuğu]. Kapçık tutmaa: Kabuk tutmak; gelişmek; kirlenmek.

kapçık: Pul. Balık kapçıı: Balık pulu.

kapıcı: 1) Yağmacı. 2) İstilacı.

kapılgan: 1) Uysal, yumuşak. 2) Söz dinler (mec.). 3) Kolayca kapılan.

kapılgannık: Kapılganlık.

kapılmaa: 1) Kapılmak. 2) Aldatılmak.

kapım: 1) Kapış. 2) İktibas, alma.

kapış: 1) Kapış. 2) Yağma.

kapışmaa: Kapışmak.

kapıştırmaa: Kapıştırmak.

kapitalizatsiya: Kapitalizasyon, sermayelendirme.

kapitan: Kaptan.

kapite: Üçgen şeklinde simit.

kapitulirovat: İflas; teslim.

kapkan: Kapan.

kaplamaa: 1) Kaplamak. 2)İhata etmek, sarmak. 3) Etrafını dikmek, etrafına yapıştırmak. 4) Ciltlemek. 5) Kuşatmak.

kaplamak: 1) Kaplama. 2) Ele geçirme, zaptetme.

kaplan: Kaplan.

kaplanmaa: 1) Kaplanmak. 2) Kap-

SanalBaba

lanmış olmak, yapıştırılmış olmak. 3) Ciltlenmiş olmak, ciltlettirmek.

kaplaşmaa: Bk. kaplanmaa.

kaplatmaa: 1) Kaplatmak. 2) Ciltletmek.

kaplaycı: 1) İstilacı. 2) Kaplamacı.

kaplayış: 1) Elde etme, istilâ. 2) Kaplama, kaplayış.

kaplı: Kaplı, örtülü.

kaplunbua: Kaplumbağa.

kapma: 1) Çalınmış. 2) İşgal edilmiş, ele geçirilmiş. 3) Ödünç alınmış. 4) İktibas. Kapma laf: Başka dillerden alınmış sözler.

kapmaa: 1) Kapmak, ele geçirmek. 2) Çalmak. 3) Koparmak, çekip çıkarmak. 4) Hastalık kapmak, hastalığa yakalanmak (mec.).

kapmak: Kapma.

kapsamak: Kapsama.

kapsık: İnce, zayıf.

kapsımaa: Zayıflamak.

kapsul: Kapsül.

kapsullu: Kapsüllü.

kaptırmaa: 1) Kaptırmak. 2) Vurmak, kapıyı çalmak.

kapu: Kapı. Kapu aardında durmaa: Kapı arkasında durmak; dikkate alınmamış olmak. Kapu aşırı lafetmee: Eşikte konuşmak. Kapuları açmaa: Kucak açmak.

kapucu: Kapıcı.

kapusnek: Kapuska yemeği.

kapusuz: Kapısız.

kara: 1) Kara. Kara er: Kara yer, mezar. 2) Somurtkan; haşin (mec.).

karabaa: Kara bağ, keçi kılından örülen urgan [çatı].

karabina: Bir tüfek markası.

karabinalı: Karabina tüfeğiyle silahlanmış kişi.

karaca: Karaca.

karacaa: Bk. karaca.

karacı: İftiracı, karalayıcı kişi.

karacılık: İftiracılık.

karagöz: 1) Karagöz. 2) Esmer.

karagözka: 1) Kadife çiçeği. 2) Kara gözlü kadın. 3) Esmer kadın.

karaim: Rusya Yahudisi.

karaimce: Karaim Türk lehçesi (Rusya Yahudilerinin dili).

karakol: Karakol.

karalamaa: 1) Karalamak. 2) Suçlamak, kötülemek.

karalı: Karalı.

karaltı: Karartı.

karaman: 1) Karanlık, koyu. 2) Ev hayvanlarına verilen ad.

karamuk: Karamuk (bir bitki adı). Daa karamuu: Dağ karamuğu.

karan: Daimî, her zaman, devamlı.

karandaş (R.)**:** Kurşun kalem.

karanfil: Karanfil.

karannık: 1) Karanlık. 2) Karamsar, hüzünlü, dertli (mec.)

karar: 1) Karar. Kararnı bulmaa: Çözüm bulmak, karara bağla-

SanalBaba

mak. Karar yapmaa: Karar vermek. 2) Şart. Göz kararına: Göz kararı olarak, yaklaşık.

kararlamaa: 1) Kararlamak. 2) Şartlaşmak, kararlaştırmak.

kararlanmaa: Kararlaştırmak.

kararlaşmaa: 1) Bir şeye karar vermek. 2) Şartlaşmak.

kararlaştırılmaa: Kararlaştırılmak.

kararlaştırmaa: 1) Kararlaştırmak. 2) Sözleşmek.

kararlı: Kararlı.

kararmaa: Kararmak. Vakıtlan [zamanla] gümüş kararer [kararır]. Gözlerimin önünde kararer: Gözlerimin önü kararıyor.

kararmak: Kararma.

kararsız: Kararsız.

kararsızlık: Karasızlık.

karartı: Karartı.

karartmaa: 1) Karartmak, kara boyayla boyamak. 2) Birini karalamak (mec.). 3) Kederlendirmek (mec.).

karaul: 1) Karakol. 2) Nöbetçi.

karaulcu: Karakol nöbetçisi.

karbona: Ruble.

karbonalık: Rublelik. Beş karbonalık: Beş rublelik.

kardaş: Kardeş. Kardaş payı yapmaa [yapmak].

kardaşçasına: Kardeşçesine.

kardaşlık: Kardeşlik, dostluk.

kardon: Karton.

kardonnamaa: Mukavvayla (kartonla) ciltlemek.

kareta: Gezinti için atlı araba.

karez: 1) İtiraz, tezat. Karez gitmee: Garez gitmek, karşı çıkmak, itiraz etmek; inkâr etmek. Kim karez: Kim karşı? 2) Kin, hınç. 3) Garez, gizli maksat, kasit, kötü niyet, nefret. Karez olmaa: Nefret etmek, kızmak. Canına karez olmaa: Kendine düşman, sağlığının düşmanı.

karezker: Garezkâr, kin sahibi, hain, kötü niyetli, düşmanlık besleyen.

karezleşmee: Bk. karezlenmee.

karezlenmee: Kızmak, kin beslemek, düşmanca davranmak.

karezli: 1) Garez sahibi. 2) İtiraz eden.

karezlik: Kincilik, düşmanlık.

karezsiz: 1) Garezsiz, taraf tutmayan.2) Samimî.

karezsizlik: Bk. karezsiz.

karı–koca: Karı koca.

karı: Karı.

karılı: Aynı manada. İki karılı adam.

karılmaa: 1) Karıştırılmak. 2) Eşleşmek (kuşlar için).

karımca: Karınca. Karımca [karınca] belli. Karımca [karınca] gibi gezmek.

karımcalanmaa: Karıncalanmak. Karımcalık: Karınca yuvası.

karınmaa: Bk. Karılmaa.

SanalBaba

karık: Parça. Bir karık suan: Bir parça soğan.
karış: Karış.
karışık: Karışık.
karışıklık: 1) Karışıklık. 2) Kargaşa, düzensizlik.
karışıksız: Düzgün, saf, temiz; katılmamış.
karşılaşmaa: 1) Karşılaşmak, yüz yüze gelmek. 2) Kavga etmek, karşılıklı olarak küfür etmek, karşılık vermek.
karışılmaa: Karışılmak. Buna karışılmaz.
karışlamaa: Karışla ölçmek.
karışlık: Bir karış boyunda
karışmaa: 1) Karışmak. 2) Müdahale etmek.
karışmaklık: 1) Karışma, katılma. Silah karışmaklığı: Silahlı müdahele. 2) Kargaşa.
karışmazlık: Karışmamazlık.
karıştıran: Bk. karıştırıcı.
karıştırıcı: Karıştırıcı.
karıştırıcılık: Fitnecilik, kışkırtıcılık, karıştırıcılık.
karıştırılmaa: 1) Karıştırılmak. 2) Şaşırmak. 3) Zorlaşmak, güçleşmek (mec.).
karıştırmaa: Karıştırmak.
karikaturalı: Karikatürlü.
karmaa: 1) Karıştırmak. Çamur karmaa [karıştırmak]. 2) Kuşları birleştirmek. Er içine karmaa: Çamurun (yerin) içini karıştırmak.
karmak: 1) Karmak. 2) Kuşların karıştırılması (çiftleştirilmeleri için k.).
karma–karışık: Karmakarışık.
karnı: 1) Karın: 2) Mide. Aaç karına: Aç karnına.
karnılı: karınlı, karnı büyük.
karnıyarık: Bir patlıcan yemeği.
karpetki: Çorap.
karpuz: 1) Karpuz. 2) Yuvarlak (mec.).
karpuzçul: Karpuz yemeyi seven.
karşı: Karşı; doğru.
karşılamaa: 1) Karşılamak. 2) Temin etmek.
karşılanmaa: Karşılanmak.
karşılaşmak: 1)Karşılaşma. 2) Sövme, küfür etme.
karşılaştırmaa: Karşılaştırmak.
karşılatmaa:1) Karşılatmak. 2) Yardım ettirmek.
karşılık: 1) Karşılık. 2) Yardım.
karşılıklı: 1) Karşılıklı. 2) Arka çıkılan, himaye edilen (mec.).
kart: 1) Kart, yaşlı. Kart conga: Küfür. Kart turba [köpek]: Küfür. Kart teke: Küfür; güngörmüş kişi. 2) Yaşlı hayvan eti.
karta: Harita.
kartal: Kartal.
kartela: Kart, fiş. Ekmek kartelası: Ekmek kartı, ekmek fişi.
kartlaşmaa: Kartlaşmak, yaşlanmak.

SanalBaba

kartlama: Küfür, kart köpek.
kartlamaa: Bk. kartlaşmaa.
kartlanmaa: Kartlaşmak.
kartlık: Yaşlılık.
kartoçki: 1) Kartlar, fişler. 2) Ekmek fişleri, karneleri. 3) Fotoğraf kartları.
kartofli: Patates.
kartograf: Harita yapımcısı.
kartografiya: Harita yapımcılığı.
karusel: Atlı karınca.
karyerizma: Meslekle ilgili.
kasaba: Kasaba. Baş kasaba: Başşehir.
kasabalı: Kasabalı.
kasap: Kasap.
kasapçılık: Bk. kasaplık.
kasapiya: Kasap dükkânı.
kasaplık: Kasaplık.
kasavet: Kasvet, keder, üzüntü. Hiç diil kasavetimde bile: Hiç umurumda değil.
kasavetlenmee: Kasvetlenmek, kederlenmek.
kasavetli: Kasvetli, kederli.
kasavetlik: Kasvetlilik.
kasık: Kasık (anat.). Kasık çatlaa [fıtığı?].
kasım: 1) Kış başlamasının bayramı (8 Kasım). 2) Bir dinî bayram (Aziz Dimitriy'in bayramı).
kasier: Bk. kassir.
kasieti: Bk. kasavet.
kasinka: Baş örtüsü.
kaskatı: 1) Sert, kaskatı. 2) Çok kolalı. 3) Uyuşmuş, katılaşmış (mec.). Kaskatı kalmaa [kalmak].
kasmaa: 1) Kasmak. 2) Sarıp bağlamak. 3) Hayvanların bir ön ayağı ile bir arka ayağını birbirine bağlamak. 4) Hayvanı kösteklemek.
kasnak: 1) Kasnak. 2) Gergef.
kassa: Kasa.
kassacı: Kasacı.
kassir: Veznedar.
kastel: 1) Kasır, köşk. 2) Şato.
kaş: Kaş. Kaş atmaa: Kaşla işaret etmek. Kaş çatmaa: Kaş çatmak. Kaş altından bakmaa [bakmak].
kaş: Taze peynir kalıbı.
kaşa: Lapa.
kaşaa: Bk. kaşaacak.
kaşaacak: Kaşağı.
kaşaalama: Kaşağılamak.
kaşamaa: Bk. kaşaalamaa.
kaşaycak: Bk. kaşaacak.
kaşık: Kaşık. *Bir kaşık su içinde buultmaa: Bir kaşık suda boğmak.*
kaşıkçı: Kaşık satıcısı.
kaşıklamaa: Kaşıklamak.
kaşımaa: 1) Kaşımak. 2) Kaşıkla temizlemek: Boşboğazlık etmek. Dilini kaşımaa: Gevezelik etmek.
kaşımak: Kaşıma.
kaşındırmaa: Kaşındırmak.
kaşınmak: 1) Kaşınmak. 2) Kavga için fırsat aramak (mec.). 3)

SanalBaba

Gevezelik etmek. Dili kaşıner: Dili durmuyor, gevezelik ediyor; boşboğazlık ediyor.

kaşıntı: 1) Kaşıntı. 2) Kaşınış.

kaşıtmaa: Kaşıtmak.

kaşıycak: Bk. kaşaacak.

kaşkaval: Kaşar peyniri.

kaşlı: Kaşlı. Kara kaşlı.

kaşmer: Keşmir kumaşı.

kat: Kat.

katar: Katar.

katarama: Toka.

katastrofa: Kaza; çarpışma.

katı: Katı. Moor katı: Zayıflıktan morarmış.

katık: Katık, yiyecek.

katıklanmaa: Katık katmak.

katıksız: Katıksız. *Katıksız ekmek buazdan geçmeez (Ata s.): Katıksız (yavan) ekmek boğazdan geçmez.*

katılamaa: 1) Oflamak, püflemek; ağır ağır nefes almak. 2) Güçsüz kalmak.

katılatmaa: Kovalamak; sürüye kattırmak.

katılış: Bk. katılmak.

katılı: 1) Katkılı, ilâveli. 2) Bir şeye karışmış olma (mec.).

katılmaa: Katılmak, karışmak; eklenmek, birleşmek.

katılmak: 1) Katılma, ilâve olma. 2) Karışma, müdahale (mec.).

katım: Katkı, katım.

katıntı: Büyük koyun sürüsü.

katır: 1) Katır. 2) Eşek, inatçı (mec.). Katır dişli.

katırka: Dişi katır.

katış: 1) Bk. katmak. 2) Katım, katkı.

katışmaa: Bk. katılmaa.

katlamaa: 1) Katlamak. 2) Biriktirmek, yığmak, toplamak. 3)Çoğaltmak, çarpmak, uzatmak.

katlamak: 1) Katlama. 2) Depolama. 3) Ek, uzatma eki.

katlandırmaa: Bk. katlatmaa.

katlanmaa: 1) Katlanmak. 2) Uzatılmak, üzerine katılmak. 3) Çoğaltılmak, çarpılmak.

katlaşmaa: Bk. katlanmaa.

katlatmaa: Katlatmak.

katlı: Aynı anlamda. Katlı cümle (gram.): Bileşik cümle.

katmaa: Katmak, karıştırmak; birleştirmek.

katmak: 1) Katma. 2) Karıştırma, birleştirme. 3) Şaşırtma, karıştırma (mec.).

katolitsizmi: Katoliklik.

katrancı: Katrancı.

katranika: Bir tür pelin otu.

katrannamaa: Katranlamak.

katrannatmaa: Katranlatmak.

katrannı: Katranlı.

kauçuk: Kauçuk.

kaun: Kavun: Kelek kaun [kavun].

kaurma: Kavurma.

kaurmaa: Kavurmak.

kaurtmaa: Kavurtmak.

SanalBaba

kaurulmaa: 1) Kavrulmak. 2) Erimek, kuvvetten düşmek, kurumak (mec.).
kaurulmuş: Kavrulmuş.
kauş: Keman. Kauştan çalmaa: Keman çalmak.
kauşçu: Kemancı.
kauşmaa: 1) Kavuşmak. 2) Gözden kaybolmak, batmak. Gün kauşer: Güneş batıyor. 3) Sona ermek, ölmek (mec.).
kauşmak: Kavuşma; batma (güneş için).
kaut: Patlatılmış mısır. Kaut patlatmaa: Mısır patlatmak.
kavak: Kavak. Kavak boylu: Uzun boylu, zebellah. Kavak gibi büyümee [büyümek]. *Balık kavaa çıktıynan (Ata s.): Balık kavağa çıkınca.*
kavaklı: Aynı anlamda.
kaval: 1) Kaval. 2) İçi boş, oyuk eşya. 3) Namlu.
kavaler: Kavalye, şövalye.
kavalerist: Süvari, atlı.
kavaleriya: Atlı birlik. İlin kavaleriya: Hafif atlı birliği.
kavga: Kavga, gürültü, münakaşa. *Baalı popaz kavga yapmaz (Ata s.): Bağlı papaz kavga etmez.*
kavgacı: Kavgacı.
kavgalaşmaa: Kavga çıkarmak. Onnar kavgalaştılar: Onlar kavga çıkardılar.
kavgalaştırmaa: Kavgaya tutuşturmak.
kavgalı: Kavgalı.
kavkazlı: Kafkasyalı.
kavlıç: Fıtık (hastalık).
kavramaa: 1) Kavramak.2) Kız kaçırmak. 3) Yakalamak. Kavramaa bakışınnan: Bakışlarla etki altında bulundurmak.
kavrayış: 1) Kavrayış. 2) Yakalayıp kaçırma.
kaya: Kaya.
kayancak: Kayak, patinaj. kayancaa gitmee: Kayak kaymağa gitmek.
kaybelmee: 1) Kaybolmak. Neeni kaybeldin: Neyini kaybettin. 2) Şaşırmak, afallamak.
kaybetmee: Kaybetmek. Saalını kaybetmee: Sağlığını kaybetmek. Tamaalık onu kaybetti: Tamahkârlık onu mahvetti.
kaydanılmaa: Kaynatılmak.
kaydırak: 1) Kaydırak. 2) Düz, perdahlı.
kaydırılmaa: Kaydırılmak; indirilmek.
kaydırma: Bk. kaydırmak.
kaydırmaa: 1) Kaydırmak. 2) Birini yerinden çıkarmak. 3) Yıkmak, devirmek.
kaydırmak: 1) Kaydırma. 2) Yıkma, devirme (mec.).
kayet: Gayet. Büün kayet suuk: Bugün gayet soğuk.
kaygana: Omlet.

SanalBaba

kaygın: Kaygan.
kayık: Kayık.
kayıkçı: Kayıkçı.
kayıkçılık: Kayıkçılık.
kayıl: Razı. Kayılsınız mı: Razı mısınız?
kayıllanmaa: Razı olmak.
kayıllık: Rıza gösterme. Kayıllık etmee: Razı olmak.
kayın: Bk. kayınçu.
kayın: Kayın ağacı.
kayınço: Bk. kayınçu.
kayınçu: Kayın birader.
kayıp: 1) Kayıp. 2) Ölmüş.
kayıplanmaa: Kaybolmak.
kayıplı: Kaybolmuş. Kayıplı vakıt: Kaybolmuş zaman.
kayırım: Tarlanın sürülmüş yeri, evleği.
kayırmaa: 1) Elde etmek. 2) Biriktirmek.
kayış: Kayış, kemer. Kayış dilli: Kaba sözlü, nezaketsiz.
kayışçı: Kayışçı.
kaykı: Gururlu, kibirli, azametli. Kaykı gezmee: Kasılarak gezmek.
kaykılmaa: Kibirli olmak.
kaymaa: 1) Kaymak. 2) Hezimete uğramak, perişan olmak (mec.).
kaymak: Kayma.
kaymak: Sütün kaymağı.
kaymakçı: Kaymak seven kişi.
kaymaklamaa: Kaymak sürmek, kaymakla yağlamak.
kaymaklanmaa: 1) Kaymaklanmak, üzerine kaymak sürülmek. 2) Dayanmak, mukavemet göstermek.
kaymaklı: Kaymaklı. Kaymaklı kırma: Kaymaklı börek.
kaynadılmış: Kaynatılmış.
kaynak: 1) Kaynayan, coşan, taşan. 2) Kaynamış. Kaynak su: Kaynamış su. 3) Menba, kaynak.
kaynamaa: 1) Kaynamak. İmee kayneer: Yemek kaynıyor. 2) Avare dolaşmak. 3) Gürültü çıkarmak; heyecanlanmak (mec.). 4) Ekşimek (mec.).
kaynamaa: 3) Kaynamak. Hepsi içimde kayneer [kaynıyor]. Gursaam kayneer: Susuzluktan midem kaynıyor.
kaynamaa: Çileden çıkmak, küplere binmek.
kaynamaa: Kaynak olmak, kaynamak.
kaynamaa: Kaynamak. *Sokma burnunu neende kaynameer çölmeen: Çömleğin kaynamadığı yere burnunu sokma.*
kaynamak: 1) Kaynama (sıvılar için). 2)Fermentasyon. 3) Kaynak yapma sonucu birleşme.
kaynana: Kayın valide. Büük kaynana: Damadın annesi. Küçük kaynana: Gelinin annesi.
kaynanmış: Kaynatılmış. Kaynanmış yumurta: Kaynatılmış yu-

SanalBaba

mış yumurta: Kaynatılmış yumurta.

kaynar: Kaynar.

kaynarak: Menba, kaynak.

kaynarca: Kuyu.

kaynaşmaa: 1) Kaynaşmak. 2) Bol olmak. 3) Telaşlanmak. 3) Kaynak olarak tutmak.

kaynaştırmaa: Kaynaştırmak.

kaynata: Kayın peder. Büük kaynata: Damadın babası. Küçük kaynata: Gelinin babası.

kaynatmaa: 1) Kaynatmak. 2) Kaynak yapmak.

kaynattırmaa: 1) Kaynattırmak. 2) Kaynak yaptırmak.

kaynayış: 1) Kaynayış, kaynama. 2) Kaynak yapma.

kaynayışlı: 1) Coşkun, kaynayan. 2) Yerinde duramayan, taşkın. Kaynayışlı yaşamak: Hareketli bir hayat sürmek.

kaynna: Bk. kaynana.

kayrak: Bk. kayrak.

kayrak: Kuru dere.

kazacak: Bk. kazıcak.

kazaçok: Bir Kazak oyunu.

kazah: Kazak. Kazak Türkçesi.

kazahça: Kazak Türkçesi.

kazak: Kazak. Kazak askeri.

kazan: Kazan. Sansın kazannan döker: Sanki kazan ile döküyor.

kazancı: Kazan yapan ve satan.

kazancılık: Aynı anlamda.

kazanç: Kazanç. Kazanç nalogu (naloo): Kazanç vergisi.

kazanççı: Kazanan kişi.

kazançlı: Kazançlı.

kazandırmaa: Kazandırmak.

kazanılmaa: Kazanılmak. *ne ilin kazanıler, ilin de harcaniler (Ata s.): Ne kadar kolay kazanılırsa o kadar kolay harcanılır.*

kazanmaa: 1) Kazanmak.2) Oyunda yenmek.

kazarma: Kışla.

kazdırmaa: Kazdırmak.

kazemat: Askerî.

kazıcı: Kazıcı. Mezar kazıcı: Mezarcı.

kazık: Kazık. Kazık kakmaa: Kazık çakmak. Kazaa koymaa: Kazığa çakmak. *Bir kazıı bile yok: Çok fakir.*

kazıklamaa: Kazık çakmak.

kazılma: Kazılma.

kazılmaa: Kazılmak; çapalanmak.

kazılmak: Kazılma.

kazıma: Kazıma, temizleme.

kazınmaa: Kazınmak.

kazıtmaa: Kazıtmak; temizletmek.

kazıyacak: Bk. kazıycak.

kazıycak: 1) Kazımaya mahsus bir zıraat aleti. 2) Kaşağı. Kazıycak beegirleri kaşalamaa. Atları kaşağıladıkları kaşağı.

kazmaa: 1) Kazmak. Punar kazmaa: Pınar kazmak. Paşpoyu kazmaa: Mısır çapalamak.

kazmaa: 2) Kazmak. *Kazma kuyu*

SanalBaba

aaleme, düşmeyesin kendin onun içine (Ata s.): Başkasına kuyu kazma; içine sen düşersin.

kazmak: Kazma, çapalama. İki kazmak çekmee: İki defa çapalamak.

kebab: Kebap. Şiş kebap.

keban: Bk. kebab.

kebet: İyilik ifadesi. Kebet hayır olsun: Sağ olun.

kebetayrsın: Bk. kebet

keca: Keçe. Keçadan çizme: Keçeden çizme.

keçi: Keçi. Keçi yaanısı: Keçi eti yemeği. Yaban keçisi. Daa (dağ) keçisi. keçi boynuzu: Keçi boynuzu, bir tür meyva. Keçi sakalı: Bir tür bitki.

keder: 1)Keder, gam. 2)Zarar. 3) Yara izi, uzun yara nedbesi.

kederlenmee: 1) Birine zarar vermek. 2)Kederlendirmek, üzüntü vermek.

kederli: Kederli.

kedersiz: Kedersiz.

kedi: Kedi. *Kedi yokkan (yokkana) evde sıçannar horu oyneerler (Ata s.): Evde kedi olmayınca fareler horon teper (cirit atar). Yalpak kedi fena tırmaleer (Ata s.): Yılışık kedi kötü tırmalar.* Kedi otu: Bir ot türü. Kedi balı [balığı]

kedik: 1) Gedik. 2) Barajlarda savak (suyun akıtılacağı yer)

keele: Bk. kiile

keelelemee: Bk. kiilelemee

keelelenmee: Bk. kiilelenmee

keeleli: Bk. kiileli

keemil: Kâmil; usta; mükemmel kişi.

keemillik: Kâmillik, kâmil olma.

keer: Kâr. Keerına olsun: Varsın kâr etsin.

keercı: Kârcı; at cambazı; tüccar.

keercilik: Kârcılık; ticaret; cambazlık.

keerli: Kârlı

keersız: Kârsız

keez: Nışangâh, hedef. Keeze almaa: Nışan almak, hedef almak; ilgilenmek (mec.)

keezleme: Nışanlamak, hedef almak.

keezlemek: Nışan alma.

kef: Keyif. *Zenginin kefi gelincek fukaaranın canı çıker (Ata s.): Zenginin keyfi gelinceye kadar fukaranın canı çıkar.*

kefe: Kaıve.

kefil: Kefil.

keflenmee: Keyflenmek.

kefleşmee: Bk. keflenmee.

kefli: Keyfli.

kefsiz: Keyfsiz; hasta.

kefsizlenmee: Keyfsizlenmek.

kehle: Bk. kiile.

kehlebar: Kehribar.

kehlelenmee: Bk. kiilelenmee.

SanalBaba

kehleli: Bk. Kiileli.
keke: Kekeme.
kekelemee: 1) Kekelemek. 2) Şaşırmak, sıkışmak (mec.)
kekelemek: Kekeleme.
kekelik: Kekemelik.
kekemee: Bk. kekelemee
kel: Kel.
kelebek: Bk. kelevek.
kelebek: Kelebek. Kelebek otu: Bir ot türü.
kelebor: Bk. kehlebar.
kelek: Kelek. Kele kaun [kavun].
keleme: İşlenmemiş toprak. Keleme erleri: İşlenmemiş topraklar. Keleme sıçanı: Tarla faresi; çöl faresi.
kelep: İplik halkası, iplik demeti (kelef).
kelepir: Kelepir, ucuz.
kelepirci: Ucuz mal alım ve satımıyla uğraşan kişi.
keleş: 1) Keleş, yiğit. 2) Dazlak.
kelevek: Değirmen pervanesi.
kelle: Kelle.
kellenmee: Kellenmek.
kellenmek: Kellenme.
kelli: Kelleri bulunan, kel hastalığına tutulmuş olan.
kellik: Bk. kellilik.
kellilik: Kelleşme.
kelpe: Sırık.
kem: Kötü; talihsiz. Kem saat: Kötü saat.
kemençe: Kemençe.
kemençeci: Kemençeci.
kement: Kement.
kemer: Kemer.
kemerli: Kemerli, kubbeli.
kemik: Kemik. kemeedan etişmee: Kemiğe kadar işlemek (saplamak).
kemikli: Kemikli. Kemikli yaanı: Kemikli yahnı (et yemeği).
kemiksiz: Aynı anlamda. Kemiksiz yaanı: Kemiksiz yahnı (et yemeği).
kemirci: Bk. kemirici.
kemircik: Kıkırdak.
kemirdek: Kuyruğun kıkırdak kısmı.
kemirici: 1) Kemirici. 2) Homurdayan, söylenen, dırdır eden (mec.).
kemirilmee: Kemirilmek.
kemirmee: Kemirmek. Çarık kemirmee: Üzüntüden içini yemek.
kemirmek: Kemirme.
kemirtmee: Kemirtmek.
kenar: 1) Kenar. Daa kenarı: Orman kenarı. 2) Pervaz.
kenarcı: Kenarda duran.
kenardakı: Bk. kenarkı.
kenarkı: Kenardaki.
kenarlı: Kenarlı.
kenarsız: Kenarsız.
kendi: Kendi.
kendiliğinden: Kendiliinden. Kendiilinden annaşıler: Kendiliğinden anlaşılıyor.
kendinden: Bk. kendiliinden.

SanalBaba

kene: Kene.
kenef: Tuvalet.
kenevir: Kenevir.
kent: Bina veya çadırın destek direkleri.
kepçe: 1) Kepçe. 2) Kapkacak kırığı.
kepek: Kepek. *Kepekte paalı unda da ucuz (Ata s.): Kepekte cimri unda ise cömert.*
kepekli: Kepekli.
kepeksiz: Kepeksiz.
keptar: Yelek, göğüslük.
ker: 1) Gerçekten; hatta. Ker o da geldi: Gerçekten (hatta) o da geldi. 2) Eğer Ker öle saydı da: Eğer öyle olsa da.
ker: Bk. keer.
kerata: 1) Dost. 2) Kodoş, boynuzlu.
kerdan: Bilhassa; gerçekten.
kere: Defa, kere. *Bir kere varmış bir kere yokmuş: Bir varmış bir yokmuş.*
keremedi: Kiremit rengi.
keremet: Kiremit.
kerenci: İki veya üç yaşındaki tay.
kereste: Kereste.
kerestelemee: Kerestelik orman yetiştirmek.
kerestelenmee: Kereste ormanı yetiştirmek.
keresteli: Büyük, muazzam; massif.
keret: Bk. kere.
keretçik: Bir kerecik.
kerpeden: Kerpeten.
kerpiç: Kerpi.ç
kertik: 1) Kertik. 2) Çatlak, kesik. 3) Diş (tekn.).
kertiklemee: Kertik yapmak, diş açmak.
kertiklenmee: Bk. kertilmee.
kertikli: Kertikli.
kertilmee: Kertilmek.
kertinmee: Bk. kertilmee.
kertme: Kertik, girinti.
kertmek: Kertme.
kervan: Kervan. kervan kıran yıldız: Venüs.
kesatlık: Ucuzluk; nadirlik.
kese: Kese. Kesesi boş: Fakir. Bol keseden. *Bol kesenin harcaması da boldan;* Bol keseden yaşamaa: Bolluk içinde yaşamak.
kesecik: Kesecik.
keser: Keser.
kesi: Kesme, biçme; biçki.
kesici: Kesici, elbise biçkicisi.
kesik: Kesik.
kesiklik: 1) Kesilmiş yer. Bıçak kesiklii: Bıçakla kesilmiş yer, bıçak izi. 2) Yorgunluk, halsizlik (mec.)
kesilmee: 1)Kesilmek. 2) Yorulmak, halsiz düşmek. Ayaklarım kesiler [tutmuyor]; kuvedim [kuvvetim] kesildi. 3) Kurumak. Süt kesildi.
kesilmezlik: Devamlılık.
kesiş: Kesim.
keski: Keski.

SanalBaba

keskin: 1) Keskin. 2) Uyanık, ferasetli (mec.). 3) Atılgan, uyanık, kuvvetli. Keskin beegir: Yörük at.

keskinlik: Keskin olma hali (Bk. keskin).

keskinneşmee: Bk. keskinnenmee.

keskinnenmee: Keskin duruma gelmek, bilenmek.

kesme: Kesme. Kesme çorbası: Erişte çorbası.

kesmee: Kesmek.

kesmik: Saman kırıntısı; kırıntı.

kestane: Kestane.

kestenelik: Kestane ormanı.

kestirilmee: 1) Kestirilmek. 2) Karar vermiş olmak.

kestirmee: 1) Kestirmek. 2) Kısaltmak, azaltmak, küçültmek (mec.). 3) Birini bir şeyden vazgeçirmek (mec.). 4) Sözünü kesmek (mec.)

kestirmee: Belirlemek, karar vermek.

kestirmek: 1) Kestirme. 2) Küçültme, kısaltma. 3) Ara verdirme. 3) Fermentasyon işlemi, maya verme. 4) Tahmin etmek, kestirmek. Kestirmesi zoor [zor].

keşiş: Keşiş.

keşişlik: Keşişlik.

keşkile: Bk. keşki.

keydiyce: Kendince.

kezap: Kezzap. Kezzap suyu.

kıbradılmaa: Kıvırmak, sarmak, bükmek.

kıbrızı: Çilek rengi.

kıç: Kıç, arka kısım. *Tutmaa Allaayı kıç bacaandan: Göğün yedi katına çıkmak, yedinci katında bulunmak.*

kıçatmaa: 1) Kıç atmak. 2) Canlılık göstermek; sıçramak, zıplamak (mec.)

kırma: Peynirli bir börek, peynirli çörek.

kıkırdak: Bk. kıtırdak.

kıkırdamaa: Fıkırdamak, fıkır fıkır kaynamak.

kıl: Kıl.

kılçık: Kılçık.

kılçıklı: Kılçıklı.

kılçıksız: Kılçıksız.

kılıç: Kılıç. Kılıç balık: Kılıç balığı. Kılıç otu.

kılıçlamaa: Kılıç vurmak; kılıçtan geçirmek.

kılıçlı: Kılıçlı.

kılıçlık: Kılıç kını.

kılıf: Kılıf.

kılık: Kıtlık.

kılıklı: Çalışkan; eli yatkın; atak, çevik.

kıllanmaa: Kıllanma.

kıllı: Kıllı. Kıllı güüslü: Kıllı göğüslü; kötü, gaddar, merhametsiz (mec.)

kılsız: Kılsız.

kımıldamaa: Kımıldamak.

kımıldamak: Kımıldama.

kımıldanış: Bk. kımıldamaa.

SanalBaba

kımıldanmaa: Bk. kımıldamaa.
kımıldatmaa: Kımıldatmak.
kımıltı: Kımıldanma, kıpırdanma. İşidildi bir kımıltı [kıpırdanma].
kımız: Ruj, allık.
kımızlama: Allık sürmek.
kımızlanmaa: Allık sürerek boyanmak.
kımızlatmaa: Allıkla boyatmak.
kına: Kın, kılıf.
kınalı: Kınlı, kılıflı. Kınalı bıçak: Kınlı bıçak (kama, hançer).
kınap: Kırnap.
kıp: Kuvvetlendirme öntakısı (kıpkırmızı gibi). Kıpkırmızı olmaa utanmaktan: Utanç duymaktan kıpkırmızı kesilmek.
kıpık: Bk. kıpışık.
kıpırdamaa: 1) Kıpırdamak. 2) Korkudan, heyecandan titremek (mec.).
kıpırdamak: 1) Kıpırdama. 2) Korku veya heyecandan titreme.
kıpırdanış: Bk. kıpırdamak.
kıpırdanmaa: Bk.kıpırdamaa.
kıpırdatmaa:1)Kıpırdatmak. 2) Titretmek (mec.)
kıpırtı: Bk. kıpırdamak.
kıpış: An, bir anda.
kıpışık: Kırpışık, yarı açık (göz için kul.). Kıpışık gözlü: Miyop.
kıpıştırmaa: Kırpıştırmak.
kıpıtmaa: 1) Kırptırmak, yumdurmak. 2) Şaşırmak, korkudan titremek.
kıpmaa: 1) Kırpmak. Göz kıpmaa [kırpmak]. 2) Gözleri yummak. Bütün gece göz kıpmamaa [kırpmamak]: Bütün gece uyumamak.
kıpmak: Kırpma; yumma.
kır: Kır; alan. Magnit kırı: Magnetik alan. Kırları kapmaa: Göz alabildiğince uzanan kırlara koşup gitmek.
kır–bayır: Kır bayır. Kır bayır aktarmaa: Kırları bayırları gezip dolaşmak, dünyayı dolaşmak.
kıkcan: Kazların ayağında görülen bir hastalığın adı.
kıkcı: Kır, bağ bostan bekçisi.
kıncılık: Kır bekçisine verilen ücret. Kırcılık parası (ödee) toplamaa: Kır bekçiliği.
kırç: 1) Sert kar. 2) İhtilaç, spazm (adale kasılması).
kırçel: Bitkilerin püsküllleri.
kırçma: Bk. krıçma.
kırçmar: Bk. krıçmar.
kırdırma: Kestirme. Kırdırmadan: Kestirmeden. Kırdırmayı kapmaa: Kestirmeden gitmek.
kırdırmaa: 1) Kestirmeden gitmek, kestirmek. 2) Kırılmak, nazlanmak (mec.). Etti kırdırdın kendini: Kendini kırdırdığın yeter. 3) İdman yaptırmak (mec.)
kırdırmak: Bk. kırdırma.
kırık: Kırık.

SanalBaba

kırıklık: 1) Ören, harabe. 2) Pılıpırtı, eski püskü şeyler. 3) Kırıklık, yorgunluk, halsizlik. 4) Kırık, kırma, kırılma.

kırılmaa: 1) Kırılmak. 2) Yorulmak (mec.). 3) Yıkılmak (mec.). 4) Sallanarak, yalpalayarak yürümek.

kırılmak: 1) Kırılma, parçalanma. 2) Eğrilip kıvrılma, kırıtma(mec.)

kırım: 1) Kırılma. 2) Kopma, kıvrılma.

kırıntı: 1) Kırılan yer, kırıntı. 2) Kalıntı, kırık, kesik parça kalıntısı.

kırk: 1) Kırk. *Ölünün kırkını yapmaa: Ölünün kırkını vermek.* 2) Kırk ayak (bacak): Kırk ayak kurdu. 3) Kırk meçik: Kırk azizler günü (Dinî bayram).

Kırkık: Kırkılmış. Kırkık kuli: Kırkılmış tay (alay etmek için)

kırkılmaa: Kırkılmak

kırkılmak: Kırkılma. Ot kırkılması: Ot biçilmesi.

kırkıntı: 1) Saç tıraşı biçimi. 2) Kırpıntı, kırıntı.

kırklanmaa: Yeni doğum yapmış kadının 40. günü dua etmesi için kiliseye gitmesi.

kırklanmak: Kırklanma (Bk. kırklanmaa).

kırkmaa: 1) Kırkmak. Kırkmaa koyunu: Koyunu kırkmak. 2) Budamak: Kırkmaa fidanı: Fidanı budamak. 3) Aldatmak.

kırladılmaa: Kovulmak, kaçırtılmak.

kırlamaa: Kaçmak, sıvışmak.

kırlangaç: Kırlangıç. Kırlangıç nışanı: Koyunların kulağına kırlangıç kuyruğu şeklinde nışan vurmak.

kırlatmaa: Kovalamak, kovmak, defetmek.

kırliç: Bk. gırliç.

kırliga: 1) Çengel, kanca. 2) Ucunda demirden kanca bulunan çoban değneği. 3) Asma aşısı, aşı kalemi.

kırma: 1) Kırma. 2) Dövülmüş, kırılıp ufalanmış. Kırma taş: Kırılarak ufaltılmış taş. Kırma kilim: Ev dokuması kilim.

kırmaa: Kırmak. 2) Bacaanı kırmaa: Bacağını kırmak. Kırmaa bir farfiri: Bir tabak kırmak. 2) Bozmak, zarar vermek. 3) Yoldan çıkarmak, zehirlemek (mec.). 4) Üzmek. kırmaa birkemsiyen üreeni: Birinin kalbini kırmak. Ellerini kırmaa: Ümitsizliğe düşmek. 5) Para kırmaa: Hesapsız para kazanmak, vurmak.

kırmak: Kırma, parçalama.

kırmızı: Kırmızı. Kırmızı çeereli [çehreli]. Kırmızı hıştır: Bir bitki adı (kırmızı hıtır)

kırmızık: Kırmızılık.

SanalBaba

kırmızıklamaa: Kırmızılaştırmak.
kırmızıklanmaa: Kırmızılanmak.
kırmızılanmaa: 1) Kızarmak, allanmak. 2) Utancından kızarmak.
kırmızılatmaa: Kırmızılaştırtmak.
kırmızıklanmaa: Kırmızılanmak.
kırmızılanmaa: 1) Kızarmak, allanmak. 2) Utancından kızarmak.
kırmızılatmaa: Kırmızılaştırtmak.
kırmızılık: 1) Kırmızılık. 2) Allık.
kırmızımsı: Kırmızımsı.
kırnak: Temiz.
kırnaklık: Temizlik.
kısa: Kısa. *Dünneeda diil bir kısa kuyruklu köpek ya (Ata s.): Dünyada kısa kuyruklu bir tek köpek yok ya!* Kısadan tutmaa [tutmak]. Kısadan almaa: Birini kısa yoldan ikna etmek, bağlamak. *Saç uzun akıl kısa.*
kısaca: Kısaca.
kısacık: Kısacık.
kısaç: Kıskaç.
kısalık: Kısa olma.
kısalmaa: Kısalmak. Geerisi kısalmaa: Bitmek, tükenmek.
kısalmak: Kısalma. İşlenir günün kısalması: Çalışma gününün kısalması.
kısaltmaa: Kısaltmak. Lafı kısaltmaa: Sözü kısa kesmek.
kısarak: Kısacık.
kısık: 1) Kısık. 2) Boğuk. 3) Korkak (mec.). Kısık kısık solumaa: Nefes darlığı.
kısıklık: 1) Kısıklık. 2) Boğukluk (mec.)
kısılı: Kısılmış.
kısılmaa: Kısılmak.
kısım: Kısım, parça.
kısır: Kısır.
kısırak: Kısrak.
kısırcı: Kısır çobanı.
kısırlık: Kısırlık.
kıskaçlamaa: Kıskaçlamak, kıstırmak.
kıskanç: 1) Kıskanç. 2) Haset.
kıskançlık: Kıskançlık.
kıskandırmaa: Kıskandırmak.
kıskandırtmaa: Bk. kıskandırmaa.
kıskanılmaa: 1) Kıskanılmak. 2) Hasete hedef olmak.
kıskanmaa: 1) Kıskanmak. 2) Cimrilik etmek.
kıskıç: 1) Kıskaç; mandal. Ruba kıskıcı: Çamaşır kıskacı. 2) Kerpeten. 3) Gübre böceği.
kıskıs: Gülme için kullanılır. Kıskıs etmee: Kıskıs gülmek.
kıskıvrak: Kıskıvrak.
kısma: 1) Felç. 2) Kemik veremi.
kısmaa: Kısmak, sıkıştırmak, tutturmak. Dudağını kısmaa: Ağlamaklı durumda dudağını bükmek [ağlamaklı olmak]. Kulaklarını kısmaa: Kulak kabartmak.
kısmak: Kısma, sıkıştırma, kıstırma.
kısmet: 1) Kısmet. 2) Kader. Kısmedi çıktı: Kısmeti çıktı (kız evlendi).

SanalBaba

kısmetli: Kısmeti olan, kısmetli.
kısmetsiz: Kısmetsiz.
kısmetsizlik: Kısmetsiz olma.
kıstırmaa: Kıstırmak, sıkıştırmak.
kış: Kış. *Kışı yabanılar imediler: Kışı kurtlar yemediler. [Kış elbette gelecek, kurtlar yemedi ya!].*
kış: Tavukları, kuşları kovalamak için çıkarılan ses.
kışın: Kışın, kış mevsiminde.
kışkırmaa: 1) Kış kış etmek, kuşları kovalamak. 2) Birini korkutmak (mec.).
kışkırtmaa: Bk. kışkırmaa.
kışla: Kışla.
kışlamaa: Kışlamak. İşlee kışlamaa: İyi bir kış geçirmek.
kışlatmaa: Hayvanları kışlatmak.
kışlık: Kışlık. Kışlık etmee.: Kışı geçirmek, kışlamak.
kıt: Kıt. Kıt akıl: Aklı kıt.
kıtina (Ketina): Bir bitki adı.
kıtırdak: 1) Kıkırdak. 2) Kıtırdayan. Kulak kıtırdaa: Kulak kıkırdağı.
kıtırdamaa: Kıtırdamak.
kıtırdatmaa: Kıtırdatmak.
kıtır-kıtır: Kıtır kıtır. Kıtır-kıtır imee [yemek].
kıtkıdak: Gıdıklama.
kıtlaşmaa: Kıtlaşmak, nadir bulunmak.
kıvılcım: Kıvılcım.
kıvırcık: 1) Kıvırcık. 2) Yünleri kıvırcık olan bir koyun türü.
kıvırık: 1) Kıvrılmış, kıvrık. 2) Eğrilmiş, bükülmüş. 3) Katlanmış.
kıvırılmaa: Bk. kıvırlanmaa.
kıvırlanmaa: 1) Bk. kıvraşmaa. 2) Bükülmek. 3) Dönmek, bükülmek (mec.) 3) Kıvrılmak.
kıvırma: Bk. kırma.
kıvırmaa: Bk. kıvratmaa.
kıvırtmaa: Bk. kıvratmaa.
kıvrak: 1) Bk. kıvraşık. 2) İyi yapılı; endamlı, boylu poslu. Kıvrak güüdeli: Boylu.
kıvraklık: Kıvraklık.
kıvranmaa: Bk. kıvraşmaa.
kıvraşık: Kıvrık; bükülmüş.
kıvraşmaa: 1) Kıvrılmak. 2) Eğrilmek, bükülmek.
kıvraştırmaa: Kıvırttırmak, büktürmek.
kıvratmaa: 1) Kıvırtmak. 2) Bükmek. Yalan kıvratmaa: Yalan kıvırmak (uydurmak).
kıvrıcık: Bk. kıvırcık.
kıvrım: 1) Kıvrım. 2) Zülüf, bukle; lüle. Kıvırım kıvrım saçlı.
kıvrışmaa: Bk. kıvraşmaa.
kıyak: 1) Yiğit, cesur. 2) Merhametsiz, insafsız.
kıyamamaa: Bk. kıymamaa.
kıyamet: Kıyamet.
kıydırmaa: 1)Kıydırmak, küçük parçalara ayırtmak. 2) Merhamet ettirmemek, öldürtmek.
kıyıcı: Merhametsiz.

SanalBaba

kıyılmaa: 1) Kıyımak. 2) Helâk edilmiş olmak, öldürülmek.
kıyıntı: 1) Kıyılmış materiel. 2) Kesik. 3) Sancı.
kıyışan: 1) Cesur. 2) Akıllı, temkinli, anlayışlı; zeki.
kıyışmaa: Cesaret etmek, yiğitlik göstermek, cür'et etmek. Ben kıyıkşameerım: Ben cesaret edemiyorum.
kıyışmak: Cesaret, cür'et.
kıyma: Kıyma. Kıyma laana: Lahana kıyması.
kıymaa: 1) Kıymak. 2) Kesmek, öldürmek. 3) Merhametsizlik etmek. 4) Cür'et etmek, cesaretlenmek.
kıymak: Kıyma.
kıymamaa: Kıymamak, acımak.
kıymetli: Kıymetli.
kıymık: Kıymık. Kıymık batırmaa [batırmak].
kıymıklı: 1) Kıymıklı. 2) Hırçın, kavgacı, geçimsiz (mec.)
kıynaş: Şaşı.
kıyretli: Sabırlı.
kız: Kız. *Kızım sana söleerım gelinim sen anna (Ata s.): Kızım sana söylüyorum gelinim sen işit.* Geçnik (kalma, kart) kız: Evde kalmış kız. Mamunun kızı: Anasının kızı (alay etmek için söylenir).
kızak: Kızak.
kızamak: Kızamık.
kızamık: Bk. kızamak.
kızarık: Kızarık.
kızartmaa: Kızartmak.
kızçasına: Kız gibi.
kızdırmaa: 1) Kızdırmak, ısıtmak. 2) Öfkelendirmek.
kızgıld: Kahve rengi.
kızgın: 1) Kızgın. 2) Ateşli, hiddetli, ihtiraslı (mec.).
kızıl: Kızıl. Kızıl kanat: Bir balık türü.
kızılcık: Kızılcık, kızılcık meyvası.
kızıllık: Kızıl hastalığı.
kızışmaa: 1)Isınmak.2) Ateşlenmek, alevlenmek (mec.). 3) Sinirlenmek, hiddetlenmek (mec.).
kızkardaş: Bacı. İi kızkardaş: Öz kızkardeş. İkincilik kızkardaşı: Üvey kızkardeş.
kızlık: Kızlık. Kızlık etmee: Kızlık hayatı sürmek.
kızmaa: 1) Kızmak, hiddetlenmek. 2) Terlemek: Uşak kızmış: Çocuk terlemiş.
kiat: Bk. kiyat.
kibrit: 1) Kibrit. 2) Fevrî (mec.), çabuk kızan.
kibritçi: Kibrit satıcısı.
kifte: Köfte.
kihle: Bk. kiile.
kiile: Bit. Domuz kiilesi: Domuz kenesi.
kiilelemee: Bitlemek.
kiilelenmee: Bitlenmek.
kiileli: Bitli.
kil: Kil, bir toprak türü.

SanalBaba

kila: Kilo.
kilaf: Bk. külaf.
kilalık: Bir kiloluk.
kile: Tahıl ölçeği (40 kg).
kiler: Kiler.
kilim: Kilim.
kilit: Kilit.
kilitlemee: Kilitlemek.
kilitlenmee: Kilitlenmek. Üreem kilitlendi. Yüreğim kilitlendi: Ona tutuldum, gönlüm bağlandı; canım istemiyor, canım çekmiyor.
kilitletmee: Kilitletmek.
kilitli: Kilitli.
kiliye: Hücre (küçük oda), keşiş hücresi.
kiliz: Kamış.
kilizlik: Sazlık, kamışlık.
kilma: Bk. klimat.
kim: Kim. Kimnerden: Kimlerden.
kimi: Kimi. Kimi kere (sefer): Bazen, bazı kere.
kimisi: Bk. kimi.
kimsey: Kimse.
kimseysizlik: Kimsesizlik.
kin: Kin. Kin gütmee [gütmek).
kinnenmee: Kinlenmek, kin sahibi olmak, kin gütmek.
kinni: Kinli. Kinni ürekli adam: Kindar kişi.
kino: Sinema.
kinoaparat: Sinema makinesi.
kinofilma: Sinema filmi.
kinojurnal: Sinema haberleri gazetesi.
kinokartina: Sinema filmi, sinema manzarası.
kinomehanik: Sinema operatörü.
kioska: Butik.
kip: Kuvvetlendirici öntakı (kipkirli gibi)
kira: Kira. *Dil kira istemeer (Ata s.): Dil kira istemez.*
kiracı: Kiracı
kiracılık: Arabacılık. Kiracılık etmee: Kirayla nakliyecilik yapmak.
kiralamaa: 1) Kiraya vermek. 2) Kirayla durmak (evde).
kiralanmaa: Bk. kiralamaa.
kiralı: Kiralanmış.
kiratsa: Görümce.
kirazlamaa: Birine içki ziyafeti vermek.
kirde: Poğaça.
kireç: Kireç. Kireç haşlamaa: Kireç söndürmek. Haşlanmış [söndürülmüş] kireç. *Kireç gibi biyazlanmaa: Kireç gibi sararıp solmak, beyazlanmak.*
kireçlemee: Kireçlemek.
kireçlemek: Kireçleme.
kireçlenmee: 1)Kireçlenmek. 2) Kirece bulanmak.
kireçletmee: Kireçletmek.
kireçli: Kireçli.
kirez: Kiraz. Kuş kirezi [kirazı]. İişi kirez: Vişne.
kirez: İçki ikramı, içki ziyafeti.
kirgiz: Kırgız.
kirgizçe: Kırgızca.

SanalBaba

kiriş: Kiriş.
kirişlemek: Kirişleme.
kirlenmee: Kirlenmek.
kirletmee: Kirletmek.
kirlettirmee: Kirlettirmek.
kirli: Kirli, pis.
kirlilik: Kirlilik.
kirpi: Kirpi.
kirpik: Kirpik.
kirpilenmee: Kirpileşmek.
kistenkele: Kertenkele.
kitel: Ceket.
kişi: Kişi.
kişka: Hortum.
kişnemee: Kişnemek.
kitka: Çeşitli renkte yün ipliklerinden teşkil edilen buket.
kitlemee: Kitlemek.
kitlemee: Kitlemek.
kitlenmee: Kilitlenmek.
kitli: Bk. kilitli.
kiuitetmee: Sevinç çığlıkları atmak.
kiyat: 1) Kâğıt. 2) Kitap. 3) Mektup. 4) Diploma; belge; okuma yazma. Kiyat bilmee: Okuma yazmak bilmek. 5) Oyun kâğıdı. Kiyada oynamaa: Kâğıt oynamak.
kiyatçı: 1) Kitap okumayı seven, kitaba düşkün. 2) Kitap satıcısı.
kiyatçılık: Bk. kiyatçı.
klas: Sınıf.
klassifitsirovat: Sınıflandırma, tasnif.
kley: Tutkal.
kleylemee: Tutkallamak.
kleyli: Tutkallı.
klimat: İklim.
klini: Çivi.
klinili: Çivili. Klinili fusta: Dikişli eteklik [fistan].
klinu: Bk. klini.
kliseci: Kilise işleriyle uğraşan adam.
klit: Denk, balya, yığın.
kloçit: Çürük. Kloçit yumurta: Çürük yumurta. Kloçit olmaa: Çürümek; evde işsiz, güçsüz oturup kalkmak. Kloçit etmee: Yumurtayı kuluçkaya koymak.
kloçka: Kuluçka. Kloçka düşmee: Kuluçkaya oturmak; düşmek. Kloçka yıldızı: Süreyya yıldızı.
klonk: Ses taklidi.
klopotnitsa: Çan kulesi.
kraa: Kıragı. Kraadan aşlanmış: Kırağı vurmuş (haşlamış).
krahmala: Kola. Krahmalaya koymaa: Kolaya koymak, kolalamak.
krahmallamak: Kolalama, gömleğin yakasını kolalıyarak sertleştirmek.
krahmallı: Kolalı.
krakanat: Eğribacaklı. krakanat olmaa: Eğri bacaklı olmak.
krama: Şarap kaynatma kazanı.
kran: Makara, vinç.
kran: Musluk. Krandan su: Musluk suyu.
krant: Bk. kran.

SanalBaba

kraçun: Bk. Kolada. Moş kraçun: Noel baba.
kreda: Bk. kreta.
kredit: Kredi.
kreditlemee: Krediyle para almak.
kreditlenmee: Krediye sahip olmak.
kreditli: Kredili, kredisi olan, krediden faydalanan.
kreditovat: Krediyle ilgili. Kreditovat etmee: Kredi sağlamak.
krematoriya: Ölülerin yakıldığı yer.
krep jorjet: Bir kadın kumaşı.
krep: Bir dokuma, kumaş.
kresta: 1) Tarak. 2) Dağ sırtı.
krestnitsa: 1) Vaftiz edilen kız (vaftiz kızı). 2) Vaftiz anası.
kreta: Tebeşir. Kretaylan yazmaa: Tebeşirle yazmak.
kreyser: Kruvazör, zırhlı gemi.
krıçma: Meyhane.
krıçmar: Meyhaneci.
krıçmarcı: Bk. krıçmar.
krıçmaritsa: Meyhaneci kadın.
krıçmarka: Bk. krıçmaritsa.
kristallizat: Kristalize edilmiş, şeffaflandırılmış.
kritik: Tenkit.
kritikovat: Tenkit. kritikovat etmee: Tenkit etmek.
krivat: Karyola [Kuzey Doğu Anadolu'da «karavat»].
kriza: Kriz, buhran.
krizis: Bk. kriza.
kruça: Haç.
kruçalıya: Haç üstüne haç.
krupa: Bulgur.
kuan: Kovan, arı kovanı.
kuancı: Arıcı.
kuancılık: Arıcılık.
kuannık: 1) Arılık, kovanların konduğu yer. 2) Tabiattaki (sahipsiz) arı yuvası. 3) Dövdü, baltanın ters tarafı.
kuas: Bk. kvas.
kub: Küp.
kuble: Kubbe.
kucak: 1) Kucak. Kucak kucaa [kucağa]. Kucak almaa: Kucağa almak. 2) Demet. Kucak kucak. Kucakta uşak: Memede çocuk.
kucaklaşmaa: Kucaklaşmak.
kucaklamaa: Kucaklamak.
kuçu: 1) Köpekleri çağırmak için kullanılır.
kudret: Kudret.
kudretli: Kudretli.
kudretsiz: Güçsüz.
kudretsizlik: Zayıflık.
kudurmaa: Kudurma.
kudurtmaa: Kudurtmak.
kuduz: 1) Kuduz hastalığı. Kuduza tutulmuş köpek. 2) Sinirli, dengesiz, saldırgan (mec.)
kuduzça: Kuduzcasına.
kuduzçasına: Kudurmuşçasına, kuduzlu gibi.
kufayka: Fanila.
kufet: Bk. kuvet.
kuhne: Mutfak.

SanalBaba

kuka: 1) Çorap örme şişi. 2) Çengel; kanca.
kukiçi: Karçiçeği.
kukla: Kukla.
kukona: 1) Kadınlar için alaylı söz. 2) Güzel kadın.
kukonalamaa: Hanımlarla alay etmek için kullanılan bir fiil.
kukonalanmaa: 1)Hanımefendi pozunu takınarak kırıtmak. 2) Süslü giyinip kuşanmak.
kuku: Guguk kuşu.
kuku: Nida. Kuku etmee [etmek].
kukulamaa: Guguklamak.
kukumeuka: Baykuş.
kukurigu: Nida.
kula: Bir renk. Kula saçlı kız.
kulak: Köy ağası.
kulak: 1) Kulak. *Duarların da var kulakları (Ata s.): Yerin de kulağı var.* Bir kulaamdan girdi öbüründen çıktı: Bir kulağımdan girdi, öbüründen çıktı. 2) Kulak kasmaa: Kulak asmak. Kulak bilemee: Pür dikkat dinlemek. Kızarmaa kulaklaradan: Kulaklarına kadar kızarmak.
kulak: Vadi, dere, çukur.
kulak: İğnenin deliği. İinenin kulaandan geçmee: İğnenin deliğinden geçmek.
kulaklık: Kulluk, hizmetkârlık.
kulastra: Ağız [bulama].
kuli: Tay.
kullandırmaa: Kullandırmak.
kullanışlı: Aynı manada.
kullanıklı: Kullanışlı.
kullanılmaa: 1)Kullanılmak. 2) İdare edilmiş olmak.
kullanmaa: 1) Kullanmak. 2) Sanmak. Kullanmaa birkimseyi ahmak yerine: Birini ahmak yerine koymak.
kullanmak: 1) Kullanma. 2) Davranış tarzı.
kulp: Bk. kulup.
kulumnamaa: Kulunlamak, doğurmak (atlar için)
kulumnaycı: Kulunlayan, kulun (yavru) yapan. Kulumnaycı baytal: Yavrulayan kısrak.
kulup: 1) Kulp. 2) Çengel. *Yumurtaa kulp takmaa (Ata s.): Yumurtaya kulp takmak. Yumurtanın kulubunu aramaa: Yumurtanın kulpunu aramak.*
kum: Kum.
kuma: 1) Kuma. 2) Komşu kadın; uzak akraba. 3) Kadın arkadaş. Kuma ev: Çatının meyili.
kumatriya: 1) Sağdıçlık. 2) Vaftizden sonra öğle yemeği (ziyafeti). Kumatriya yapmaa: Sağdıçın hal hatırını sormak; vaftiz edenlerin ağırlanması.
kumetra: Kuma.
kumi: 1) Vaftiz eden kişinin manevi oğlu. 2) Sağdıç; dünür.
kumitsa: Kadın dünür, sağdıç, vaftiz anası.
kumnu: Kumlu.

SanalBaba

kumpana: Güçlük, güç durum.
kumsal: Kumsal.
kumsallık: Kumsallık.
kundak: Tüfeğin dipçiği. Tüfeen kundaannan urmaa: Tüfeğin kundağı ile vurma.
kundaklamaa: Kundaklamak.
kundaklı: Kundağa sarılmış.
kundek: Kundak; kundaklık ince battaniye. Kundak salmaa: Kundaklamak.
kundura: Kundura.
kunduracı: Kunduracı.
kunduz: Kunduz. Kunduz yakası: Kunduz derisinden kürk.
kup: Güçlendirme öntakısı (kup-kuru gibi).
kupana: Küçük küvet.
kupanka: Bk. kupana.
kuple: Bk. kuple.
kupriva: Isırgan otu. *Sevmee nice torlak kuprivayı (Ata s.): Baldırı çıplağın ısırgan otunu sevmesi gibi.*
kuprivalık: Isırgan otu tarlası.
kurşum: 1) Kurşun. 2) Mermi.
kurşun: Bk. kurşum.
kuraj: 1) Cesaret. 2) Keyif. Hiç yok kurajım [cesaretim].
kurak: Kurak.
kuraklık: Kuraklık.
kuran: Kılıç oyununa benzeyen bir oyun. Kuran oynamaa [oynamak].
kurant: Saat. Kreml kurantları: Kremlin saatleri.
kurbaa: Kurbağa. *Batak olsun kurbaa bulunur (Ata s.): Batak olunca kurbağa bulunur. Kuyruklu kurbaa: Kuyruklu kurbağa. Dolu kısmetlen nice kurbaa saçlan (Ata s.): Kurbağanın ne kadar saçı varsa o kadar talihli.* Kurbaa otu: Bir tür ot. *Kurbaayın dizinedan (topuklarından): Su kurbağanın topuklarına kadar [Alaylı deyiş]. Açan kurbaa saç büüyecek (Ata s.): Kurbağanın saçı çıktığında (kurbağanın saçı çıkarsa).*
kurbaacık: Kurbağacık.
kurbaalık: Kurbağaların çoklu olarak bulunduğu yer.
kurban: Kurban.
kurbannık: Kurbanlık.
kurbet: Gurbet.
kurdeşen: Kurdeşen (deri hastalığı, döküntü).
kurdeşin: Bk. kurdeşen.
kurdurmaa: 1) Kurdurmak. 2) Kendini saydırmasını sağlamak (mec.)
kurgaf: Zayıf, cılız.
kuriçka: 1) Ekmeğin kabuğu. 2) Peksimet.
kurkan: Hindi.
kurkur babu: "Çaylak" adı verilen bir çocuk oyunu.
kurkur kuşu: 1) Yabani güvercin. 2) Orman kuşu. 3) Atmaca.
kurmaa: 1) Kurmak. Ev kurmaa:

SanalBaba

Ev yapmak. Sofra kurmaa [kurmak]. Bir oyun kurmaa: Oyun düzenlemek. 2) Hazır etmek; tesis etmek. Kolaylık kurmaa: Uygun ortam hazırlamak. Türkü kurmaa: Türkü koşmak. 3) Kurulmak, çalım satmak. Kurmaa kendini: Kendi kendine çalım satmak. 4) Hazırlamak. Turşu kurmak. Borç kurmaa: "Kvas" denen şurup yapmak. 5) Tayin etmek, fiyat tespit etmek.

kurna: Kurna.

kurnik: Tavuk kümesi.

kurort: Sayfiye.

kursa: Kurs. Yollamaa kursaya üürenmee: Öğrenmek için kursa göndermek.

kurt: Haşerat kurdu. Kurt inii: Kurt yeniği.

kurt: Kurt, canavar. *Neenda kurt kuş gezmeer: Kurt kuş yok, ıssız.*

kurtarıcı: Kurtarıcı, kurtaran kimse.

kurtarılmaa: Kurtarılmak.

kurtarma: Kurtarmak.

kurte: Saray; malikâne, konak.

kurtlandırmaa: Kurtlandırmak.

kurtlanmaa: 1) Kurtlanmak; bozulmak. 2) Sabırsızlanmak (mec.)

kurtlu: 1) Kurtlu. 2) Huzursuz.

kurtulmaa: Kurtulmak.

kurtulmak: Kurtulma.

kurtuluş: Kurtuluş.

kuru: Kuru. *Kuru çarık kemirmee (Ata s.): Kuru çarık kemirmek (aç).* Kuru erde yatmaa: Kuru yerde (çıplak) yatmak. Kuru şeytan: Zayıf; açıkgöz, kurnaz, dönek. Sergen kurusu: Peksimet. Kuru giisi: Kuru iç çamaşırı. Kuru kemik kalmaa: Çok zayıflamak, kuru kemik kalmak. Kuruya çıkmaa: Sahile çıkmak.

kurucu: Kurucu, kuranlar.

kuruducu: Kurutucu.

kurudulmaa: Kurutulmak.

kurulmaa: 1) Kurulmak, inşa edilmek, temeli atılmış olmak. 2) Yer tutmak, yerleşmek. 3) Vurmaya yeltenmek.

kurulmaa: Kurulamak. Kurulanmaa: Kurulanmak.

kurulmak: Kurulma

kuruluş: Yapı

kurulu: 1) Kurulu, kurulmuş. 2) Hareketsiz kalma. Kurulu kalmaa: Donup kalmak, heyecandan şaşırıp kalmak.

kuruluk: Kuruluk

kurum: Baca kurumu

kurumaa: 1) Kurumak. 2) Zayıflamak.

kurumnu: Kurumla örtülü, kurumlu.

kurumnu: Kurumlu, gururlu.

kuruntu: 1)Çalıçırpı. 2) Kuru yakacak, yiyecek v.s.. 3) Peksimet.

kurutma: Meyva kurusu.

kurutmaa: 1) Kurutmak. 2) Tü-

SanalBaba

ketmek, mahvetmek (mec.). Hayırsızlın kökünü kurutmaa: Hayırsızlığın kökünü kurutmak.

kusacak: 1) Bulantı, fenalık hissi. Kusacaa kalkmaa: Bulantı duymak. 2) İğrenme. Kusacam kalker: Kusacağım geliyor, iğreniyorum.

kuskus: Kuskus makarnası.

kusmaa: Kusmak. *Canını kusmaa birkimseylen (birkimseyin beterine); kan kusmaa birkimseyin beterine: Birisi için çok üzülmek, ıstırap çekmek.*

kusmak: Kusma.

kusnuk: Kusmuk.

kusturmaa: Kusturmak.

kusturucu: 1) Kusturucu. 2) Bulandırıcı, tiksindirici (mec.). Ne kusturucu adam: Ne iğrenç adam.

kusur: Kusur.

kusursuz: Kusursuz, eksiksiz.

kuş: Kuş. 2) Yırtışık [yırtıcı] kuş. Çalar (çalgıcı) kuş: Ötücü kuş. Yolcu [muhacir] kuş. Kara kuş: Sığırcık. Kuşkonmaz: Kuşkonmaz bitkisi kuş. Kuş dili. Kuş dilinde lafetmee: Kuş dili konuşmak; kekelemek, dili dolaşmak. *Yırtışık kuşun ömürü aazdır (Ata s.): Yırtıcı kuşun ömrü kısadır. Herbir kuş çalmasından tanıner (Ata s.): Her kuş ötüşünden tanınır.*

kuşak: 1) Kuşak. 2) Kapı eşiği.

kuşaklamaa: Kuşaklamak.

kuşaklanmaa: Bk. Kuşanmaa.

kuşaklı: Kuşaklı.

kuşalı: Bk. kuşaklı.

kuşamaa: Kuşamak. Futa kuşamaa: Önlük kuşanmak.

kuşanılmaa: Bk. kuşanmaa.

kuşanmaa: Kuşanmak.

kuşanmak: Kuşanma.

kuşatmaa: Kuşatmak.

kuşie: Koşu müsabakası.

kuşka: Hücre; kafes. Tutmaa taukları kuşkada: Tavukları kafeste tutmak.

kuşkuş: Bir nida.

kuşkuduk: Yabanî güvercin.

kuşluk: Kuşluk vakti (Saat 9). Gün kuşlaa çıkmış: Kuşluk olmuş.

kut: 1) Danaları kovalamak için kullanılır. Kut, dana bostana! 2) Bebeğini memeden kesen annenin çocuğuna söylediği söz. 3) Yenileme.

kut: Saadet, kut.

kutlaşmaa: Bk. kutlamaa.

kutlamaa: 1) Kutlamak. Kutlamaa gününnen: Doğum gününü kutlamak. 2) Yenilmek.

kutlu: Kutlu. Eni [yeni] yılınız kutlu olsun. Kutluca olsun: Sağlıkla kullanın, sağlıkla taşıyın.

kutlulamaa: Bk. kutlamaa

kutlulanmaa: Bk. kutlanmaa

kutsuz: Kutsuz. Kutsuz yaşamaa: Saadetsiz yaşamak.

SanalBaba

kutsuzluk: Bedbahtlık.
kutu: Kutu.
kuudurma: 1) Kovdurmak. 2) Sürgün etmek.
kuuma: Kovmak.
kuvaç: Demirci.
kuvet: 1) Kuvvet. 2) İktidar.
kuvetiz: Kuvvetsiz.
kuvetleşmee: Bk. kuvvetlenmee.
kuvetlemee: 1) Yenmek. Güjüle kuvetledim onu: Güçle onu yendim. 3) Güç, kuvvet vermek.
kuvetlendirici: Kuvvetlendirici, kuvvet verici.
kuvetlendirmee: Kuvvetlendirmek.
kuvetli: Kuvvetli.
kuvvelenmee: Kuvvetlenmek.
kuyruk: 1) Kuyruk. Kuyruunu kısmaa: Sıkışmak, korkmak (mec.). Kuyruk sallamaa: Yaltaklanmak; sevinmek (mec.). 2) Sap. Nacaan kuyruğu: Baltanın sapı. 3) Basmaa birkemseyin kuyruuna: Birinin kuyruğuna basmak. Bakmaa gözün kuyruunnan: Göz ucuyla bakmak. 4) *Te bunun için yok ayının kuyruu: İşte bu yüzden ayının kuyruğu yoktur.*
kuyruklu: Kuyruklu. Kuyruklu yalan. Kuyruklu yıldız.
kuyruksuz: Kuyruksuz.
kuytu: Kuytu. Fidanın kuytusunda: Ağacın gölgesinde.
kuytulanmaa: Kuytuda saklanmak.
kuytulu: Bk. kuytu.
kuyu: 1) Kuyu. Mındarlık kuyusu: Pis su birikintileri, kirli su kuyusu. 2) Mezar. 3) Yuva. Karımca kuyusu: Karınca yuvası. 4) *Kazma bir kimseye kuyu, düşmeysin kendin (Ata s.): Birinin kuyusunu kazarsan kendin içine düşersin.* 5) *Olmaa bir ayaklan kuyu içinde: Bir ayağı çukurda (ölüme yakın) olmak.*
kuyum: Kuyumcu süs eşyası.
kuyumcu: Kuyumcu.
kuyumculuk: Kuyumculuk.
kuzgun: Kuzgun.
kuzne: Bk.kuznitsa.
kuznitsa: Demirci atölyesi.
kuzu: Kuzu. Vakla yaalama kuzu: İpek gibi yünü olan kuzu. *Yalpak [mültefit, dalkavuk] kuzu iki koyundan emer (Ata s.).* Kuzu kulaa [kulağı]: Bitki adı.
kuzulamaa: Kuzu doğuran.
kuzulaycı: Yavrulayan koyun.
küçücük: Küçücük.
küçük: Küçük.
küçüklük: Küçüklük.
küçülmee: Küçülmek.
küçültmee: Küçültmek.
küçümsemee: Bk. küçülmee.
küf: 1) Küf. Küf tutmaa [tutmak]. Küfe kokmaa [kokmak]. 2) Paslanma.
küflendirmee: Küflendirmek.
küflü: 1) Küflü. 2) Paslı.

SanalBaba

kük: Kürk.
küknar: Köknar ağacı.
kükürt: Kükürt.
kükürtlemee: Kükürtlemek.
kükürtlü: Kükürtlü.
kül: Kül. *Kül yapmaa, osa tooz yapmaa: Birini kül ve toz etmek (Perişan et.)*
kül: Kül. Kül olmaa [olmak]. Kül renginde. Küllü su: Sodalı su. Kül suyunnan yıkamaa: Sodalı su ile yıkamak.
külaf: Külah, takke.
külah: Bk. külaf.
küle: Bk. köle.
kületmee: Kül etmek.
külfenmee: 1) Küflenmek. 2) Paslanmak.
küllemee: Küllemek.
küllenmee: Küllenmek.
küllü: Küllü. Küllü su: Sodalı su. *Küllü pepeleşku (Folk): Kül kedisi.*
külünk: Külünk, kaya yarmak için kullanılan balyoz.
kümbet: 1) Kümbet. 2) Çıkıntı.
kümes: Kümes.
künde: Künde; kapan, aldatmaca. Künde koymaa: Kündeye almak [güreşte?]
künt: Künk, topraktan yapılan su borusu.
küp: Küp. Bir küp yaa: Bir küp yağ.
küpe: 1) Küpe. 2) Gerdanlık; hayvanların boynuna takılan halka. 3) Çember, kavis. Küpe çiçee: Küpe çiçeği.
küpecik: Küçük küpe.
küpeli: 1) Küpeli. 2) Gerdanlıklı.
küple: Baltanın tersi.
kürek: 1) Kürek. Gübür küree: Çöp küreği. 2) Kürek kemiği. Kürekle para kazanmaa [kazanmak]
kürekçi: Kürekçi.
kürekli: Kürekli.
kürkçü: Kürkçü.
kürkçülük: Kürkçülük. Kürkçülük işlemee: Kürkçülük yapmak.
kürklü: Kürklü.
kürstürmek: Küstürme.
kürt: Kürt.
kürtüm: Bk. kürtün.
kürtün: 1) Kar yığını, kürtük. 2) Tipi.
kürümee: Küremek.
kürütmee: Küretmek.
küske: Küspe.
küskü: Küskü, kısa sırık.
küsmee: Küsmek.
küsmek: Küsme.
küstürmee: Küstürmek.
küsüşmee: Küsüşmek.
küsü: 1) Küsme, gücenme. Küsü olmasın: Küsmesin, küstürmek için söylemiş olmasın. 2) Memnuniyetsizlik. 3) Kavga.
küsülü: Küsülü.
küsürka: 1) Mühür, damga. 2) Basma, nakış, motif, desen.
küt-küt: Kütküt. Üree küt küt ya-

SanalBaba

per: Kalbi kütküt atıyor.

kütmek: Bk. kötek.

kütük: 1) Kütük. 2) Aptal, ahmak (mec.). 3) Kütük sarfoş: Kütük gibi sarhoş.

küü: Köy.

küüce: 1) Köyce; köylüce, köylü usulü. 2) Köy boyunca, köy içinde.

küücesine: Bk. küüce.

küülü: 1) Köylü. 2) Köylü, hemşehri.

kvadrat: Murabba.

kvaklamaa: Vakvaklamak (kurbağalar için); bağırmak.

kvartal: 1) Semt, mahalle. 2) Yılın dörtte biri.

kvartet: Müzikte aynı anlamda bir deyim.

kvartira: Apartman dairesi.

kvartirat: Apartman dairesinde oturan; kiracı.

kvas: Bir Rus şurubunun adı.

ko: Koy. Ko (koy) her zaman olsun güneş!

kobza: Kopuz.

koca: 1) Yaşlı. Koca karı. 2) Ünlü, tanınmış.

koca: Evli erkek.

kocamiti: Yaşlı; tanınmış.

koç: 1) Koç. 2) Yaban domuzu. Koç keçi: Teke. Koça gelmee [gelmek].

koçan: Mısır koçanı; mısır dökün-tüsü.

koçegar: Göçebe.

koçegarka: Göçebe kadın.

koçina: Domuz ahırı.

koçovra: Ocak demiri.

koçsamaa: Avlanma durumunda olmak (hayvanlar için).

kodeks: Kanunlar mecmuası; düstur.

kodoş: Boynuzlu, pezevenk.

kodoşçuyka: Kadın kodoş.

koduk: Sıpa.

koduklamaa: Eşeğin doğurması.

kof: 1) Kof, boş. Kof [boş] laf. Kof çıkmaa [çıkmak]. 2) Aptal, görgüsüz, cahil (mec.).

kofe: Kahve.

kofluk: Kofluk.

kojuk: Kocuk (deri ceket). Kendi kojuunu korumaa: Canını korumak, kurtarmak. Kojuu tersine çevirmee [çevirmek]: Birine karşı tavrını değiştirmek.

kokalamaa: 1) Koklamak. 2) Duymak, sezmek, hissetmek(mec.)

kokalanmaa: Koklanmak.

koklaşmaa: Koklaşmak.

kokmaa: 1) Koklamak. 2) Kokmak. *Ne sarmısak imiş ne da sarmısaa aazı koker (Ata s.): Ne sarmısak yemiş ne de ağzı sarmısak kokuyor.* 3) Kokuşmak.

kokmuş: 1) Kokmuş. 2) Tembel, boşgezen (mec.)

kokoş: 1) Horoz. 2) Gururlu.

kokoşlanmaa: Horozlanmak, gururlanmak.

SanalBaba

kokturmaa: Kokturmak.
kokuşmaa: 1) Biribirini koklamak. 2) Sevişmek.
koku: Koku.
kokulatmaa: Bk. kokturmaa.
kokulu: Aynı anlamda.
kokusuz: Kokusuz, kokusu olmayan.
kokutmaa: 1) Kokutmak. 2) Bozmak, söndürmek.
kol: 1) Kol. 2) Dal. Kol salmaa: Kol salmak; el kaldırmak.
kola: Bir kağıt listesi; kağıt yaprağı.
kolaç: 1) Simit, çörek. 2) Kütük parçası. 3) Tekerlek destek lataları, çubukları. Kolaç olmaa: Simit gibi kıvrılmak.
kolaçlamaa: 1) Kucaklamak, sarmak. 2) Çevirmek, kuşatmak. [Kolaçlamaa = Kulaçlamak?]
kolaçlanmaa: 1)Kucaklaşmak, sarılmak. 2) Simit gibi kıvrılmak (mec.).
kolada: İsa Peygamber'in doğuşunun kutlandığı bayram. Kolada oorucu [orucu]b. Kolada çalmaa: Bayram şarkıları söylemek.
kolan: 1) Eyer kolanı. 2) Hortum (tekn.).
kolay: Kolay. Kolay gele.
kolayca: Kolaylıkla.
kolaylandırmaa: Kolaylandırmak
kolaylanmaa: Kolaylanmak.
kolaylaşmaa: Kolaylaşmak.
kolaylaştırmaa: Kolaylaştırmak
kolaylatmaa: Kolaylatmak
kolaylık: 1) Kolaylık. 2) İmkân. Yok kolaylım benim: Benim imkânım yok. 3) Refah. Bizim kolaylımızda: Bizim bolluk zama-nımızda.
kolçak: 1) Kolluk, dirseğe kadar kola geçirilen kılıf. 2) Dizlik.
koliba: Kulübe.
koliva: Safahat,zevk safa sürme.
kollamaa: 1) Kollamak. 2) Beklemek. 3) Korumak.
kollektsiya: Kolleksiyon.
kollektsiyalamaa: Kolleksiyon yapmak.
kollektsiyoner: Kolleksiyoncu.
kolonnalı: Sütunlu.
kolosal: Büyük, muazzam.
kolsuz: Kolsuz, kolu olmayan.
koltuk: 1) Koltuk. 2) Mobilya olarak koltuk. 3) Körfez, koy. Koltu almaa: Birini gruba almak, katmak, düğüne götürmek.
koltuk: Yardım. Koltuk çaarmaa; yardıma çağırmak.
koltuklamaa: 1) Koltuklamak. 2) Koltuğuna girmek, dalkavukluk etmek.
kolvermee: 1) Koyuvermek, bırakmak. 2) Nasihat etmek.
komanda: Kumanda, askeri birlik.
komandir: Komutan.
komandirovat: Kumandanlık.
komandirovka: Bir yere görevli

SanalBaba

olarak gönderilme. Komandirovkaya yollamaa: Görevli gönderilmek.

kombayna: Biçer döver.

komendant: Komutan.

komendatura: Kumandanlık.

kometa: Kuyruklu yıldız.

komissiya: Komisyon.

komka: Vaftiz. komka almaa: Vaftiz olmak. Komka vermee: Vaftiz etmek.

kommuna: Belediye.

komod: Uyum.

komoda: Bk. komod.

kompaniya: Topluluk;dostluk.Kompaniya yapmaa: Yiyip içmek, eğlenmek (birlikte).

komşu: Komşu.

komşuyka: Komşu kadın.

komur: Yanık rengi, boz [konur?]

konak: 1) Ev; misafirhane. Konaa çekmee: Gecelemek için hazırlanmak. 2) Misafir.

konak: Kepek.

konakçı: 1) Misafir kabul eden kişi. 2) Misafir severlik.

konaklamaa: 1) Misafir ağırlamak, ziyafet vermek. 2) Gecelemek üzere misafir kabul etmek. 3) Gece misafirliğinde kalmak, konaklamak.

konaklık: Misafirperverlik.

kondurmaa: Kondurmak. Tooz kondurmamaa: 1) Toz kondurmamak, üzerine titremek; kötü haberlere, dedikodulara inanmamak.

konek: Konyak.

konmaa: 1) Konmak. 2) Yatmak, oturmak partisi.

konuk: Misafir.

konuklamaa: Misafir olarak ağırlanmak, konuk edilmek.

konuklanmaa: Bk. konuklamaa.

konu-komşu: Konukomşu.

konulmaa: Konulmak.

konum: Birikme, birikim (para v.s.)

konus: Koni, mahrut (geom.)

konuşçu: 1) Ziyafete katılan kişi. 2) Mülakat veya sohbet toplantısında konuşan kişi.

konuşka: Gezinti, eğlence.

konuşmaa: 1) Eğlenmek, ziyafette bulunma. 2) Sohbet toplantısı.

kopar: Dere otu.

koparılmaa: Koparılmak

koparmaa: Koparmak. *Neende ince orda koper; neresi ince oradan koper: Neresi ince ise oradan kopar.*

kopartmaa: Kopartmak.

koparttırmaa: Koparttırmak.

kopça: Kopça, düğme.

kopil: Çocuk.

kopmaa: 1) Kopmak. 2) Ayrılmak.

kopoy: Avcı köpeği.

kopuk: 1) Kopuk. 2) Baldırı çıplak.

kopuşmaa: Kopmak. Saurgun kopuştu: Birden kar fırtınası koptu. Kopuşmaa birkimsein aardına: Bir kimsenin ardında koşmak.

SanalBaba

kor: Bk. koor.
koran: Kur'anı Kerim
koray: 1) Kuru ot. 2) Çalıçırpı.
korçmar: Bk. krıçmar.
korkak: Korkak.
korkaklık: Korkaklık.
korkan: Üzüm asması gövdesinin en kalın yeri.
korkmaa: Korkmak.
korku: Korku. *Korku bostanı bekleer (Ata s.): Korku bostanı bekler.*
korkulmaa: Birinden, birşeyden korkmak.
korkulu: Korkulu.
korkuluk: Korkuluk. Bostan korkuluu [korkuluğu].
korkuntu: 1) Korku. 2) Korkunç kişi, dehşete düşüren adam.
korkuntuluk: Acaip, korkunç, korkulacak.
korkusuzluk: 1) Korkusuzluk. 2) Emniyet.
korkutmaa: Korkutmak.
koronka: Diş kaplaması.
koropaçka: Üç dişli dirgen.
koropaşka: Bk. koropaçka
koropka: Sandık, kutu, muhafaza. *Onun sandıı koropka çıkmış: O, iddia ettiği tipte bir adam olmadığını göstermiş [kof çıkmış].*
korpus: Büyük bina, blok.
kort: 1) At arabası. 2) Spor kortu. 3) Çadır, kort.
kortmaç: Undan yapılmış bir kek.
koruk: 1) Yeşil üzüm tanesi. 2) Ham, olgunlaşmamış (mec.)
korum: Korunma, savunma.
korumaa: Korumak.
korunmaa: Korunmak.
korunmak: Korunma.
koruntu: Siper, korugan.
korunuş: Bk. koruntu.
koruycu: 1) Koruyucu, hami. 2) Bekçi.
koruyculuk: Koruyuculuk.
kosa: 1) Tırpan. 2) Ot biçme. Kosa çekmee: Tırpan çekmek; eziyet çekmek, boyunduruk altında olmak (mec.)
koskocamiti: Koskocaman.
koskun: Kuzgun, eğerin kuyruğun altından geçen kayışı.
kosor: Bahçe bıçağı.
kostyum: Takım elbise.
koş: 1) Tahıl sepeti. 2) Arabanın gövdesi. Taliganın koşu: Arabanın gövdesi; otomobilde karoser.
koşulmaa: Koşulmak.
koşulmak: Koşulma.
koşum: Koşum.
koşurlu: Sivilceli Konuş: 1) Gezme, gezinti. 2) Davetiyeli akşam toplantısı.
kotak: Manda yavrusu.
kotar: Bk. kotara.
kotara: 1) Koyunların, sağılmak üzere kapatıldığı yer, ağıl. 2) Ahır. İnek kotarası: İneklerin içinde sağıldığı barınak, ağıl.

SanalBaba

kotarmaa: 1) Kotarmak. 2) Parçalara bölmek. 3) Karşılaştırmak. Sen beni onunnan mı kotarırsın: Sen beni onunla mı bir tutarsın.

kotey: Bir köpek türü.

kotiga: 1) İki tekerlekli araba. 2) Pulluk şasisi.

kotigacı: Araba sürücüsü.

kotkodak: Gıdıklama: Kotkodak etmee: Gıdıklamak.

kotlon: 1) Küçük soba, maltız. 2) Mutfak ocağı; fırın.

kotoban: Bk. kotoy.

kotoman: Bk. kotoy.

kotonog: Ayağı ağrılı, sakat. Kotonog olmaa: Sakatlanmak, topallamak.

kotoy: Erkek kedi.

koulamaa: Bk. koolamaa.

kovaç: Demirci.

kovaliye: Demircilik, demirci atölyesi.

kovrik: Simit. Kovree etişmee: Sefil olmak, fakirleşmek. Kovrik olmaa: Simit gibi gevrek olmak, kıvrılmak.

kovrikçi: Gevrekçi, simitçi.

koydurmaa: Koydurmak.

koydurtmaa: Koydurtmak.

koymaa: Koymak. Ayakça koymaa: Dik tutmak, ayakta tutmak. Dizçe koymaa: Diz üstüne oturtmak. Nota koymaa: Not vermek. Köstek koymaa: Köstek vurmak, engel olmak. İmee koymaa: Yemeğe alıkoymak. Sofraya koymaa:Sofraya oturtmak. Baas koymaa: Bahse tutuşmak. El koymaa: Elle dokunmak, el basmak. Paa koymaa: Fiyat biçmek. Fidan koymaa [dikmek]. Temel koymaa [atmak]. Şeytan koydu [teşvik etti, aklına koydu]. *Koymaa bıçaa bir kimseyin buazına: Birinin boğazına bıçağı dayamak.* Aklına koymak.

koynu: İnsanın koynu. Koynuya saklamaa: Koynunda saklamak. Üzü koynu: Yüzü koyun.

koyu: Koyu, yoğun.

koyulaşmaa: Bk. koyulanmaa.

koyulanmaa: 1) Koyulaşmak. 2) Karanlık olmak.

koyulmaa: 1) Koyulmak. 2) Terkedilmiş olmak.

koyuluk: Koyuluk.

koyun: 1) Koyun. Şpanka koyun, çuşka koyun: Koyun türlerinin adı. 1) Uslu, sessiz (mec.). 3) Aptal (mec.). Koyun pıtıraa: Dulkadın otu, kel otu.

koyun: Bk. koynu.

koyunmaa: Bk. koyulmaa.

koyuvermee: Koyuvermek.

koz: Oyun kâğıdında koz.

koza: 1) Koza. Büründük kozası: İpek böceği kozası. 2) Sebze kabuğu. 3) Pamuk kozası.

kozorok: 1) Siper, şapkanın siperi. 2) Rüzgâr siperliği.

SanalBaba

kök: 1) Kök. Laf kökü: Kelime kökü. Kök laf: Kök söz. Bir kök kartofi: Bostanda bir kökten çıkan patetesler (grup). 3) Temel, menşe.

köken: Filiz, püskülcükler. Karpuz kökeni.

köklemee: Köklemek

köklenmee: Bk. kökleşmee.

kökleşik: Kök salmış.

kökleşmee: Kökleşmek.

kökleşmek: Kökleşme.

kökleştirmee: 1) Kökleştirmek. 2) Güçlendirmek, sağlamlaştırmak (mec.)

köklü: Köklü.

köle: Köle.

kömür: 1) Kömür. Kömür şahtası: Kömür ocağı. 2) Kara.

kömürcü: Kömürcü.

kömürcülük: Kömürcülük.

kömüren: Yabani sarmısak.

kömürlük: Kömür maden ocağı.

köör: Kör. Köör çepiç: Körebe oyunu. Köör barsak: Apandisit. Köör buaz: Obur; nefes borusunun bir kısmına verilen ad. Köör düümük: Kör düğüm. Köör sinek: At sineği. Köör sokak: Çıkmaz sokak. *Hiçbir köör para: Beş parasız kişi.* Köör lampa: Zayıf ışıklı lamba. Köör pınar: Terkedilmiş pınar. Köör kısmet: Kapalı kısmet. Köör amelli: Kötü niyetli.

köörlemeden: Bk. köörlemeye.

köörlemeye: Körlemeden.

köörlenmee: 1) Körlenmek, kesiciliğini kaybetmek. 2) Terkedilmiş olmak (mec.). Köörlenmiş çöşme: Terkedilmiş çeşme.

köörleşmee: Bk. köörlenmee.

köörletmee: 1) Kör etmek. 2) Karalamak, iftirada bulunmak (mec.).

köörlük: Körlük.

köpek: Dalaşmaa köpekler gibi: Köpekler gibi dalaşmak. *Yaşamaa nicel kediylen köpek: Kedi ile köpek gibi yaşamak.* Köpek oolu: Köpek oğlu (hakaret). Köpek üzümü: Bir bitki adı. Köpek dişi. Köpekleri düümee [dövmek]. Köpek yalı [yalağı]. Köpek ürekli [yürekli]: Korkak. Köpek.

köpekçe: Köpekçe, köpek gibi.

köpekçesine: Bk. Köpekçe

köpekçi: 1) Köpek bakıcısı. 2) İşsiz güçsüz adam [Kuzey Doğu Anadolu'da «it otaran»].

köpeklenmee: Köpekleşmek, kuyruk sallamak.

köpeklik: Köpeklik.

köprücü: Köprücü.

köprücük: 1) Küçük köprü. 2) Köprücük kemiği.

köpük: Köpük. Köpük yapmaa aazında: Çılgına dönmek, öfkeden ağzı köpürmek.

köpüklenmee: Köpürmek.

köpüklü: 1) Köpüklü. 2) Parlamış,

SanalBaba

ürkmüş (at için).

köpürmee: 1) Köpürmek. 2) Hiddetlenmek.

köpürtmee: 1) Köpürtmek. 2) Atı parlatmak, ürkütmek. 3) Kızdırmak.

kör: Bk. köör.

kör: Mezar [gor].

körlük: Kötülük, alçaklık [nankörlük].

körpe: Körpe. Körpe yaanı: Genç hayvanın etinden yapılan yahni.

körpelik: Köpeklik.

körük:Körük.*Körüklen yangına gelmee: Yangına körükle gelmek.*

köse: Köse. *Köseyi sakalından çekmee: Birini cezasız bırakmak.*

köstek: Köstek.Köstek koymaa birkimseye: Birine engel çıkarmak.

kösteklemee: Kösteklemek.

kösteklenmee: Kösteklenmek, takılmak. Dili kösteklener: Dili tutuluyor.

köstekleyci: Köstekleyici, engel çıkaran.

köstekli: 1) Köstek vurulmuş at. 2) Yükümlülüğe girmiş; eli kolu bağlanmış.

köstere: Bileği taşı [Kuzey Doğu Anadolu'da «kösrevi»].

köşe: 1) Köşe. 2) Barınak; liman. Kendi köşende yaşamaa [yaşamak]

köşek: Deve yavrusu.

köşeli: Köşeli.

köşelik: Gönye.

kötek: Dayak: Kötek çekmee: Dayak çekmek.

kötmek: Bk. kötek.

kötü: Kötü. Kötü üreende olmaa: Kötü kalpli olmak.

kötülemee: Kötülemek.

kötülenmee: Kötülenmek.

kötüleyci: Kötüleyici.

kötülük: Kötülük.

kötürüm: Kötürüm, sakat.

– L –

laab: Bk. laap.

laale: Lâle.

laam: 1) Mağara. 2) Hücre, duvar oyuğu. 3) Yeraltı geçidi, tünel (lağım).

laana: Lahana. Laana[lahana] dolması.

laap: 1) Lâkap, soyad. 2) Unvan, adlandırma. Laap dakmaa (verme): Lâkap vermek.

laaplama: Lâkap takmak, lâkap vermek.

labada: Kırlardan toplanıp yemek yapılan bir bitki.

laf: Öğüt. Saa ol lafın için: Öğütün için sağ ol (teşekkür ederim).

SanalBaba

laf: Söz; kelime. Laf atmaa: Gevezelik etmek. Lafa durmaa (oturmaa): Sohbet için oturmak. Laf katmaa: Söze karışmak. Laf bulmaa: Biribirini anlamak. Lafı kesmee: Birinin sözünü kesmek. *Laflan yardım etmeycen (Ata s.): Lafla yardım edilmez.* Lafında durmaa: Sözünde durmak. Urgu lafta (gram.): Kelimelerde vurgu. Laf kuruluşu (gram.): Kelimelerin tertibi. Alma laflar: Başka dilden alınan kelimeler.

lafcı: Konuşkan.

laf etmee: 1) Konuşmak. 2) Sözleşmek, anlaşma yapmak, anlaşmak.

laf etmek: Konuşma

laflanmaa: Söz birliği etmek. *Laflanmışlar gitmee dünneye kısmet aramaa (Folk.): Kısmet aramak için dünyayı dolaşmaya karar vermişler.*

laflık: Sözlük.

lafsız: 1) Sözsüz. Lafsız insan: Konuşmayan, konuşmayı sevmeyen insan. 2) Konuşma yeteneği olmayan kişi. Bir lafsız: Tek kelime söylemeden.

lagıtsa: Bk. laitsa.

lağar: Kamp.

laitsa: Bir çiçek adı (topçan)

lak: Cilâ. Lak pantofi: Parlak (rugan) ayakkabı.Lak sürmee: Cilalamak.

lakat: Çark dişi.

lakı: İp ucu.

lakırdı: 1) Söz. 2) Mırıltı, kekeleme. 3) Boş laflar.

lakırtı: At arabası tekerleklerinin çıkardığı sesler.

laklak: Leylek laklaması.

laklamaa: Cilâlamak.

laklamaa: Laklak yapmak (hayvanlar için)

laklı: Cilâlı.

lakonik: Kısa.

lalangı: Börek, çörek. Lalangıylan akıtmaa: Çok lezzetli, çok sevimli.

lalangita: Bk. lalangı.

lama: Jilet (lam), tıraş bıçağı.

lampa: Lamba.

lampoçka: Elektrik lambacığı.

landşaft: Manzara

lapadık: Araba tekerinin demir çemberi

laplap: Taklit için kullanılan bir söz.

lapşa: Erişte.

larek: Küçük dükkân, baraka, büfe.

lata: Kalın tahta.

latış: Letonyalı.

latışça: Letonyalı kadın.

lats: Bk. lata.

laura: Lavra (larva).

laureat: Ödül sahibi.

lava: Lav.

lavitsa: Karla karışık yağmur.

laylaykuçka: Papatya.

SanalBaba

lazaret: Küçük hastahane, seyyar hastahane.
leen: Bk. lien
leezım: Lâzım. Diil leezim: Gerekmez. Leezımında: Gerektiğinde.
leezımnı: 1) Gerekli. 2) Faydalı.
leezımnık: İhtiyaç. Bunun leezımnıı yok: Buna ihtiyaç yok.
leezımsız: Gereksiz.
left: Altın veya gümüş para (kolye yapımında kullanılır).
legal: Kanuni.
legenda: Efsane.
leh: Bk. left.
leh: Polonyalı.
lehçe: Polonya dili.
lek tık: Atların nal sesleri.
leke: Leke.
lekelemee: 1) Lekelemek. 2) Rezil etmek, kötü duruma düşürmek (mec.)
lekelenmee: 1) Lekelenmek. 2) Rezil olmak.
lekeli: 1) Lekeli. 2) Benekli. 3) Rezil edilmiş.
lekesiz: Aynı anlamda.
leklek: Beyaz ördek.
lektor: Okutman.
lektsiya: Konferans, üniversiteler-de ders verme. lektsiya zalı: Konferans veya ders salonu.
lektsiyalık: Derslik.
lelek: Leylek.
leleka: Bk. lileka.
lelu: Hala.
lenta: Şerit, bant.
leş: Leş. Leş kokmaa [kokmak]. leş olmaa: Leş hâline gelmek, ölmek.
leşay: Bk. lişa.
letargiya: Uyuklama, uyumaya meyil (tıp).
letçik: Havacı, pilot.
lets: Bk. lata.
leuşten: Bir bitki adı.
lev: Bulgar para birimi.
levent: Şık adam.
leventlik: Şıklık.
levuşten: Bk. Leuşten.
ley: Romen para birimi.
leytenant: Teğmen. Leytenant gradı: Teğmen rütbesi.
lezginka: 1) Lezgi kadın. 2)Bir Kafkas halk oyununun adı.
lezım: Bk. leezım.
lija: Kayak.
lika: Lif.
liçevci: Liseli.
liçeu: Lise.
lien: Leğen.
lift: Asansör.
liftçi: Asansörcü.
liga: Salya. Ligaları aker: Salyası akıyor.
lignit: Linyit.
lihamiti: Tiksinme. Lihamiti olmaa: Birisini bıktırmak.
lileka: Leylâk. Lileka boyasında: Leylâk renginde.
liman: 1) Liman. 2) Körfez.
limon: Limon.

SanalBaba

limonnu: Limonlu.
lin: Şarap fıçısı.
lineyka: Cetvel tahtası.
liniya: 1) Hat. 2) Cetvel.
liniyalı: Çizgili.
link link: Pervane dönüşünün sesi.
lira: Bir müzik aleti.
lira: Para birimi.
lirika: Lirik.
lişa: Eksema.
lişay: Bk. lişa.
lisapet: Bisiklet.
lista: Bk. spisok.
listovka: Manifesto.
litinant: Bk. leytenant.
litra: Litre.
litralık: Litrelik.
litu: İnce ev dokuması.
lituan: Litvanyalı.
lituanca: Litvanca.
liusa: Bk. lufusa.
lıvsa: Bk. lufusa.
loboda: Kara pazı.
lobut: Bir tür sopa. Lobut çekmee: Dayak atmak. Lobut ay: Dövme ay (ağustos).
logarifma: Logaritma.
logika: Mantık.
logodna: Nişanlanma, söz kesme. Logodna üzüü: Nişan yüzüğü.
loja: Loca.
lokma: Et lokması.
lokmalı: Etli; et yemeği.
lokum: Lokum.
lom: Bir at türü. Lom beegir: Yük atı.
lom: Demir küskü.
lombard: Emniyet sandığı.
lonca: Yeni yılda ev sahibinin, kendi ahırını temizleyen gençlere verdiği ziyafet (bir gelenek).
lotereya: Piyango.
lozung: Parola.
lufusa: Lohusa.
lufisnitsa: Mitolojik olarak doğumdan sonra bebeğin kısmetini belirlemek için lohusanın başına gelen kadın.
luhusa: Bk. lufusa.
lumburdamaa: Gürültü etmek.
lumburdatmaa: Gürültü çıkarmak.
lupa: Lup, büyüteç.
lupu: Canavar, kurt.
lupurtu: Patırtı, gürültü.
lustra: Cilâ. Lustra etmee: Parlatmak.
lustracı: Ayakkabı boyacısı.
lustralı: Cilâlı.
luusa: Bk. lufusa.
luusalık: Lufusalık.
lüle: Lüle.
lülka: Beşik.
lülka: Bk. lüle.
lüte: İnce yünlü kumaş.
lüzger: 1) Rüzgâr. 2) Hareketli, yerinde duramayan kişi (mec.). Nerden lüzger eserse: Rüzgâr nereden eserse (kararsız insanlar için kullanılır).
lüzger: Rüzgâr. *Köpek saler lüzger götürer (Ata s.): İt ürür kervan yürür.*

SanalBaba

lüzgerlemee: Havalandırmak, kurutmak.
lüzgerlenmee: Bk. lüzgerlemee.
lüzgerli: Rüzgârlı.
lyuks: Lüks.
lyustra: Cilâ.
lyutserna: Kaba yonca.

– M –

maadem: Maden. Maadem çiçee: Bir çiçek türü.
maale: 1) Mahalle, semt. 2) Sokak. Maale uşağı: Sokak çocuğu.
maaleci: 1) Sokakta yaşayan, sokak insanı. 2) Küfür. Mahalle kadını: Adi kadın.
maaleyce: Sokak; avare bir kişi gibi davranma. Maaleyce ad: Mahallelinin birine taktığı lâkap.
maalik: 1) Atların boynunda çıkan bir çıban. 2) İstismarcı, sömürücü. 2) Haşin, gaddar, zalim (mec.).
maalim: İyi. Maalim olmaa: İyi olmak, iyileşmek.
maamile: Sahte, yapma, yalancı. Maamile gülüş: Yapmacık gülüş. *Maamile üz (surat) yapmaa: Sahte yüz göstermek.*
maamude: Bk. maamile.
maamuk: Bir taraş şekli.
maamul: Hamile, yüklü. Maamul karı: Hamile kadın.
maamur: Mahmur, mest, sarhoş olmuş. Maamuru bozmaa: Sarhoşluğu açmak [sarhoşu uyandırmak].
maamurlu: Hafif sarhoş.
maamurluk: Mahmurluk, sarhoşluk. Maamurluu bozma: Mahmurluğu kaldırmak, sarhoşluktan uyanmak.
maamuz: 1) Mahmuz. 2) Kuşlarda mahmuz.
maamuzlamaa: Atı mahmuzlamak.
maamuzlu: Mahmuzlu. Maamuzlu [mahmuzlu] horoz.
maana: 1) Mânâ. Manasını annatmaa: Mânâsını anlatmak. 2) Kusur. Maana bulmaa: Kusur bulmak, itiraz etmek, ince eleyip sık dokumak.Maanası [mânâsı] yok.
maana: 3) Belki. Maana gezinmee: Sözde gezinmek, güya gezinmek. Maana uyumaa: Uyuma taklidi yapmak, uyuyormuş gibi görünmek [bahaneden uyumak].
maanacı: Bahaneci.
maanalı: 1) Manalı. İki maanalı [manalı] söz. 2) Kusurlu, pürüzlü. 3) Kabahatli.
maane: Bk. maani.
maaneci: Bk. maanici.

SanalBaba

maani: Mani (folk.). Maani uydurmaa: Mani düzenlemek.
maanici: Mani söyleyen kişi.
maasul: Mahsül, ürün. İnek maasulu: İnek ürünü [ağartı].
maasullu: Mahsüllü, bereketli. Maasullu sıır: Verimli toprak [verimli sığır).
maasülsüz: Verimsiz.
maasuz: Mahsus, özellikle. Maasuz brakmaa: Mahsus bırakmak. Maasus yapmaa: Maksatlı yapmak.
maasuzuk: Mahsustan.
maavi: 1) Mavi. 2) Bir çiçek adı.
maavilemee: Mavileştirmek, maviye boyamak, çivitlemek.
maavilik: Mavilik.
maavimsi: Mavimsi.
maaza: 1) Mağaza. Maaza kazmak: Bodrum kazmak. 2) Mağara, in.
maazacı: Bodrum yapım uzmanı.
mahkul: Makul; sakin.
mahkurmaa: Söylenmek, dırdır etmek.
mahmude:) Mahmudiye (II. Sultan Mahmut zamanına ait altın para). 2) Küçük altınlardan yapılan kolye.
mahmul: Bk. maamul.
mahnit: Bk. mıhnit.
mahra: Bina.
mak: Haşhaş. Yaban mak: Yabanî haşhaş.
makak: 1) Koltuk değneği. Makaklan gezmee: Koltuk değneğiyle gezmek. 2) Ayaklık.
makar: Rağmen; hiç olmazsa. Makar biri: Hiç olmazsa biri. Makar o geleydi: Hiç olmazsa (bari) o geleydi. Makar ki (ani): Buna rağmen.
makara: 1) Makara.) Makara vinç.
makarina: Makarna.
makaz: 1) Makas. 2) Çatı kirişi. 3) Demiryolu makası. Makazı diiştirmek: Makası değiştirmek.
makazçı: Demiryolunda makas değiştiren görevli.
mal: 1) Mal. 2) Sığır ve koyun. *Mal canını: Hasis, cimri, malına düşkün.* Ne maldır bu: Bu ne biçim bir mal. Bilerim [biliyorum] ne maldır.
maladets: Yiğit, mert kişi.
malak: 1) Gübre böceği. 2) Pis, süfli, pejmürde (mec.): Malak olmaa: Pislenmek, kirlenmek.
malanı: Ağaç sürgüsü.
malay: 1) Mısır unundan yapılmış çörek. 2) Bir cins darı. Malay darısı. *Dül bir çiten [büyük sepet] maya imee (Ata s.): Daha bir çuval darı yemesi gerek.*
malaylı: 1) Mısır unu katılmış ekmek. 2) Gevrek meyve veya sebze.
male: Bk. mali.
mali: Anneye hitab (Sevgi ifadesi).

SanalBaba

malik: 1) Malik, bir şeyin sahibi. 2) Somurucu, istismarcı. 3) Küfür (mec.): İnsanın derisini yüzen, kana susamış (kan emen) kişi.

mallı: 1) Mallı mülklü, zengin. 2) Güçlü.

malsız: 1) Mülksüz. 2) Atsız, yaya.

maluç: 1) Kireçleme; boyamak için kullanılan fırça. 2) Yağlama, sıvama aleti.

maluçlamaa: Kireçlemek, badana etmek.

mamaliga: 1) Kaçamak. 2) Mısır ekmeği.

mamlük: 1)Memlük (eski Mısır devleti). 2) Prensipsiz insan (mec.)

mamu: Anne.

mamuz: Bk. maamuz.

mamuzlamaa: Bk. maamuzlamaa.

mamuzlu: Bk. maamuzlu.

mana: 1) Büyücünün ücreti. 2) Yırtıcı hayvanın avı. 3) Avlanmak için yem. Balıklara mana: Balık yemi.

manaf: 1) Kadından nefret eden. Manaf padişaalı (mit.): Kadınlardan nefret edenlerin memleketi (devleti). 2) Homoseksüel.

manaflık: 1) Bk. manaf. 2) Homoseksüellik.

manastır: Manastır. Manastır tokatları: Manastır'ın giriş (cümle) kapıları.

manca: 1) Yemek; sofrada ikinci tabak yemek.Kalle mancası: Ayva ve et ya da et, bulgur ve lahanadan yapılmış yemek. Lokma mancası: Et kızartması.

manca: 2) Bir yemek türü. Kedi mancası: Akciğer, böbrek yahnisi.

manda: 1)Manda.2) Tembel (mec.).

mandal: Mandal, sürgü.

mandallamaa: Mandallamak.

manga: Sohbet toplantıları. Manga kurmaa (toplanmaa): Sohbet toplantıları düzenlemek.

mangafa: 1) Bir hayvan hastalığının adı. 2) Budala, kafasız. 3) Sümüklü, iğrenç.

mangır: Madeni paranın adı.

mangırcık: Paracık.

manjet: Manşet.

manta: 1) Kaput. 2) Yağmur kaputu. 3) Manto, kürk.

mantar: Bk. mantara.

marş: Marş, yürüyüş. Üç günnük marş: Üç günlük yürüyüş. Marş yapmaa: Yürüyüş yapmak. Kovalamak (mec.).

marafet: 1) Marifet, sanat, beceri. 2) Yetenek.

marafetli: 1) Marifetli. Marafetli güreşçi: Kudretli güreşçi. 2) Kabiliyetli: Marafetli mastur: Kabiliyetli usta.

marakina: Maroken deri.

marar: Dereotu.

maraz: 1) Maraz, hastalık. 2) Astım, nefes darlığı hastalığı. *Az kaldı*

SanalBaba

maraz kaldı (Ata s.): Az kaldı fakat işin zor kısmı kaldı.

marazlanmaa: Bulaşıcı hastalığa tutulmak, hastalanmak.

marazlı: Hastalıklı.

marfotka: Bk. mahorka.

margöla: Çok kurnaz adam; dolandırıcı.

mari: Genç kıza hitap tarzı. Kari kız: Kızım.

marinat: Turşu yapma. Marinat biber: Biber turşusu. Marinat balık: Balık tuzlaması: Marinat koymaa: Turşu kurmak.

marka: 1) Alman parası. 2) Posta pulu.

markidan: Dağıtıcı; gemici.

marle: Gazlı bez. Marle baalantısı: Gazlı bezle sarmak, bağlamak.

marli: Bk. marle.

marmalat: Marmelad.

mart: Mart ayı.

martin: Ayı (Şakalaşma kelimesi olarak kullanılır).

martur: Tanık. Martur koymaa: Birini tanık göstermek. Martur durmaa: Şahitlik etmek. Martur gibi durmaa: Dimdik, direk gibi durmak.

masa: 1)Masa.Tombarlak masa: Yuvarlak masa. 2) Sofra örtüsü.

masal: 1) Masal. Masal pehlivanı: Masal kahramanı. Dervişli masal: Büyülü masal. Bitmesiz masal: Beyaz tosun masalı yani sonsuz masal.

masal: 2) Masal. Tez masal söylener: Masal çabuk anlatılır. Masal anlatmaa: Masal uydurma, olmayacak şeyler anlatma.

masalcı: Masalcı

maskara: 1) Maskara. 2) Güldürücü, soytarı. 3) Kabalık, küfür. Maskara laf: Kötü söz. Maskara etmee: Maskara etmek. 4) Adi, kaba kişi. Maskara şey: Sefil.

maskaralamaa: Alay etmek; rezil etmek.

maskaralık: Maskaralık. Kötü söz. Utanmazlık, rezalet.

maslini: Zeytin ağacı ve meyvesi.

masmaavi: Masmavi.

mastor: Bk. mastur.

mastraf: Masraf. Mastraf kitantsası. Masraf makbuzu.

mastur: Usta.

masur: 1) Dikiş makinası için masura. 2) Kumaş dokuma malzemesi.

masuz: Bk. maasuz.

masuz: Bk. maasuz.

maşa: Maşa; ocak demiri.

maşallaa: Maşallah, bravo, aferin.

maşina: 1) Makina. Maşina yaası: Makina yağı. İlin maşina: H fif, küçük otomobil. 2) Değirmen.

maşinerie: Mekanizma

maşinka: Makina. Yazmaa maşinkası: Yazı makinası, daktilo.

SanalBaba

Yaanı maşinkası: Et kıyma makinası. Kırkmaa maşinkası: Tıraş makinası.

matka: 1) Ana arı. 2) Rahim, uters (anat.)

mavi: Bk. maavi.

mavileşmee: Bk. maavileşmee.

mavilemee: Bk. maavilemee.

mavilenmee: Bk. maavilenmee.

mavilenmee: Bk. mavileşmee.

mavilik: Bk. maavilik.

mavismi: Bk. maavimsi.

may: Mayıs.

maya: 1) Maya. 2) Öd.Kuzunun mayası: Kuzunun ödü. 3) Kuluçkaya konulan yumurta. 4) Soy, sülâle (mec.). Mayası bozuk. 5) En iyi lokma, en iyi parça. 6) Esas, asıl; servet. Te neymiş mayası: İşte meselenin aslı neymiş. Maya tutmaa: Zengin olmak. Mayası var: Onun birikmiş serveti (parası) var.

mayalamaa: Mayalamak.

mayalatmaa: Mayalatmak.

mayalı: Mayalı.

mayalık: 1) Mayalık. 2) Tohumluk; damızlık.Danayı mayalık bırakmaa:Danayı damızlık bırakmak.

maydanoz: Maydanoz.

mayfoş: Bk. mayhoş.

mayhoş: 1) Mayhoş. 2) Anlaşılmayan, muammalı.Mayhoş adam: Hoş adam, hoş vakit geçirttiren kişi.

mayıl: 1) Meyil. Mayıl kazık: Meyilli kazık. 2) Zaaf, arzu, tutku. Mayılım ona: Ona meylim var. Mayıl etmee: Meyletmek, sevgi beslemek.

mayıl: 3) Mütehassıs olan. 4) Hoş, sempatik: Mayıl uşak: Sevimli çocuk. 5) Arzu edilen, sevgili. Benim mayılım: Sevgilim, arzu etiğim. 6) Sevgi, sempati duymak.

mayıl: 7) Sevilme, hayran olma. *Mayıl oldum ben bir cana (Folk.): Ben birini sevdim, birine mail oldum.*

mayıllık: 1) Meyilli olma, meyletme. 2) Hayranlık, heyecan. Mayıllıklan bakmaa: Hayranlıkla bakmak. 3) Arzu, istek, sempati.

mayız: Mayıs, sığır dişkısı. Mayız tepesi: Tezek yığını.

mayızlık: Tezek yığını.

mayka: Tişort, yazlık gömlek. Enni mayka: Yenli (kollu) gömlek.

maymay: Ramak kaldı, az daha. Maymay etiştiydim: Az kalsın yetişecektim.

maymun: 1) Maymun. 2) Dönen (mec.). 3) Suratsız, çirkin (mec.). Maymun tabeetli: Maymun tabiatlı (mizaçlı).

maymuna: Bk. maymun.

maymuncuk: 1) Küçük maymun. 2) Oltanın ucuna takılan aldatıcı yem. 3) Maymuncuk.

SanalBaba

maymunnuk: 1) Maymunların yaşadığı yer, kafes. 2) Maymunluk (mec.)
mazare: Bezelye. Yaban mazaresi: Yabanî bezelye.
mazdrak: Mızrak.
mazgal: 1) Mazgal. 2) Sığınak.
mecez: Mecaz: Mecez lafetmee: Mecazi konuşmak.
meci: İmece. Meciye gitmee: Yardıma gitmek. Meci işi: Kalitesiz iş.
meçikli: 1) Kerata, şeytancık (severken kullanılır). 2) Çirkin (çocuklar için).
medar: Yörünge, orbit. Ayın medarı topraan (erin) dolayında: Ayın yörüngesi dünyanın etrafındadır.
mee: Koyun, keçi melemesi.
meelem: Merhem. Meelem otu: Bir tür ot, balzam.
meelemee: Melemek.
meelemek: Meleme.
meer: 1) Meğer. Meer sen bırda olarsan: Eğer sen burda olursan. Meer bırdasaymışın: Meğer burda imişsin. Meer öleymiş: Meğer öyle imiş. 2) Sımarladı, meer gitmasaymışım o da peyda olmayceymiş: Demiş ki, ben gitmezsem o da gelmeyecekmiş.
mehlem: Bk. meelem.
mekere: Bk. makara.
mekik: Mekik. Mekik masuru: Mekik masurası.
meklemee: Emeklemek.
mekleyrek: Emekleyerek.
melek: Melek. Melek otu: Bir bitki türü.
melk: Sümüklü böcek, salyangoz.
membe: Kaynak, kaynak suları.
meme: Meme. *Sus uşaa meme vermezler; aalamayan uşaa meme vermezler (Ata s.): Susan çocuğa, ağlamayan çocuğa meme vermezler.*
memleket: Aynı anlamda. Aşırı memleketler: Uzak memleketler.
mender: Bk. minder.
menevşa: Menekşe, menekşe rengi.
mengen: 1) Mengene. 2) Kerpeten. 3) Boyunduruk.
mengene: Bk. mengen.
menzil: 1) Konaklama yeri. Menzil kurmaa: Konaklama yeri yapmak. 2) Garaj. Menzilden çıkmaa: Garajdan çıkmak. Menzili gezdirmee: Postayı dağıtmak.
mera: Mera, mal otlağı.
merak: 1) Merak. 2) Ümit. Merak çekmee: Ümit beslemek, ümitlenmek. 3) Huzursuzluk, rahatsızlık, heyecan. Merakta kalmaa [kalmak]
meraklanmaa: Merak etmek; ümit etmek; huzursuzluk, rahatsızlık duymak.
meraklı: 1) Meraklı. 2) Huzursuz,

SanalBaba

telaşlı. Meraklı yaşamaa: Huzursuz hayat sürmek. Meraklı kalmaa: Kendi menfaatlarını korumak.

mercen: 1) Mercan. 2) Kırmızı kasımpatı (bir çiçek). 3) Bir kırmızı elma türü. 4) Açık kırmızı renk, al; mernan boyası (mec.): Mercan balıı [balığı].

mercenka: Bk. mercen.

mercimek: Mercimek. Mercimek mancası [çorbası]. *Mercimek suyuna diiştirmee: Yok pahasına değiştirmek.*

merdiven: Merdiven. Merdiven basamaa [basamağı].

meret: Meret. Meret musaafir: İstenmeyen misafir. Meret duşman: Meret düşman.

merkez: Merkez. Gözün merkezi: Göz bebeği. Cevizin merkezi: Cevizin içi. Merkezine merkezlemee: Ortasına isabet ettirmek.

merkezlemee: Merkezleştirmek.

merkezlemek: Merkezine getirme.

mermer: Mermer. Mermer stılpı: Mermer sütunu.

meşe: Meşe. Meşe odunu: Meşe odunu. Meşe sopası. *Buruk meşeyi ateş doorudar: Eğri meşeyi ateş doğrultur [Kamburun kamburunu mezar doğrultur]*

meşe büken: Bk. meşe kıvradan.

meşe kıvradan: Güçlü, kuvvetli (bir masal kahramanının adı)

meşelik: Meşelik.

meşgeldik: Kumru.

meşin: Meşin.

mertek: 1) Mertek. 2) Kalın sopa. Mertek imee: Sopayla dövülmek.

merteklemee: 1) Çatının karkasını inşa etmek. 2) Sopa çekmek.

mertekli: Mertekli.

metetmee: Methetmek. *Metet basıcıyı (duşmanı) mezar içinde: Düşmanı ancak mezarı içinde methet.*

metin: 1) Methedilmiş. *Senin metinin aalemin kötüsü (Ata s.): Senin methettiğin başkalarınca kötü olabilir. 2) Ünlü, namlı.*

metrika: Doğum belgesi.

meulamaa: Miyavlamak.

meulamak: Miyavlama.

meva: Meyva.

mevacı: 1) Meyve bahçıvanı. 2) Meyve satıcısı.

mevalı: Meyvalı; verimli.

mevalık: Meyvelik, meyve bahçesi.

mevasız: Meyvesiz. *Mevasız aacı diil yazık köklemee (Ata s.): Meyvasız ağacı kökünden sökmek yazık olmaz.*

meydan: Meydan. Alay meydanı: Güreş meydanı, güreş minderi. Meydana çıkmaa [çıkmak]. Meydana çıkarmaa [çıkarmak].

meymer: Bk. miimer.

SanalBaba

meyva: Bk. meva.
meyvacı: Bk. mevacı.
meyvalı: Bk. mevalı.
meyvalık: Bk. mevalık.
meyvasız: Bk. mevasız.
mezar: Mezar. *Kazma aaleme mezar kendin düşecen (Ata s.): Başkasına kuyu kazan kendi içine düşer. Bir ayaa [ayağı] mezarda.*
mezarcı: Mezarcı.
mezarlık: Mezarlık.
meze: 1) Meze. 2) İştah açıcı yiyecekler. 3) Yemeğin sonunda yenilen tatlı.
mezelenmee: Meze yiyeceği yemek.
mezelik: Aynı anlamda.
mıh: Çivi, nalbant çivisi. Mıh gibi durmaa: Dimdik durmak, sağlam olmak.
mıhnit: Kederli, üzüntülü. Mıhnit olmaa: Üzülmek, gücenmek.
mılit: Çamurlanmak, kumlanmak.
mındar: 1) Murdar; cılız. Mındar iş: Pis iş; iğrenç iş. 2) Döküntü, basit.
mındarlamaa: Murdarlatmak, pisletmek, kirletmek.
mındarlanmaa: Pislenmek, kirlenmek.
mındarlık: Pislik, kirlilik.
mırıldamaa: Mırıldamak, dırdır etmek.
mırıldanmaa: Mırıldanmak.
mırıltı: Mırıltı.
mırlan: Mırıldama.
mırmır: Mırıltı.
mısır: 1) Mısır. 2) Mısır ülkesi.
mısırka: 1) Mısırlı kadın. 2) Hindi.
mıtska: Kedi yavrusu.
mıyak: Fren.
mıyaklamaa: Frenlemek.
mıyaklamak: Frenleme.
mıyaklanmaa: Frenlenmek.
mıyaklı: Fren ayaklı.
mızgal: Parlatma, cilâlama aleti.
midalı: Madalya.
midaliye: Bk. midali.
miimer: Bir bitki adı, mürver.
millet: Millet.
milusteni: Bk. milusteniye.
milusteniye: Sadaka.
mina: 1) Mağara, in. 2) Maden ocağı. 3) Bodrum deposu.
mina: Mayın. Mina koymaa: Mayın döşemek.
minaret: Minare.
minder: Minder.
mini: Hindi yavrusu.
minimini: Hindileri çağırmak için kullanılır.
minnet: 1) Din. 2) Mezhep.
mintan: Mintan.
minunat: Harikulâde, taktire şayan. Minunat adam: Mükemmel adam.
minuniye: Bk. minune.
minut: Dakika. Minutlan: Dakikası dakikasına. Minutsuz sekiz: Sekize beş kala. Bu minut: Bu dakika, hemen.

SanalBaba

minute: Harika.
minutluk: Dakikalık: Beş minutluk laf: Beş dakikalık konuşma: Minut iinesi: Saatin dakika göstergesi (yelkovan).
mirta: Mersin ağacı.
miru: Kiliseye ait bir ifade. Miruyu silmee: Takdis âyini yapmak.
mişirka: 1) Bk. mısırka. 2) Mısır melodisi, bir halk oyunu.
mitani: Yere kadar eğilip selamlamak. Mitani yapmaa (urmaa): Temenna etmek.
mitra: 1) Kiliseyle ilgili bir kelime. 2) Taç. Mitra giydirmee [giydirmek].
mitralamaa: Taç giydirme ayini yapmak.
mizeri: Bk. mizeriye.
mizeriye: 1) Sefalet. 2) Hoş olmayan bir durum yaratma. Mizeriye yapmaa: Kötülük yapmak, hoşnutsuzluk yaratmak. 3) Kapris.
mizlemee: 1)Mızlamak, hafiften böğürmek. 2) Sızlanmak (çocuklar için).
moçuga: 1) Çomak, sopa. 2) Gürz.
moda: Moda, adet. Modadan çıkmaa (geçmee): Modası geçmek.
moftur: Kapris. Mofturlarını göstermee. Kapris yapmak.
mofturi: Bk. moftur.
moldovan: Bk. moldvan.
molduan: Bk. molduvan.
molduvan: Moldavyalı.
molduvanca: 1) Moldavanca. Molduvancadan talmaçlamaa [tercüme etmek]. 2) Moldav melodisi, Moldavya halk oyunu.
molitura: Çamur, sel çamuru.
molla: Molla, hoca, müezzin.
moloz: Moloz, çakıl taşları, toprak parçaları.
moor: Bk. Mor.
mor: Mor. Morlaşmaa suuktan: Soğuktan morarmak. Mor katı: Distrofik (tıp).
morarma: Morarmak.
morgaç: 1) Siyah saçlı, esmer. 2) Karadağlı, Sırph.
morina: Morina. Morina (moruna) balı [balığı].
morumsu: Marumsu.
moruna: Bk. Mmrina.
mosmor: Mosmor.
mosmullamaa: İntikam andı içmek. Duşmanı mosmullamaa: Düşmandan öc almak.
moş: Yaşlı kişilere saygı hitabeti. Moş İvançu: İvan dede.
moşe: 1) İlk kirazın çıktığı zaman. 2) Ebe.
moşiye: Mülk, malikâne, çiftlik.
moşunoy: Tarla sınırlarını belirlemek için kullanılan kazık, işaret.
motan: Erkek kedi.
mozak: Beyin. Bertik mozaklı: Yarım beyinli, yarım akıllı.

SanalBaba

mreja: Balık ağı, tor.
mudrik: Müdrik, idrâk eden.
muflet: İrade. *Muflet gelmiş beegir laf sölemiş (Folk.): At herhangi birinin emriyle konuşmuş.* Mürürün mufletine göre:Akıntının yönüne göre.
mufta: Bağlantı (tekn.).
mukayet: Ümit. Saklı mukayetlen: Gizli ümitle, gizli emelle: Mukayet olmaa:Ümitlenmek, ümit etmek.
mukayetlenmee: Ümitlenmek.
mukayetli: Ümitli. Mukayetli kalmaa: Ümitli olmak.
mulamaa: Sığırlar için böğürmek.
mum: Mum. Bal mumu. Mum tutan: Mumun üzerine konduğu cihaz. *Mum süündüren (Folk.): Tanrıyı inkâr eden,dinsiz.*
mumnuk: Mumluk, mum şamdanı.
murad: Bk. murat.
murat: Murat, arzu, dilek. Muradına ermee [ermek]. *Muradına vermee (folk.): Sevdiği kişiye varmak, muradına ermek.*
musaafirci: Misafir seven kişi.
musaafircilik: Misafir severlik.
musaafirlik: Misafirlik. Musaafirlee gitmee: Misafirliğe gitmek.
musafir: Misafir. *Geç musaafirlere kemik imek, bulaşık içmek (Ata s.): Geç gelen misafir kesesinden yer.*
muska: 1) Muska. 2) Nakışlı, dantelli.
muskalı: 1) Kırmalı entari. Muskalı fistan: Kırmalı fistan. 2) Dikişli, teğelli.
mustaki: Bıyık. Mustaki salıvermee: Bıyık bırakmak.
mustakili: Bıyıklı.
muşama: 1) Muşamba. 2) Yağmurluk. 3) Bir halk oyununun adı. 4) Sert, katı; sağlam.
muşta: Yumruk. Bir muşta çekmee: Bir yumruk atmak.
muştalaşmaa: Yumruklaşmak.
muştalamaa: Yumruklamak.
muştalanmaa: Yumruklanmak.
mutlak: Mutlak. Mutlak dooru: Mutlaka doğru.
mutlu: Mutlu. Mutlu yaşamak. Mutlu söz: İyi bir öğüt. Mutlu vakıtlan: Hayırlı saatte olsun. Mutlu olsun dey (deyni): Sağlığa, mutluluğa, sağlık için.
mutluluk: Mutluluk.
mutu: 1) Sağır, dilsiz. 2) Körü körüne itaat eden (mûti). 2) Kütük, odun, tembel (mec.)
muymunnanmaa: Maymunlaşmak.
müdür: Müdür.
müdürlük: Müdürlük.
mühlet: 1) Hürriyet, serbesti. 2) Vade, mühlet.
mühletli: Serbest, hür.
mühür: Bk. müür.
mühür:Mühür.Müürü vurmaa (koymaa): Mühür vurmak. Müür bandırması: Mühür ıstampası.
mülk: Mülk.
mülklü: Varlıklı. Mülklü kulluu:

SanalBaba

Toplumun varidatlısı, zengin kısmı.

mümkün: Mümkün. Mümkün olduu [olduğu] kadar.

– N –

naafile: Nafile. Naafile [nafile] yaptın.
naalet: Nalet. Naalet [nalet] adam.
naaletlenmee: Naletlenmek, lanet edilmiş olmak.
naaletlik: Aşağılık.
naane: Nane. Kara naane [nane].
nabat: Çan, felâket çanı. Nabat sesi: Çan sesi, alarm çanı.
nacak: 1) Küçük balta, nacak. 2) Kaba, haşin (mec.). Nacak hesabı: Kabaca, balta gibi. Nacaktan getirmee: Beceriksiz olmak (ustalar için). 3) Oyun kâğıdı.
nacakçı: Odun kesici, odun kırıcı.
nacaklı: Oyun kâğıdı, vale.
nadaz: Nadas. Nadaz sürmee: Nadas yapmak.
nadzor: Kontrol, denetim. Prokuror nadzoru: Savcı denetimi.
nafile: Bk. naafile.
nafta: Neft, petrol.
naftalin: Naftalin.
nagayka: Bk. nogayka.
nagrada: Mükâfat, ödül.
nagradalamaa: Ödüllendirmek.
nal: Nal. Nal enseri: Nal çivisi. Dört nal (nala): Hızlı gitmek, koşmak. Nal (nalları) atmaa (dikmee): nalları dikmek, ölmek.
nalcaaz: Küçük nal.
nallamaa: Nallamak.
nallamak: Nallama.
nallanmaa: Nallanmak.
nallatmaa: Nallatmak.
nallattırmaa: Nallattırmak.
nallı: Nallı. *Nallı beegir sürçmez (Ata s.): Nallı at sürçmez.*
nalog: Vergi. Nalog koymaa: Vergi koymak.
nalsız: Nalı olmayan.
nam: Nam, ün. Nam kazanmaa [kazanmak], nam kaybetmee [kaybetmek].
namaz: Namaz.
namazlık: 1) Namaz duaları kitabı. 2) Dua için ödenen ücret.
namlı: Namlı, ünlü. Namlı bilgiç [bilgin].
namsız: Tanınmayan, namsız.
nanay: Nanaylı; Nanay dili.
nanayka: Nanaylı kadın.
nar: Meyve, nar.
narod: Halk.
narzan: Kaynak, pınar. Narzan kaynaraa (çöşmesi): Narzan kaynağı, çeşmesi.

SanalBaba

nasaat: 1) Nasihat, öğüt. Ana boba naadı: Ana baba nasihatı. Nasaat okumaa: Moral vermek.

nasaat: 2) Nasihat. *İi nasaatlan dünneyi aktararsın (Ata s.): İyi bir öğütle dünyayı (dağları) devirirsin. Nasaatla yaşamaa: Sevgi ve huzurla yaşamak.*

nasaat: 3) Nasihat. *Nasaat faydalı vakıdında (Ata s.): Ancak zamanında verilen nasihat faydalıdır.*

nasaatçı: Eğitici; öğüt veren kişi.

nası: Bk. nasıl.

nasıl: 1) Nasıl. Nasıl burei razgeldin: Nasıl buraya geldin. Bilmeerim nasıl yapmaa: Nasıl yapacağımı bilemiyorum. 2) Nasıl canım aceer ona: Ona nasıl canım acıyor, bir bilsen. Biyaz nasıl kar: Kar nasıl beyazsa öyle beyaz. 3) O hep öyle, nasıl da ilerdendi: O eskiden nasıldıysa şimdi de öyledir. Nasaat ederim nasıl bir kafadar: Bir arkadaş gibi nasihat ediyorum. 4) Nasıl. Kullanınız nasıl evde: Kendi evinizdeymiş gibi kullanınız. Nasıl aklıma geler: Hatırladığıma göre. 5) Nasıl etişecen eve, yaz: Eve ne zaman geleceğini yaz. Artık bir yıl geçti, nasıl görüştük: Görüştüğümüzden beri bir yıl geçti. 6) Nasıl bilmee: Nasıl bilmeli. Nasıl öyle: Nasıl öyle. Eer nasılsa: Her nasılsa.

nasır: Nasır.

naşadır: Nışadır.

naşatır: Bk. naşadır.

naşey: Kimin. Naşey bunnar: Kimin bunlar. Naşey istedin onu kazandın: Ne istedinse onu elde ettin.

naştrapa: Maşraba, su içme kabı.

natık: 1) Nutuk veren, iyi konuşmasını bilen. 2) Belâgatlı.

natra: Dokuma tezgâhının milleri arasındaki mesafenin adı.

natsionalizirovat: Millilik. Natsionalizirovat etmee: Millileştirmek.

natsionalnost: Milliyet.

natsiya: Millet. Natsiyaların bir dooruluu: Milletlerin eşit haklara sahip olması. Natsiya interesleri: Millet menfaatleri.

natsizm: Bk. natsizma.

natsizma: Nazizm.

natura: 1) Tabiat. 2) Mal, erzak. Natura ödee: Mal ile ödeme. 3) Karakter, mizaç. Naturası yavaş: Ağır mizaçlı, sakin, uslu. Yalın naturalı: Sıcak, ateş mizaçlı.

nauk: Aptal, budala, cahil.

nayıp: 1) Naip, vekil. 2) Pey, kapora; teminat akçesi. Nayıp brakmaa (vermee): Kapora vermek. Nayıba vermee: Emanete vermek. 3) Rehine. Kayıp insan-

SanalBaba

nar (insannarı): Rehineler.
nayıplık:) Naiplik. 2) Rehin verme; rehinelik.
navigatsiya: Deniz nakliyeciliği.
naz: Naz.
nazar: Nazar. Nazardan korkmaa [korkmak]. Nazar olmaa: Nazar almak. Nazar olmasın: Nazar değmesin.
nazarcı: Nazarcı.
nazarlamaa: Nazarı değmek.
nazarlanmaa: Nazara uğramak.
nazdravan: 1) Neşeli. 2) Büyücü (folk.). 3) Ayarsız; yolsuz.
nazlanmaa: Nazlanmak.
nazlı: Nazlı.
neşkene: Bk. ne.
ne: Ne. Ne seninnen: Sana ne oluyor. Ne var ne yok. Ne haber. Ne olacek ona: Ona ne oluyor. Neyin nesi.
neçi: Bk. neçin.
neçin: Niçin. Te nein: İşte niçin. Neçin gidecen onu da bulacan: Ne için gidersen onu bulursun.
neçinki: Çünkü. Gelmeycem, neçinki yok vakıdım: Gelmeyeceğim, çünkü vaktim yok.
nedensa: Nedense.
neeanda: Ne yanda, nerede. *Neenda yok ordan alınmaz (Ata s.): Olmayan yerden alınmaz.* Neenda da olsam nerey da gitsem: Nerede de olsam nereye de gitsem.
neendan: Nereden. Neendan olursa: Nereden olursa.
neenı: Ne yana, ne tarafa. Neenı gitmee: Ne tarafa gitmeli. *Neeni iine, o yanı iplik (Ata s.): İğne neredeyse iplik ordadır.*
neet: Niyet. Neet etmee (çekmee): Niyet etmek, niyetlenmek. Needine koymaa: Niyetlenmek. Vardı needim [niyetim]. İi neetlen: İyi niyetle.
neetlenmee: 1) Niyetlenmek. 2) Düşünmek, tasarlamak. Neetlenmee öldürmee: Öldürmeyi tasarlamak, öldürmeye niyet etmek.
neetlenmee: Ümit etmek. Neetlenmee isleelee: Başarı ümidinde bulunmak.
neetlenmek: Niyetlenme.
neetli: Niyetli.
neft: Petrol, gazyağı.
neftli: Petrollü.
negroska: Zenci kadın.
nehoş: Mucize.
nekez: Cimri.
nem: Nem, rutubet.
nemce: Bk. nemnice.
nemka: Avusturyalı kadın, nemçeli.
nemlemee: Bk. nemnemee.
nemli: Nemli.
nemlice: Bk. nemnice.
nemnemee: Nemlenmek.
nemnenmee: Bk. nemnemee.
nemnetmee: Nemlileştirmek.
nemni: Nemli.

SanalBaba

nemnice: Nemlice.

nemtse: Nemçe, Avusturyalı. Nemtse puluu: Nemçe pulluğu. Nemtçe beeğiri: Kadana at, çekme atı. Nemtse rubası: Şehirli elbisesi.

nemtseyce: Nemçece, Avusturya Almancası.

nemtsoyka: Nemçeli kadın.

nenda: Bk. neenda.

nendan: Bk. neendan.

nenets: Neneçli. Nenets dili: Neneç dili.

neni: Anne.

nenı: Bk. neenı.

nenka: Neneçli kadın.

nepmaa: Ne yapmalı. Nepmaa onunnan: Onunla ne yapmalı.

nerde: Nerede. *Nerde ana, orada uşak (Ata s.): Ana nerdeyse çocuğu da orda olur. Nerde çokluk orda bokluk (Ata s.).*

nerden: Nereden.

nerdensa: Bk. nerdense.

nerdese: Nerdeyse, neredense: Nerdese işidildi ıslık: Her neredense bir ıslık sesi işitildi. Nerdese bul: Her neredeyse bul.

nere: Nere. Nereni acıttın. Neresi burası. Nerenin neresi.

nerede: Bk. nerde.

nereden: Bk. nerden.

neredese: Bk. nerdese.

nerei: Nereye. Nerei gidersin: Nereye gidiyorsun.

nereli: Nereli. Nereli sa: Nereliyse.

nerense: Neredense. Nerdense işidildi bir ses: Her neredense bir ses işitildi. Leezım nerdense almaa: Her neredense almak lâzım.

nerey: Bk. nerei.

nese: 1) Neyse. 2) Her ne ise.

nesoy: Nasıl.

netakım: 1) Nasıl. Netakım o adam: O nasıl bir adam. *Ne takım çoban o takım sürüsü da (Ata s.): Çoban ne ise sürüsü de odur.*

netakım: 2) Nasıl. Ah, te netakımsın sen: Ah, işte sen ne biçimsin. Netakım yaşaması: Yaşaması nasıl. Netakım bunu işitmee bana: Bunu işitmekten bana ne.

netakım: 3) Nitekim; gibi: Netakım biliner: Nitekim biliniyor; bilindiği gibi. Netakım denier: Söylendiğine göre. Netakım demee: Nitekim şöyle denilir.

netürlü: Nasıl. *Ne türlü saabi, o türlü da çırak (Ata s.): Böyle ustadan böyle çırak (Böyle babadan böyle oğul)*

nevakıt: Ne zaman.

nevot: Ağ.

nevotçu: Balıkçı, ağla balık tutan kişi.

nevut: Bk. nevot.

nevutçu: Bk. nevutçu.

neysa: Bk. nese.

SanalBaba

neytralizovat: Nötr olma hali. Neytrolizovat etmee: Nötralize etmek, etkisiz hale getirmek.
neytrallık: Tarafsızlık.
nezamansa: 1) Herhangi bir zamanda. 2) Ne zaman olursa, her zaman.
nışan: 1) Nışan, işaret. Nışannan sopa: İşaretli değnek. 2) Alâmet, iz. 3) Doğuş. 4) Nışan, damga. Koyunun kulaanda [kulağında] nışan. Nışan üzüü (yüzüğü].
nışannı: Nışanlı, işaretli, damgalı.
nışannamak: Nışanlama, işaret koyma.
nışannanmaa: Nışanlanmak, damgalanmak, işaretlenmek.
nice: 1) Nasıl, ne şekilde. Nice burey razgeldin: Buraya nasıl geldin. Nice [nasıl] insan. Nice hava büün: Bugün hava nasıl. 2) Nice canım acecr ona: Ona ne kadar acıyorum. Biyaz nice kaar: Kar gibi beyaz. O hep yola, nice da ilerdendi: O hep önceleri de öyleydi. 3) Nice aklıma geler: Hatırladığına göre. *Nice kojuk gitti kavga bitti (Ata s.): Nasıl ceket gitti öyle de kavga bitti.*
nicel: Bk. nice.
nicese: 1) Her nasılsa. 2) Her kimse.
niet: Bk. neet.
nih: Küfür. Nih avradı: Şeytanın karısı. Nih avradını: Kör şeytanın avradını...
nijesa: Bk. nicese.
nişan: Bk. nışan.
nişasta: Nişasta.
nişt: İnekleri kovalarken çıkarılan ses.
nişte: Bk. nişt.
nizam: Nizam.
nizamiye: Muvazzaf ordu. Nizamiye geçmee: Muvazzaf orduda hizmete girmek.
nodul: Mil; migfer ucu.
nogay: Nogay halkı.
nogayka: Kamçı.
nogayka: Nogay kadını.
nohut: Nohut.
nokta: Nokta.
noktalamaa: Noktalamak.
nomer: Numara. Biledin nomeri: Biletin numarası.
nominal: İtibarî kıymeti. Nominal paası: İtibarî değeri. Nominallan satmaa: İtibarî değerine göre satmak.
norma: Norm (resmi standard). Norma yapmaa: Normu tamamlamak.
normacı: Bk. norma.
normalaycı: Bk. normacı.
normalı: Normlu. Normalı işlenir gün: Normlu iş günü.
norveg: Norveç, Norveçli.
norvejçe: Norveç dilinde.
norvejka: Norveçli kadın.
nosilka: Sedye. Sanitar nosilkası: Sıhhiye sedyesi.
nota: 1) Nota, öğrencinin sınavda

SanalBaba

aldığı not. 2) Müzik notası.
notarius: Noter.
novoya: İhtiyaç; keder; zaruret.
noyabri: Kasım ayı.
nufut: Nohut.
numer: Numara.
nuna: Vaftiz babası.
nur: 1) Nur, ışık. Göz nuru. Göz nurunu dökmee: Göz nuru dökmek. 2) Tatlı koyun peyniri.
nuur: Bk. nur.
nuşannamaa: Nışanlamak, işaretlemek, damgalamak, dünürlük için söz kesmek.
nüfüz: Nüfuz. Nüfüz kazanmaa [kazanmak].
nüfüzlü: Nüfuzlu.
nyanka: Çocuk yetiştiricisi, dadı. *Çok nyanka, çok bela (Ata s.): Çok dadı çok bela.*
nyanka: Süt annesi.

– O –

o: O
obada: Tekerlek destek çubukları.
obaltmaa: Açma. Obaltmaa gözlerini: Gözlerini faltaşı gibi açmak.
oban (cılk oban): Bataklık. Cılk göl.
oban: Yağmur suyunun biriktiği yer, gölet. Gölcük.
obur: Bk. hobur.
ocak: 1) Ocak. 2) Baca. 3) Soy, aile, sülâle, baba ocağı.
ocakçı: Baca temizleyicisi.
ocaklık: 1) Mutfak sobası; ocaklık taşı: Sobanın ağzını kapatan taş. 2) Baca.
oda: Oda.
oda: Onda.
odalı: Odalı.
odun: Odun.
oduncu: Oduncu.
odunculuk: Odunculuk.
odunnuk: 1) Odun yığını, odun deposu. 2) Odundan yapılmış depo veya ahır.
oflamaa: Oflamak.
oglan: Oğlan, erkek çocuk.
ok: 1) Ok. 2) Araba oku. 3) Işın.
oka: Okka (Eski bir ağırlık ölçeği, 1.225 gr.)
okadar: O kadar, ne kadar.
okadar ki: O kadar ki; fakat; mamafih.
okadaradan: O kadardan.
okol: Sığır ağılı, sığır ahırı. Koyun ağılı.
okolcu: Sığır bakıcısı. Avda yabanî hayvan kovalayıcısı.
oku: 1) Okumak. 2) Ayin, ölüyü anmak için dua töreni. 3) Eğitim görme.
okuma: 1) Okumak. 2) Ayin etmek. 3) Dua okumak. 4) Eğitim

SanalBaba

görmek.

Okumaa: 1) Okunmak. 2) Dırdır etmek, kendi kendine konuşmak, mırıldanmak. 3) Çocuğun doğuşunun 40. gününde lohusaya dua etmek.

okumak: Okuma. Okumak kiadı: Okuma kitabı.

okunmuş: 1) Okunmuş. 2) Dua okunmuş. 3) Okunmuş ateş.

okutmaa: 1) Okutmak. 2) Hastalıklara karşı dua okutmak. Okutmaa kendini: Dua okutup günahlarından arınmak.

olacak: Olacak, mümkün. Olacak iş diil: Mümkün değil.

olak: Oğlak, keçi yavrusu.

oldurmaa: Oldurmak. Harmanı doldurmaa: Harmanı oldurmak.

olduu: 1) Geçen olaylar. 2) Geçmişteki hadise. Oldukları anlatmaa: Olanları anlatmak.

olgun: Olgun.

olgunnuk: 1) Olgunluk. 2) Bolluk, bereket, memnuniyet.

olmaa: 1) Olmak. Olmadı vakıdım: Vaktim olmadı. 2) Haline girmek, dönüşmek. Örenmiş olmaa: Bilim adamı olmak. Olgunlaşmak. Booday oler: Buğday oluyor.

oluk: Bk. holuk.

olur: Olur. Oluruna bırakmaa: Oluruna bırakmak.

olurolmaz: 1) Olur olmaz. 2) Şüpheli. Bu taa olurolmaz: Bu henüz belli değil.

omuz: Omuz. Urmaa omuza: Omuza alıp kaldırmak.

omuzlu: Geniş omuzlu.

on: On. On kere: On kere.

ona: Ona.

onar: Onar.

ondan: Ondan.

onmaa: Yardım istemek.

onmadık: Talihsiz. Onmadık adam: Talihsiz adam. [Kuzeydoğu Anadolu'da "seni ommiyesin" şeklinde ve "talihin gülmesin" anlamına gelen bir beddua vardır].

onnar: Onlar.

onnara: Onlara.

onnarda: Onlarda.

onnardan: Onlardan.

onnarı: Onları.

onnarın: Onların.

onnu: Bk. onnuk.

onnuk: 1) Onluk. 2) Madeni para: Onluk para, on para, on santim. 3) On rublelik kâğıt para.

ont:) Sakin, sessiz, ıssız, kenar yer. Bu küü ont durer: Bu köy çok ıssız bir yerdedir. 2) Yalnız, kenara itilmiş.

onuştan: Onun için.

onu: Onu.

ool: 1) Oğul. Oolu, oolusu: Oğlu. Oolunun kızı: Kız torunu. Oolunun oolu: Erkek torunu. 2) Arı oğulu. Ool vermee: Oğul vermek.

SanalBaba

ooluk: Oğulluk, üvey oğul. Ooluk olmaa: Birine evlatlık (oğul) olmak. Oolluk etmee: Evlatlık almak, evlat edinmek.
ora: Orası. Oraları: Oraları. Oram, oran, orası < Ora.
orada: Orada.
oradan: Oradan.
orak: 1) Orak. 2) Orak biçme zamanı [orak ayı?]. Orak: Temmuz.
orayı: Orayı.
orda: Orada.
ordan: Oradan.
orta: 1) Orta. Orta annık: Sürülmüş tarlanın ortasındaki evlek, çizgi.
ortak: 1) Ortak. Ortak olmaa: Ortak olmak. 2) Beraberce, birlikte.
ortakı: Ortadaki.
ortaklık: Ortaklık.
ortalık: 1) Orta kısımda bulunan, ortadaki. Aulın ortalık erinde: Aulın ortasında [Aul Kazakçada "köy" ve burada "ağıl, avlu" veya "çevirme" manasındadır]. 2) Ortam, çevre.
ortanca: Ortanca. Ortanca parmak: Orta parmak. Ortanca oolu: Ortanca oğlu.
oruç: Oruç. Oruç tutmaa: Oruç tutmak.
osa: Oysa, yoksa. Yavuklun var mı osa yok: Sevgilin var mı yoksa yok mu?
osaat: O saat [derhal].
osabiti: Ayrıca.
ostruf: Hapishane, zindan.
osurgança: Bahçe çiçeği.
ot: Ot. Ot biçmee: Ot biçmek.
otlatmaa: Otlatmak
otlaycak: Sığırların bastığı yere atılan ot [?].
otlaycı: Ot yiyen hayvan.
otliçnik: Bir sahada birinci olan kişi.
otluk: Otluk, ot yığını.
oturuşmaa: 1) Bir arada oturmak. 2) Yer tutmak, mesken tutmak, çökmek, yerleşmek.
oturmaa: 1) Oturmak. 2) Yaşamak. Küün kenarında oturmaa: Köyün kenarında oturmak. Oturtmaa: Oturtmak.
oturuş: 1) Oturuş. 2) Toplantı, celse.
oturulmaa: Oturulmak.
otuz: Otuz.
otuzuncu: Otuzuncu.
oya: 1) Uzun süren, yavaş. 2) Geç.
oyalanmaa: Oyalanmak.
oydurmaa: 1) Oydurmak. 2) Oyuk açtırmak, kazıtmak.
oygu: 1) Oyma. 2) Kesme, biçme (kadın entarisi için)
oynak: Oyanak. Oynak yolda: Düz olmayan (engebeli) yolda. Oynak yeri: Eklem yeri.
oynamaa: 1) Oynamak. 2) Halay çekmek. 3) Sallanmak, boş gezmek, aylak dolaşmak.

SanalBaba

oynaş: Oynaş.
oynaşmaa: 1) Oynaşmak, eğlenmek. 2) Sallanıp oyalanmak, boş vakit geçirmek.
oynatma: 1) Bk. oyuncu. 2) Kıvrak, oynak (kızlar için).
oynatmaa: 1) Oynatmak. 2) Dans ettirmek. 3) Sallandırmak, aylak dolaştırmak.
oyun: 1) Oyun. 2) Halay çekme, dans.
oyuncak: Oyuncak. Uşak oyuncaa: Çocuk oyuncağı.
oyuncu: Oyuncu, dans eden.

– Ö –

öbür: Öbür
öbürgüne: Öbürgüne
ödeşmee: 1) Ödeşmek, hesaplaşmak.
ödek: 1) Maaş, ücret, ödenek. 2) Hesaplaşma.
ödeli: Ödenmiş. Satınalmalar ödeli: Satın alınanlar ödenmiştir.
ödemee: Ödemek.
ödemeksiz: Ödemesiz.
ödenmee: Ödenmek.
ödenmiş: Bk. ödeli.
ödetmee: 1) Ödetmek. 2) Zararı ödetmek.
ödülcü: At yarışlarına ödül kazanmak için katılan at, yarış atı.
ödülmee: At yarışlarına yarışçı olarak katılmak.
ödünç: Ödünç. Ödünç vermee: Ödünç vermek.
ökçe: Ökçe.
öküz: Öküz.
öküzçü: Öküz çobanı.
ölçmee: Ölçmek. *On kere ölç, bir kerede da kes (Ata s.): İyi düşün ve az konuş.*
ölçü: Ölçü. İmee ölçüylen: Ölçü ile yemek yemek.
öldürmee: Öldürmek.
öldürücü: Katil.
öldürüm: Cürüm.
öle: Öyle, böyle. Öleliklen: Öylelikle.
ölmee: Ölmek. Ölmee bir kimseyin aardına: Bir kimsenin ardından ölmek, solup sararmak. Öfkeden ölmee: Öfkeden ölmek.
ölü: Ölü. *Düünnen ölü yolda kalmeer (Ata s.): Düğün ile ölü yolda kalmaz. Ölü demir: Dökme demir, font demir.*
ölü: Ölü. Ölü ekmee: Ölü ekmeği. Ölünün hatırasına yenilen ekmek [yemek?]. *Ölü eşek nalı aramaa (Deyim): Ölmüş eşeğin nalını aramak.*
ölüm: Ölüm.
ölümnük: Ölüler için yapılmış elbise [kefen?]
ölümsüz: Ölümsüz.

SanalBaba

ömür: Ömür. Ben yarime gül demem, gülün ömürü aaz olur (bir türküden).
ön: Ön. Ön vermee: Teşvik etmek, izin vermek.
önce: Bk. yonca.
önderci: Bk. önderici.
önderici: Yönetici.
önderlemee: Yönetmek.
önderlik: Yönetim.
öpmee: Öpmek.
öptürmee: Öptürmek.
öpüş: Öpüş.
öpüşmee: Öpüşmek.
öpüştürmee: Öpüştürmek.
ördek: Ördek. Ördek mancası: Ördek yahnısı.
örme: Örme. Örme aul: Aynı manada [Aul, Kazakçada "Köy", Oğuz lehçesinde ise "ağıl, avlu" veya "çevirme duvarı" demektir].
örmee: Örmek. Pelik örmee: Saç örmek.
örmek: Örme. Çiten örmesi: Sepet örmesi [Kuzeydoğu Anadolu'da "Çeten" büyük sepet anlamındadır].
örnek: Örnek.
örs: Örs. *Bulunmaa örs hem çekiç arasında (Ata s.): Örs ile çekiç arasında bulunmak.*
örtlenmee: Tarlada buğdayı yakmak.
örtmee: Örtmek, ev örtmek.
örtmek: Bozkır yangını.
örttürmee: Örttürmek.
örtü: Çatı. Örtü penceresi: Çatı penceresi.
örtülü: Örtülü.
örtünmee: Örtünmek.
örülmee: Yürüme.
örümcek: Örümcek.
örümee: Yürümek.
örüyüş: Yürüyüş.
öt: Öd. Öt eşil: Öd gibi yeşil, öd yeşili.
ötee: 1) Öteye. taa ötee: Tâ öteye. 2) Evvelki, öteki. Ötee avşam: Öteki akşam. Ötee buyanı gezmee: Öteye beriye gezmek, gidip gelmek.
öteenı: Diğeri, öteki. Öteenna: Öteki tarafta, uzak taraftaki. Öteenda: Öte yanda. Öteendan: Öte yandan, oradan.
öteenki: Öte yanki, öteki.
öteensı: Bk. öteyansı.
öteyansı: Bitişik, komşu oda.
öteyıl: Daha önceki yıl. Öteyılın: Daha önceki yılda [Ötöögün'deki açıklamaya bak].
ötmee: 1) Ötmek. 2) Çınlamak, ses çıkarmak.
ötmek: Ötme.
ötöögün: Öteki gün. Ötöögünner: Öteki günler [Kuzeydoğu Anadolu'da "Ötegün" değil evvelki gün manasında kullanılır].
öttürmee: Öttürmek, çınlatmak.
ötüşmee: Ötüşmek.

SanalBaba

öz: 1) Öz, kendi. Karandaş özü: Kurşun kalemin içi (Grafiti). 2) Asıl. 3) Kemik iliği. 4) Su: Çıbanın iltihaplı özü.

özek: At arabasının ön ve arkasını birleştiren kiriş [Kuzeydoğu Anadolu'da kımı gibi ince uzun yabanî sebzelerin gövdesine özek denir).

özengi: Özengi.

özenmee: Özenmek.

özlemee: Özlemek.

özlü: 1) Lezzetli, yağlı. Özlü kemik: İlikli kemik.Özlü toprak: Kuvvetli toprak; çanak çömlek yapımı için toprak. 3) Zengin muhtevalı.

öznek: Açgözlülükle, susamışçasına, hırsla. Öznek içmee: Susamış gibi içmek.

– P –

paa: Paha, fiyat. Her ne paasına [pahasına] olursa olsun. Paa kurmaa (koymaa): Fiyat koymak. Paadüümee: Pazarlık etmek.

paalı: Paalı. Paalı donak: Pahalı süs eşyası. Paalı ödemee: Pahalı ödemek. *Arkadaş paradan taa paalı (Ata s.): Arkadaş paradan daha değerlidir.*

paalılaşmaa: Bk. paalılanmaa.

paalılanmaa: Pahalılanmak.

paalılık: Pahalılık. Yaşamak paalılı: Hayat pahalılığı.

paasız: 1) Yok fiyatına, bedava. 2) Değerine paha biçilmez (mecazi anlam.). Paasız baaşiş: Çok yüksek değerde bahşiş.

paasızlandırmaa: Fiyat düşürtmek.

paasızlanmaa: Fiyatı düşmek.

paasızlatmaa: Bk. paasızlandırmaa.

paasızlık: Fiyat düşüklüğü.

pabuç: Bk. papuç.

paça: 1) Paça (Yemek olarak). Domuz yaanısından paça: Domuz etinden paça. 2) Pantolon paçası.

paçalı: 1) Paçalı (Geniş paçalı pantolon gibi). 2) Paçalı (Paçalı kuşlar gibi).

paçavra: Paçavra.

padişaa: Padişah.

padişaaka: Sultan Hanım (padişahın karısı).

pafos: Patos.

pahta: Madeni toka.

pak: 1) Pak, temiz. 2) Açık, net. Pak seslen: Açık ses, net ses. 3) Namuslu, dürüst: Pak adam: Namuslu adam. Pak ürekli: Temiz kalpli.

paklamaa: 1) Temizlemek, paklamak. 2) Aldatmak, kandırmak.

SanalBaba

O beni pakladı: O beni aldattı.

paklatmaa: 1) Paklatmak, temizletmek. 2) Aldatılmak zorunda kalmak.

paklık: 1) Temizlik. *Paklık saalın yardımcısı (Ata s.): Temizlik sağlığın temelidir.* 2) Masumiyet, suçsuzluk.

pala parta: Pılıpırtı. Al pala partaların da git: Al pılıpırtını da git.

pala: Pala. Pala aazlı: Küfürbaz, ağzı bozuk, salak.

palaçor: İntizamsız; kirli, pis.

palata: 1) Saray. Kiat palatası: Kitap sarayı. 2) Salon; hasta koğuşu.

palavra: Palavra. Palavra annatmaa: Uydurma hikâyeler anlatmak.

palavracı: Palavracı.

pali: Köpek yavrusu

palma: Hurma; palmiye ağacı. Kokos palması: Hindistan cevizi ağacı.

palmaç: Zıraat aletleri olmayan rençber.

paltö: Bk. palto.

palton: Palto.

pam pam pamucan: Papatya.

pametnik: Abide. Düşennere pametnik: Savaşta ölenlere anıt.

pamuk: Pamuk.

panayır: Panayır. panayır paası: Panayır fiyatı. *Panayır hesapları ekleşmeer evdeki hesaplara (Ata s.): Evdeki hesap çarşıya uymaz.*

pança: 1) Pençe. Pançaylan urmaa: Pençe ile vurmak. 2) Pençe ile yakalamak.

pançalı: Pençeli.

paneer: Panayır.

panika: Telaş; panik.

pansionat: Yurt veya pansiyon idaresi.

pantera: Panter.

pantürkizm: Pantürkizm.

papadiye: Papatya. Papadiye suyu: Papatya çayı.

papagal: Papağan.

papiros: Sıgara. Papiros paçkası: Sıgara paketi.

papirus: Sıgara; sıgara kağıdı.

papka: Dosya, cüzdan. Kiad (dooruluk) papkası: Doğruluk belgesi; belgeler dosyası.

papuç: 1) Pabuç. 2) Terlik.

papuççu: Pabuç imalatçısı.

papur: Bk. Papura.

papura: Hasır v.b. dokunmasında kullanılan bir bitkinin adı. Papuradan koşolka: Papurdan örülmüş sepet.

para: Para. Para. Kiat para: Kâğıt para. Para etmee: Para etmek. Beş para etmee: Beş para etmez.

parad: Geçit töreni.

parafot: Gemi.

paralamaa: Parçalamak. Kendini parlamaa [paralamak].

SanalBaba

paralanmaa: Paralanmak, parçalanmak. Üzülmek, azap çekmek (mec.).
paralı: Paralı.
paralitik: Felçli.
paraliye: Şapka. Saman paraliyesi: Çoban şapkası.
paralizat: Felçli.
paramparça: Paramparça.
paraparça: Paramparça. Paraparça etmee (yapmaa): Paramparça etmek (yapmak). Paraparça olmaa: Paramparça olmak.
parasız: 1) Parasız. 2) Bedava.
parasızlık: 1) Parasızlık. 2) Yoksulluk.
paravik: Lokomotif.
parça: 1) Parça. Parça olmaa: Parça parça (paramparça) olmak. 2) Pırtı veya bez parçası. Parça sofrayı silmee: Sofra bezi.
parçalamaa: 1) Parçalamak. 2) Küçük parçalara bölmek, dağıtmak.
parçalanmaa: Parçalanmak.
parçalatmaa: Parçalatmak.
parçalı: Parçalı. Parçalı şeker: Parça şeker.
parçasız: Parçasız, bütün.
pardı: Sırık. Pardı aul: Çitle çevrilmiş aul [ağıl, kapı önü].
pares: Bk. bariz.
parik: Peruk. Parik taşımaa: Peruk taşımak.
parinti: Papaz.
parket: Parke döşemesi.
parlament: Parlamento, meclis.
parmak: 1) Parmak. Baş, orta, küçük, göstererek [işaret], üzük [yüzük] parmak: Elin parmakları. 2) Tekerlek parmakları. 3) Dişler (teknik deyim). 4) Parmak sallamaa: Parmak sallamak, ihtar etmek. 5) Parmak hesabı yapmaa: Parmak hesabı yapmak.
parmaklamaa: 1)Parmaklamak, parmakla dokunmak. 2) Duvarı balçıkla sıvamak.
parmaklan göstermee: 1) Birini ele vermek, teslim etmek.
parmaklı: Parmaklı. Parmaklı aul: Tahta (ağaç) parmaklı çevirme [Aul, Kazakçada "köy" olmakla beraber bizdeki "ağıl" kelimesinin menşeidir].
parmaklık: Parmaklık.
parnik: Sera; sera bitkileri. Parnik rasatları: Sera ekimi.
parovoz: Bk. paravik.
partaktiv: Partinin aktif hesapları.
partal: Yer silmek için bez [terekemelerde ve Azerbaycan Türklerinde "partal" elbise demektir].
partallı: Yırtık, pırtık elbiseli; üstü başı paramparça adam.
partbyuro: Partinin merkez idaresi.
parter: Tiyatroda zemin kat.
partiya: Parti.
partkabinet: Parti kabinesi, hükû-

SanalBaba

met.

partkom: Parti komitesi.

partorg: Parti organizasyonu.

pasajir: yolcu. Pasajir odası: Yolcu bekleme salonu.

paska: Yiyecek için kullanılan bir kelimedir (Poğaça, keyk, paskalya çöreği).

paskelle: Dini bir kelimedir. Paskelle orucu: Paskalya orucu.

pasterizat: Pastörize edilmiş süt.

pastırma: Pastırma.

paşalık: Paşalık (Türk paşasının yönettivi vilâyet).

paşport: Pasaport.

paştet: Pastil.

pat: Sedir, karyola.

patencel: Maydanos.

patefon: Gramafon.

patima: Felâket, bela; hastalık.

patır patır: Ayak sesleri (patırtı).

patkan: Fare. Patkan delii: Fare yuvası.

patlacan: Domates. Patlacan mancası: Domates salçası. Mor patlacan: Patlıcan.

patlamaa: 1) Patlamak. 2) Sabrı tükenmek. 3) Tıka basa yemek.

patlamak: 1) Patlama (Silah patlaması). 2) Oburluk etmek, çok yeme.

patlangaç: Bak. Patlamak.

patlatmaa: 1) Ateş etmek, silah patlatmak. 2) Havaya uçurmak. 3) Yarmak, parçalamak.

patlayış: Bk. patlamak.

patlıcak: Bk. patlacan.

patracil: Kimyon.

patret: Portre, fotoğraf. Patret ramkası: Fotoğraf çerçevesi. Partrede çıkarmaa: Fotoğraf çekmek. Patrede çıkmaa: Fotoğraf çıkmak.

patriot: Vatanperver.

patron: 1) Mermi kütüğü, fişeklik. 2) Mal sahibi.

patrul: Devriye. Patrul saldat. Devriye askeri.

patsient: Hasta.

patsifist: Bk. pasifizm.

patsifizm: Pasifizm.

patu: Kaz. Patu gözlü: Ördek gözlü (eğri bakışlı), yeşil gözlü.

paun: 1) Tavus kuşu. Paun tüüsü: Tavus kuşu tüyü. 2) Bir bitki adı. Paun çıkımı: Paun bozkırları.

paun: Bir bitki adı. Paun çıkımı: Paun bozkırları.

pauza: Bk. patır patır.

pay: 1) Pay. 2) Kısım, bölüm, hisse. Pay etmee: Pay etmek. 3) Nasip, kader. Bizim payımıza düştü bu kahır: Bu kahır da bizim kaderimizden.

payacina: Örümcek ağı. Payacina silmee: Örümcek ağlarını silip süpürmek.

payak: 1) Örümcek.2) Örümcek ağı.

payaklık: Örümceklik.

SanalBaba

payanta: Destek, dayak (dayanak).
paycıklar: Ekler, edatlar (Gramer deyimi).
paydaş: Bk. payvantlı.
paylamaa: Bk. paylaştırmaa.
paylaşmaa: Paylaşmak.
paylaşmak: Paylaşma.
paylaştırmaa: Paylaştırmak.
paylaştırmak: Paylaştırma.
paysınmaa: Herhangi bir işe koyulmak, başlamak. Paysınmaa okumaa: Okumağa başlamak.
payşçik: Bk. paydaş.
payvant: 1) Köstek, bukağı. 2) Hayvanları bağlamak için ip. Payvant etmee: Bk. Payvantlamaa.
payvantlamaa: Büyük baş hayvanları kazığa bağlamak.
payvantlı: Bağlı, kazığa bağlı.
pazar: 1) Pazar.2) Gün olarak pazar. Süüt pazarı (dîni g.): Söğüt pazarı günü yortusu. Pazar ertesi: Pazartesi.
pazarlık: 1) Pazar günü için. Pazarlık rubası: Pazar günü elbisesi. 2) Değerlendirme, pazarlık etme. Pazarlık yapmaa, paz. etmee: Pazarlık etmek.
pazeertesi: Pazartesi.
pazı: 1) Yufka [ekmek olarak]. Pazı yapmaa: Yufka açmak.2) Kuşların parmak arasındaki perde. Pazı gibi yayılmaa: Perde gibi açılmak.
pazlama: Bazlama. Piinirli pazlama: Peynirli bazlama.
peçat: Mühür. Peçat koymaa: Mühür basmak [Kuzeydoğu Anadolu'da da mühüre "peçat" denirdi].
peçatlamaa: 1) Mühürlemek. 2) Basmak, yayınlamak.
peçatlı: 1) Mühürlü. 2) Matbu. 3) Yayınlanmış.
peçeni: Bk. piçeni.
pedant: Ukalâ, bilgiçlik taslayan.
pedestal: Anıt kaidesi.
pedinstitut: Pedagoji enstitüsü.
peduçilişçe: Pedagoji okulu.
peeda: Peyda. Peeda olmaa: Peyda olmak, ortaya çıkmak.
peedalanmaa: Peydahlanmak.
peet: Beyit (şiirin mısraı).
peit: Bk.peet.
pek: Pek, çok. Pek işlee: Çok iyi.
pekçe: Pekçe, oldukça. Taa pekçe: Daha sağlamca.
pekişmee: Pekişmek (sağlamlaşmak).
pekiştirmee: Pekiştirmek.
pekitmee: Berkitmek (sağlamlaştırmak, muhkemleştirmek).
peklik: 1) Ham toprak (sert t.). 2) Kale, müstahkem mevki.
peklitmee: Bk. pekitmee.
pelik: Bir saç örgüsü türü (kadınlarda). Pelik örmee: Saç örmek.
pelin: Pelin. Pelik kokusu: Pelin kokusu.
pelit: Pelit (palamut).
pelivan: Pehlivan, bahadır. Pelivan

SanalBaba

kuvedi: Pehlivan kuvveti.
peltek: Peltek, kekeme.
pelteklemee: Pelteklemek.
pembe: Pembe.
penal: Pembe.
pençere: Pencere. Pencere kapaa: Pancur.
pençereci: Pencere camı takan adam, pencere camcısı.
pendula: Saat rakkası, pandül.
penitsa: Kalem ucu.
pensioner: Emekli.
pensiya: Emekli maaşı. O pensiya yaşta: O emeklilik yaşında.
perçan: Perçem (kâkül).
perde: 1) Perde. Tantela perde: Tül (dantelli) perde. 2) Paravana. 3) Su bendi, set.
perevyazka: Yaraya sargı sarmak.
pergel: 1) Pergel. 2) Daire. Bizim horu büük pergel: Bizim horon (halay) büyük bir daire oluşturur.
pergellenmee: Pergellenmek; pergelle ölçmek, çizmek.
pergelli: Pergelle çizilmiş, daire şeklinde.
personal: Personel.
perşembe: Gün olarak perşembe.
pervaz: Pervaz. Pervaz çekmee: Pervaz yapmak.
pesmet: 1) Peksimet. 2) Parça, kırpıntı. 3) Dikdörtgen şeklinde resim. 4) Poğaça.
peş: Etek.
peşin: Peşin.
peşka: Satrançta piyon.
peşkir: Havlu.
peştera: Mağara, in.
petlövka: Maydanos.
pey: Pey.Pey vermee: Pey vermek.
peyda: Bk. peeda.
peydalanmaa: Bk. peedalanmaa.
peynir: Bk. piinir.
pezevenk: Pezevenk, alçak, namussuz.
pıı: Bir nida (hayret ifade eder).
pılan: 1) Çit. 2) Taştan duvar. *Üüsüzün da kuytucuu pılannar boyunda (Ata s.): Fakirin yani evsizin ocağı (yuvası) bahçe duvarı boyundadır.*
pılan: 3) Parmaklık [Kuzeydoğu Anadolu'da arazi bölerken kullanılan ve hudutları göstermeye yarayan bir "Pılan vurma" deyimi vardır].
pınar: Pınar. Serenni pınar: Çıkrıklı pınar. Pınar kolacı: Kuyu çatısı.
pındık: Yer fıstığı [fındık?].
pındıklık: Yer fıstığı tarlası.
pıri: Kıri, eşek yavrusu [Kıri= Kurik; = kuri kuri].
pırıldak: 1) Fırıldak. 2) Yerinde durmayan, fırıldak gibi dönüp dolaşan adam.
pırliga: 1) Yangın. 2) Yanan ateş yığını. Pırliga yakmaa: Ateş yakmak. [Kuzeydoğu Anadolu'da yakacak kuru çalıçırpıya "Pır" denir]

SanalBaba

pıtı: Koyun, tavşan dışkısı.
pıtılamaa: Çok korkmak, afallamak.
pıtipıti: Bk. pıtpıt.
pıtırak: Dul kadın otu; kel otu.
pıtıraklı: Dikenli. Pıtıraklı tel: Dikenli tel.
pıtırdamaa: 1) Patırdamak. 2) Çene çalmak, gevezelik etmek. Pıtırdama: Gevezelik etme.
pıtırpıtır: Hafif ayak patırtıları.
pıtırtı: Patırtı.
pıtpıdak: Pıtpıt.
pıtpıt: Keklik sesinin taklidi.
pıyka: Ferik, piliç.
pıypıy: Piliçleri çağırmak için kullanılır.
piçeni: Bisküvi
pide: Pide. Piinirli pide: Peynirli pide.
piinir: Peynir. Piinir aftası: Peynir haftası (dînî olarak et perhizi haftası).
piinirci: Peynirci, peynir imalatçısı.
piiris: Pehriz. Piiris tutmaa: Pehriz tutmak.
piit: Bk. peet.
pilaf: Pilav.
pili: Piliçleri çağırmak için kullanılan bir söz.
piliç: 1) Piliç. 2) Piliç: Tembellik etmek (Mecazi mânâda)
piliçlik: Piliçlerin yetiştirildiği yer, kümes.
pilorama: Bıçkı.
piloramacı: Bıçkıcı.
pilotka: Kadın pilot.
pindirmee: Bindirmek. Atlı pindirmee: Atlıyı ata bindirme.
pinek: 1) Basaamak. 2) Eşik.
pineza: Düğme.
pinişmee: Binişmek.
pinilmee: Binilmek.
pinmee: 1) Binmek. Pinmee bir aaç köküne: Bir ağaç köküne binmek. 2) Oturmak, çıkmak.
pioner: İzci, öncü. Pionar galustii: İzci kravatı.
piperç: Bulgar düğün oyunu.
pipi: Hindi. Pipi dolması: Hindi dolması. Pipi burnusu: Hindi burnu(bir bitki).
pipicik: Hindi yavrusu, hindicik.
pipiruda: 1) Kelebek. 2) Mayıs ayı.
pire: 1) Pire. 2) Sinirli, hiddetli. *Pireden deve yapmaa (Deyim): Pireyi deve yapmak.*
pireli: Pireli.
pirinç: 1) Pirinç (Hububat). 2) Pirinç (maden).
pirizlenmee: 1) Sıçramak, dört nala gitmek. 2) Koşudan önce atı çalıştırmak.
pirojna: Pasta.
pirujki: Peynirli börek.
pis: Pis, kötü, berbat.
pisi: Kedi. Pisi balı: Kalkan balığı. Pisi mancası: Kesilmiş hayvanın akciğer, böbrek vs.si. [Kuzeydoğu Anadolu'da kediye "Pisik" denir].

SanalBaba

pisipisi: Kedileri çağırmak için kullanılır.
pispis: Bk. pisipisi.
pistof: Tabanca.
pişik: 1) Kedi (Erkek cinsi). 2) Aşık oyunu ile ilgili bir söz.
pişim: Bk. pişirim.
pişirim: Tatlı, reçel.
pişirmee: Pişirmek.
pişirmek: Pişirme.
pişirtmee: Pişirtmek.
pişkin: 1) Pişkin, pişmiş. 2) Olgun. 3) Tecrübeli (mecazi manada).
pişman: Pişman.
pişmanlık: Pişmanlık.
pişmee: 1) Pişmek. 2) Kendinden geçmek (mecazi anlamda).
pişmiş: Pişmiş. Pişmiş oloy: Pişmiş zeytin yağı.
pita: Pide. Arpa pitası: Arpa pidesi.
pitiç: Piç.
pitiçka: Simit.
pitlöfka: İnce öğütülmüş un. Pitlöfka unu.
pivo: Bira.
piyada: Feza (feza denen boşluk).
plaka (Plastinka): Müzik plağı.
plakat: Levha. Plakat penitsası. Levha tüyleri.
planetariy: Seyyareler, planetler.
planka: Küçük tahta; çıta; lâta.
planovik: Plancı.
plantator: Çiftlikçi.
plantatsiya: Çiftlik.
plasa: Ağ. Plasa [ağ] örmek.
pleşkat: Dazlak.
pleçinta: Bk. plaçinta.
plen: Esaret. Plene düşmee: Esir düşmek. Plene kalmaa: Esir kalmak.
plennik: Esir.
plenum: Genel kurul, toplantı.
plevnik: Samanlık.
plik: Zarf.
plita: Ocak. Gaz plitası: Gaz ocağı.
plomba: Dolgu.
ploşçatka: Saha. Sport ploşçadkası: Spor sahası.
ploşnik: Bk. ploşnitsa.
ploşnitsa: Tahta kurusu.
pluguşor: Yeni yılı kutlama merasimi şarkıları.
plyus: Matematikte "artı".
pobrejen: Göklere çıkmış yortusu (dinî).
podpiska: 1) Abone yazılma. 2) Yazılı mükellefiyet; garanti, teminat.
podpolkovnik: Yarbay.
podstantsiya: İkinci istasyon, ikinci merkez, yedek istasyon.
podval: Mahzen, bodrum.
poema: Destan.
poet: Şair.
poezdi: Tren.
poeziye: 1) Edebiyat.2) Şiir.
pograniçnik: Sınır bekçisi veya sınır askeri.
pohod: Yürüyüş. Sefer. Pohod çantası: Sefer çantası.
polşubka: Yarım gocuk.
pol: Döşeme.

SanalBaba

polek: Polonyalı; Leh.
polekçe: Lehçe, Leh dili.
polemika: Münazara, sözlü tartışma.
politbyuro: Siyasi büro.
politehnizatsiya: Politeknikleştirme
politsay: Polis.
politsiye: Polis merkezi.
polk: Alay.
polka: Bir dansın adı.
polkovnik: Albay.
pollamaa: Zemin döşemek.
pollu: Döşemeli. Pollu ev: Döşemeli ev.
polyus: Coğrafi kutup.
pomada: Merhem.
pomana: Ölüler için verilen yemek (hayrat). Pomana vermee (yapmaa): Ölü anma yemeği (hayrat) vermek.
pomanalık: Sadaka [hayrat] için hazırlanmış şeyler.
pomelnik: Ölenleri hatırlatma (kiliselerdeki listelere göre).
pomet: Sobanın küllerini temizlemede kullanılan süpürge.
pomidor: Patlıcan.
pop: Dikme, dayama direği; desteklik.
popadiye: Papaz eşi.
popaz: Papaz. Popaz sopası (prasası): Pırasa.
popazlık: Papazlık görevi.
pörçek: Bk. Pürçek.
porezen: Şaka, fıkra.
porezenci: Şakacı.
porezenci: Fıkracı.
poroşok: Kir, toz. Diş poroşoo: Diş kiri.
poroşok: Toz; kir.
porta: Kapı.
portar: Kapıcı.
portofel: Para cüzdanı.
portokal: Portakal.
portokallı: Portakal rengi.
portret: Bk. patret.
portretçi: Bk. patretçi.
portsiya: Porsiyon.
portu: Milli kıyafet.
portveyn: Seyyar, taşınabilen.
posol: Elçi, büyük elçi.
post: Deri yastık, içi saman dolu yastık.
post: Mevki. Bir büük post: Büyük bir mevki.
postanovlenie: Karar; talimat.
postoronka: Koşum kayışı.
poşeta: Poşet; kadın çantası; para cüzdanı.
poşta: Posta.
poştalion: Postacı.
poştanik: İç donu.
poştanki: Bk. poştanik.
poştar: Posta işlerinde çalışan kişi.
potlıcan: Patlıcan.
potmar: Domuz yavrusu.
potre: Telaş. Potre kaldırmaa: Etrafı telaşlandırmak.
povest: Uzun hikâye.
povidlo: Marmelad.
poyra: Şakacı.

SanalBaba

poyraz: 1) Kuzey. Poyraz lüzgeri: Poyraz rüzgârı. 2) Şaşı.
poyrazdakı: Kuzeydeki. Poyrazdaki lüzger: Poyraz rüzgârı.
poyrazlı: Bk. poyrazdakı.
poyu: 1) Sargı, sargı bezi. 2) Yönden çeşitli renkli kordon, şerit, kuşak. 3) Bezden kuşak.
poza: 1) Poz, durum. 2) Fotoğraf.
pozitsiya: Durum, vaziyet.
poznaş: Şakacı.
pozna: Şaka. Pozna yapmaa: Şaka yapmak.
pörçek: Bk. pürçek.
prahoru: Bir halk dansı.
praktikant: Pratisyen, stajyer.
prasa: Pırasa.
prava: Şoförlük ehliyeti.
prava: Hukuk
pravila: Kaide, nizamname.
pravitelstva: Hükûmet.
pravleniye: Yönetim, idare.
predmet: Konu, mevzu.
preme: Ödül.
premiye: Bk. preme.
premyer ministru: Başbakan.
premyera: Birinci.
preparat: Müstahzar.
presa: Basın yayın.
prestuk: İplik bükmek (eğirmek) için kullanılan alet.
prevka: At sürüsü.
prezident: Başkan.
prezidium: Başkanlık heyeti.
pribor: Alet, edevat.
pridenka: Bakıcı kadın.
privilegiya: İmtiyaz.
priyomnik: Radyo alıcı cihazı.
prozen: Şaka, fıkra.
puf: Puf.
pufkurmaa: Pufkurmak.
puflamaa: Puflamak.
pukal: 1) Geniş ağızlı toprak küp. 2) İnatçı, aksi.
pulug: Pulluk. Aaç pulluk: Ağaç pulluk: Ağaç pulluk. Puluun demiri: Pulluk demiri.
pulukçu: Pullukçu.
punar: Bk. pınar.
punga: 1) Meşin cüzdan. 2) Deri kabarcığı. Punga yapmaa: Köpük yapmak. Sabun pungası: Sabun kabarcığı.
pungalanmaa: Kabarcıklaşmak.
punuda: Ziyafete karşılık olarak verilen yemek (ziyafet).
pupka: Sivilce
pupuk: 1)Bir hayvan adı [?].2) Korkuluk, şaka sözü olarak [?].
putluk: Ağırlığı put olarak tartan terazi; gülle [bir put ağırlığında?].
pülüz: 1) Pürüz. 2) Noksanlık, ziyan.
pülüzlü: Pürüzlü.
pürçek: 1) Kök, bitkilerin soğan kısmı. 2) Zülüf, bukle.
pürçeklenmee: Lüle lüle olmak.
pürçekli: 1) Köklü, dinç, kuvvetli. 2) Kıvırcık. Pürçekli saç: Kıvırcık saç.

SanalBaba

püre: Püre.
püskül: 1) Püskül. 2) Püskülcük. 3) Mısır püskülü.
püsküllü: Püsküllü.
püskürmee: Püskürmek.
püskürmek: Püskürme.
püskürüntü: Püskürüntü.
püsür: Pis, murdar. Püsür adam: Pis adam. [«Püsür» Kuzeydoğu Anadolu'da "püsür" olarak geçer].
püsürlük: Pislik.

– R –

raabet: 1) Arzu, istek, şevk. Büük raabetlen işlemee: Büyük istekle çalışmak. Yok raabetim: İsteğim yok. 2) Temayül, tutku. 3) Rağbet. *Raabet tuter paayı (Ata s.): Rağbet değeri korur.* 4) İhtiyaç. Yok ona raabet: Ona ihtiyaç yok. 5) Moda. Raabetten çıkmaa: Demode olmak.
raabetli: 1) Arzulu, istekli. Öle çıkış raabetliydir: Böyle bir çözüm arzu edilir. 2) İtibar gören. Raabetli bilgiç: Muteber bilim adamı.
raabetsiz: 1) İsteksiz. Raabetsiz gitmee: İsteksiz gitmek. Kayıl oldu ama pek raabetsiz: Razı oldu ama pek isteksiz.
raabetsiz: Verimsiz. Raabetsiz maasul: Verimsiz mahsul.
raamet: Rahmet (acıma, affetme). Raamet etmee: Rahmet etmek.
raametli: Rahmetli. Raametliyi anmaa: Rahmetliyi anmak.
raat: Rahat, huzur. Raadım yok ondan: Onun yüzünden rahatım yok. Raadını bozma bir kimseynin: Bir kimsenin rahatını bozmak.
raatlamaa: 1) Rahatlamak: Raatlamaa canını: Canını rahatlatmak. Raatlaa uşaa: Çocuğu rahatlat, sakinleştir. 2) Huzura kavuşturmak, sulh etmek.
raatlanmaa: 1) Dinlenmek. 2) Huzura ermek (ölenler için). Raatlanmaa kara toprak içinde: Kara toprak içinde huzura kavuşmak.
raatlanmaa: 1) Huzura ermek, kaderine boyun eğmek, katlanmak. Raatlanmaa eceline: Kadere boyun eğmek. 2) Sulh olmak.
raatlanmaa: Rahatlamak, sakinlemek. Bora raatlandı: Bora (fırtına) dindi. Deniz raatladı: Deniz sakinledi. Uşak raatladı: Çocuk sakinledi.

SanalBaba

raatlı: 1) Sakin, huzurlu. 2) Uslu.

raatlık: 1) Rahatlık. 2) Dinlenme, istirahat. 3) Saadet, mutluluk. 4) Bk. raat.

raatsız: Kendini hasta hissetme.

raatsız: Rahatsız. Dolaylarda raatsız: Etraf huzursuz. Raatsız gezmee ileri geri: Huzursuz olarak ileri geri gidip gelmek.

raatsızlık: Rahatsızlık.

rahat: Bk. raat.

rakı: Rakı.

rakitsa: 1) Burçak. 2) Fiy (hayvan yemi olarak kullanılan bir bitki).

rala: 1) Pulluğun ön kesici kısmı. 2) Ağaç tırmık. Tarla sürgüsü.

rama: Şasi, çerçeve.

ramatizm: Romatizma.

ramka: Çerçeve.

rana: Yara. Ranaları alıştırmaa: Yaraları iyileştirmek, tedavi etmek.

ranin: Yaralı.

ras: Bk. raz.

rasa: Papaz elbisesi veya önlüğü. *Fayda nice papazın rasasından (Ata s.): Papazın elbisesinden ne fayda gelir.*

rasat: Bir fidanı bir yerden çıkarıp başka bir yere dikmek. Rasat büütmee: Fidan (bitki) büyütmek. Rasat koymaa: Seralarda bitki (fidan) dikmek.

rasgetirmee: Bk. razgetirmee.

raslamaa: Rastlamak. Raslamaa merkezine (göbeene): Tam merkezine (göbeğine) düşmek.

raslamaa: Uymak, isabet ettirmek. İstediine raslamaa: İstediğine (zevkine) uymak, isabet ettirmek.

rastgelmee: Bk. razgelmee.

rastık: Botanikle ilgili bir terim.

rastıklanmaa: Rastıklanmak.

rastıklı: Rastıklı başak.

ratsa: Örtek. Ratsa yımırtası: Ördek yumurtası.

ratsoy: Erkek ördek.

ray: Cennet. Erdeki ray: Yerdeki cennet (dünya cenneti). Rayda gibi yaşama: Cennetteymiş gibi yaşamak. Ray tokatları: Cennet kapıları.

raykom: Mıntıka, semt komitesi.

raz: Şartlandırma ifadesi (eğer). Raz o gitmeer, ben de kalacam. Eğer o gitmez ise ben de kalacağım.

raza: Röntgen

razgele: Herhangi bir. Razgele adama da sor: Herhangi bir adama da sor. Razgele işe kayılım. Hangi iş olursa olsun razıyım.

razgele: Tesadüfen. Razgele karşı gelmee: Tesadüfen karşılaşmak. Razgele o da orda sa: Ya o da ordaysa.

razgele: Tesadüfen. Razgele merke-

SanalBaba

zine keezledim: Tesadüfen merkezine (içine) düştüm.

razgelmee: 1) Rastlamak, karşılaşmak. Razgeldim onun üstüne: Ona rastladım. 2) Tesadüfen görünmek. Razgeldi o da orda: Tesadüfen o da orada bulunuyordu.

razgelmee: 3) Düşmek, kendini birşeyin içinde bulmak.

razgelmee: 4) Razgelmee bir kuyu içine: Birden bir kuyuya düşmüş bulunmak. Razgele acı erine: Ağrılı nasıra basmak.

razgetirmee: Düşmek. Razgetirmee arasına: Arasına düşmek. Razgetirmee yannış: Yanlış yere rastlamak (isabet ettirememek).

razgetirmek: Razgetirme. Razgele razgetirmek: Tesadüfen rastlama.

razı: 1) Boğaza kadar doymak. Razı olmaa suya: Suya kanmak. Razı etmee tatlıya: Tatlıya doymak. 3) Uygun. Razı saydın git: Uygun bulduysan git. 4) Razı. Razımıysın: Razımısın. 5) Razı etmek. Razı etmee istedikleri: Herhangi bir ihtiyacı karşılamak. 6) İkna etmek: Razı et onu, almasın deyni: Onu almaması için ikna et. 7) Tatmin olmak. Razı olmaa cuvaptan: Aldığı cevapla tatmin olmak. 8) Allah razı olsun (Allarozolsun): "Kolay gelsin" temennisine verilen cevaptır.

rekizat: Müzadere.

rekomandat: Tavsiye; tavassut.

rekrut: Askerî sevkiyat.

rekrutluk: Askerî sevkiyata tabi olan kişi.

religiya: Din.

relsa: Ray. Relsa döşemee: Ray döşemek.

relsalı: Raylı.

remont: Tamir.

rende: Rende.

rendeci: Rendeci.

rendelemee: Rendelemek.

rendelemek: Rendeleme.

renk: Renk. Eşil renkte ruba: Yeşil renkli elbise.

renkli: Renkli

renksiz: Renksiz, soluk.

rentgen: Röntgen.

resim: Resim.

resimnemee: Resim yapmak.

resimni: Resimli. Resimni kiat: Resimli kitap.

resimsiz: Resimsiz.

reşit: Bk. rişit.

ret: Red. Ret cuvap: Ret cevabı.

reviziya: Revizyon. Tetkik, gözden geçirme.

revizor: Müfettiş.

reze: 1) Kapı sürgüsü. Rezeyi koy-

SanalBaba

maa (sürmee): Sürgülemek. 2) Dalgaların sahile çarparak dağılması.

rezumat: Özet.

rical: Prens; bey.

rice: Rica.

riceci: Ricacı.

ripa: Dere, çukur. Ripaya sokmaa: Suç işlemeye sevketmek.

ristian: Hristiyan; vaftiz edilmiş.

rişit: Asla, kati'yen: Rişit bişey yok: Katiyen bir şey yok.

rişnitsa: El değirmeni.

rişte: 1) İplik. 2) İlişki (mecazi mânâda). Rişte yok: İlişkisi yok. Rişteye gelmeer: Hesaba gelmiyor, hesapla ilişkisi yok, ilişki kurulamıyor.

rişte lemee: Bağlamak, ilişki kurmak.

riviziye: Bk. reviziya.

riza: Bk. rasa.

rizina: Lastik, kauçuk; silgi.

rizinka: Lastik bağları.

rom: Bir içki adı.

romaşka: Papatya.

romın: Romanyalı. Romen dili.

romınca: Romence (Romen dilinde).

romınka: Romen kadın.

romun: Bk. romın.

rop: Bir halk oyunu.

ropçu: 1) Rop oyununun başçısı. 2) Rop oyununa katılan kişi.

roy: Sürü, arı sürüsü. Kuan royu: Arı sürüsü. Roylan uçmaa: Sürü halinde uçmak.

royba: Dor (at rengi). Royba beegir: Doru at.

roylaşmaa: Sürü hâlinde uçmak, arının oğul vermesi.

rozi: Köpek.

rozova: Pembe.

rozovalanmaa: Pembeleşmek.

röke: Çıkrık (el çıkrığı). Röke işlemek: Örgü örmek.

ruba: Elbise, kadın entarisi.

ruble: Rus para birimi.

rublelik: Kâğıt para olarak ruble.

rubli: Bk. ruble.

ruf: Bk. ruh.

rugan: 1) Rende; keser. 2) Pulluğun toprağı kesen bıçağı.

ruganga: Bk. rugan.

ruh: 1) Ruh. 2) Koku.

ruhlanmaa: 1) Kendine gelmek. 2) Duygulanmak, heyecanlanmak, coşmak.

ruhlu: Canlı.

ruhsuz: 1) Cansız, hayatiyetsiz. 2) Kuru, heyecansız. 3) Cılız, sıska, güçsüz.

rul: Dümen.

rum: Bk. urum.

rum: Bk. urumca.

rumca: Bk. urumca.

rusali: Rus mitolojisinde su perileri.

rüzger: Bk. lüzger.

SanalBaba

– S –

sa: İse, ise de. Öbürü sa: Öbürü ise. Ben sa hiç düşünmedim: Ben ise hiç düşünmedim. Neeni sa: Her ne ise. Neden sa: Neden se.

saa: 1) Sağ, sağlıklı, sağlam. Saa olmaa: Sağ olmak. 2) Bütün, zedelenmemiş: Saa gömlek: Sağlam gömlek. 3) Hayatta. Ne kadar ben saa olacam: Ben sağ oldukça.

saa: Sağ taraf.

saa: Saağ. Saa ol: Sağ ol, teşekkür ederim. Saa yaa: Tereyağı, inek yağı. Olmama saa kafadan: Kafası sağlam değil. Saa–salim: Sağsalim.

saabi: 1) Sahibi. Ev saabisi: Ev sahibi. 2) Hakim, hükümdar. Saabi olmaa padişaalaa: Padişahlığa sahip olmak. Kendine saabi olmaa: Kendine hakim olmak.

saabili: 1) Sahipli. 2) İdareli, iktisadi. 3) Kendini idare etmesini, kendine sahip olmasını bilen kişi (mec.).

saabilik: 1) Mülk memleket. 2) İdare. Saabilik etmee: İdare etmek, hükümranlık etmek. Saabilik etmee eri (Topraa: Toprağa, yere sahip olmak).

saabisiz: Sahipsiz.

saabiyka: Sahibe. Ev saabiykası: Ev sahibesi.

saacı: Sağıcı.

saada: Bk. saade.

saade: 1) Yalnız, ancak. Diil saade... ama hem: Yalnız değil... fakat hem. Saade o kadar: Yalnız okadar. 2) Temiz, katıksız, sade.

saadıç: Sağdıç. Sağdıç alınmaa (olmaa). Sağdıç olmak.

saadikana: Aklı başında olmamak. O biraz saadikana: Onun biraz aklı tam değil.

saafi: Safi, gerçek.

saaım: Bk. saamak.

saaımlı: Bk. saamal.

saalıcak: Sağlıkla. Kalın saalıcaklan: Kalın sağlıkla, hoşça kalın.

saalıceylan: Bk. saalıcak.

saalık: Sağlık. Nijel götüresin saalıklan: Sağlığın nasıl, iyimisin. İçmee birkimseyin saalı için: Bir kimsenin sağlığına içmek. Saalık: Sağ olun.

saalingaç: Bk. sallangaç.

saalmaa: 1) Sağılmak. 2) Sömürülmek (mec.).

saamaa: 1) Sağmak. 2) Talan etmek (mec.).

saamak: Sağmaa. İki saamak: İki sağılış.

SanalBaba

saamal: Sağmal. Sağılan, sağılabilen. Saamal inek: Sağmal inek.

saar: 1) Sağır. *Saar için popaz iki kere çannarı çekmeer (Ata s.): Sağır için papaz iki kere çan çalmaz.*

saar: 2) Sağır. Düümee dobeyi saarın kulaklarında: Sağıra davul çalmak. Saar: Sağır. Bir kulaana saar: Bir kulağı sağır. Saar yapılma. Sağır taklidi yapmak. Saar kalmaa: Sağır kalmak. Saar olmaa: Sağır olmak.

saarlamaa: Sağırlaşmak.

saarlık: Sağırlık.

saat: Saat. durgunmuş (gelmiş) saatı: Günleri sayılı, vakti gelmiş. İi saata (saatlan): Uğurlu saatte git.

saat: Saat. Zor saatta: Kötü zamanda. Bu saat: Halen. O saat: Hemen, derhal. Duar saadı: Duvar saatı (asma saat).

saaz: 1) Saz, kamış. 2) Müzik aleti olarak saz.

sabaa: Sabah. Sabaa etmee: Sabah kahvaltısı. Çin (cin) sabaa: Sabaha karşı, sabahın çok erken saatinde. Sabaadan auşamadan: Sabahtan akşama kadar.

saba: Sabah. Sabaa (sabaalar) hayır olsun: Günaydın.

sabaa: Yarın. Sabaadan: Yarın.

sabaakı: 1) Sabahki. 2) Yarınki.

sabaalamaa: 1) Sabah olması. Sabaaleer: Sabah oluyor, gün ağarıyor. 2) Sabaha kadar beklemek. 3) Sabahlamak, geceyi geçirmek.

sabaalen: Sabahleyin: Çin sabaalen: Sabahın köründe, sabahın erken saatinde.

sabaj: Bk. sabaa.

saban: Saban.

sabansersın: Günaydın, iyi sabahlar.

sabeylen: Bk. sabaalen.

sabun: Sabun. Giisi sabunu: Çamaşır sabunu. Rakı sabunu: Tuvalet sabunu. Sabunsuz uumaa: Birinin başını sabunlamak (mec.).

sabun: Sabun. Sabunsuz uumaa: Çok sıkıntı çekmek.

sabunnamaa: 1) Sabunlamak. 2) Azarlamak, ağzının payını vermek (mecazi anlm.).

sabunnamak: Sabunlama, azarlama.

sabunnu: Sabunlu.

sabunnuk: Sabunluk.

sabur: Sabır. Saburlan: Sabırla. Sabur etmee: Sabretmek. Saburdan çıkarmaa: Sabrını taşırmak.

saburlu: Sabırlı.

saburluk: Sabırlılık.

saç: Saç. *Açan büüyecek aucumda saç (Ata s.): Avucumda saç bittiği zaman.*

SanalBaba

saçak: Saçak. *Ateş saçaa sardıktan sonra (Ata s.): Ateş saçağı (bacayı) sardıktan sonra. Ne saçak ne sofra (Ata s.).*
saçak: Sacayağı (üç ayaklı ocak demiri).
saçaklı: Saçaklı.
saçıştırmaa: Bk. saçtırmaa.
saçık: Saçık.
saçılmaa: Saçılmak.
saçlı: Saçlı.
saçma: Saçma.
saçmaa: 1) Saçmak. Saçmaa yolu çiçeklen: Yola çiçekler saçmak. 2) Damlamak, serpiştirmek.
saçtırmaa: Saçtırmak.
sadaka: Sadaka. Sadaka olmaa: Merhamet etmek, acımak.
sadakalı: Merhametli.
sadakalık: Merhametlilik.
sade: Bk. saade.
sadik: Çocuk bahçesi.
safra: Safra
safyan: Maroken.
saharina: Saharin.
sajin: Bir Rus uzunluk ölçüsü.
sak: Uyanık, temkinli.
saka: Su fıçısı, saka. Sakaylan su getirmee: Saka ile su getirmek.
sakal: Sakal braamaa (salvermee): Sakal bırakmak. *Sakal gitsin kafa kalsın (Ata s.): Sakal gitsin kafa kalsın.*
sakallanmaa: Sakallanmak.
sakallı: Sakallı.
sakar: Alnında beyaz leke bulunan öküz, boğa.
sakara: Çavdar.
sakat: Sakat.
sakatlamaa: Sakatlamak.
sakatlanmaa: Sakatlanmak.
sakatlık: Sakatlık
sakınış: Sakınmak
sakınmaa: 1) Sakınmak. Sakınmaa urmaktan (dayaktan): Vuruştan kendini kollamak. 2) Kararsız olmak (mec.)
sakırdamaa: Ötmek, cırlamak.
sakırga: Kene.
sakırtı: Ötüş, cırıltı.
sakız: Sakız. Çam sakızı: Çam sakızı.
sakızlamaa: Sakızlamak.
sakızlanmaa: Sakızlanmak.
sakızlı: Sakızlı.
saklamaa: Saklamak.
saklamak: Saklama.
saklanılmaa: Saklanılmak.
saklanmaa: Saklanmak.
saklanmak: Saklanma.
saklantı: 1) Saklanılan yer. 2) Saklanmış eşya veya kişi. 3) Sır.
saklatmaa: Saklatmak.
saklaycı: Saklayıcı.
sakleyci: Bk. saklaycı.
sakleyiş: Bk. saklayış.
saklı: 1) Saklı. Saklı can: Kapalı tabiatlı, içine dönük. 2) Gizli, gizlilik.
saklıdan: Saklıdan, gizlice.

SanalBaba

saklılık: Saklılık.
saksaan: Bk. saksan.
saksan: Saksağan. Saksan gibi sakırdamaa: Saksağan gibi ötmek.
sal: Bk. sal vermee.
sal: Bk. saletmee
salamura: Salamura, tuzlama.
salat.: Bk. salata.
salata: Salata.
salatalık: 1) Salatalık. 2) Hıyar bostanı, hıyar evleği.
salatura: Bk. seretura.
salay: İş.
salaylamaa: İşaretlemek, kaydetmek.
salaylamak: İşaretleme, belirleme.
salaylanmaa: İşaretlenmek, belirlenmek.
salaylı: İşaretli.
saldat: Asker.
saletmee: 1) Elle işaret etmek. 2) Herhangi bir şeye tutunmak. 3) Hatırlamak.
salfetka: Peçete.
salgın: 1) Salgın. 2) Hücum eden, saldıran.
salgınlık: Salgınlık.
sali: Salı (gün olarak).
salim: Bk. saa.
salınasalına: Sallana sallana.
salıngaç: Bk. sallangaç.
salınmaa: 1) Salınmak. 2) Niyetlenmek. 3) Açılmak (çiçekler için). Kuşak salındı: Gökkuşağı göründü.
salkı: Sallanan. Salkı bulut: Yağmur bulutu [Yunus Emre'de "Salkım salkım kara bulut" şeklinde bir ifadeye rastlanır].
salkım: 1) Salkım. 2) Akasya.
salkımaa: Bak. sarkmaa.
sallamaa: 1) Sallamak. Lüzger salleer yaprakları: Rüzgâr yaprakları sallıyor. Kafadan sallamaa: Baş sallamak. Kuyruk sallamak: Kuyruk sallamak. 2) Sarsmak.
sallana–sallana: Sallana sallana.
sallanarak: Bk. sallana sallana.
sallandırmaa: Sallandırmak.
sallangaç: 1) Salıncak, beşik. 2) Yaylı sandalye.
sallanma: 1) Sallanmak. 2) Sözünde durmamak, sebatsız olmak.
sallatmaa: Sallatmak.
salma: Şımarık. Salma uşak: Şımarık çocuk.
salmaa: 1) Havlamak. *Köpek saler, lüzger götürer (Ata s.): Köpek havlar, rüzgâr sesini götürür.* 2) Kavga etmek, küfretmek (mec.).
salmaa: 1) Yardımcı fiil olarak: Saldım vurmaa (Vurmağa yeltendim). 2) Bileşik fiil olarak: Kök salmaa (kök salmak). Göbek (işkembe, gursak) salmaa: Göbek salmak.
salmak: 1) Salma. 2) Niyet. 3) Tavır, hareket.
salt: Sırf. Salt bir: Yalnız bir. Sölt

SanalBaba

öle: Sırf öyle. Salt o kadar: Yalnız o kadar.

saltam: Bk. salt.

saltamarka: Kısa kadın gocuğu (kabanı).

salte: Şilte.

salvermee: 1) Salıvermek. 2) Serbest bırakmak.

salyut: Selam veriş. Salyut yapmaa: Selamlamak.

saman: 1) Saman. *Buulan tutuner samandan da (Ata s.): Boğulan samana da tutunur.* 2) Lezzetsiz (mec.). 3) Boş (mec.). Saman kafalı: Saman kafalı.

samannık: Samanlık.

samur: Samur. Samur dericii: Samur derisi. Su samuru: Su samuru.

sana: Sana.

sancı: Sancı.

sancılamaa: Sancımak. Güüsüm sancıleer: Göğsüm sancıyor.

sandali: Sandaletler.

sandık: 1) Sandık. 2) Tabut. 3) Bavul.

sanki: Sanki.

sankilim: Bk. sanki.

sankim: Bk. sanki.

sanmaa: Sanmak.

sansın: Sanırsın. Sansın ben bilerim: Sanırsın ben bilirim. Adap dapturu gelmiş, sansın uykudan kalktı. Adam birden uyanmış gibi irkilerek kalktı.

saok: Bk. sauk.

sap: Güçlendirme ön takısı. Sap saa, sap saa: Sapsağ, sapasağlam. Sap–sarı: Sapsarı.

sap: Sap.

sapa: Sapa. Sapa er: Sapa yer.

sapfir: Gök yakut, safir.

sapılmaa: Sapmak.

sapıtmaa: Sapıtmak.

saplamaa: 1) Saplamak. 2) Sokmak, ısırmak. 3) Boynuzlamak.

saplanmaa: Saplama.

saplatmaa: Saplatmak.

saplı: Saplı. Saplanmış, delinmiş, iğnelenmiş.

sapmaa: 1) Sapmak. 2) Birine çekilerek yol vermek. 3) Şaşırmak, hata etmek, yanılmak (mec.)

saptırmaa: Saptırmak.

sapyor: İstihkâm yeri.

saraf: Sarraf.

sarafan: Bir nevi uzun ve kolsuz kadın elbisesi.

sararmaa: Sararmak.

saray: 1) Saray. 2) Hükûmet binası.

sarbari: Bayram kutlaması, merasim.

sardina: Sardalya.

sardırmaa: Sardırmak.

sarfoş: Sarhoş.

sarfoşluk: Sarhoşluk.

sarfoşçu: Ayyaş.

sarfoşçuluk: Ayyaşlık. Sarhoş: Bk. sarfoş.

sargı: 1) Sargı. 2) Yağmurla karışık kar. Çoban sargısı: Sulu sep-

SanalBaba

ken.

sarı: 1) Sarı. 2) Soluk benizli. 3) Yumurta sarısı. Sarısını yuutmamış: Henüz ağzı süt kokuyor; ağzının etrafındaki sarıları yutmamış.

sarıca: Sarıca.

sarık: Sarık, türban.

sarılı: 1) Paketlenmiş, sarılmış. 2) Hafif sarı renk ile boyanmış.

sarılık: 1) Sarı boya. 2) Sarılık hastalığı.

sarılmaa: 1) Sarılmak, örtünmek. 2) Birinin ayaklarına kapanmak (mec.). 3) Kendini bırakmak (mec.). Çatı sarıler: Hayat geçiyor (tükeniyor).

sarımsak: Bk. sarmısak.

sarımsı: Sarımsı.

sarınmaa: Sarınmak.

sarkan: Bk. sarkık.

sarkazma: Alaylı.

sarkık: 1) Sarkık. 2) Soluk, zayıf, uyuşuk, gevşek (mec.).

sarkılmaa: Sarkılmak.

sarkıntılık: 1) Sarkıntılık. 2) Bıktırıcılık. Sarkıntılık etmee: Bıktırmak, usandırmak, can sıkmak, rahatsız etmek.

sarkıtı: 1) Sarkıntı. 2) Bıktıran, usandırıcı, taciz eden (mecazi anlm.). Büük sarkıntı adam: Çok taciz edici adam.

sarkıtmaa: Sarkıtmak.

sarkmaa: 1) Sarkmak, sallanmak. 2) Dikilip durmak, görünmek (mec.)

sarmaş: Bk. sarmaşmak.

sarmaşık: 1) Sarmaşdolaş. 2) Sarmaşmış, yakalanmış. 3) Sarmaşık bitkisi.

sarmaşmaa: 1) Sarmaşmak. 2) Yanaşmak, yapışmak, takılmak, sataşmak, yakışmak (mec.).

sarmaşmak: Sarmaşma.

sarma: Sarma, bir yemek türü.

sarmaa: 1) Sarmak. Sarmaa kiyadı kiyatlan: Kitabı kağıtla sarmak. 2) Bağlamak. 3) İçine almak, ihata etmek.

sarmısak: 1) Sarmısak. *Ne sarmısak yemiş ne sarmısaa koker (Ata s.): Ne sarmısak yemiş, ne sarmısak kokuyor.* 2) Hizmetçi, bakıcı kız.

sarmısaklanmaa: 1) Sarmısaklanmak. 2) Perhiz tutmaya başlamak (mecazi anlm.).

sarp: 1) Güçlü, kuvvetli. Sarp sıcak büün: Bugün çok sıcak. 2) Önemli, olağanüstü, fevkalade. Sarp adam: Fevkalade adam. Sarp iş: Büyük iş.

sarp: 3) Güç. Sarp ere sokmaa: Güç duruma sokmak.

sarp: 4) Önemsiz (mec.). 2) Kibirli (mec.).

sarpçılık: 1) Güçlük, engel, zorluk. 2) Önemlilik.

sarplaşmaa: Sarplaşmak. Önemli kişi olmak. Önemsiz, değersiz

SanalBaba

olmak (mec.).

sarplık: 1) Önemlilik, büyüklük.) Önemsizlik, küçüklük (mec.).

sarsalamaa: 1) Sarsılmak. 2) Telaşlandırmak (mec.). 3) Sarsmak.

sarsalanmak: 1) Sarsılmak. 2) Titremek, ürpermek. 3) Zelzele. 4) Telaşlanmak, heyecanlanmak (mec.).

sarsalatmaa: Bk. sarsalamaa.

sarsı: Bk. sarsmak.

sarsık: 1) Sarsık. 2)Dengesiz (mec.).

sarsılmaa: Sarsılmak.

sarsılmak: Sarsılma.

sarsıntı: Bk. sarsmak.

sarsıtmaa: 1) Sarstırmak. 2) Yeri sarsmak. 3) Yerinden oynatmak, harekete geçirmek. Bu haber sarsıttı onu. Bu haber onu sarstı.

sarsmaa: 1) Sarsmak. 2) Titremek, ürpermek. 3) Telaşlanmak, heyecanlanmak. Üreem sarstı: Kalbim hopladı. O pek sarsmeer: O kendini pek üzmüyor.

sarsmak: Sarsma. Tereddüt. Titreme. Sarsıntı.

sataşmaa: 1) Dadanmak. Sataştı tilki taukları çalmaa: Tilki tavukları çalmaya dadandı. 2) Sataşmak, rahatsız etmek.

satana: Şeytan.

satanalanmaa: Şeytanlaşmak.

satı: 1) Satış. Satı için: Satılık. İslee satı: İyi ticaret. Satı paayı: Satış fiyatı. Satıya çıkarmaa (koymaa): Satılığa çıkarmak. 2) İhanet (mec.).

satıcı: 1) Satıcı. 2) Hain (mecazi m.)

satıcılık: Satıcılık.

satılı: Satılı.

satılık: Satılık.

satılma: Bk. satılık.

satılmaa: Satılmak. Mal islee satıler: Mal iyi satılıyor.

satım: Bk. satı.

satın: Satın alma. Nijel satın aldım, öle da saterım: Nasıl aldımsa öylede satarım.

satır: Satır.

satış: Bk. satı.

satin: Saten (dokuma).

satira: Hiciv.

satmaa: Satmak. Hurtaylan satmaa: Toptan satmak. Baltadakı balıı satmaa: Yakalanmış olan balığı satmak.

satmak: 1) Satma.) İhanet (mec.).

sattırmaa: 1) Sattırmak. 2) Ele vermek, ihanet etmek (mec.). Sattırmaa kendini düşmana: Kendini düşmana satmak.

sauk: Çöp küreği (faraş)

saurgun: Tipi, bora, fırtına (savurmaktan gelir).

saurlanmaa: Savrulmak.

sauşmaa: Savuşmak. Sauş önümden: Savuş önümden.

sauşturmaa: Savuşturmak, defetmek.

savaş: 1) Gayret, çaba. Büük sa-

SanalBaba

vaşlan: Büyük gayretle. 2) Istırap, çile. 3) Harp. Savaş yapraa: Savaş listesi.

savaşçı: Bk. savaşan.

savaşkan: Bk. savaşan.

savaşlı: 1) Bk. savaşan. 2) Güç, üzücü, çileli.

savaşmaa: Savaşmak.

savaşmak: Savaşma.

savaştırıcı: Üzüntü vereri, azap çektiren.

savaştırılı: Muztarip, ıstırap çeken.

savaştırmaa: Savaştırmak

savaştırmak: Savaştırma.

savarşçik: Kaynakçı.

savok: Bk. sauk.

savsak: Savsak.

savsaklanmaa: Savsaklamak.

savsaklı: Savsaklı.

saydırmaa: Saydırmak, saygı göstertmek.

saygı: Saygı. Saygı sürmee: Saygı duymak. Saygıylan ayırılmaa: Saygı görmek. Saygı taftası (tablası): Saygı tabelası.

saygılı: 1) Saygıya lâyık. 2) Değerli. 3) Önemli, mesuliyetli.

saygılmaa: Bk. sayılmaa.

saygısız: Saygısız.Saygısız braamaa (brakmaa): İlgisiz bırakmak, ilgi göstermemek, saygıda bulunmamak.

saygısızlık: Saygısızlık, nezaketsizlik.

sayış: 1) Sayım, hesaplama. Produktsiyanın paayının sayışı: İmalat maliyetinin hesaplanması. 2) Hesaplama.

sayışmaa: 1) Hesaplaşmak, ödeşmek. 2) Karşılıklı hesap görmek.

sayışmak: Sayışma.

sayı: 1) Sayı. 2) Rakam. Arap sayısı: Arap rakamları. 3) Hesaplama. Benim sayıma göre: Benim hesabıma göre. 4) Numara. Evin sayısı: Evin kapı numarası.

sayıklamaa: 1) Sayıklamak. 2) Hayal kurmak.

sayılı: 1) Sayılı. 2) Saygıdeğer, şanlı (mec.).

sayılmaa: 1) Sayılmak. 2) Hesaplaşmak. 3) Hesaplamak, göz önünde bulundurmak, sanmak, tasarlamak. Sayıler ki: Sayılırki.

sayısız: Sayısız.

saymaa: 1) Saymak, hesaplamak. 2) Sanmak, düşünmek. Saymaa bir kimseyi aamak erine: Birini aptal yerine koymak. 3) Hürmet etmek (mec.).

sayrı: Hayırlı. Gecen sayrısın: İyi geceler.

sayvan: Sığırların barındığı yer (çatı).

saz: Bk. saaz.

sazan: Sazan balığı.

sberkasa: Biriktirme (tasarruf) kasası.

sberknijka: Banka cüzdanı.

sbor: Toplantı; kurultay.

SanalBaba

sçetovod: Muhasebeci.
sçyot: Hesap.
sdaçi: Paranın geri kalan kısmının iadesi.
sebep: Sebep.
sebepli: Sebepli.
sebepsiz: Sebepsiz.
seçiş: Bk. seçi.
seçi: 1) Seçme. 2) Ayırım, ayırt etme. 3) İşaret.
seçilmee: 1) Seçilmek. 2) Farkedilmek. 3) Ayırdedilmek.
seçilmiş: Bk. seçme.
seçim: Seçim.
seçimci: Seçmen.
seçimcilerin spisoo: Seçim listesi.
seçki: Bk. seçim.
seçme: Seçilmiş, seçme.
seçmece: Seçmece.
seçmee: Seçmek.
seçmek: Seçme.
seçtirmee: Seçtirmek; ayırt edilmesine, fark edilmesine imkân vermek.
sedef: Sedef.
seden: Senden.
sefa: Safa.
sefalı: Safalı.
sefalık: Safa. Sefalık sürmee: Safa sürmek.
sefer: Sefer (defa).
sefte: Siftah. Sefte yapmaa: Siftah yapmak.
sefteci: Birinci, ilk defa başlayan.
sefteki: İlkinki, birincisi.
seftelik: Başlangıç olarak.
sekiz: Sekiz.
sekizinci: Sekizinci.
sekizlik: Sekizli.
seksen: Seksen.
sekta: Kast, tarikat.
sekta: Tarikat.
sektant: Tarikatçı.
sekunda: Saniye.
sel: Sel.Seller aker: Seller akar. Yaamur selleri: Yağmur selleri.
seldelka: Sardalya.
selem: Selâm.
selemet: 1) Selamet. 2) Barış. 3) Hürriyet. Selemete: Selâmete, hürriyete.
selemetli: 1) Barış sever. 2) Huzurlu, sakin.
selemleşmee: Selâmlaşmak.
selemlemee: 1) Selâmlamak. 2) Kutlamak, tebrik etmek.
selemlemek: 1) Selâmlama. 2) Selam etme, sağlık dileğinde bulunma.
selemlenmee: Selâmlanmak.
seme: 1) Sersemleşmiş. 2) Sarhoş, sarhoşlaşmış (mec.). Seme etmee: Sağırlaştırmak [Kuzeydoğu Anadolu'da "sersem seme" deyimi vardır].
semelemee: 1) Vurarak sağırlaştırmak. 2) Sarhoş etmek.
semelenmiş: 1) Vurmakla sağırlaşmış. 2) Aptallaşmış. Semelenmiş bakış: Aptallaşmış bakış, duruş.

SanalBaba

semeletmee: Sersemleştirmek, sağırlaştırmak (vuruşla). 2) Sarhoş etmek.
semer: Semer.
semerci: Semerci.
semercilik: Semercilik.
semerli: Semerli.
semiçka: Ay çiçeği.
semirmee: Semirmek.
semirtmee: Semirtmek.
semiz: 1) Yağlı. Semiz yaanı: Yağlı yahni. Semiz domuz: Yağlı domuz. 2) Şişman. Semiz adam: Şişman adam. 3) Etli (meyveler için).
semiz: Verimli, taze. Semiz er: Verimli toprak. Semiz ot, semiz iâle: Taze ot, taze lâle.
semizlik: Şişmanlık, semizlik. Mümbitlik, bereketlilik, verimlilik.
sen: Sen. Seninnen: Seninle.
sendel–sendel: Sendeleye sendeleye, sallana sallana.
sendel: Sendeleyen, sallanan.
sendelemee: Sendelemek.
sendellemek: Sendeleme, sallanma.
sendellenmee: Bk. sendellemee.
sene: Yıl.
seni: Seni.
senin: Senin.
senince: Sence.
seninki: Bk. senin.
senmee: 1) Solmak. Erken sendi: Erken soldu. 2) Oturmak, durulmak, dinlenmek (hamur için), oturmak.
sensele: Silsile, aile, sülâle.
sep: Kelimeyi kuvvetlendiren ön takı (sepsert gibi).
sepelemee: Serpelemek, serpiştirmek.
sepet: Sepet.
sepetçi: Sepetçi.
sepetçik: Küçük sepet.
sepetli: Dal budak salmış, dallı.
sepi: 1) Sepi mahlülü, tanen. 2) Tananlemek, sepilemek. Sepiye koymaa: Sepiye koymak, dabaklamak.
sepicilik: Dabakçılık.
sepilenmee: Sepilenmek.
serbest: Serbesti, hürriyet. Korumaa serbestlii: Hürriyeti korumak.
serbestli: Hürriyeti seven.
serbez: Başıboş, ipsiz, işsiz güçsüz.
serbezlenmee: Horozlanmak, birine kavga çıkarmak maksadıyla takılmak, sataşmak.
serbezli: Kavgacı.
serbezlik: Kavgacılık.
serdirmee: Berirmek.
sere: Bk. sefer.
sere: İşaret parmağı ile orta parmağın arası.
seren: Kuyu çıkrığı.
serenni: Serenli. Serenni pınar: Kuyulu pınar.
seret: Sefer.
sergen: Sergen (raf). Sergi tahtası.
sergi: 1) Sergi. 2) Çarmıha gerilme

SanalBaba

(mecazi m.). 3) Sergi (ekspozisyon)

serili: 1) Serili. 2) Yere serili. 3) Gerilmiş. 4) Gerilmiş, çivilenmiş (mecazi m.).

serin: Serin. Serin ava: Serin hava.

serinnemee: 1) Serinlemek. 2) Ferahlamak, rahatlamak (mec.).

serinnik: Serinlik.

seriyalı: Serili (dizili).

serme: Bk. serili.

sermee: 1) Sermek. 2) Germek, asmak (mec.).

serpilmaa: Serpilmek, sıçratmak.

serpinti: Serpinti.

serpitmee: Serptirmek.

serpmee: Serpmek.

serptirmee: Serptirmek.

sersem: 1) Sersem. 2) Şaşkın. 3) Aptallaşmış, afallamış. Mari sersem: Hey sersem, budala. Sersem etmee: Sersemleştirmek, vurarak bayıltmak.

sersemnemee: 1) Sersemleşmek. 2) Kaskatı kalmak, taş kesilmek (mec.).

sersemnemek: Sersemlenme.

sersemnetmee: Sersemletmek, bayıltmak.

sersemnik: Sersemlik, aptallık.

sert: 1) Sert. Sert beegir: Sert beygir. 2) Haşin, kaba.

sertlendirmee: 1) Hiddetlendirmek, çileden çıkarmak. 2) Sertleştirmek.

sertlenmee: 1) Sertleşmek. 2) Hiddetlenmek.

serviz: Hizmet. Service girme: Memuriyete girmek.

serviz: Servis (takım manasında). Çay servizi: Çay takımı. Masa servizi: Masa takımı.

ses: 1) Ses. Öten ses: Çınlayan ses. Ses etmee: Bk. sesetmee. Sesini kaldırmaa: Sesini yükseltmek, ses çıkarmak. 2) Melodi, makam. 3) Haber.

sesetmee: Seslenmek, sesini duyurmak (bağırmak).

sesirgen: Ses dinleyen, başkasının konuşmalarını gizlice dinleyen.

sesirgenmee: Ses dinlemek, başkalarının konuşmasına kulak vermek.

sesirgi: Hassas, ince. Sesirgi uyku: Hassas [hafif?] uyku. Sesirgi kulak: Hassas kulak.

seslemee: Seslemek, dinlemek. Kabaatlıyı seslemee: Kabahatlıyı dinlemek. Doktor sesler hastayı: Doktor hastayı dinler.

seslemee: Söz dinlemek. Seslemee bir kimseyin laflarını: Birinin sözlerini dinlemek, tutmak. Ana baba seslemee: Ana baba sözü dinlemek.

seslemek: 1) Dinleme, uysallık. 2) İtaatlilik, uysallık.

seslendirmee: Dinletmek, söz dinletmek.

seslenmee: Dinlemek, kulak ver-

SanalBaba

mek.

sesleyci: 1) Uysal, söz dinleyen. Sesleyci uşak: Söz dinleyen çocuk. 2) Dinleyici.

sesleyen: Bk. sesleyci.

sesli: Sesli. Keskin sesli uşak: Gürültücü, çok bağıran çocuk.

sessizce: Sessizce.

sessizlik: Sessizlik.

set: 1) Raf. 2) Evin dışına doğru çıkma, korniş. 3) Pencere kenarı. 4) Toprak yığını, bent, set. 5) Uçurum.

setka: Ağ, file.

sevda: 1) Sevda. Sevdadan delirmee: Sevdadan delirmek. 2) Sevgi. Ana sevdası: Ana sevgisi. 3) Memnuniyetle, büyük bir zevkle.

sevdalı: Sevdalı.

seven: Seven. Barış seven: Barış seven.

sever: Sever.

sevgi: Sevgi. *Zooruna sevgi kazanmaycan (Ata s.): Zorla sevgi kazanılmaz.*

sevgili: 1) Sevgili. 2) Mutlu. Sevgili gün. Sevinçli gün.

sevgilik: Sevgili.

sevişmee: Sevişmek.

sevici: Seven, sever (müziksever gibi).

sevilmee: Sevilmek.

sevim: 1) Sevimli, sevimlilik. 2) Mutluluk, sevinç. Yaşamanın sevimi: Yaşamanın sevinci.

sevimli: Sevimli.

sevimlik: Sevimlilik.

sevimsiz: Sevimsiz.

sevinç: Sevinç.

sevindirmee: Sevindirmek.

seviniş: Sevinç.

sevinmee: Sevinmek. Büük saygılıktan sevinmee: Büyük saygı görmekten yararlanmak.

sevinmek: Bk. seviniş.

sevinmelik: Sevinç, neşe. Sevinmeliklen (bütün sevinmeliklen): Memnuniyetle.

sevme: Sevgili, değerli. Benden sevme: Benim sevgilim. Sevme imek: Sevilen yemek.

sevmek: Sevme, okşama.

seyf: Seyf.

sfint: Bk. sfintu.

sfintsire: Takdis edilmiş.

sfintu: Aziz.

sfır: Kuş uçuşu taklidi..

shema: Şema.

sholastika: Skolastik.

sıbıdış: Bk.sıbıdılmak.

sıbıdılmaa: Terk edilmek. Sıbıdılma uşak: Terk edilmiş uşak (çocuk). Be mari sıbıtma: Be hey terk edilmiş kadın.

sıbıdılmak: Terkedilme, kovulma, reddedilme.

sıbıtmaa: 1) Atmak. O sıbıtmış karısını: Karısını atmış. Tütünü sıbıtmaa: Sigarayı terk etmek. 2) Çocuk düşürmek (sıpıtmış).

SanalBaba

sıbıtmak: Atma.
sıcak: Sıcak. Beni sıcak aler: Sıcaktan bunaldım. Sıcak kannı adam, sıcak bakış, sıcak laf, sıcak kabledilmek (aynı).
sıcaklanmaa: Sıcaklanmak.
sıcaklanmak: Sıcaklanma.
sıcaklık: 1) Sıcaklık. Çeketti sıcaklık: Sıcaklar bastı. 2) Sıcak canlılık. Sıcaklıklan kabletmee: Sıcak (samimiyetle) kabul etmek.
sıcam: Sicim.
sıçan: 1) Sıçan. Keleme sıçanı: Bir sıçan türü. Gelincik sıçanı: Gelincik. Yaşamaa nicel kediylen sıçan: Kedi ile sıçan gibi yaşamak.
sıçan: 2) Sıçan. Herkez evine sıçan da deliine: Herkes evine sıçan da deliğine.
sıçılgan: Değersiz, adi, aşağılık.
sıçmaa: Büyük abdest yapmak.
sıır: Sığır. Sıır yaanısı: Sığır eti yahnisi. Sıır kuyruğu: Bir bitki (öküz kuyruğu).
sıırcık: Sığırcık.
sıırgı: Bk. Sıyırgı.
sıırlık: Sığırların barınağı.
sıırtmaç: Sığırtmaç, sığır çobanı. Küsmee nicel sıırtmaç küüye: Sığırtmaçın köye küstüğü gibi küsmek.
sınır: Sınır.
sınmaa: 1) Bir şeye ısınmak, alışmak.2)Yenilmiş olmak (mec.).
sıp: Kelimeyi güçlendiren ön takı. Sıpsıkı: Sımsıkı, çok dar.
sıpkın: Zıpkın.
sır: Sır, birkabın emaye kaplaması. Diş sırı: Dişin minesi.
sıra: Sıra. Sıramız var: Bir olayımız var. Sıra günü: Olağan gün. İnsannan sırada olmaa: İnsanlar arasında olmak.
sıra: Sıra. Sırasına girmee: İşlerin yoluna girmesi. Sıra arasında okumaa: Satırlar arasından okumak.
sıradan: Peşpeşe. Beş saat sıradan yaamur yaadı: Beş gün aralıksız yağmur yağdır.
sıralaşmaa: Bk. sıralanmaa.
sıralamaa: Sıralamak.
sıralanmaa: Sıralanmak.
sıralatmaa: Sıralatmak.
sıralı: Sıralı, düzenli.
sıralık: 1) Ziyafet. 2) Düzen, sıra. Sıralıklan: Sırayla.
sırasız: Sırasız, düzensiz.
sırça: Sırça.
sırçalı: Sırçalı.
sırgan: Isırgan otu.
sırgannık: Isırgan otu tarlası..
sırık: Sırık.
sırıtkan: Sırıtkan.
sırıtmaa: Sırıtmak. Bıyık altından sırıtmaa: Bıyık altından gülmek.
sırıtmak: Sırıtma.
sırlamaa: Isırmak.

SanalBaba

sırlı: Sırlı çömlek.

sırma: 1) Dikenli tel. Tikenni tel: Dikenli tel. 2) Sırma saçlı.

sırnik: Kibrit.

sırt: Hamut.

sırt: Sırt. Çualnan sırtında: Çuval sırtında. *Aalemin sırtınnan raya girmee: Başkasının sırtında cennete gitmek.*

sırtlık: Hamutun sırt kayışı.

sıtma: Sıtma hastalığı: Sıtma sinee: Sıtma sineği.

sıtmalı: Sıtmalı.

sıydırmaa: Sığdırmak.Rubaları sandaa sıydırmaa: Elbiseleri sandığa sığdırmak (koymak).

sıydırmak: Sığdırma, koyma.

sıydırmaklık: Bk. sıydırmak.

sıydırtmaa: Bk. sıydırmaa

sıyılmaa: Bk. sıyınmaa.

sıyımnı: Sığınılabilen, geniş. Sıyımnı içer: Geniş (büyük) oda.

sıyınmaa: Sığınmak, sığışmak. Nasıl–nijel sıyınmaa: Şöyle veya böyle sığınmak.

sıyıntı: 1) Sığıntı.2)Sokulgan (mec.).

sıyırgı: 1) Ağaç küreği. 2) Greyder.

sıyırmaa: 1) Küremek. 2) Soymak. 3) Çalmak (mec.).

sıymaa: 1) Sığmak. 2) Katlanmak, sabretmek (mecazi m.). Sıymamaa bir kimseyden: Bir kimseye katlanamamak, dayanamamak.

sızdırmaa: 1) Sızdırmak. 2) Ağlatmak (mec.).

sızı: Bk. sızıltı.

sızıltı: 1) Sızlama, zonklama. 2) Sızlanma (sızlayan yaradan şikâyet etme).

sızıntı: Sızıntı, sızma. Sıntı suyu: Kaynak suyu, kaynak. Aydınnık sızıntısı: Işık huzmesi. Ürek sızıntısı: Kalp sıkıntısı, üzüntü.

sızırılmaa: Bk. sızırlanmaa.

sızırlanmaa: 1) Sabretmek, dayanmak, katlanmak. 2) Eriyip bitmek (mec.). Kendi yaayınnan sızırlanmaa: Kendi yağıyla kavrulmak.

sızırma: Kavurma. Sızırma dudaklı: Kalındudaklı.

sızırmaa: Eritmek (yağı sızacak duruma getirmek).

sızırtmaa: 1) Eritmek. 2) Takib etmek, işkence etmek (mec.).

sızlamaa: Sızlamak. Dişim sızleer: Dişim sızlıyor.

sızlamak: Sızlama.

sızlatmaa: Sızlatmak.

sızmaa: Sızmak. 1) Fıçı sızeer: Fıçı sızıyor. 2) Sessizce ağlamak, sararıp solmak.

sibir: Sibirya. Sibir daaları: Sibirya ormanları.

sicim: Sicim.

siidik: İdrar. Siidik kanalı (yolu): Sidik yolu.

siidikli: Sidikli. Siidikli ratsa: Islak tavuk.

SanalBaba

siiredilmee: Seyredilmek.
siirek: 1) Seyrek, nadir. Siirek daa: Seyrek orman. Siirek yazmaa: Seyrek yazmak. 2) Sulu, seyrek. 3) Yavaş. Siirek lafetmee: Açık ve yavaş konuşmak.
siirekten: Nadiren.
siirelmee: 1) Seyrelmek. 2) Bitmek, tükenmek, suyu çekilmek; kurumak.
siirelmek: Seyrelme, azalma.
siireltmee: 1) Seyrekleştiremk. 2) Su katarak seyreltme. Siireltme südü: Süte su katma. 3) Ara vermek. Siireltmee kiyatları: Mektuplara ara vermek.
siiretmee: Seyretmek, bakmak.
siiretmek: Seyretme, bakma.
silaf: 1) Kısa kılıç. 2) Silah, silahlanma.
silaflı: Silahlı.
silah: Bk. silaf.
sildirmee: Sildirmek.
silik: Bk. silinik.
silinik: Silinmiş.
silinmee: 1) Silinmek. Silinmee peşkirnen: Havlu ile silinmek. 2) Temizlenmek. 3) Hafızadan kaybolmak. 4) Eskimek.
silinti: Silinti.
silki: Silkinti, sarsıntı. Silki vermee: Sarsmak, silkelemek; titretmek.
silkik: Dökük. Silkik adam: Fıtıklı adam.
silkinmee: 1) Silkinmek. 2) Kurtulmak (mec.). 3)İrkilmek (mec.). 4. Düşmek (meyve. v.s.).
silkinti: 1) Silkinti (düşen meyveler için). 2) Kalıntı, döküntü. 3) Ürperme, heyecan (mec.).
silkmee: 1) Çırpmak, silkmek. 2) Sarsmak. 3) Sallamak, titretmek. 4) Sıtmada titremek. Sıtma silker onu. Sıtma onu titretiyor.
silkmee: Silkelemek. Silkmee birkimseyi paradan: Birini soymak, paralarını sızdırmak.
silktirmee: Silktirmek, çırpturmak.
silmee: 1) Silmek. 2) Yazılanı silmek. Gumaylan silmee: Lastikle silmek.
silos: Silo.
sima: Yüz. Gözel sima: Güzel yüz. Simayı diiştirmee: Yüzünü, dış görünümünü değiştirmek.
sincir: Zincir.
sinek: 1) Sinek. Köör sinek: At sineği. Sivri sinek. Toplanmaa nicel sinekler bala: Sinekler bala üşüşmüş gibi toplanmak.
sinek: 2) Sinek. Sinek aulamaa (tutmaa): Sinek avlamak.
sineklenme: 1) Sinek kovalamak. 2) İşsiz güçsüz durmak (mec.).
sineklik: Sinek sürüsü.
sinerek: Gizlice
sini: Sini
sinir: Sinir. Sinirlerni kasmaa: Si-

SanalBaba

nirlerini kasmak; sömürmek, istismar etmek.

sinirci: Sirret, hain. Sinirci pali: Sinsi, sessizce saldıran köpek. Sinirci adam: Sinsi, şirret, hain adam.

sinirli: 1) Sinirli. 2) Damarlı. Sinirli eller: Damarlı eller.

sinmee: Sinmek, gizlenmek.

sinsin: Bk. sinerek.

sip: Kelimeyi güçlendirmek için ön takı (sipsilme gibi).

sirke: Sirke.

sirkelemee: Bit sirkesi saçmak.

sirkelemee: Yemeğe sirke dökmek.

sirkelenmek: Sirkelenme.

sirkelenmiş: Eskimiş, bozulmuş (şarap için).

sirte: Bit yumurtası, sirke.

sitişka: Küçük elek; küçük süzgeç.

sivil: 1) Siğil. 2) Sivilce.

sivilli: Sivilceli.

sivri: Sivri.

sivrilenmee: Sivrilmek; büyümek, uzanmak.

sivrilmee: 1) Sivrilmek. 2) Sırıtmak, ortada sipsivri durmak (mec).

sivriltmee: 1) Sivriltmek. Karandaşı sivriltmee: Kurşun kalemi açmak. 2) Kulak vermek, dinlemek.

siyrek: Bk. siirek.

siz: Siz.

skafandra: Bk. skafandru.

skafandru: Dalgıç.

skameyka: Peyke; banko.

skarpi: Kadın iskarpinleri, kadın terlikleri.

skele: İskele.

skemle: Bk. skemne.

skemle: İskemle.

skemne: İskemle, sandalye, peyke, kanape.

skida: İndirim.

skidkalı: İndirimli.

skif: İskit kavmi

skipidar: Terebantin.

skırta: 1) Yığın. 2) Kalabalık.

skırta: 1) Yığın. 2) Küme, kalabalık.

sklad: Depo; mağaza.

sklemne: Bk. skemne.

skoba: 1) Kelepçe. 2) Gösterge, indikatör.

skobka: Parantez.

skorpion: Akrep.

skotnik: Sığırtmaç, sığır çobanı. Stoknik işlemee: Sığır çobanlığı yapmak.

skotovod: Sığır yetiştiricisi.

skrepka: Raptiye.

skrofa: Domuz, dişi domuz.

skvajina: Yarık, çatlak.

skvozit: Görünmek, duyulmak (skvozit etmee). Bırda skvozit eder: Burada hava ceryanı var.

skvoznik: Hava cereyanı. Skvoznik çeker: Cereyan çarpar.

skvoznyak: Bk. skvoznik.

slanina: Domuz pastırması.

slavyan: Slav halkları, Slav dilleri.

SanalBaba

slavyanofil: Slav sever, Slav dostu.
sledovatel: Savcı; sorgu hakimi.
sledstviya: Sorgulamalar, araştırmalar.
sleit: 1) Donmuş (yağ için). 2) Yorulmuş, yıpranmış (mec.)
slenina: Bk. slanina.
slesar: Çilingir; tesviyeci.
sloboda: 1) Hürriyet. 2) Anarşi, başıbozukluk, idaresizlik.
slog: Hece.
slojeniya: Koyma, yığma, istif etme. Slojenia yapmak: Sıralamak, dizmek.
slojit: Koymak, yerleştirmek, dizmek (slojit etmee).
slon: Fil.
slovak: Slovak halkı.
slovakça: Slovak kadın.
slovar: İmlâ sözlüğü.
slovia: Şartlar.
sluş: Hizmet etmek, el pençe durmak (sluş durmaa).
sluçi: Olay.
sluga: Hizmetçi.
slujaşçi: Memur.
slujba: Memuriyet.
slyot: Kamp yapmak, kampçılık.
smena: Vardiya, değişme.
smenalı: Vardiyalı.
smeta: Döviz; bütçe, hesap, bilanço.
smirda: Hazırol!
smola: Katran.
smolalamaa: Katranlamak.
smolalanmaa: Katranlanmak.
smolalı: Katranlı.
smorodina: Frenk üzümü.
snaryad: Mermi, gülle.
snayper: Keskin nişancı.
soavtor: Ortak yazıcı, telif ortağı.
soavtorluk: Telif ortaklığı.
soba: 1) Soba. Soba aazı: Soba ağzı. Tuladan soba: Tuğladan yapılmış soba. 2) Oda.
sobacı: Sobacı.
sobalı: Sobalı.
sobeci: Sobacı.
sobor: Katedral
soçineniya: Eser; kitap.
socinit: Yazmak, kaleme almak, eser yazmak (soçinit etmee).
soda: Soda.
sofra: 1) Sofra. 2) Öğle yemeği. Sofradan ileri: Öğleden önce. Sofradan sonra: Öğleden (yemekten) sonra. Sofrayı almaa: Öğle yemeği yemek.
soglaşeniya: Anlaşma, sözleşme, uyuşma.
snayper: Keskin nişancı.
soavtor: Ortak yazıcı, telif ortağı.
soavtorluk: Telif ortaklığı.
soba: 1) Soba. Soba aazı: Soba ağzı. Tuladan soba: Tuğladan yapılmış soba. 2) Oda.
sobacı: Sobacı.
sobalı: Sobalı.
sobeci: Sobacı.
sobor: Katedral.
soçineniya: Eser; kitap.
socinit: Yazmak, kaleme almak, eser yazmak (Soçinit etmee)

SanalBaba

soda: Soda.

sofra: 1) Sofra. 2) Öğle yemeği. Sofradan ileri: Öğleden önce. Sofradan sonra: Öğleden (yemekten) sonra. Sofrayı almaa: Öğle yemeği yemek.

soglaşeniya: Anlaşma, sözleşme, uyuşma.

soglasny: Razı, uyumlu.

sokacık: Sokakçık,

sokak: Sokak. Sokaa atmaa: Sokağa atmak. Sokaan orta erinde: Sokağın orta yerinde. Aard sokak: Arka sokak. Sokak labı: Sokak lakabı [adı?].

sokakça: 1) Sokak boyunca. Sokakça gitmee: Sokakta yürümek. 2) Lakap. Sokakça nicel deerler: Lakabın nedir. Sokecık: Bk. Sokacık.

sokmaa: 1) Sokmak. 2) Saplamak, kurşun sıkmak. Buçaa sokmaa: Bıçak sokmak. 3) Kovalayıp sokmak. Hayvannarı dama sokmaa: Sığırları ahıra sokmak.

sokmaa: 1) Sürgüne göndermek, hapse sokmak. 2) Birini işe koymak. 3) Kafaya sokmak.

sokmaa: Gark etmek, sokmak. Sokmaa bir kimseyi güneeye: Bir kimseyi günaha sokmak.

sokmaa: Karışmak. *Sokma burnunu, neende kaynameer çölmeen: Çömleğinin kaynamadığı yere (işe) karışma. Sokma gaganı merde diil senin işin: İşin olmadığı yere burnunu sokma.*

sokmaa: Sokmak.

sokmak: Sokma.

sokturmaa: Sokturmak,saplatmak.

sokuşmaa: 1) Sokuşmak. 2) Arasından süzülerek geçmek, görünmeden geçmek.

sokuşturmaa: Sokuşturmak.

sokulan: Sokulan, yılışık, sırnaşık.

sokulmaa: 1) Sokulmak, karışmak. 2) Gözüne girmek.

sol: Sol

solak: Solak. Bir solak çekmee (solaklan çekmee): Sol elle vurmak.

solakçı: Sol eliyle çalışan. Solakçının eli aar: Solağın eli ağırdır.

solcan: Bk. solucan.

soldurmaa: Bk. solutmaa.

solgun: Solgun.

solgunnuk: Solgunluk.

solnitsa: Tuzluk.

solucan: Solucan.

soluk: Defa. Bir solukta: Bir defada, bir hamlede.

soluk: 1) Hava. İlkyaz soluu: Bahar havası. Dışar soluu taaze: Dışarda hava çok temiz. 2) Solgun. 3) Nefes. Soluum kesildi (etişmeer): Soluğum kesildi (yetişmiyor). Braayın soluumu çekeyim: Bırakın nefes alayım.

solklanmaa: 1) Nefes almak. 2) Ha-

SanalBaba

va almak.3) Bozulmuş olmak. Şarap soluklanmış: Şarap hava almış, bozulmuş.

suluklanmış: Hava almış, bozulmuş.

sulukluk: Bk. solgunnuk.

suluksuz: 1) Havasız. 2) Nefessiz.

sulumaa: Solmak, sararmak. Bakışı soleer: Bakışı soluyor.

solumaa: Solumak. Aar solumaa: Ağır solumak. İlin solumaa: Rahat nefes almak, rahatlamak.

solutmaa: 1) Soldurmak. 2) Çok yormak, eziyet etmek.

som: Yayın balığı.

somun: Somun (ekmek).

sonalmaa: 1) Sona erdirmek, sonuçlandırmak. 2) Ölmek (mec.).

sonmaa: 1) Sönmek. 2) Kararmak. 3) Ölmek (mec.).

sonsöz: Son söz.

sonsuz: 1) Sonsuz, sınırsız. 2) Sonuçsuz.

sonsuzluk: 1) Sonsuzluk. 2) Sonuçsuzluk.

sonu: 1) Son, bitiş. 2) Sonuncu, uçtaki. Son şaraat: Mahşer günü, hesap günü.

sonuk: Sönük. Sonuk bakış: Sönük bakış.

sonukluk: Sönüklük.

sonuncu: Sonuncu.

sonunku: Sonunki, sonuncu.

sop: Kuvvetlendirici ön takı (sopsoluk gibi).

sopa: Sopa. Sopa imee: Sopa yemek. Sopa kavramaca: Bir çocuk oyunu.

sopalamaa: Sopa ile dövmek, sopa atmak.

sopalanmaa: Sopalanmak, dövülmek, sopa yemek.

sopalanmak: Sopa yeme.

sopalı: Sopalı.

sora: Sonra. Üülenden sora: Öğleden sonra.

sordurmaa: Sordurmak, soruşturmak.

sorgu: Bk. soruş.

sormaa: 1) Sormak. Sormaa saalık için: Sağlığı sormak, halhatır sormak. Beni kimsey sormadı: Beni soran kimse var mı?

sormaa: Sormak. Seni kimse sormeer, sus. Sana kimse bir şey sormuyor, sus.

sormak: 1) Soru. 2)Sorgulama. *Sormak parasız (Ata s.): Sorma bedavadır (suç değil).*

sort: Cins.

sortirovat: Sınıflandırmak, cinslere ayırmak (sortirovat etmee).

sortirovka: Cinslere, kalitelere göre ayırmak.

soruş cuvap: Soru cevap.

soruşmaa: Biribirine danışmak.

soruşturmaa: Soruşturmak.

sorucu: 1) Sorucu. 2) Davacı.

sorulmaa: 1) Sorulmak. 2) Sorgu-

SanalBaba

lanmak. 3) Talepte bulunmak.

sorulmak: Talep.

sosiska: Sosis.

soska: Emzik.

sotrudnik: Şerik, ortak.

sotsial: Sosyal.

sotsiolog: Sosyolog.

soveştaniya: İstişare.

sovhoz: Sovyet tarım işletmeciliği kurumu.

sovnarhoz: Sovyet halk tarım birliği.

soy: 1) Soy. İi soydan insannar: İyi soydan insanlar. 2) Irk. 3) Cins, çeşit.

soya: Soya (bir bitki).

soydurmaa: 1) Soydurmak, sıyırtmak. Dizini soydurmaa: Dizini soydurmak. Burnuyu soydurmaa: Burnunu kırdırmak. 2) Temizlemek. 3) Yağmalatmak (mec.).

soygun: Soygun.

soyguncu: Soyguncu. Soyguncu cenk: İstilâ savaşı.

soygunculuk: Soygunculuk.

soylu: Soylu.

soymaa: 1) Soymak. 2) Yüzmek. 3) Yağmalamak.

soymak: Soyma.

soysuz: Soysuz.

soyuk: 1) Soyulmuş. Soyuk evi: Sıvaları dökülmüş ev. 2) Derisi, kabuğu soyulmuş. Soyuk tepeli: Dazlak. 3) Baldırı çıplak, ipsiz (mec.).

soyulmaa: Soyulmak. Suratım soyuler: Yüzüm soyuluyor.

soyundurmaa: 1) Soyundurmak. 2) Soymak, yağmalamak (mec.).

soyunmaa: Soyunmak.

soyunmak: Soyunma.

soyuntu: Kalıntı. Kartofi soyuntusu: Patatesin kabukları.

soyuz: Birlik, ittifak.

soyuznik: Müttefik.

sökme: Bk. Söküntü.

sökmee: 1) Sökmek. 2) Çözümlemek. Davayı sökmee: Davayı halletmek.

söktürmee: Söktürmek.

sökük: Sökük.

sökülmee: Sökülmek.

söküntü: Söküntü.

söleşmee: Söyleşmek.

sölem: Bk.selem.

sölemee: 1) Söylemek, demek, konuşmak. 2) Sanmasını sölemee: Sandığını (görüşünü) söylemek. Bir de laf da sölememee: Bir daha söz söylememek. 3) Var nijel sölemee: Diyebilirim ki. Söleme bir kimseye aadınca: Bir kimeyi adıyla çağırmak. Sana nical söleerlar: Senin adın nedir. 4) Yok ne sölemee: Söyleyecek bir şey yok. *Söle kim senin dostun da ben söleycem kimsin sen: Bana dostunu söyle kim olduğunu söyleyeyim.*

SanalBaba

sölemlemee: Bk. selemlemee.
sölemlenmee: Bk. selemlenmee.
sölemletmee: Bk. selemletmee.
sölenilmee: Bk. sölenmee.
sölenmee: Söylenilmek, anlatılmak. Bu kiatta sölenen: Bu kitapta şunlar anlatılır. O çeketti sölenmee: O söylenmeye başladı.
söletmee: Söyletmek, söylemeğe mecbur etmek.
sölettirmee: Bk. söletmee.
söleye: Söyleye. Kim söleye bilerdi: Kim söyleyebilirdi. *Söleye söleye ağzımda tüü bitti: Söyleye söyleye ağzımda tüy bitti.*
söleyiş: 1) Söyleyiş. 2) Atasözü, deyiş. Nice var bir söleyiş. Bir deyiş var, derler ki..
sönmee: Bk. sönmee.
sönük: Sönük.
sönüklük: Sönüklük.
söp: Kelimeyi güçlendiren ön takı (söpsökük gibi).
sörpeşik: Pörsümüş, sörpmüş. Sörpeşik surat: Buruşmuş yüz.
sörpeşmee: Buruşmak, pörsümek.
sörpeşmek: Pörsüme, yaşlanma, ihtiyarlama.
söve: Bk. süve.
söz: 1) Söz; konuşma. 2) Vaad. 3) Saygı, hürmet. 4) Mesela. Söz gelişi: Söz gelimi (mesela).
sözbirli: Sözbirliği.
sözbirlik: Sözbirliği.
sözleşmee: 1) Sözleşmek, karar vermek. 2) Onaylamak, tasdik etmek. 3) Takdis etmek.
sözleşmee: Sözleşmek.
sözlemek: 1) Karar. 2) Onay. 3) Takdis.
sözlü: Nışanlı, sözlü.
sözlük: Bk. laflık.
sözmee: Bk. sızmaa.
spiyadaolmaa: Günah çıkartmak.
sposob: Usul, tarz.
spravka: Malumat, bilgi.
spravoçnik: Rehber. Telefon spravoçnii: Telefon rehberi.
srpavoçnıy: Danışma yeri, danışma bürosu.
ssuda: Borç, kredi.
stadion: Staudium.
stadiya: Merhale.
stadiyalı: Merhametli.
stadiyalık: Merhametlilik.
stakan: Bardak.
stanitsa: Kazak köyü.
stanoçnik: Tezgâh yapımcısı.
stanok: Tezgâh (torna t.).
stanoklu: Tezgâhlı. Stanoklu pulemyöt: Mitralyöz, makineli tüfek.
stantsiya: Demir yolu istasyonu.
starosta: Muhtar; nezaretçi; başkan.
starusti: Bk. starosta.
statuya: Heykel.
statya: Gazete yazısı, gazete makalesi (gazete s.), kanun maddesi (zakon s.).
stavka: Askerî karargâh.
stavroz: Haç, çarmıh.

SanalBaba

stearina: İstearin. Stearina mumu: İstearin mumu.
stengazeta: Duvar gazetesi.
steonoz: Bk. steunoz.
sterilnıy: Sterilite, kısırlık.
steunoz: Nikâh.
stevnoz: Bk. steunoz.
stevnozlamaa: Bk. steunozlamaa.
stıcin: Bir ölçü birimi.
stih: Mısra, şiir mısrası.
stihiya: Afet.
stihiyalı: Afet halinde.
stihiyalık: Afetlik.
stihotvoreniya: Şiir.
stilnıytaranmak: Şekilli taranmak.
stılp: Direk.
stimul vermee: Tahrik etmek.
stına: 1) Yazlık koyun ağılı. 2) Peynir mandırası.
stipendiya: Burs.
stol: Masa.
stolitsa: Başşehir.
stolova: Yemekhane.
stolyarnıy: Marangoz işi.
strahovşçik: Sigortacı.
strahovka: Sigorta.
strateg: Yönetim uzmanı, uzman komutan.
strategiçeskiy: Stratejik.
straus: Deve kuşu.
strahovaniya: Sigortalama.
strelka: Yelkovan.
strigoy: Tıraşlı.
strigoyka: Cadı kadına verilen isim.
strofa: Kıta (edebiyatta).
stroya konmaa: Sıraya girmek, sıra olmak.
struşka: Talaş.
struna: Tel. Kemençe strunası [teli]
strunga: Koyun mandırası, koyunların sağıldığı yer.
stsena: Sahne.
stsenarist: Senarist.
stsenariy: Senaryo.
su: 1) Su. Su boyunda: Kıyıda. İlkyaz suları: İlkbahar suları. Suyu çekmee: Suda kürek çekmek. Su çiçee: Su çiçeği. *Kalburlan su taşımaa: Kalburla su taşımak.* 2) Köör su: Sırf su (çorba yavan olduğunda kullanılır). *Yaşamaa nicel yaprak su üstünde: Su üstünde bir yaprak gibi yaşamak.* 3) *Buultmaa bir kimseyi bir kaşık su içinde: Bir kimseyi bir kaşık suda boğmak.* 4) *Teste gitmeer çok sıra suya (Ata s.): Testi her zaman suya gitmez (her şey zamanında)* 5) *Su gider, kum kaler (Ata s.): Su gider kum kalır. Kan su olmeer (Ata s.): Kan su olmaz.*
sua: 1) Sığ, derin olmayan. Sua dere: Sığ dere. Sua çini: Derin olmayan tabak. 2) Sıva, örtü, cila.
suacı: Omuzluk (kovalarla su taşımak için kullanılır).
suacı: Sıvacı.

SanalBaba

sualı: 1) Sıvalı. 2) Paçaları sıvalı.

suamaa: Sıvamak. Evi sulamaa: Evi sıvamak. Ennemi suamaa: Ellerini (kollarını) sıvamak. *Görmedeen dereyi, suama paçalarnı (Ata s.): Dereyi görmeden paçalarını sıvama.*

suamak: Sıvama.

suan: Soğan. Gaarga suanı: Karga soğanı. *Bir da don suan etmemee: Bir donmuş soğan bile etmemek (Beş para etmemek).*

suanmaa: Sıvanmak.

suannı: Soğanlı.

suaşık: Sıvanmış.

suaşıkh: Bk. suaşık.

suaşmaa: 1) Sıvanmak. 2) Bir şeye bulanmak. 3)Yapıştırmak. Fistan suaştı güüdeme: Elbise gövdeme yapıştı.

suatmaa: Sıvatmak.

suazlamaa: 1) Sıvazlamak. 2) Okşamak.

suazlanmaa: Okşanmak, sevilmek.

sucaaz: Sucağız. Taaze sucaaz: Taze sucağız (su).

sucuk: Sucuk.

sucukluk: Sucukluk.

sucukçu: Sucukçu.

sud (Rusçadan): Mahkeme. Sud kesici: Hâkim. Suda vermee: Dava açmak, davacı olmak.

sulak: Sulak, sulu.

sulama: 1) Sulamaa. 2) Birine şarap içirme (mec.).

sulamak: Sulama.

sulandırmaa: Sulandırmak.

sulanık: Sulanmış. Sulanık mı hayvannar: Hayvanlar sulandı mı? Sulanık aazlı: Ağzı sulu.

sulanmaa: Sulanmak. Aazı sulandı: Ağzı sulandı.

sulanmış: Bk. sulanık.

sulatmaa: Şarap içirip sarhoş ettirmek.

sultan: Sultan.

sulu: Sulu. Sulu manca: Sulu yemek. Sulu er: Sulu yer.

Sundurma: Sındırma.

sup: Kelimeyi güçlendiren ön takı. Sup suuk: Sopsoğuk (çok soğuk).

surat: 1) Surat, yüz. Pak suratlan çıkmaa (mec.): Yüksek saygınlığı olmak. Suratını koymaa birkimsey için: Biri için şerefiyle kefil olmak. 2) Suratlan çekmee: Rezil olmak. Suratı çatleer utanmaktan: Utancından nereye gideceğini bilmiyor.

suratlı: Suratlı, yüzlü. Kalın suratlı: Utanmaz.

suratsız: Bk. üzsüz.

surguç: Mühür mumu.

surguçlamaa: Mumla mühürlemek.

surguçlamak: Mumla mühürleme.

surguçlu: Mumla mühürlü.

surtuk: Ceket.

sus: Sessizlik, sus olmaa: Sessizleşmek. Ne sus dolayda. Etraf ne kadar sessiz. Sus adam: Sessiz

SanalBaba

adam. Sus daa: Sessiz dağ (orman).

susak: Susak: Kabak cinsinden içi boş bir bitki. Susak kafalı: Boş kafalı.

susamaa: Susamak.

susamak: Susama.

susamış: Susamış.

susar: Susan, konuşmayan.

susarak: Susarak.

susaraktan: Susaraktan, gizlice.

susatmaa: Susatmak.

susay: Bir bitki adı.

suslik: Bir kuş türü.

susmaa: Susmak. Susmaa sansın aazına su almış: *Ağzına su almış gibi susmak.* Suser da yaper: Sessizce yapıyor. Susmeer aazı: Ağzı susmuyor. Sus da yuut: Aksilik etme, sana söylenene tahammül et (söyleneni yut).

susmak: Susma.

susturmaa: Susturmak.

susturulmaa: Susturulmak.

susuntu: Sessizlik. Gece susuntusunda: Gece sessizliğinde.

susuz: Susuz.

susuzluk: Susuzluk. ölmee susuzluktan: Susuzluktan ölmek.

suuk: Soğuk. Suuk içer: Soğuk oda. Suuk bakış: Soğuk bakış. Suuk kabletmek: Soğuk karşılama. Suuk braamaa: Birine karşı ilgisiz kalmak. Suuk kannı: Soğuk kanlı.

suukça: Soğukça.

suuklamaa: Soğuk almak, üşütmek.

suuklamak: Üşütme.

suuklanmış: Üşütmüş, soğuk almış. O pek suuklanmış: Çok üşütmüş.

suukluk: Bk. suuk.

suulmaa: Kesilmek, kurumak. İnek suuldu: İnek sütten kesildi [Kuzeydoğu Anadolu'da da "inek soğuldu" veya "pınar soğuldu" deyimi vardır].

suulmaa: Soğumak. Vakıt suuldu: Hava soğudu. Suulmaa tütünden: Sigaradan soğumak (sigarayı bırakmak).

suultmaa: Soğutmak.

suvaşmaa: Bk. suaşmaa.

suvaştırmaa: Bk. suaştırmaa.

suva: Bk. sua.

suvacı: Bk. suacı.

suvamaa: Bk. suamaa.

suvan: Bk. suan.

suvanmaa: Bk. suanmaa.

suvatmaa: Bk. suatmaa.

suvazlamaa: Bk. suazlama.

suvraki: Bk. survaki.

suyuş: 1) Söyüş, haşlanmış. Suyuş tauk: Söğüş tavuk. 2) Güçsüz, halsiz (mec.). 3) Katılaşmış, taş kesilmiş (mec.).

suyuz: Birlik.

süleşmee: Bk. söleşmee.

sülemee: Bk. sölemee.

sülenilmee: Bk. sölenilmee.

sülenmee: Bk. sölenmee.

SanalBaba

sületmee: Bk. söletmee.
sülettirmee: Bk. sölettirmee.
süleyiş: Bk. söleyiş
sülük: Sülük.
sümbül: Bk. zümbül.
sümek: Sümek.
sümkürmee: Sümkürmek.
sümsük: Saf, aptal.
sümük: Sümük. Sümüü kurumamış: Sümüğü kurumamış.
sümüklü: Sümüklü.
süngü: Süngü.
süngücü: Mızrakçı, şövalye yardımcısı.
süngülemee: Süngülemek.
sünker: Sünger. Süngerlen uunmaa: Süngerle kendini ovmak.
süpürge: Süpürge. *Eyi süpürge islee süpürer (Ata s.): Yeni süpürge iyi süpürür.*
süpürgeci: Süpürgeci.
süpürmee: Süpürmek.
süpürmek: Süpürme.
süpürtmee: Süpürtmek.
süpürücü: Süpürücü, temizleyici.
süpürücüyka: Kadın süpürücü.
süpürülmee: Süpürülmek.
süpürüntü: Süprüntü.
sürçmee: Sürçmek, kazaen yanlış yapmak.
sürçmek: Sürçme.
sürçük: 1) Ayağını sürüten kişi. 2) Avare dolaşan kişi.
sürdürmee: Sürdürmek.
sürek: Bk. sürü.
sürgeç: Lif, hamam lifi, bulaşık bezi.
sürgü: Sürülen tarlayı düzeltmek için kullanılan tırmık; örme sürgü.
sürgülemee: Tırmıklamak.
sürme: Sürülmeye uygun tarla. Sürme er: Sürülmeye elverişli yer. 2) Sürgü, mandal.
sürmee: 1) Tarla sürmek. 2) İshal olmak. Kan sürmek: Kanlı ishal olmak [Kuzeydoğu Anadolu'da ishal yerine "sürgün" kullanılır].
sürmee: Sürmek. Kahır sürmee: Kahır çekmek.
sürmelemee: Sürgülemek.
sürmeli: Sürgülü, kapalı.
sürtmee: Sürtmek, sefil hayat sürmek, sürünmek; aşınmak.
sürtük: Sefil, sürünen..
sürüşmee: Bk. sürümee.
sürüştürmee: Sürüştürmek.
sürü: Sürü. Bir sürü kaaz: Bir sürü kaz. Sürüyü gütmee: Sürüyü gütmek (otlatmak). Sürü sürü: Bir sürü.
sürüklemee: Sürüklemek.
sürüklenmee: Sürüklenmek.
sürükletmee: Sürükletmek.
sürülmee: 1) Sürülmek (tarla için). 2) Sürünmek.
sürülmüş: Sürülmüş (tarla). Sürülmüş içinden: Tarlanın içinden (sürülmüş yerin içinden).

SanalBaba

sürülü: Sürülü (tarla için).

sürünerek: Sürünerek.

sürünmee: Sürünmek. Gücüle sürüner: Güçlükle sürünür. Bu iş taa çok sürünecek: Bu iş daha çok sürecek (zaman alacak).

sürünmee: Sürünmek: Gücüle ayaklarnı sürümee: Güçlükle ayaklarını sürümek.

sürütmee: Sürütmek.

süsmee: Boynuz vurmak, saplamak, iğne (diken) batırmak.

süsüşmee: Boynuz döğüşü yapmak, hayvan güreşi yaptırmak.

süt: Süt. Siirek süt: Seyrek (yağsız) süt. Sütte olmaa: Sütlü hâli (bir bitkinin). Üç süt günde: Günde üç defa sağma. Süt kardaş,süt dişi, kuş südü.

sütçü: 1) Süt satan. 2) Sütün seven.

sütleç: Sütlaç.

sütleş: Bk. sütleç.

sütlen: Bir bitki adı.

sütlenmee: Sütlenmek, süte gelmek.

sütlü: Sütlü.

sütlük: Süt ürünleri (ağartı).

sütsüz: Sütsüz

süüşmee: Sövüşmek, biribirini rencide etmek.

süüdürmee: Sövdürmek, küfrettirmek.

süüdürtmee: Bk. süüdürmee.

süülmee: Sövülmek.

süüme: Sövmek.

süümek: Sövme.

süündürmee: Söndürmek.

süünmee: 1)Sönmek. 2)Ölmek (mecazi m.). Gençecik süünmee: Genç yaşta ölmek. 3) Sakinlemek. Üreem süündü: Hırsım geçti, ruhum sakinleşti.

süünük: 1) Sönük. 2) Cansız, hareketsiz (mecazi m.). Süünük [sönük] bakış, süünük [sönük] ses.

süüt: Söğüt. Süüt pazarı: Bir dinî yortu.

süütlen: Bk. sütlen.

süüyüş: Bk. Süümek.

süve: Çerçeve [Kuzeydoğu Anadolu'da "eşik süve" şeklinde kullanılır].

süye: Bk. süve.

süzcek: Süzgeç.

süzdürmee: Süzdürmek.

süzgü: Süzgeç.

süzmee: 1) Süzmek. Giisileri süzmee: Çamaşırları sıkmak. Paradan süzmee bir kimseyi (mec.): Birinin parasını sızdırmak.

süzmee: 2) Süzmek. Süzmee bir kimseyi kuvetten: Birinin bütün gücünü tüketmek. Filcanı süzmec: İçki içmek, ayyaşlık etmek.

süzülmee: Süzülmek. *Süzülmee nijel*

SanalBaba

bir yaş tauk: Kendini ıslanmış tavuk gibi hissetmek: (Dövülmüş köpeğe benzemek)

svarka: Kaynak yapma; oksijen kaynağı.

svate: 1) Dünür kadın. 2) Görümce; baldız.

svatu: 1) Dünür. 2) Kayın birader.

svatuluk: Gelinin babasının evinde genç evlilerin düğününden bir hafta sonra verilen dünürlük ziyafeti.

sveti: Dini azizler.

svetofor: Trafik lambaları.

svinarnik: Domuz kümesi.

svinka: Kabakulak hastalığı.

svinoferma: Domuz çiftliği.

svintsit: Bk. sfintsit.

sviter: Süeter; kazak. Yapaadan svinter: Yün süeeter (kazak).

svoboda: Bk. sloboda.

– Ş –

şaa: Kuruş. Yok bir şaa bile: Bir kuruş bile yok [şaa < şahi?>].

şaat: Şahit.

şaban: Dalkavuk; parazit. Şaban olmaa: Dalkavuk olmak.

şabannık: Parazit gibi yaşamak.

şablon: Şablon.

şadravan: Şadırvan.

şaf: Şaha kalkma (atlar için kullanılır).

şafk: Şavk; parlaklık; ışık. Yangın şafkı uzakta görüner: Uzaktan yangının ışığı görünür. Şafk etmee: Aydınlatmak.

şafklandırmaa: Aydınlatmak.

şafklı: Aydınlatılmış. Şafklı taraf: Güneşli taraf.

şafran: Safran. Şafran boyada: Safran renginde (sarı).

şah: Şah.

şahmatist: Şahmat (satranç) oyuncusu.

şahta: Maden ocağı.

şaka: Şaka. 1) Şaka yapmaa birkimseye (birkimseyle): Biriyle şaka yapmak. Şaka (şakadan) aslıya çıktu: Şaka gerçek oldu. 2) Ona diil şaka: Onun şimdi şakalaşacak zamanı değil. Şaka türküsü: Nükteli türkü. Diil da şaka demee; diildir şaka: Şakadan anlamaz. 3) Şaka annamaa: Şaka olarak kabul etmek; şakadan anlamak. Şaka sölemee: Şaka yapmak. Keskin [fena] şaka, eşek şakası: Eşek şakası.

SanalBaba

şakacı: Şakacı.
şakal: Çakal.
şakalaşmaa: Şakalaşmak.
şakır şakır: Sağnak halinde yağan yağmur için kullanılır.
şakırdatmaa: Şakırdatmak.
şakırtı: Şakırtı.
şal: 1) Yünden yapılmış baş ve omuz örtüsü. Şal kostüm: İnce yün kumaştan dikilmiş elbise. 2) Gri renkli tüy. Şal beegir: Doru at.
şalinka: Baş örtüsü.
şalvar: Şalvar.
şalvir: Şirret; kurnaz; dolandırıcı, hilekâr.
şamar: Şamar. Bir şamar toprak: Bir karış toprak.
şamarlamaa: Şamarlamak.
şamata: Gürültü.
şamatacı: Şamatacı.
şamdal: Şamdan.
şan: Şan. Şan bozmaa: Şan ve şereften düşürmek. Şan tablası: Şeref levhası.
şansızlık: Adı sanı olmamak; bilinmezlik. *Şansızlık şan besler (Ata s.): Bilinmemezlik ünlü olmaya yol açar.*
şansora: Artık; ondan sonra.
şantaj: Şantaj.
şanti: Çingene (şaka konuşmasında). Şanti gezmee: Göç hayatı sürmek.
şap: 1) Şap (kimyasal madde). 2) Şap hastalığı. Şap tutmaa: Şap hastalığına tutulmak.
şapka: Şapka. Kozoroksuz şapka: Sipersiz şapka. Şapkaylan saurmaa: Şapkayı sallamak: Şapkayla işaret vermek.
şaplamaa: Şaplamak [tabaklamak?].
şaplı: 1)Acılaşmış. Şaplı şarap: Acılaşmış şarap. 2) Şap hastalığına tutulmuş.
şar şar: Su sesi. Şar şar akmaa [akmak]: Şırıl şırıl akmak.
şaraat: Şeriat.
şarada (R): Bilmece.
şarampoy: Tekerlek parmağı.
şarap: Şarap. Gülgülü şarap: Pembe şarap. Deli şarap: Taze şarap. Şarap maazası: Şarap mahzeni.
şarapçı: Şarap yapan; şarap tüccarı.
şarf: Atkı. Örme şarf: Örme atkı.
şarga: Kula renginde. Şarga beegir: Kula at.
şarhat: Serhat. Memleket, yurt, belde.
şarıl şarıl: Şırıl şırıl.
şarıldamaa: Şarıldamak.
şarıltı: Şırıltı.
şarıyıt: Bk. şaraat.
şarlatan: Şarlatan.
şarlatannık: Şarlatanlık.
şarnir (R): Menteşe.
şaş: 1) Sarı. 2) Sersemleme. Şaş olma: Sersemlemek. 3) Aptal. Olma şaş: Aklını başına al; ap-

SanalBaba

tallaşma. Şaş kalmaa: Şaşırıp kalmak; çileden çıkmak.

şaşık: Karışmış, dolaşık. Şaşık iplikler: Dolaşık iplikler. Şaşık yollar: Karışık, şaşırtıcı yollar. Şaşık saymaa: Hesabı şaşırmak.

şaşılacak: Şaşılacak.

şaşırgan: Şaşırmış; akılsız.

şaşırık: Şaşkın, şaşırmış.

şaşırmaa: Şaşırmak. Terbeeleri şaşırmak: Terbiyeden çıkmak, adap yolunu şaşırmak.

şaşırmak: Şaşırma.

şaşırtıcı: Şaşırtıcı.

şaşırtma: Şaşırtma.

şaşırtmaa: Şaşırtma.

şaşkın: Aynı manada. Şaşkına dönmee [dönmek], şaşkına çevirmee [çevirmek].

şaşlık: Şiş kebap. Şaşlık şişi: Şiş kebabı şişi.

şaşmaa: Şaşmak.

şaştırmaa: Şaşırtmak. Şaştırdı beni bu uşak: Bu çocuk beni şaşırttı.

şaten: Bir renk (koyu kumral).

şatra: Çadır. Şatra çingene: Çadır çingenesi. Şatra patra: Saçma sapan.

şayba: Cıvata.

şayka: Çete.

şebek: Bir maymun türü.

şef: Şef. Bölük şefi: Bölüm (şube) şefi: Aşçı şefi: Aşçıbaşı.

şefk: Şevk, istek. Şefkine: Sağlına, şerefe! Şefkine saalık: Sağ ol.

şefklendirmee: Şevklendirmek.

şefklenmee: Şiddetle arzu etmek.

şefkli: Şevkli, arzu dolu. Şefkli haber: Sevindirici haber.

şeflik: Şeflik. Şeflik tutmaa: Şef olarak görev yapmak.

şefteli: Şeftali. Tülü şefteli: Tüylü şeftali. Na bir şefteli: Ver seni bir öpeyim!

şeker: Şeker.

şekerlemee: Şekerlemek.

şekerlenmee: Şekerlenmek.

şekerli: Şekerli.

şen: Şen. Şen maale: Şen mahalle.

şennendirmee: Şenlendirmek.

şennenmee: Şenlenmek; neşelenmek.

şennik: Şenlik. Şenniin ucu, kenarı yok: Neşenin başı sonu yoktur (neşe sınırsızdır). Arada şennik: Sokakta şenlik, sokakta canlılık.

şerbet: Şerbet.

şeremet: Çalışkan; dirayetli. Şeremet örümee: Sür'atle hareket etmek. Şeremek işlemee: Ustaca iş görmek, beceriklilikle çalışmak.

şeremetlik: Çalışkanlık, becerikli-lik; çeviklik.

şerenga: Bk. çirenga.

şerif: Şerif.

şevik: Bk. şevik.

SanalBaba

şevro: Ayakkabı yapımında kullanılan bir özel keçi derisi.

şeytan: Şeytan. 1) Korkmaa nice şeytan günnükten: Şeytanın günnükten [kilisede yakılan ve bir koku çıkaran bitki] korkması gibi. Şeytan tabeetli: Şeytan tabiatlı. 2) *Çılk oban (obanda) şeytan panayırı (Ata s.): Cıvık bataklıkta şeytan panayırı.* Şeytan bayramı: Karışıklık; kaos. 3) Şeytan kulaa: Bir mantar türü. Şeytan yıldızı: Devedikeni. Şeytan parası: Pul. Şeytana verilmee (satılmaa): Şeytana uymak. 4) Şeytannarı güldürmee: Kötü işleri yaparak şeytanı güldürmek. Şeytanın kıç bacaa: Şeytanın arka bacağı (kurnaz).

şeytannık: Şeytanlık.

şılı: Işıklı, aydın. Şılı oda: Işıklı oda. Şılı taraf: Güneşli (aydınlık) taraf. Şılı gözlü: Uyanık, keskin gözlü.

şımarmaa: Şımarmak.

şımarmak: Şımarma.

şımartmaa: Şımartmak.

şımarık: Şımarık.

şımarıklık: Şımarıklık.

şıpanka: Bk. şipanka.

şıpırdamaa: Şırıldamak.

şıpırtatmaa: Şırıldatmak. Yılan gibi şıpırdatmaa: Yılan gibi ses çıkarmak.

şıpır şıpır: Şıpır şıpır.

şırklatmaa: Kamçıyı şakırdatmak.

şıfa: Bk. şufa.

şıfkan: Bk. fışkan.

şılı: Bk. şılı.

şilte: Şilte.

şilu: Biz (delmek için kullanılan biz).

şina: Tekerlek çemberi [Kuzey Doğu Anadolu'da "şin"]. Teneke.

şinden: Şimdiden. Şinden sora: Şimdiden sonra.

şindi: Şimdi. Şindi emen: Hemen şimdi. Şimdiden bıyanı (ötee): Şimdiden sonra.

şindicik: Hemen şimdi.

şindiki: Şimdiki.

şindila: Bir ot türü. Şindila örtü: Ottan ev örtüsü.

şindilik: Şimdilik.

şindiyedak: Şimdiye kadar.

şindiyedan: Şimdiye kadar.

şinel: Palto.

şipanka: Kısa yünlü bir koyun türünün adı.

şiptal: Bk. şpital.

şir: Bir ip atlama oyunu.

şira: Meyva suyu.

şiralı: Usareli. Şiralı üzüm: Sulu üzüm.

şirenga: Sıra, dizi.

şiret: Şirret; kurnaz. Şirret tilki: Kurnaz tilki. Şiret gülmee: Şirretçe gülmek. Şiret düşünmee: Kurnazlık düşünmek.

SanalBaba

şiretlenmee: Kurnazlık, şirretlik yapmak.
şiretlik: Kurnazlık; şirretlik.
şirit: Şerit: Bir şirit toprak: Bir şerit toprak. Ennerde şirit: Yenlerde şerit. Şiritlen ölçmee: Şerit metre ile ölçmek.
şirka: Kırbaç, kamçı. Şirka butlu: İnce bacaklı.
şirkalamaa: Kamçı şakırdatmak.
şiş: 1) Örgü şişi, iğ. 2) Kebap şişi. *Ne şiş yansın ne kebab (Ata s.).* 3) Şişkin. Şiş surat. Şiş tekerlek: Şişirilmiş tekerlek. 4) Şiş dudaklı (şiş suratlı): yüzü gülmeyen kişi. Şiş indi: Kabaran hindi. Annısında şiş: Alnı şişmiş.
şişe: Şişe. Bir şişe boza: Bir şişe boza.
şişek: İki yaşını geçmiş koyun.
şişeva: Bk. şüşe.
şişirek: 1) Balık şişirgeni. Öküz şişiree: Öküz şişirgeni. 2) Hava balonu.
şişirga: Bk. şişiriag.
şişiriga: Kabarcık; sivilce. Yaş şişirgası: İdrar torbası. Sabun şişirgası: Sabun köpüğü, balonu.
şişirilmee: Şişirilmek.
şişirmee: Şişirmek. Bir kimseyin kafasını şişirmee: Gereğinden çok konuşmak. Dudaklarını (suratını) şişirmee: Şişmek, böbürlenmek; gücenmek, kızmak.
şişirtmee: Şişirtmek.
şişkin: 1) Bk. şiş. 2) Şişman. Şişkin şkembeli: Şişman.
şişkinlik: İltihabi şişme.
şişman: Şişman.
şişmee: Şişmek.
şkaf: Dolap.
şke: Sağılmadan önce ineği sakinleştirmek için kullanılan bir nida.
şkembe: Karın. Şkembeyi çıkarmaa (yarmaa): Karnı yarmak. Şkembe salmaa: Göbek yapmak, şişmanlamak.
şkembeli: Şişman, göbekli.
şkola: Okul.
şkolka: Ziraat okulu. Baaş kolkası: Bağcılık (üzümcülük) okulu.
şleka: Boşboğaz, geveze.
şlem: Miğfer; kask.
şlep: Bir ses taklidi.
şlip: Kayık, sandal.
şlits: Yiv.
şmeker: 1) Kurnaz, açıkgöz. 2) Dolandırıcı, sahtekâr (konuşma dilinde).
şmekeriye: Dalaverecilik, dolandırıcılık.
şnur: Düz çizgi.
şnurki: Çizgicikler, kordoncuklar.
şnurkilemee: Çizmelere kordon çekmek, çizgi çekmek.
şoşoni: Kadın botları (şoson).
şofer: Şoför. Şofer işlemee: Şoför

SanalBaba

olarak çalışmak.
şoltik: Şakacı; alaycı.
şoltiklenmee: Yaramazlık yapmak; çapkınlık etmek.
şomer: 1) Şakacı; haylaz; çapkın. 2) Kurnaz, şirret.
şompol: Tüfeğin harbisi (çubuğu).
şopar: Domuz yavrusu.
şopırla: Kertenkele.
şopron: Çatı.
şorik: Dericik. Şoriklen slanina: Derili domuz pastırması.
şoroy: Çingene (şaka olarak). Zenci.
şoseti: Çorap.
şöle: Bk. şule.
şööle: Bk. şüle.
şpalera: İki sıra asker.
şpanka: Bk. şipanka.
şpigon: Casus, ispiyon. Şpigon tertipleri: Casus takımları.
şpilka: 1) Ağaç ayakkabı çivisi. 2) Saç firketesi.
şpital: Küçük hastane.
şplint: Emniyet. Şplintleri koymaa: Emniyet takımlarını takmak.
şplintlenmee: Dönen tertipler. Şplintlenerler: Dönen takımlar tutturulurlar.
şpulka: Masura.
şpunt: Rende.
ştab: Karargâh. Ştab zaabitleri: Kurmay (karargâh) subayları.
ştampila: Mühür. Ştampila [ıstampa] urmaa: Damga vurmak.
ştampilamaa: Damgalamak.
ştanga: Spor yapmak için ağırlık aleti.
ştraf: Ceza.
ştuka: Turna balığı.
ştukatur: Sıvacı.
ştukaturi: Sıva: Ştukaturi etmee: Sıvamak.
ştukaturlamaa: Sıvamak.
şu–bu: Şu bu.
şukadar: şu kadar.
şuşuklanmaa: Fısıldaşmak.
şu: Şu.
şuba: Kürk.
şufa: 1) Cıva. Şufa kalemi: Cıvalı termometre. 2) Yerinde durамayan, cıva gibi adam.
şuma: 1) Yaprak, mısır koçanının üstündeki yapraklar. 2) Köpük.
şumalanmaa: Köpüklenmek.
şunu bunu: Şunu bunu. Şunnan bunnan: Şununla bununla. Şunun bunun tamazlıı: Gayri meşru çocuk.
şur: Şurası.
şurada–burada: Şurada burada.
şurda bırda: Bk. şurada burada.
şurda–burda: Şurda burda.
şurup: Vida somunu.
şuruplamaa: Vidayı sıkmak.
şükür: Şükür. 1) Şükür iiliine: Yaptığın iyilikleri için şükür (teşekkür). Hiç şükür da demedi: Hiç teşekkür etmedi. Çok şükür: Çok memnunum. 2) *Şükürlen*

SanalBaba

tarla kazılmaz (Ata s.): Şükürle tarla sürülmez.

şüle: Şöyle.

şüle böle: Şöyle böyle. Şüle da böle da: Hem şöyle hem de böyle.

şüpe: Şüphe. Şüpe altına koymaa: Şüphe altında bırakmak. Şüpe bırakmaa [bırakmak], şüpe saçmaa [saçmak], şüphe götürmee [götürmek].

şüpelendirmee: Şüphelendirmek.

şüpelenmee: Şüphelenmek.

şüpelenmek: Şüphelenme.

şüpeli: 1) Şüpheli. 2) Telaşlı, huzursuz. Şüpeli uyumaa: Tetikte, tedirgin uyumak.

şüpesiz: Şüphesiz. Şüpesiz yaşamaa: Sakin, rahat yaşamak.

şürü: Teşebbüs. Şürü etmee: Bir işe teşebbüs etmek.

şüseva: Bk. şüşe.

şüşe: Şosa yol.

şvayka: Şerit; kamçının ucu.

ştukaturkalı: Sıvalı.

– T –

taa: 1) Tâ. Taa Kişnov'a kadar: Tâ Kişnov'a kadar. 2) Henüz, daha. Siz taa burdaysınız: Siz hâlâ burdamısınız. Taa eni: Daha yeni. Taa da: Daha da. Hem taa ileri dooru: Hem daha ileri doğru. Taa çok: Daha çok. Taa alınca: Daha alıralmaz. Taa girince aul içine: Henüz avluya girmişti ki.

taane: Bk. tayna.

taaramaa: Yenmek, oyunu kazanmak.

taaze: Taze.

taazelemee: Tazelemek, yenilemek. Taazelemee çamaşırı: Çamaşır değiştirmek.

taazelenmee: Tazelenmek.

taazeletmee: Tazeletmek.

taazelik: Tazelik.

tabaşnik: Sigara kutusu.

tabak: Tütün.

taban: Taban, kaide.

taban: İncir, incir ağacı.

tabeet: 1) Tabiat, huy. 2) Alışkanlık. Tabeetine göre: Alışkanlığına göre.

tabeetçe: Gerektiği gibi, huyunca, suyunca.

tabeetçesine: Gerektiği gibi.

tabeetincesine: Bk. tabeetçesine.

tabeetli: 1) Tabiatlı, karakterli, şahsiyetli. 2) İnatçı.

tabel: 1) Tabela. 2) Günlük defter, yevmiye defteri.

tabiet: Tabiat.

tabla: 1) Okul tahtası. 2) Teneke, saç. 3) Tepsi. 4) Bahçe evleği.

SanalBaba

tabli: Tavla oyunu. Tabli oynamaa: Tavla oynamak.
tabli: Yaya köprüsünün korkulukları.
tabun: Bir balık türü.
tabutçu: Tabut yapan usta.
tacık: Tacik.
tacıkça: Tacikçe.
taçka: Küçük araba, arabacık.
tafta: Tafta, bir tekstil mamûlu.
tafta: Tahta. Çürük taftaa basmaa: Çürük tahtaya basmak.
taftalamaa: Tahta ile döşemek, kaplamak.
taht: Saray. Tahta: Divan.
takaza: Takaza. Takaza etmee: Sövmek, karalamak, iftira etmek.
take: 1) Takke. 2) Cahil (mec.). Eh take: Ey cahil, ey avanak.
takışmaa: Takılmak, peşine düşmek. Tauşam ardına takışmaa: Tavşanın peşine düşme (takılma).
takıştırmaa: Birinin peşine taktırmak (takmak).
takılmaa: Takılmak.
takım: Takım.
takınmaa: 1) Dua etmek. 2) Günahlardan arınmak. 3) Peşine düşmek: Canavar koyunnara takındı: Kurt koyunların peşine düştü.
takmaa: Takmak.
taksa: Taksit.
taksi: Taksi.
takt: Taktik.
talaf: Bir cins at hastalığı, telef. Talaf tutsun: Talaf hastalığına tutulasın. Talaf otu: İlaç yapılan bir otun adı.
talant: Bk. talent.
talaz (Yun.): Dalga.
talazlanmaa: Dalgalanmak, sallanmak.
talazlı: Dalgalı. Talazlı saç: Dalgası saç.
taler: Ağaçtan yapılmış yemek tabağı.
taligacı: Araba sürücüsü.
taliya: Boy, endam, vücut yapısı.
talk: Talk.
talmaç: Mütercim (dilmaç).
talmaçlamaa: Bir dilden diğerine tercüme yapmak.
talmaçlı: Tercüme edilmiş.
talon: Talon.
tamaa: Bk. tamah.
tamaaker: Tamahkâr.
tamaalık: Bk. tamahlık.
tamah: Tamah. Tamah etmee: Tamah etmek. Tamah bir vakıt doymeer: Tamahkâar hiçbir zaman doymaz.
tamahkerlık: Tamahlık.
tamahlık: 1) Tamahlık. *Tamahlık adamı kaybeder (Ata s.): Tamahkârlık insanı insanlıktan çıkarır.* 2) Kıskançlık.
tamam: Tamam.
tamamnamaa: Bk.tamannamaa.

SanalBaba

tamannık: Gramer ifadesi (tümleç).
taman: Tamam. Taman işlee: İyi, tamam. Taman tamana: Tamtamına.
tamannamaa: Tamamlamak. Büün tammannadım irmi yaş: Bugün yirmi yaşımı tamamladım. Tamannanmaa: Tamamlanmak.
tamazlık: Damızlık. Tamazlık brakmaa: Damızlık bırakmak. İnsan tamazlı: İnsan soyu.
tambur: Koridor.
tamburina: Tambur.
tamga: Damga.
tamızlık: Bk. tamazlık.
tamojnik: Gümrükçü.
tamojnya: Gümrük idaresi [Bu kelime Rusçaya Kıpçak Türkçesindeki "tamgacı"dan gelmektedir].
tandela: Bk. tantela.
tandeli: Bk. tantela.
tanıklı: Tanıyan, bilen, bilir kişi.
tanılmaa: Tanıtılmak, tanışmak.
tanımaa: Tanımak.
tanınmaa: Bk. tanışmaa.
tanış: Tanış.
tanışık: Tanışık.
tanışılmaa: Bk. tanışmaa.
tanışılmadık: Bilinmeyen, yabancı, tanıştırılmayan kişi.
tanışmaa: Tanışmak.
tanışmaklık: Bk. tanış.
tanıtmaa: Tanıtmak.
tank: Tank.
tanker: Tanker.
tanketka: Hafif kadın ayakkabısı.
tantela: Dantel (örgü).
tapınmaa: Bk. takınmaa.
tapkır: Kolan. Tapkır yapmaa: Çiğnemek.
tapuçki: Terlik.
tara: Bk. dara.
taraf: Taraf.
taraflı: Taraflı.
tarafsız: Tarafsız.
tarafsızlık: Tarafsızlık.
tarak: Tarak. Elin taraa: Bilek, elin tarağı [elin tarak kemikleri?].
tarakçı: Tarakçı.
taraklı: Taraklı.
taralı: Bk. taranmış.
taramaa: Taramak. Tarama yapmaa: Yapağı (yün) taramak.
taramak: Tarama.
taranmaa: Taranmak.
taranmış: Taranmış.
tarantı: 1) Taranmış (saçlar). 2) Bir saç şekli.
tapaşka: Pulluk.
taraş: Üzüm toplantı artıklarına verilen isim (taraş toplamak).
taraşlamaa: Bk. taraş.
taratmaa: Taratmak.
taraz: Teras (bir cins üzüm).
targa: Sedye, el arabası.
tarif: Tarife.
tarifikatsiya: Tarifelendirme.
tarla: Tarla. Tarla zambaa: Tarla zambağı. Tarla kuşu: Tarla kuşu.

SanalBaba

tasma: Tasma. Tasmayı çıkarmak (mec.): Acemice emir vermek; helâk etmek, yok etmek.

taş: Taş. Taş aul: Taştan bahçe duvarı. Taş olasın. Taş çatlasa. Taş çıkarmaa [çıkarmak]. Taş ürekli [yürekli]. Taş üstünde taş brakmamaa [bırakmamak].

taşçı: Taşçı.

taşımaa: Taşımak. Ruba taşımaa: Elbise kullanmak, giymek.

taşınmaa: Taşınmak.

taşırmaa: Taşırmak.

taşıtmaa: Taşıtmak.

taşıttırmaa: Taşıttırmak.

taşıyıcı: Taşıyıcı.

taşkın: Taşkın, dere taşkın: Dere taşmış.

taşlamaa: Taşlamak.

taşlatmaa: Taşlatmak.

taşlı: Taşlı.

taşlık: 1) Taşlık, taşlık arazi. 2) Taş ocağı.

taşma: Taşma.

taşmaa: Taşmak.

taştırmaa: Taştırmak.

tatar: Tatar. Tatar üzümü: Tatar üzümü. Tatar ahırı: Tatar ahırı.

tatarca: Tatar dili.

tatarlık: Tatar kavmi.

tatarnik: Kısa kamçı.

tatlı: Tatlı.

tatlıcı: Çok tatlı yemesini seven; tatlı yapan usta.

tatlılaşmaa: Tatlılaşmak.

tatlılamaa: Tatlılaştırmak.

tatlılandırmaa: Bk. tatlılamaa.

tatlılanmaa: Tatlılanmak.

tatlılatmaa: Tatlılatmak.

tatlılı: Tatlandırılmış.

tatlılık: Tatlılık.

tatula: Bir bitik adı.

tauşam: Tavşan. Kır tauşamı (aynı). Ev (er) tauşamı: Ev (yer) tavşanı. *İki tauşam birden tutulmaz (Ata s.):* Tauşam uykusu, tauşam ürekli. Tauşam gölgesi: Bir bitki adı. Tauşam piiniri: Tavşan peyniri.

tauşan: Bk. tauşam.

tauk: Tavuk. *Adamdan üüsek, tauktan alçak (Bilmece): Adamdan yüksek tavuktan alçak (şapka).* Tauk karası: Tavuk (gece) körlüğü. Tauk kafalı [sersem?]: Tavuk kafalı. Tauk gibi eşiner: Tavuk gibi eşiniyor. *Tauk öter belaya (Ata s.): Tavuğun ötmesi kötü haberdir.*

taukçu: Tavukçu.

taukcuyka: Tavuk yetiştiren kadın.

taulu: Tavlı, besili, şişman. Taulu inek: Besili inek.

tavşam: Bk. tauşam.

tava: Tava.

tavan: Tavan. Tavana pinmee: Tavana (dama) çıkmak.

tavlu: Bk. taulu.

tay: Tay.

tayf: Zayıf, hasta.

SanalBaba

tayfa: Lafazanlık, gevezelik. Tayfa tutmaa: Gevezelik etmek.
tayfa: Taife.
tayfalamaa: Birini güçsüz duruma düşürmek.
tayfalanmaa: Güçsüz kalmak, ağır hasta düşmek.
tayfe: Putperest.
tayfelik: Putperestlik.
tayfun: Tayfun.
tayga: Tayga, Sibirya ormanı.
tayı: Bk. tayf.
tazı: Tazı.
te: Te (işaret zamiri). Te bu, te onnar, te şindi, te o, te böle (te böyle).
tebeşir: Tebeşir.
tecil: Gerekli. Tecil avadanlık: Gerekli enstrümanlar.
tedarık: Tedarik.
tedarıklamaa: Tedarik etmek.
tedarıklanmaa: Tedarik görmek.
tedarıklı: Tedarikli.
teena: Bk. tenha.
tefe: Dokuma tezgâhının bir parçasına verilen ad.
tefek: Bk. ufaktefek.
tefter: Defter.
tenha: Tenha, genişlik, enginlik, serbesti; huzur.
tehnalamaa: Tenhalaşmak.
tehnalanmaa: Tenhalanmak.
tehnalık: Tenhalık, hürriyet, serbesti, sakinleşme.
tehnik: Teknik.
tek: Tek.
teka: Pulluğun bir parçası.
teke: Teke. Kart teke (küfür).
teker: Teker.
tekerlek: Tekerlek. Tekerlek şinası: Tekerleğin demir çemberi. Bir tekerlek sucuk: Bir kangal sucuk.
tekerlekli: Tekerlekli.
tekerlemee: Bk. tukurlamaa.
tekir: Tekir kedi.
teklif: Teklif. Haram (ham) teklifi: Rencide edici teklif. Teklif etmee: Teklif etmek.
teklik: Yalnızlık.
tekne: Tekne. Tekne kazıntısı (aynı).
tekrar: Tekrar.
tekrarlamaa: Tekrarlamak. Tekrarlamaa lafını: Sözünü tekrarlamak.
tekrarlanmaa: Tekrarlanmak.
tekrarlatmaa: Tekrarlatmak.
tekrarlık: Tekrarlık.
tekst: Metin.
telef: Telef, felâket. Telef etmee: Telef etmek, mahvetmek, yok etmek.
televizor: Televizyon.
tellâl: Tellal.
tellemee: Telle sarıp bağlamak: Gelini tellemek: Gelini süslemek.
tellendirmee: 1) Bk. Telletmee. 2) Kovmak, kapı dışarı etmek (mec.).

SanalBaba

telli: Telli.
tembih: Tembih.
tembihlemee: Tembih etmek.
temel: Temel.
temellemee: Temel atmak.
temellenmeme: Temellenmek, esasa dayanmak, bir şeyi esas almak.
temelli: Temelli.
temere: Temire [ekzema].
temin: Demin.
temire: 1) Liman. 2) Serap.
temiz: 1) Temiz. 2) Günahsız.
temizlemee: Temizlemek.
temizlenmee: Temizlenmek.
temizlik: Temizlik, masumiyet, günahsızlık.
ten: Ten.
tenaa: Tenha.
tenaalık: Tenhalık, sessizlik.
tencere: Tencere.
tendiriz: Sağlıklı, güçlü, sağlam.
tene: 1) Tane. Tene–tene: Tane tane. 2) Meme başı.
teneke: Bk. teneki.
teneki: Teneke, sac, bidon.
tenekici: Tenekeci.
tenni: Sağlam; büyük.
tepe: Tepe. Tepe koyan: Tepe yapan. Tepe göz (aynı).
tepecik: Tepecik.
tepegöz: Folklorda geçen bir kelime. Tek gözlü dev, canavar.
tepelemee: Tepe haline koymak, tepe yapmak.
tepeli: Tepeli. Tepeli kuş: İbikli kuş.
tepişmee: Tepişmek.
tepindirmee: Tepindirmek. Tepinmee: Tepinmek.
tepme: Tekme. Tepme çekmee (urmaa): Tekme atmak, tekmelemek.
tepmee: Tekmelemek.
tepmek: Tepme
tepreşmee: Tepreşmek
tepremee: Sarılmak, oynamak. Er tepredi: Yer oynadı, sarsıldı (deprem oldu).
teprenmee: Bk. tepremee. Korkudan teprenmee: Korkudan teprenmek.
tepretmee: Tepretmek.
tepsi: Tepsi, sini.
ter: Ter. doksan dokuz sıra ter dökmee (aynı). Suuk ter: Soğuk ter.
terasa: Teras.
terbee: Dizgin. Kaiş terbee: Kayış dizgin. Terbeeleri sıkmaa: Dizginleri sıkmak.
tereke: Tahıl, buğdaygiller.
terez: Teres, aldatılmış eş, boynuzlu.
tereze: 1) Terazi. Tereze dili: Terazi ibresi. Terezede çekmee: Terazide tartmak. 2) Ölçü, derece (mec.). Terezeye urmaa: Bir şeyi düşünüp taşınmak.
terezeci: Terazici.
terezi: Bk. tereze.
terlemee: Terlemek.

SanalBaba

terletmee: Terletmek.
terli: Terli.
terlik: Terlik.
termin: Terim.
ters: 1) Ters. 2) Dengesiz, geçimsiz, huysuz (mec.). Tersim döndü: Başım döndü, dengemi kaybettim; işlerim ters gidiyor.
tersine: Tersine. Tertip: Tertip, düzen. Tertip bulmaa: Çare bulmak.
tertiplemee: Tertiplemek.
tertiplenmee: Tertiplenmek.
tertipli: Tertipli.
tertiplik: Tertiplilik,intizamlı olma.
tertipsiz: Tertipsiz.
tertipsizlik: Tertipsizlik.
terzi: Terzi. Terzikarı: Bk. terziyka.
terzilik: Terzilik.
terziyka: Terzi kadın.
tesk: Bk. teska.
teslim: Hediye, armağan. Teslim etmee: Hediye etmek.
teste: Deste. Teste yıvmaa: Deste yığmak (bağlamak). Bir deste çiçek.
testelemee: Destelemek, deste yapmak.
testerelemee: Testerelemek.
testi: Tespih. Testi çekmee. Tespih çekmek.
testi: Testi. *Testi gitmeer çok sıra suya (Ata s.).*
tetrad: Bk. tetradi.
tetradi: Defterler.
tetü: Konuşma dilinde "Baba".
tez: Çabuk, tez. Tez elden: Çabucak. Taa tez: Daha çabuk.
tezçe: Tezce, acelece.
tezde: Çabucak, tez elden, acele.
tezek: 1) Tezek. 2) Çürümüş, bozulmuş. Tezek olmaa: Çürümek, kokmak.
tezeklik: Tezeklerin olduğu yer, basma.
tezge: Tezgâh, marangoz tezgâhı.
tezgere: Tezkere, toprak v.s. taşımak için ağaçtan yapılmış sedye.
tezis: Tez.
tezlee: Tez olarak, aceleyle.
tezlik: Acelecilik. *Tezlik iş bozar (Ata s.): Acele işe şeytan karışır.*
tıımaa: Çabucak kaçıp kaybolmak.
tıkaç: Tıkaç.
tıkaçlamaa: Tıkaçlamak.
tıkaçlanmaa: Tıkaçlanmak.
tıkaçlı: Tıkaçlı.
tıkalı: Tıkalı.
tıkamaa: Tıkamak. Bir kimsenin aazını tıkamaa: Birinin ağzını tıkamak.
tıkanç: Tıkanma.
tıkanık: Bk. tıkalı.
tıkanıklık: Tıkanıklık.
tıkanmaa: Tıkanmak.
tıkışık: Tıkışık.
tıkışıklık: Tıkışıklık.
tıkıştırmaa: Tıkıştırmak.
tıkız: Koyu; kesif, sık.
tıkızlanmaa: Koyulanmak.

SanalBaba

tıkızlık: Koyuluk.
tıl (Rus.): Arka.
tılısım: Bk. tılsım.
tılmaç: Bk. talmaç.
tılsım: Tılsım.
tımar: Tımar.
tımarlamaa: Tımarlamak.
tınaz: Yığın. Tınaz yıvmaa: Tahıl yığmak [tahılı yığın yapmak?].
tıngırdamaa: Tıngırdamak.
tırla: Ağıl, koyun ağılı.
tırmaşmaa: Tırmaşmak.
tırma: Tırmık.
tırmalamaa: Tırmalamak, tırmıklamak.
tırmanmaa: Bk. tırmaşmaa
tırmık: Tırmık. Begir tırmıı: At tırmığı.
tırmıklamaa: Tırmıklamak.
tırmır: Şöyle böyle.
tırnak: Tırnak.
tırnaklı: Tırnaklı.
tırnakop: Kazma.
tırpan: Tırpan.
tırtıl: Tırtıl.
tıynak: Baraj. Tıynak tutmaa: Baraj yapmak.
tif: Tifo.
tik: Tik.
tiken: Diken. Oturmaa nice tiken üstünde: Diken üstünde oturuyormuş gibi olmak.
tikenni: Dikenli.
tikenmik: Dikenlik.
tilki: Tilki.
tilkileşmee: Tilkileşmek.
tilkilik: Tilkilik (kurnazlık, şirretlik), tilkilerin çok olduğu yer.
tipar: Yazı basılması.
tiparlamaa: Matbaada basmak.
tiparlı: Basılmış.
tipik: Tipik.
titireiş: Bk. titiremek.
titiremee: Titremek. Suuktan titiremee: Soğuktan titremek. Er titirer: Yer oynuyor.
titla: Başlık.
titsi: Korkunç, acaip. Titsi hava: Yağmurlu, kapalı hava. Titsi geler: Çok korkuyorum.
titsilik: Korku, dehşet.
tok: Elektrik cereyanı.
tok: Tok, doygun. *Aaç tokuna diil kafadar, tuok aacı annamaz (Ata s.): Tok açın halinden anlamaz.*
toka: Toka.
tokar: Tornacı.
tokat: Kapı. *Bakmaa nica koyun, buzaa eşil eni tokada (Ata s.): Koyunun,buzağının yeni yeşil kapıya baktığı gibi bakmak.*
tokat: Kapı [cümle kapısı?]. Tokattan çevirmee: Kapıdan geri çevirmek.
tokatçık: Kapıcık.
toklu: Toklu (erkek koyun). Toklu gütmee: Toklu otarmak.
toklucu: Koyun (toklu) çobanı.
tokmak: Tokmak.

SanalBaba

tokmaklamaa: Tokmakla vurmak.
toksamaa: Doyuncaya kadar yemek.
tokuşmaa: Bk. dokuşmaa.
tokuşturmaa: Tokuşturmak.
tokuç: Tokaç (yün yıkamak için kullanılan kalın değnek).
tokuçlamaa: Tokaçla vurmak.
toloka: Sürülmemiş tarla.
tolu: Dolu (dolu yağmuru). Tolu yaayeer: Dolu yağıyor.
tomak: Kalın yün çorap. Düşüncesiz, beyinsiz, kalın kafalı.
tomat: Domates salçası.
tombarlak: Tombalak, yuvarlak.
tomburuk: Bk. toomruk.
ton: Ton (ağırlık birimi).
tonnuk: Tonluk.
toom: Tohum.
toomnuk: Tohumluk.
toomruk: 1) Gonca, tomurcuk. 2) Meva tomurcuğu. 3) Yumurtalık (anatomik terim).
toomruklanmaa: Tomurcuklanmak.
tooz: Bk. toz.
toozama: Bk. tozamaa.
toozlamaa: Bk. tozlamaa.
toozlanmaa: Bk. tozlanmaa.
top: Top. Topa oynamaa: Top oynamak. Ana topu: Kaynana ile gelin adayının karşılıklı olarak biribirlerine armağanlar vermesi.
topaç: Topaç, topak. Topaç imee: Yalan söylemek.
topaçlamaa: Topaçlamak.
topaçlı: Topaklı. Topaçlı yol: Topaklı yol.
topak: Topaç.
topaklamaa: Toprakla örtmek.
topal: Topal. Topal skemne: Bir ayağı kısa iskemle (sandalya).
topalak: Silindir, merdane.
topallaşmaa: Bk. topallanmaa.
topallamaa: Topallamak.
topallanmaa: Topallanmak.
topallatmaa: Topallatmak.
topallık: Topallık.
toparlak: Toparlak.
toparlamaa: Toparlamak.
topçu: Topçu.
toplaşmaa: Toplanmak.
toplamaa: Toplamak. Toplamaa baayı: Bağı (üzümü) toplamak. Ne ekecen onu da toplayacan: Ne ekersen onu biçersin. Top aazını: Topla ağzını.
toplamak: Toplama.
toplanış: Bk. toplantı.
toplanılmaa: Bk. toplanmaa.
toplanmaa: Toplanma. Üreem toplandı: Kalbim sıkıştı.
toplanmak: Toplanma.
toplantı: Toplantı.
topluş: Toplanma.
toplu: Toplu.
topluluk: Topluluk.
toplum: Külliyat.
toprak: Toprak. Toprak böjee: Mayıs böceği.
topraksız: Topraksız çiftçi.

SanalBaba

topuk: Topuk.
topuz: Topuz.
tor: Acemi. Tor öküz: Acemi öküz. Tor pateka: Hiç üzerinde yürünmemiş yol.
torba: Torba.
torlak: Çıplak.
tormoz (R.): Fren.
tosun: Tosun. Tosun üüretmee: Tosun eğitmek, tosunu arabaya koşmaya alıştırmak.
toum: Bk. toom.
tovar (Rus): Çizme.
tovarnek: Yük katarı.
toy: Düğün; ziyafet.
toy: Toy (bir kuş türü). *Urmaa toyu sopasız (Ata s.): Silahsız toy avlamak.*
toyan: Bk. tuyan.
toz: Toz. Kulaan tozuna urmaa: Kulağın tozuna vurmak. Nice daulda toz: Davulda toz olmadığı gibi hiçbir şeyi yok.
toz: Toz. *Sevmee nice tozu gözünde (Ata s.): Gözünde toz gibi birini sevmek (hiç sevmemek).*
tozak: Tozak. İnce toz.
tozamaa: Tozutmak.
tozatmaa: Tozatmak: Tozat bırdan: Toz ol burdan (defol, git).
tozçaaz: Tozcağız [ince toz?].
tozlanmaa: Tozlanmak.
tozlu: Tozlu.
töle: 1) İşte öyle. salt töle: İşte ancak öyle. 2) İşaret zamiri. Töle insan o: İşte o öyle bir insan.
töleböle: Şöyle böyle. Töle da böle da: Hem şöyle hem böyle. Töleböle işler: İşler şöyle böyle.
tömen: Pulluğun arka kısmına takılan ağaç [dümen].
törpü: Törpü.
traş: Tıraş.
tren: Tren
trufanda: Turfanda.
trup: Turp. Ay trubu [turpu], güz trubu [turp]. Trup satmaa [satmak].
tsa tsa: Nida.
tsap: Teke.
tsapoy: İki dişli dirgen.
tsar: Çar, hükümdar.
tsatsi: Abla, büyük bacı.
tseh: Atölye; seksiyon.
tselina: Kereviz.
tselofan torbacı: Selofan torbacığı.
tseluloid: Selüloid.
tseluloza: Selüloz.
tsement: Çimento.
tsementlemee: Çimentolamak.
tsentral: Santral (merkezî).
tsentralama: Merkezileştirmek.
tsentralizmaa: Merkeziyetçilik.
tsentrist: Merkeziyetçi.
tsentrizm: Merkeziyetçilik.
tsenzur: Sansürcü.
tsenzura: Sansür.
tsenzuralı: Sansürlü.
tsepu: İplikler arasındaki çapraz dokumalar.

SanalBaba

tseremonial: Merasimle ilgili.
tsiba: Bk. tsıba.
tsıba: Köpekleri kovmak için kullanılır.
tsidula: Not, teskere; makbuz; geçiş belgesi.
tsiferblat: Saat kadranı.
tsifra: Sayı.
tsigaşnik: At gemi, ağızlık.
tsiga: Bir balık türü.
tsigan: Çingene.
tsigarka: Sıgara. Keskin tsigarka: Sert sıgara.
tsigeyka: Bir koyun türü.
tsıgı tsıgı: Keçileri çağırmak için kullanılır.
tsıtora: Birlikte oturma, birlikte yaşama.
tsikl: Muhit, çevre.
tsiklon: Siklon.
tsilindiralı: Silindir şekilli.
tsilindra: Silindir.
tsinka: Bk. tsink.
tsinklamaa: Çinkoyla kaplamak.
tsinkli: Çinkolu.
tsipa: Veter (anatomik bir terimdir).
tsipalı: Damarlı. Sert, sinirli et.
tsirk: Sirk.
tsırka: İbibik kuşu.
tsirkul: Sirküler; pusula.
tsirkulyar: Sirküler.
tsisterna: Sisterna (sarnıç).
tsitata: Bir kitaptan alınan cümle ve deyimler [iktibas?].
tsivil: Sivil; medenî.
tsivilizat: Bk. tsivil.
tsivilizatsiya: Medeniyet, sivilizasyon.
tsor: Büyücü.
tsuge–tsuge: Kuzuları çağırmak için kullanılır.
tuç: Tunç.
tuçka: Tava.
tucurgu: Torna tezgâhının keskisi.
tufla: Bk. tuula.
tufli: terlik, pabuç, iskarpin.
tukan: Moldavya'da yaşayan Bulgarlara verilen ad.
tukanca: Bulgarca. Bir Bulgar dansının adı.
tukurlak: Şımarık, yaramaz. Bir yuvarlak çocuk oyuncağı.
tukurlamaa: Tekerlemek, yuvarlamak.
tukurlanmaa: Tekerlenmek [terekemelerde "tığırlanmak"].
tukurtukur: Yuvarlanan bir şeyin çıkardığı ses [takırtukur?].
tula: Bk. Tuula
tuluk: 1) İnek. 2) Dokundurulmuş, tokuşturulmuş (mec.).
tulum: Tulum. Tulum kürk: Koyun derisinden kürk. Tulum soymaa: Deriyi tulum şeklinde çıkarmak. Eziyet etmek (mec.).
tumba: Karın, göbek.
tumbocka (R.): Göbekçik, karıncık.
tundra: Tundra.
tunuk: Bulanık [donuk renk?]. Tunuk boyada: Bulanık boyada.
tunuklanmaa: Tunuklaşmak.

SanalBaba

tura: Bk. tire. Yün iplik yumağı.
turba: Köpek.
turfanda: Bk. trufanda.
turna: Turna.
turnir: Yarışma.
turşu: Turşu.
turta: Çörek. turta tabannu: Düztabanlılık.
turumcu: Bk. turuncu.
turuncu: Turuncu.
tutak: Tutma yeri, sap, tutacak.
tutam: Avuç, sap, tutacak [avuç dolusu?].
tutkal: Tutkal.
tutmaa: Tutmak. Düün tutmuş iki afta: Düğün iki hafta sürmüş. Baas tutmaa: Bahse girmek.
tutmalık: Bayramlık. Tutmalık ruba. Bayramlık elbise.
tutnuk: 1) Kısık. Tutnuk ses: Kısık ses. 2) Kekeme, peltek.
tutsak: Tutsak, esir.
tutturmaa: tutturmak.
tutulmaa: Tutulmak. Gün tutuldu: Güneş tutuldu.
tutunmaa: Tutunmak.
tutuşmaa: Tutuşmak.
tutuşturmaa: Tutuşturmak.
tuula: Tuğla.
tuum: Bk. toom.
tuumnuk: Tohumluk.
tuumruk: Bk. Toomruk.
tuyan: Yağlı.
tuyannaşmaa: Bk. tuyannamaa.
tuyannamaa: Yağlanmak, şişmanlamak.
tuyannanmaa: Şişmanlamak.
tuyannatmaa: Şişmanlatmak.
tuyannatmak: Şişmanlatma.
tuyannık: Yağıllık, şişmanlık.
tuz: Tuz. Tuz şahtası: Tuz minası. Tuzla: Tuz çıkarılan yer. *Tuzlan ekmek hazır imek (Ata s.): Tuz ekmek, hazır yemek.* Taş tuz: Kaya tuzu.
tuz: İskambil kâğıdında birli, bey.
tuzlama: Bir yemek türü. Tuzlama yaanı: Yahni tuzlaması?
tuzlamaa: Tuzlamak.
tuzlamak: Tuzlama.
tuzlanmaa: Tuzlanmak.
tuzlatmaa: Tuzlatmak.
tuzlu: Tuzlu. tuzlu imee: Tuzlu yemek yemek.
tuzluk: Tuzluk.
tüfek: Tüfek.
tüfekli: Tüfekli.
tükenci: Dükkâncı.
tükenmee: Tükenmek. Panayır tükendi: Pazar bitti.
tükenmez: Tükenmez.
tükennetmee: Tamamen bitirip tüketmek.
tükücü: Türkücü.
tükürmee: Tükürmek.
tükürük: Tükrük.
tülka: Küçük balık.
tülü: Tüylü.
tümsek: Tümsek.
türk: Türk. Türk fasulası: Türk fasulyası.
türkçe: Türkçe.

SanalBaba

türkmen: Türkmen.

türkolog: Türkolog.

türkü: Türkü: Türkü çalmaa: Türkü söylemek.

türlü: Türlü. Türlü bürlü işler: Türlü türlü işler.

türümee: Alışmak, adapte olmak.

tüten: Dükkân.

tütmee: Tütmek.

tütün: 1) Tütün. 2) Sıgara. Tütün içmee (çekmee): Sıgara içmek.

tütüncü: Tütün yetiştiricisi, tütün tiryakisi.

tütüncülük: Tütüncülük.

tütünnemee: Tütün dumanı çıkartmak.

tütüzlemee: Tütsülemek.

tütüzlenmee: Tütsülenmek.

tütüzletmee: Tütsületmek.

tütüzlü: Tütsülü.

tüü: Nida.

tüü: Kalem ucu (eskiden telekten yapılan kalem ucu). Kaz tüüsü: Kaz tüyü.

tüüceez: Tüyceğiz.

tüülenmee: Tüylenmek.

tüülü: Tüylü. Tüülü nane: Tüylü nane. Tüülü buba: Bir kır çiçeğinin adı.

tüüsüz: Tüysüz.

– U –

ucuz: Ucuz. Ucuz satmaa: Ucuz satmak.

ucuzlanmaa: Ucuzlanmak.

ucuzluk: Ucuzluk.

uç: Uç, son. Ucu bucu yok, ucu kenarı yok: Uçsuz bucaksız.

uçak: Uçak.

uçkur: Uçkur.

uçluk: Uçluk.

uçmaa: Uçmak, uçup gitmek.

uçsuz: Uçsuz. Uçsuz toloka: Sonsuz bozkır (step). Uçsuz yol. Uçsuz kenarsız.

uçuk: Uçuk. Uçuk aurtlu: Uçuk benizli [?].

uçurdak: Uçurtma.

uçurtmaa: Uçurtmak.

udüdü: Nida sesi.

ufak: Ufak. Ufak–tefek: Ufak tefek.

ufalamaa: Ufalamak. Papşoy ufalamaa: Mısır ufalamak.

ufalanmaa: Ufalanmak.

ufalatmaa: Ufalatmak.

ufarak: Ufacık. Ufarak adam: Ufacık adam.

ufkaare: Fukara.

ukaz (R.): Kararname.

ulama: Bağlamak, birleştirmek.

SanalBaba

ulanmaa: Bağlanmak, birleştirilmek.
ulaşık: Bulaşıcı.
ulaşıklı: Bulaşıcı. Ulaşıklı hastalık: Bulaşıcı hastalık.
ulaşmaa: Bulaşmak (bir hastalığın bulaşması).
uluşmaa: Uluşmak. Köpekler uluşurdu: Köpekler ulurdu.
ulaştırmaa: Bulaştırmak.
ulu: Issız, tenha, terkedilmiş. Ulu yol: Issız yol. Ulu daa: Issız, insan ayağı basmamış orman.
ulu: Ulu, büyük. Ulu adam: Dev.
ulumaa: Ulumak.
ulumak: Uluma.
umblaçu: Zincir.
ummaa: Ummak.
umut etmee, umut çekmee: Ümit etmek. Var umudum: Ümidim var.
umutlanmaa: Ümitlenmek.
umutlanmak: Ümitlenme.
umutsuz: Ümitsiz. Umutsuz hasta: Ümitsiz hasta.
umutsuzluk: Ümitsizlik.
un: Un. Un maşinası: Tahıl öğüten makine. Un çiteni. Un sepeti. Pak un: Beyaz un. Papşöy unu: Mısır unu.
unguren: Kahverengi tüylü ve boynuzlu büyük baş hayvan. Öküzlerin lâkabı.
unnuk: Unluk, un ambarı.
unudulmaa: Unutulmak.
unutmaa: Unutmak.
unutmak: Unutma.
unutmaklık: Unutkanlık. Unutmaklaa düşmee: Kendini kaybetmek, unutkanlık haline düşmek.
unutturmaa: Unutturmak.
upuzun: Upuzun.
ura tuta: Şöyle veya böyle.
ura: Nida sesi.
urgan: Urgan.
urma: Hurma.
urmaa: Vurmak. Kapıyı vurmak: Kapıyı çalmak. Yaralamak. Almak: Urmaa omuza (omuza almak). Mühür vurmak. Mitani urmaa: Yere eğilerek temenna etmek.
ursuz: Hırsız.
ursuzluk: Hırsızlık.
urulmaa: Vurulmak.
urum: Grek, Rum. Urum dili: Grekçe.
urumce: Grekçe. Urumce bilmee: Grekçe bilmek.
urumnuk: Rumların meskûn olduğu memleket.
uslu: Uslu.
usul usul: Gizlice
usulca: Usulca.
uşak: Küçük çocuk. Uşaan var mı: Çocuğun var mı. Diilsin da uşak, ne: Sen daha çocuk değilsin. Olma uşak: Çocuk olma, saf olma.
uşaklık: Çocukluk. Kutlu uşaklık: Mutlu çocukluk (günleri).

SanalBaba

utancak: Utangaç.
utandırmaa: Utandırmak.
utanmaa: Utanmak.
utanmak: Utanma.
utanmaz: Utanmaz.
utanmazlık: Utanmazlık.
uulamaa: Ulumak.
uuldamaa: Uğuldamak.
uulmah: Bir çocuk deri hastalığı.
uultu: Uğultu.
uuma: Ovulma. Uulma çorbası: Ovulma çorbası.
uumaa: Uvmak. Elleri uumaa: Ellerini ovmak.
uur: 1) Yön. Bir uurda: Bir yönde. 2) Karşısında. Uurumda: Karşımda. Uurunda: Karşısıda.
uur: Uğur. Uur ola: Aynı anlamda. Uuru işlee ilin: Onun eli uğurludur (hafiftir). Uuruma çıktı: O beni durdurdu. Uurumda bulundu: O benim yoluma çıktı.
uuramaa: Uğramak.
uuratmaa: Uğratmak. Kovalamak.
uurlamaa: Uğurlamak.
uva: Ova.
uvmaa: Bk. uumaa.
uyandırmaa: Uyandırmak.
uyanık: Uyanık. Çiçekler uyanık taa: Çiçekler hâlâ uyanık.
uyanmaa: Uyanmak.
uyçu: Dayı.
uydurmaa: Uydurmak.
uygun: Uygun.
uyku: Uyku. Uyku ilacı, uykum geldi: Uyku ilacı, uykum geldi.
uykusuz: Uykusuz.
uykusuzluk: Uykusuzluk.
uymaa: Uymak. Uyacek benim işim: Benim işim uyacak (yoluna girecek).
uymaa: Uyumak.
uynuk: Cahil, basit kişi, görgüsüz.
uyuklamaa: Uyuklamak.
uyukucu: Uykuya düşkün, çok uyuyan.
uyutmaa: Uyutmak.
uyutturmaa: Uyutturmak.
uyuz: Uyuz.
uyvaşmaa: Uyuşmak, keçeleşmek, anesteziye olmak.
uz: Düz, doğru. Uz adam: Doğru adam. Az olsun, ama uz olsun: Az olsun fakat öz olsun.
uzak: Uzak. Diil uzak: Uzak değil. Uzaa gitmee: Uzağa gitmek.
uzaktan: Uzaktan. Uzaktan denemee: Uzaktan denemek.
uzamaa: Uzamak. Barsaa uzamaa: Barsak uzatmak.
uzanmaa: Uzanmak. *Uzan yorganına göre (Ata s.): Ayağını yorganına göre uzat.*
uzatmaa: Uzatmak. El uzatmaa, ense uzatmaa: El uzatmak, boynunu uzatmak.
uzbek: Özbek.
uzlaşmak: Uzlaşma.
uzlaştırmaa: Uzlaştırmak.
uzlamaa: Uzlaşmak.
uzun: Uzun. Uzun fistan. Uzun elli.

SanalBaba

Uzun ömür.

uzunnuk: Uzunluk. Boyun uzunnu, küün uzunnuu: Boyun uzunluğu, köyün uzunluğu.

– Ü –

üç: Üç. Üç gücüye: Üç gücülü dokuma (bir kumaş türü).

üçer: Üçer.

üçlü: Üçlük.

üçlük: Üçlük.

üçüncü: Üçüncü.

üf: Uf (nida edatı).

üfke: Öfke. Üfkem çıker: Öfkeleniyorum.

üfkelenmee: Öfkelenmek.

üfkeli: Öfkeli.

üflemee: Üflemek. *Haşlanmış sütlen üfleer suya da (Ata s.): Sütten ağzı yanan yoğurdu üfleyerek yer.*

üfletmee: Üfletmek.

ük: Bk. üük

ük: Yük. Ük maşinası: Yük motorlu aracı.

üklenmee: Yüklenmek.

ükletmee: Yükletmek.

üklü: Yüklü. Üklü karı. Hamile kadın.

üklük: Yüklük.

üleştirmee: Ziyafet vermek. Misafir ağırlamak.

ün: Bir sağımlık süt [öğün?].

ün: Yün.

ünük: Küçük fıçı. Tekne.

üredici: Öğretici.

ürek: Yürek, kalp. Üreene göre: Gönlüne göre. Ürek aarısı: Karın ağrısı. Üree sürer: İshal olmuş. Üreem bulandı: Midem bulandı. Üret satmaa: Korkmak.

üreklenmee: Yüreklenmek. Üreklenmiş: İlham almış, cesaretlenmiş.

ürekli: Yürekli, cesur.

ürekten: kalpten, samimî.

ürenmee: Öğrenmek.

ürkmee: Ürkmek.

ürkütmee: Ürkütmek.

ürük: Yügrük, hızlı giden. Ürük beegir: Yügrük at.

ürümee: Ürümek.

üskü: Keten demeti.

üst: Üst. Yorgan üstü, evin üstü: Çatı. Almaa çölmeklerin üstünü: Çömleklere konulan sütün kaymağını almak. Üstsüz süt: Yağı alınan süt.

üstelemee: Üstünlük sağlamak.

üstün: Üstün çıkmak.

üstünkü: Üstündeki, üzerindeki. Başkalarından üstün.

üstünnük: Üstünlük.

SanalBaba

üsük: Yüzük.

üşenmee: Üşenmek.

üşmee: Üşüşmek, bir araya toplanmak.

üşütmee: Üşütmek. Üşüttün uşaa: Çocuğu üşüttün.

ütü: Ütü. Ütüye urmaa: Ütülemek.

ütülemee: Ütülemek.

üük: Höyük, kurgan.

üülen: Öğlen vakti. Üülen tarafı: Güney. Üülen ekmee: Öğlen yemeği.

üülendeki: Güneydeki.

üülennik: Öğlen paydosu. Üülennii yapmaa: Öğlen yemeyi yemek.

üün: Yün.

üünmee: Övünmek.

üüredici: Öğretici, öğretmen.

üürediciyka: Öğretmen hanım.

üürenik: Bilim adamı.

üürenmee: Öğrenmek.

üürenmek: Öğrenme, bilim.

üürenmiş: Alim, bilim adamı, bilgin.

üüretmee: Öğretmek. Akıl üüretmee: Akıl öğretmek.

üüretmek: Öğretim, öğretme.

üürettirmee: Öğrettirmek.

üürümee: Ürümek.

üüsek: Yüksek. Üüsek ses: Yüksek ses.

üüseklenmee: Yükselmek.

üüseklik: Yükseklik.

üüseltmee: Yükseltmek.

üüsürmee: Öksürmek.

üüsürtmee: Öksürtmek.

üüsürük: Öksürük. Eşek üüsürüü: Eşek öksürüğü.

üüsüz: Öksüz. Üüsüz kalmaa: Öksüz kalmak. Üüsüz uşak evi: Öksüz çocuk evi. Üüsüz türküsü: Öksüz türküsü.

üütmee: Öğütmek. Un üütmee: Un öğütmek.

üve: Üvey.

üz: Yüz (sayı olarak). Üzler: Yüzlerce.

üz: Yüz. Bıçağın kesici kısmı.

üz: Yüz. Üüzü buruşuk: Yüzü buruşuk. İnce üz, üzü koyun yatmaa, üz be üz, iki üzlü: İki yüzlü, riyakâr.

üzek: Özek.

üzere: Üzere. Bu üzere: Bunun üzerine.

üzlük: Yüzlük (banknot)

üzmee: Yüzmek.

üzmek: Yüzme.

üzsüz: Yüzsüz.

üzük: Yüzük. Üzük taşı: Yüzük taşı.

üzüm: Üzüm. Tatar üzümü: Bektaşi üzümü (yeşil Frenk üzümü).

üzümcülük: Üzümcülük.

üzüncü: Yüzüncü.

SanalBaba

– V –

vaatiz: Bk. vatiz.
vada: Ark.
vadacı: Ark işçisi.
vak: Ördek sesi taklidi.
vakıt: Vakit, zaman. Olmadı vakıdım: Zamanın olmadı. Güz vakıdı [vakti]. Bir vakıt varmış bir vakıt yokmuş.
vakıtlı: Vakitli.
vakıtsız: Vakitsiz.
vakla: Göz kapakları ve kulakları siyah, gövdesi beyaz koyun veya kuzu.
vaksa: Ayakkabı cilası, cila.
vaksalamaa: Ayakkabı cilalamak.
valiza: Valiz.
valla: Vallahi.
vama: Vergi
vangeli: Bk. vangeliya.
vangeliya: İncil.
var: Var. Var nice olsun: Mümkün; belki de.
varak: Kâğıt yaprak.
varaklamaa: Varaklamak, yaprak yapmak.
varaklı: Varaklı.
varlı: Varlıklı, zengin.
varmaa: Varmak. *Varın saalıceylan: Sağlıkla varın.*
vatan: Vatan.
vatav: Çiftlik kâhyası.
vatiz: Vaftiz. Vatiz etmee: Vaftiz etmek.
vatizli: Vaftizli.
vatizlik: 1) Vaftizlik etme. O verdi bana vatizlik: O bana vaftiz etme hakkını verdi. 2) Vaftiz edilenin evli çifte verdiği hediye.
vatizsiz: Vaftiz olmayan kişi.
vatra: Ocak, ateş yakılan yer.
vay: Nida.
vazgeçirmee: Vazgeçirmek.
vazgeçmee: Vazgeçmek.
vedre: Su kovası (ağaçtan).
vekil: Vekil.
velosiped: Bisiklet.
verdirmee: Verdirmek.
verdirtmee: Verdirtmek.
veresiye: Veresiye
vergi: 1) Kabiliyet ["Vergili, vergilidir" gibi]. Hediye edilen şey. Adanmış şey. 2) Bağlı, sadık. O pek vergi işe: O işine çok bağlı.
verişmee: Verişmek.
verici: Verici, veren.
verilmee: Verilmek.
verim: Gelir, verim.
vermee: Tezlik yardımcı fiili olarak vermek. Gidivermee: Gidivermek. Bakıvermee: Bakıvermek.
vezeti: Arabacı.
vıstavka: Sergi.
vızılamak: Vızıldama.

SanalBaba

vızıltı: Vızıltı.
vızıltmaa: Vızıldamak.
vişne: Vişne.
viliyat: Vilâyet.
viriga: Zincir.
vitrina: Vitrin.
vodoprovod: Su yolu, su şebekesi. Vodoprovod kurnası: Su musluğu.
vornik: Bk. ornik.
vrana: 1) Fıçıda açılan delik. 2) Delik tıkacı.
vzılamak: Vızıldama.

– Y –

ya: Bölme için kullanılır. Ya .... ya... *Ya sultan ölecek ya da eşek geberecek (Folk).*
ya: Soru ve güçlendirme edatı. Ya ne yapayım? Sıcak ya!
yaa bal: Yağ bal.
yaa: Yapağı, yün. Yapaa çorap: Yün çorap. Şapaa işlemee: Yün işlemek.
yaa: Yağ. Domuz yaası (yaayı): Domuz yağı. Yaa baalamaa: Yağ bağlamak.
yaa: Yağ. Yaa mumu: Yağ mumu: Saa yaa (yaayı): Tere yağı. Yaa balıı; Yayın balığı.
yaadırmaa: Yağdırmak.
yaalamak: Yağlama.
yaalanmaa: Yağlanmak; yağlı yemek yemek.
yaalı: Yağlı: Yaalı taliga: Yağlanmış at arabası. Yaalı mancası: Yağlı yemek.
yaalık: Mendil; peçete.
yaamaa: Yağmak. Yaamur yaayer: Yağmur yağıyor. Kaar yaayer: Kar yağıyor.
yaamur: Yağmur. Yaamur çileer: Yağmur çiseliyor.
yaamurlu: Yağmurlu.
yaamurluk: Yağmurluk.
yaandırmaa: Tehdit etmek.
yaanı: Yahni, et yemeği. Yaanı suyu: Et suyu. Koyun yaanısı: Koyun et yemeği. Domuz yaanısı [yahnisi]. Sıır yaanisi [sığır yahnisi)
yaanıcı: Yahni seven. Yaanıcı: Kasap; yırtıcı (et yiyen) hayvan.
yaanmaa: Tedit etmek, korkutmak.
yaarın: Yarin. Yaarın sabaa: Yarın sabah.
yaaz: Yağız at.
yaba: Yaba.
yaban: 1) Çöl. 2) Yabanî. Yaban grahı: Bezelye.
yaban: 2) Kurt. *Yabanıyı ne kadar besle o hep daaya baker (Ata s.): Kurda ne kadar bakarsan*

SanalBaba

bak onun gözü yine dağdadır.

yabancı: Yabancı

yabanı: 1) Kurt. Yaban yavrusu: Kurt yavrusu: Anaç yabanı: Dişi kurt.

yadez: Lâdes. Yadeze tutunmaa: Lâdes tutuşmak.

yafklu: Bk. yavklu.

yafkulu: Bk. yavklu.

yahnı: Bk. yaanı.

yahudi: Yahudi.

yaka: Yaka.

yakacak: Yakacak.

yakacek: Bk. Yakacak.

yakalı: Yakalı. Astrigan yakalı surtuk: Astragan yakalı palto.

yakalık: Yakalık.

yakışıklı: 1) Yakışıklı. Surtuk dikili yakışıklı: Palto iyi dikilmiş. 2) Uygun. Yakışıklı vakıt bulmaa: Uygun zaman bulmak.

yakışıksız: 1) Yakışıksız. 2) Uygun olmayan.

yakışmaa: 1) Yakışmak. 2) Uymak. Bana yakışmeer: Bana yakışmıyor.

yakıştırmaa: Yakıştırmak.

yaki: Bk. eki.

yakıcı: Aynı anlamda.

yakılmaa: 1) Yakılmak. 2) Kızartılmak. 3) Pişirmek (mec.).

yakın: 1) Yakın. Yakın küü: Yakın köy. Şansora yakındı sabaa: Artık sabah yakındı. 2) Tahminen. Yakın bir kila: Bir kiloya yakın.

yakında: Yakında, yakın zamanlarda, geçenlerde.

yaklaşmaa: Yaklaşmak: Yaklaşeer kış: Kış yaklaşıyor.

yaklaştırmaa: Yaklaştırmak.

yakmaa: Yakmak. Gün yakeer: Güneş yakıyor. Sobayı yakmaa: Sobayı yakmak. Etek yakmaa: Bir kıza uzun zaman kur yapmak.

yaktırmaa: Yaktırmak.

yal: 1) Hayvan sulama kabı (arkı). 2) Yalak.

yalabık: 1) Parlak, ışıldayan. 2) Işıldama, parıltı.

yalabımaa: Parlamak. Gün gibi yalabeer: Güneş gibi parlıyor.

yalabıtmaa: Parlatmak. Yalabıtmaa çizmeleri: Çizmeleri parlatmak.

yalabuk: Bk. yalabuk.

yalak: Yalak.

yalama: 1) Yalama. 2) Açık ağızlı; salak.

yalamaa: Yalamak.

yalamak: 1) Yalama. 2) Dalkavukluk, yaltaklanma.

yalancı: Yalancı.

yalancılık: Yalancılık.

yalandırma: Yalan söyleme, aldatma.

yalandırmaa: Yalan söylemek, aldatmak.

yalanmaa: 1) Yalanmak. 2) Herhangi birkimseye yanaşmak, dal-

SanalBaba

kavukluk etmek.

yalap: Parlak. Yalap yalap etmee: Parlamak, ışık saçmak. Beegir yalap olmuş: At ürkmüş.

yalatmaa: Yalatmak.

yalaz: Alevin sıcaklığı.

yalburdak: Eyerlenmemiş.

yaldız: Yaldız.

yaldızlamaa: 1) Yaldızlamak. 2) Parlatmak.

yaldızlatmaa: Yaldızlatmak.

yaldızlı: 1) Yaldızlı. 2) Parlak.

yalıksak: Hayvanlarda akıntı hali [bir hastalık?].

yalıksamaa: Akıntı halinde bulunmak.

yalın: Alev; yalım [?].

yalın: Yalın (yalın ayak).

yalınnı: Alevli, kalpten gelen, samimi. Yalınnı selâm: Coşkun selâm.

yalnayak: Yalın ayak.

yalnız: Yalnız.

yalnızca: Yalnızca.

yalpak: 1) Mültefit. 2) Okşayıcı, nazik. *Yalpak buzaa iki anadan emermiş (Ata s.): Dalkavuk buzağı iki anadan emermiş.*

yalpaklık: Sırnaşıklık, mültefitlik; iltifat, saygı, hürmetli davranış.

yalpı: Düzlük, vadi, ova. Derenin geniş yalpısı [düzlüğü].

yaltak: Bk. yaltık.

yaltaklanmaa: Bk. yaltıklanmaa.

yaltaklık: Bk. yaltıklık.

yaltık: Yaltaklanan kişi.

yaltıklık: Yaltaklık.

yalvarış: Yalvarış.

yalvarmaa: Yalvarmak.

yalvartmaa: Yalvartmak.

yama: 1) Yama. 2) Leke.

yamaç: Yamaç. *Attım bir taş yamaca, urdum [vurdum] bir kuş alaca (folk).*

yamalamaa: 1) Yamamak. 2) Damgalamak; lekelemek.

yamalı: 1) Yamalı. 2) Lekeli.

yamalık: Yamalık.

yamamaa: Yamamak.

yamık: Yamuk, eğik. Yamuk aazlı: Yamuk ağızlı.

yamılmaa: Yamulmak, eğilmek.

yamıltmaa: Yamultmak.

yamuk: Bk. yamık.

yamulmaa: Bk. yamılmaa.

yamultmaa: Bk. yamıltmaa.

yan: Yan, taraf. Yan vermee [vermek]. Yan gelmee [gelmek]. Yan bakmaa [bakmak].

yanaşmaa: Yanaşmak.

yanaştırmaa: Yanaştırmak.

yanak: Yanak. Yanak vermee: Öptürmek.

yandırmaa: Yandırmak; yakmak.

yangıncı: İtfaiyeci.

yangınnık: Yangın yeri.

yanık: Yanık. Yanaa kokmaa: Yanık kokmak. Yanık ürekli [yürekli]. Yanık suya: Suya yanmış kimse (çok susamış).

SanalBaba

yanıklık: 1) Yangın yeri. 2) Susama, bir şeye yanma.
yanılmaa: Yanılmak, hata etmek.
yanıltmaç: Yanıltan kişi; çok konuşan.
yanmaa: Yanmak. Süt diline yanmış: Süt dilini yakmış.
yannaşık: Yanaşık.
yannaşmaa: Yanaşmak, kendine yer yapmak.
yannaştırmaa: Yanaştırmak.
yannamaa: 1) Yanlamak, eğilmek yana yatmak. Aul yanneer: Ahır yana yatıyor. 2) Eğik durmak.
yannatmaa: Yana yatırmak. Yannatmaa kafayı: Kafayı yana eğmek.
yannış: Yanlış. Yannış kararlamaa: Yanlış karar almak.
yannışlık: Yanlışlık.
yansılamaa: Yansılamak, taklit etmek.
yapışık: Yapışık, bitişik.
yapışkan: 1) Yapışkan. 2) Bıktıran, askıntı adam. 3) Bir ot türü, ya-pışkan otu. 3) Sülük.
yapışkannık: Yapışkanlık.
yapışmaa: Yapışmak; birine asılmak; bıktırmak. İşe yapışmaa: İşe sarılmak.
yapıştırmaa: Yapıştırmak. Bir şamar yapıştırmaa [yapıştırmak]
yapı: Yapı.
yapılış: Bk. yapılmak.
yapılmaa: Yapılmak. Yapılmaa hasta: Hasta rolü yapmak.
yapılmak: Yapılma.
yapınış: Bk. Yapılmak.
yapınmaa: 1) Kendisi için bir şey yapmak. 2) Edinmek. 3) Elinde bulunmak, meydana getirmek.
yapıntı: 1) Bk. yapıntılık. 2) Bk. yapılmak.
yapıntılık: İnşaat. Yapıntılık er: Yapılacak yer.
yapmaa: 1) Yapmak. İmee yapma: Yemek yapmak. Yapmaa kendini: Rol yapmak. Yapmaa kendini hasta: Kendini hasta gibi gös-termek.
yapmaa: 2) Yapmak. Yapmaa üreene göre: Gönlüne göre yapmak. nebersın: Ne yapıyorsun (konuşma dilinde).
yapmak: 1) Yapma. 2) Ürün, mahsül.
yaprak: Yaprak. Laana yapraa: Lahana yaprağı. *Lüzger esmeince yapraklar kımıldamaz (Ata s.): Rüzgâr esmeyince yapraklar kıpırdamaz.*
yapraklanma: Yaprak açmak.
yapraklı: Yapraklı. Yapraklı daa [dağ, orman].
yaptık: Hareket, f iil, iş.
yaptırmaa: Yaptırmak; sipariş vermek.
yar: Sevgili, maşuk.
yar: Yar, sarp yamaçlı yer.

SanalBaba

yara: Yara.
yaradan: 1) Yaradan, Allah. 2) Memnun edici, hizmet eden, uyum sağlayan.
yaradıcı: 1) Tanrı. Yaradıcı zaamet: Yaratıcı emei, zahmeti. 2) Bk. Yaradan.
yaradılış: Yaradılış.
yaradılışlık: Yaratıcılık. Türkü yaradılışlı: Türkü koşmacılığı.
yaradılmaa: Yaradılmak.
yaralamaa: Yaralamak.
yaralanmaa: 1) Yaralanmak. 2) Yaralara bürünmek.
yaralı: Yaralı.
yaramaa: Yaramak.
yaramaz: 1) Yaramaz. 2) Şımarık, yaramaz çocuk.
yarasa: Yarasa.
yaraşmaa: Yaraşmak, yakışmak. Onnar yaraşmeerlar: Onlar biribirine uymuyor.
yaraştırıcı: Yaltak, dalkavuk, yılışık.
yaraştırıcılık: Yaraştırmak, uygunluk sağlamak.
yaratıcı: Bk. yaradıcı.
yaratmaa: 1) Yaratmak. 2) Uyum sağlamak, hizmet etmek. Hatır yaratmaa anaya bobaya: Anaya babaya saygı göstermek.
yardım: Yardım.
yardımcı: 1) Yardımcı. 2) Vekâlet eden.
yardırmaa: Yardırmak.
yarı–yarıya: Yarı yarıya.
yarışmaa: Yarışmak, müsabakaya girişmek.
yarışmak: Yarış, müsabaka.
yarı: Yarı.
yarık: Yarık, çatlak.
yarılmaa: Yarılmak.
yarım: Yarım.
yarka: Genç tavuk, ferik.
yarma: 1) yarma, dövülmüş buğday. 2) Yarma odun. 3) Bulgur.
yarmaa: Yarmak.
yarmak: Yarma.
yas: Yas.
yası: Yassı. Yası lâf: Şaka söz.
yasılmaa: Yassılamak, yassı hale getirmek.
yasıltmaa: Yassılaştırmak.
yaslamaa: Yas tutmak.
yaslı: Yaslı.
yastık: 1) yastık.2) At arabasının köprüsü (ön yastık). Geerki yastık: Geriki yastık.
yaş: Yaş. Göz yaşı.
yaş: İnsan yaşı. Yaşta adam: Yaşını almış adam.
yaşayış: Yaşayız.
yaşamaa: Yaşamak.
yaşamak: Yaşama; hayat.
yaşlı: Yaşlı, ihtiyar.
yaşlık: Rutubet; yaş olma hali.
yatak: 1) Yatak, döşek. 2) Nehir yatağı. 3) Vahşi hayvan yuvası.
yatalak: Yatalak.
yatı: Gece yatısı, geceleme.
yatık: 1) Yatık. 2) Ağaçtan küçük su

SanalBaba

fıçısı. 3) Ağaç kova.
yatıkça: Yatıkça.
yatka: Nüve; ceviz içi.
yatmaa: 1) Yatmak. 2) Kuluçkaya yatmak.
yatnık: Yatık: Yatnık ekinner: Yatık ekinler.
yattırmaa: Yatırmak.
yauz: Bk. yavuz.
yavaş: 1) Yavaş. 2) Sakin, uslu.
yavaşamaa: Bk. yavaşımaa.
yavaşıcık: Yavaşçacık.
yavaşımaa: Sakinleşmek. Deniz yavaşeer: Deniz sakinleşiyor. Lüzger yavaşıdı: Rüzgâr yavaşladı.
yavaşıtmaa: 1) Yavaşlatmak. 2) Sakinleştirmek.
yavaşlamaa: Bk. yavaşımaa.
yavaşlık: 1) Huzurluluk. 2) Sakinlik.
yavan: Yavan. Yavan ekmek. Yavan mamaliga [?].
yavannık: 1) Yağsız. 2) Açlık; gıdasızlık.
yavruşka: Tipi, bora, fırtına.
yavru: Yavru.
yavuz: Tıknaz sığır.
yay: Yay.
yayan: Yayan.
yaydırmaa: Yaydırmak.
yayı: Yay.
yayık: 1) Yayık, yayılmış. 2) Geniş.
yayılmaa: Yayılmak, genişlemek, dağılmak. Yayılmaa krivatta: Karyolada yayılmak.
yaymaa: Yaymak, germek, açmak. Kilim yaymaa: Kilim sermek. Aazını yaymaa: Çene çalmak, gevezelik etmek.
yaymaa: Yaymak. Stırtaı yaymaa: Saman (ot) yığını yaymak, sermek. Kollarını yaymaa: Kollarını açmak.
yayman: 1) Şımarık, yaramaz, çapkın. 2) Ekşi yüzlü; kırıtan.
yaymannanmaa: 1) Şımarıklık, yaramazlık yapmak. Yaymannanma: Şımarma! 2) Surat etmek, yüz ekşitmek; kırıtmak.
yaynık: Bk. yayık.
yaz: Yaz. *Yaaz kışı besler (Ata s.): Yaz kışı besler.*
yazdırmaa: Yazdırmak.
yazgı: Bk. yazı.
yazgın: Yaza ait. Yazgın su: Yazın suları, seller.
yazışmaa: Yazışmak.
yazışmak: Yazışma.
yazı: Yazı.
yazıcı: 1) Yazıcı, kâtip. 2) Yazar.
yazık: 1) Yazlık. 2) Yel değirmeninin pervanesi.
yazık: Yazık.
yazılı: Yazılı. Yazılı yımırta: Boyalı yumurta (paskalya yumurtası).
yazılmaa: Yazılmak.
yazılmak: Yazılma, kaydedilmek.
yazılmaz: Tasvir edilmez, anlatılamaz. Yazılmaz gözel: Yazılmakla tasvir edilemeyecek ka-

SanalBaba

dar güzel.
yazın: Yaz mevsiminde.
yazmaa: 1) Yazmak, not etmek. 2) Açmak (un, yufka). Pazı yazmaa: İnce yufka açmak.
yazmak: Yazma; mektup.
yıbrık: İbrik.
yıfkalanmaa: Bk. yufkalanmaa.
yıfkalık: Bk. yufkalık.
yıftıra: İftira. Yıftıra çekmee: İftiraya uğramak.
yıftıracı: İftiracı.
yıkamaa: Yıkamak.
yıkandırmaa: Yıkandırmak.
yıkanmaa: Yıkanmak.
yıkatmaa: Yıkatmak.
yıkık: Yıkık.
yıkıklık: Yıkıklık
yıkılmaa: 1) Yıkılmak. 2) Bozulmak. 3) Düşmek. Yıkıl başımdan.
yıkmaa: Yıkmak.
yıkram: Bk. ikram.
yıktırmaa: Yıktırmak.
yıl: Yıl. Eni yıl: Yeni yıl. Yıl dönümü.
yılaç: Bk. ilâç.
yılan: 1) Yılan. Yılan balı [balığı]. 2) Spiral.
yılancık: Yılancık [derinin bir iltihabî hastalığı].
yılannık: Yılan yuvası.
yıldırım: Yıldırım. Yıldırım urdu [vurdu]. Yıldırım kıysın: Yıldırım vursun.
yıldız: Yıldız. Sabaa [sabah] yıldızı. Kuyruklu yıldız.
yıllık: Yıllık.
yıman: Bk. iman.
yımansız: Bk. imansız.
yımdat: Bk. imdat.
yımırta: Yumurta. *Yımırta tauktan akıllı çıkmış (Ata s.): Yumurta tavuktan akıllı çıkmış. Yımırtanın kulubunu aaramaa: Yumurtanın kulpunu aramak.*
yımırtlamaa: 1) Yumurtlamak. 2) Bir sırrı açıklamak.
yımırtlatmaa: 1) Yumurtlatmak. 2) Güldürmek.
yımışak: Yumuşak.
yımışamaa: Yumuşamak.
yımışatmaa: Yumuşatmak.
yımmırta: Bk. yımırta.
yınak: İnat.
yınanc: Bk. inancı.
yınandırmaa: İnandırmak.
yınanmaa: İnanmak.
yınsan: İnsan.
yıpramaa: Bk. ipramaa.
yırak: Irak, uzak.
yıraklamaa: Uzaklaşmak.
yırakta: Uzakta, ırakta. Diil yırakta: Irakta değil.
yıraktan: Uzaktan.
yırtışık: Yırtıcı hayvan.
yırtıcı: Yırtıcı. *Yırtıcı kuşun ömrü azdır Ata s.).*
yırtık: Yırtık. Yırtık ünüklü: Gırtlaktan konuşma.
yırtılmaa: Yırtılmak.
yırtmaa: Yırtmak.

SanalBaba

yırttırmaa: Yırttırmak.
yıslamaa: 1) Islatmak. 2) Sulamak. Karıkları yıslamaa: Karıkları [?] sulamak.
yıslamak: Islatma.
yıslanmaa: Islanmak.
yıslatmaa: 1) Islatmak. 2) Dökünmek.
yıspas: Bk. ispas.
yıvdırmaa: Yığdırmak.
yıvın: Yığın.
yıvınmaa: Yığılmak, bir araya toplanmak.
yıvmaa: Yığmak.
yok: Yok. Yok nice: İmkânsız. Yok nereyi: Olmaz. Yok ne söleyim: Söyleyecek bir şeyim yok. Yok yınanacaam: İnanacığım yok, inanmam.
yoklamaa: Yoklamak.
yoklanmaa: Yoklanmak.
yokluk: Yokluk.
yoksul: Yoklsul, fakir.
yol: Yol. Saman yolu. Bir yolcuk: Bir defacık. Bu yol: Bu defa. Gözleri yollarda kaldı. İi (ilin) yol: İyi yolculuklar.
yolca: 1) Yolunca. 2) Bir marş (müzik).
yolcu: Yolcu.
yolculuk: Yolculuk.
yoldurmaa: Yordurmak.
yollamaa: Yollamak, göndermek.
yollanmaa: Yola koyulmak. Beegir yollandı: At yola koyuldu, hareket etti.
yollayış: Yollama. Bir selemnemek yollayışı: Selam gönderme.
yollu: Yollu.
yolma: Bk. yoluk.
yolmaa: Yolmak.
yolmalı: Saçları karmakarışık.
yoluk: 1) Yolunmuş. 2) Muzır. 3) Perişan, dağınık.
yonca: Yonca.
yonga: Yonga.
yonmaa: Yontmak.
yoortu: Bk. yortu.
yoortuluk: Bk. yortuluk.
yorgaca: Boğmaca. Yorgaca delii: Kayalardaki oyuklar.
yorgan: Yorgan. *Yorganına göre uzan (Ata s.): Ayağını yorganına göre uzat.*
yorgun: Yorgun.
yorgunnuk: Yorgunluk.
yortarak: Yort (tırıst) giderek.
yortmaa: Tırıst gitmek [Kuzey Doğu Anadolu'da buna "yort gitmek" denir].
yortturmaa: Atı tırıst sürmek.
yortu: Dinî bayram. Yortu oyunu: Bayram oyunu, halayı.
yortulu: Bk. yortuluk.
yortuluk: Bayramlık. Yortuluk ruba: Bayramlık elbise.
yorulmaa: Yorulmak.
yorultmaa: Yormak.
yudum: Yudum.
yufka: Yufka, zayıf, halsiz. Ildızı yufka: Ölmek üzere olan kişi.
yufkalamaa: Zayıflamak.

SanalBaba

yufkalanmaa: Zayıflamak, güçten düşmek.
yufkalık: Zayıflık, zaafiyet.
yukarda: Yukarıda.
yakardan: Yukardan.
yukarı: Yukarı
yukarlamaa: 1) Yükseltmek. 2) Büyütmek, yükseltmek, terfi ettirmek.
yukona: Bk. ikona.
yulaf: Yulaf.
yular: Yular.
yumak: Yumak.
yumdurmaa: Yumdurmak.
yumdurtmaa: Yumdurtmak.
yummaa: Yummak.
yumruk: Yumruk.
yumruklamaa: Yumruklamak.
yumulmaa: Yumulmak.
yumuruk: Bk. yumruk.
yurtluk: 1) Vatan. 2) Çiftlik, malikâne.
yutkundurmaa: 1) Yutkundurmak. 2) Rahatsız etmek (mec.).
yutkunmaa: 1) Yutkunmak. 2) Herhangi bir şeyi şiddetle arzulamak (mec.).
yutturmaa: Yutturmak.
yuurdurmaa: Yoğurtmak.
yuurmaa: Yoğurmak.
yuurt: Yoğurt.
yuurulmaa: Yoğurulmak.
yuva: Yuva.
yuvarlak: 1) Yuvarlak. 2) Su kabı (yuvarlak).
yuvarlamaa: Yuvarlamak.
yuvarlandırmaa: Yuvarlandırmak.
yuvarlanmaa: Yuvarlanmak.
yuvarlatmaa: Yuvarlatmak.
yüve: Bk. üve.

– Z –

zaabit: 1) Subay. 2) Amir. 3) Hükümdar.
zaamet: 1) Zahmet. Çok zaamet koymaa: Çok zahmet (emek) vermek. 2) İş. Diil benim zaametim: Bu benim işim değil.
zaamet: 1) Zahmet; hizmet. Zaamet insana: İnsana yapılan hizmet. 2) Telâş, endişe, kaygı. Yoktu zaametim: Telâşım, endişem yoktu. Zaamet etme: Kaygılanma.
zaametçi: İşçi.
zaametli: Zahmetli. Zaametli boba: Gayretli baba. Zaametli büütmee: Zahmetle büyütmek.
zaametsız: Zahmetsiz.
zaametsizlik: Zahmetsizlik.
zabitlik: 1) Amirlik. 2) İktidar, idare merkezi. Zaabitlik etmee: Amirlik etmek.
zabun: Zayıf. Zabun adam: Zayıf adam. Zabun yaanı: Yavan, yağsız yahni.

SanalBaba

zabunca: Zayıfça.
zabunnaamak: Zayıflama.
zabunnamaa: Zayıflamak. Zabunnaamışın: Zayıflamışsın.
zabunnattırmaa: Bk. zabunnatmaa.
zabunnuk: Zayıflık.
zadatka: Pey, kapora. Zadatka vermee: Kapora vermek.
zafet: Ziyafet. Zafet kurmaa: Ziyafet tertiplemek.
zahre: Bk. zaare.
zaif: Zayıf.
zaiflanmaa: Zayıflamak.
zaiflık: Zayıflık.
zaklöpka: Perçin.
zaklopkalamaa: Perçinlemek.
zakon: Kanun, yasa.
zakonnaşmaa: Kanunlaşmak.
zal: Salon.
zala: Bk. zal.
zalva: Görümce.
zaman: Zaman. Zaman hayır olsun: Günaydın.
zamazka: Merhem [zamk?].
zambak: Zambak.
zanaat: Zanaat; iş. Ne zanaatın var: İşin nedir.
zanayat: Bk. zanaat.
zap: İdare. Bulacam ben ona zap: Ona bir idare şekli bulacağım. Ona yok zap: Ona idare yok. Zap etmee: Bk. Zapetmek.
zapanki: Düğme.
zapartak: Geveze.
zapas: Yedek.
zapetmee: 1) İdare etmek. Zaetmee büük padişaalık: Büyük devleti idare etmek. 2) Zaptetmek. Zapedemeycen bu sürüyü: Sen bu sürüyü zaptedemeyeceksin.
zapetmee: Zapt etmek. Gücüle zapettim kendimi: Kendimi güçlükle zapt ettim.
zaplı: Akıllı, makul. Zaplı cuvap: Mantıklı cevap. Zaplı can: Akıllı yaratık.
zaponka: Bk. zapanki.
zapsız: 1) Kendi haline bırakılmış. Zapsız hayvannar: Başıboş hayvanlar. 2) Sahipsiz. 3) Zaptedilmez, ele avuca sığmaz. Bu beegir zapsız: Bu at huysuz.
zapsız: Sahipsiz; idaresiz.
zapsızlık: 1) Sahipsizlik. 2) Derbederlik; utanmazlık.
zapt: Bk. Zap.
zaptetmee: Bk. Zapetmee.
zar: 1) Zar. Zar içinde duumaa: Zarlı (zarın içinde) doğmak. 2) Zar (anat.).
zarar: Zarar. Zarar yapmaa [vermek], etmee [etmek], çekmee [görmek]. Yok zararı.
zararcı: Zarar veren.
zararcılık: Zarar verme. Zararcılık etmee: Zarar vermek.
zararlamaa: Zarar vermek.
zararlı: Zararlı, muzır. Zararlı çıkmaa [çıkmak].
zararlık: Zararlılık.
zararsız: 1) Zararsız. 2) Zarar etme-

SanalBaba

yen.
zarif: İnce, güzel. Zarif kız.
zariflik: Zariflik.
zarzavat: Zerzavat. Zarzavat imee [yemek].
zarzavatçı: Zerzavat satıcısı, manav.
zarzor: Güçlükle, zarzor.
zastava: Karakol; nöbet kulesi.
zavallı: Zavallı.
zavod (R.): Fabrika.
zavor: Sürgü, kol.
zaya: Ziya, ışık. Günün ziyaları: Güneşin ışıkları, şuaları.
zayf: Bk. zaif.
zayıf: Bk. zaif.
zbants: Hamut.
zdupak: Dayak, kötek.
zdupaklamaa: Adamakıllı dövmek, kötek atmak.
zedelenmee: Çok olmak, bol olmak. Sürü zedelendi: Sürü çoğaldı. Su derede zedelendi: Derede su çoğaldı.
zeede: Ziyade, fazla, çok. 1) Zeedesini bulmaa: Fazlasını bulmak. Onbeşten zeede: Onbeşten çok. 2) Bu kuvedimden zeede: Bu benim gücümü aşıyor. Zeede görmee: Çok görmek, cimrileşmek. Zeede görme parayı: Parayı çok görme. 3) Zeede etmee: Çoğaltmak, doymak (fazla yemek). Zeede etmee tatlıyı: Tatlıyı fazla yemek. 4) Fuzuli. Zeede [fuzuli] işler, harç. Zeede kalmaa: Fuzuli olmak.
zeedece: Ziyadece (ziayadelik, fazlalık).
zeedelemee: Ziyadeleştirmek, bollaştırmak, çoğaltmak.
zeedeletmee: Ziyade etmek, katmak, artırmak. Zedeletmee teneyi: Tahılı (taneleri) çoğaltmak.
zeedesinnen: Ziyadesiyle, fazlasıyla. Çevirme ezeedesinnen: Ziyadesiyle (fazlasıyla) birlikte iade etmek.
zeer: Bk. zer.
zeet: Eziyet: Zeet çekmee: Eziyet çekmek.
zeetlemee: 1) Eziyet etmek. Zeetler beni hastalık: Hastalık bana eziyet veriyor. 2) Baskı yapmak, üzmek.
zeetlemee: 3) Üzmek. *Kara fikirler zeetleerler onu (Folk).: Kara dü-şünceler onu üzüyor.*
zeetlemek: 1) Eziyet. 2) Üzüntü verm.e
zeetleyci: Eziyetleyici, eziyet veren.
zeetli: Eziyetlenmiş, yorgun.
zeftun: Bk. zeytin.
zehtin: Bk. zeytin.
zem: Zemm (zem), kötüleme, ayıplama. Zem sürmee: Kötülemek, suçlamak.
zempere: Kapı mandalının rezesi.
zen: 1) Ziyan. 2) Zarar. 3) Felâket. Zena yollamaa: Felâkete göndermek. Zen etmee: Ziyan etmek. İmee zen etmee: Yemeği ziyan etmek.
zen: Ziyan, öldürme (zehirleme),

SanalBaba

mahvetme. Zen olmaa: Ziyan olmak, harap olmak. Zen olmaa cenkte: Savaşta ölmek.

zengin: Zengin. Zenginnemee: Zenginlemek.

zenginnenmee: Zenginleşmek.

zenginnik: Zenginlik. *Zenginnik çok nizam yok (Ata s.): Zenginlik çok fakat intizam yok.*

zennik: 1) Ziyanlık, ziyan olma. 2) Yıkıp yakma, harabetme. Para zennıı: Parayı ziyan etme, boşuna harcama.

zer: Tabiî. Öle zer: Öyle tabiî. Diil zer (yok, zer): Değil, tabiî (yok, tabiî).

zera: Bk. zere.

zerdeli: Zerdeli, kaysı [teberde].

zere: Zira, çünkü.

zerem: Bk. zere.

zero: Bk. zeru.

zeru: Sıfır.

zerzeli: Bk. zerdeli.

zestra: Çeyiz.

zestre: Bk. zestra.

zetin: Bk. zeytin.

zevle: 1) Diken, kıymık. 2) Solucan (sıska anlamında olarak insanlar için k.) Zevle bacaklı: İnce bacaklı.

zevle: Bk. zevla.

zevzek: Zevzek, boşboğaz.

zeytin: Zeytin.Zeytin yaa (yaası): Zeytin yağı.

zıgazıga: Keman yayının çıkardığı ses.

zıgırtı: Gıcırtı.

zılva: Bk. zalva.

zımba: 1) Zımba. 2) Damga, mühür. 3) Delme aleti.

zımbalamaa: Delmek, zımbalamak.

zın: 1) Yılan, drakon (mit.). 2) Zındana ait. Zın karannık: Zindan karanlığı.

zın: Bk. zin.

zından: Zindan, hapishane. Zından karannık: Zindan karanlığı.

zındancı: Hapishaneci.

zıngırdamaa: Zangırdamak, çıngırdamak.

zıngırdamak: Zangırdama, çıngırdama.

zıngırzıngır: Bk. zin (zinzin).

zınk: Ses taklidi. Zınk deip [deyip] kırıldı şişe.

zınnamaa: Çınlamak. Zınneer kulaklarım: Kulaklarım çınlıyor.

zırıldamaa: Zırıldamak.

zırıltı: Zırıltı.

zırlamaa: Zırlamak.

zırzop: Zırzop.

zıvana: 1) Orak. 2) Bahçe bıçağı.

zıvla: Bk. zevle.

zift: Zift, katran.

ziftlemee: Ziftlemek.

ziftlenmee: Ziftlenmek.

zigzag: Zikzak.

zigzaglı: Zikzaklı.

zih: Kiriş.

zihir: 1) Zehir. 2) Nikotin. 3) Çok acı (mec.). 4) Dokunaklı, alay-

SanalBaba

lı (mec.).

zihirlemee: Zehirlemek. Zihirlemee ömürünü: Ömrünü zehirlemek.

zihirlenmee: 1)Zehirlenmek. 2) Aşırı derecede sinirlenmek (mec.).

zihirli: Zehirli.

zil: Aynı manada.

zilli: Zilli. Zilli kantırma: Atlara vurulan zilli gem (kantarma).

zimbil: Zembil.

zin: Cam sesi taklidi.

zirh: Zırh. Zirh kosa: Çelik tırpan. 2) Zırhlı savaş elbisesi.

ziya: Işık.

ziyafet: Aynı anlamda.

ziyalı: Ziyalı, ışıklı. Ziyalı saç: Parlak saç [parlaklık?].

zmey: Yılan, drakon (mit.) Zodiye: Zadiyak, bir yıldızın adı.

zolva: Bk. zalva.

zona: Bölge.

zontik: Şemsiye.

zoor: Bk. zor.

zor: 1) Güçsüzlük, kuvvetsizlik. Büük zoru var: Sıkıntısı var, halsizdir. 2) Güçlükle. Bu işi zor yapar. Zorzoruna. 3) Güç, kuvvet: Zorun etişecek mi: Gücün yetecek mi. 4) Mecburiyet. *Zorunda bulunarım (Folk): Ben sana uyarım.* 5) Zor. Zor pinmee bayıra: Bayıra (yokuş yukarı) çıkmak zordur. Zorlan [zorla]. Zoru var. Zor etmee: Zorluk çıkarmak.

zorba: Zorba.

zorbala: Zor bela.

zorbalacı: Zorbacı.

zorbalık: Zorbalık.

zorlaşmaa: Zorlaşmak.

zorlaştırmak: Zorlaştırma.

zorlamaa: 1) Zorlamak, gayret etmek. 2) Sıkıştırmak, yüklenmek.

zorlamak: Zorlama.

zorlan: Zorla.

zorlanmaa: Zorlanmak; yüklenmek; yorulmak; ağır bir iş altında ezilmek.

zorlatmaa: 1) Zorlaştırmak. 2) Engel olmak. Zorladacek bana yolda: O bana yolda engel olacak, beni zor durumda bırakacak.

zorlu: Güçlü, kuvvetli. Zorlu auçlar: Güçlü eller.

zorluk: 1) Zorluk. Zorluktan korkmaa: Zor şeyden korkmak: Zorluk çekmee Zorluk çekmek. 2) Mecburiyet. Zorluksuz: Mecburi olmayan.

zorluklan: Zorla.

zubila: Keski.

zulum: 1) Zulüm; zalim. zulum padişaa: Zalim padişah. 2) Şımarık (çocuklar için); başkesen.

zulumluk: Mezalim.

zurna: 1) Zurna. 2) Bir tür çiçek.

zvenevoy: Grup şefi.

zveno: Grup.

SanalBaba

YER ADLARI
SOY ADLARI ve LAKAPLAR

SanalBaba

GAGAUZ YER ADLARI

–A–

Abaklı, köy
Acaptula, köy, Hacı Abdul (Suvorovo)
Acıdere, nehir (USSC)*
Acıkey, Bk. Hacıköy
Acıköy, Bk. Hacıköy
Acılar, Bk. Hacılar
Ahindor (şimdiki adı Doyna)
Akerman, şehir (Belgorod–Dnestrovskiy)
Albata, Aşaakı Albata ve Yukarıkı Albata
Anadol, köy, Dolinkskoe, USSC
Anıkey, Bk. Eniküü
Asanbatır, köy, Vinogradnoe, USSC
Avdarma, köy
Aydar, köy

– B –

Başkalı, köy
Başküü, köy (Kirsovo)
Babele, köy, USSC
Badik, köy
Bahmut, köy
Bakçaliya, köy
Balaban, köy
Balboka, köy (Kotlovina), SSCB
Banava, köy, USSC
Barta, bak. Babele
Basarabiya
Batık, köy
Batır, köy
Baurçu, köy (Tatar Baurçi)
Baymaklı, köy
Beşalma, köy
Beşgöz, köy
Beştemak, köy
Belts, şehir
Bender, şehir
Beymaale, köy (Halkı Bulgaristan'a dönmüştür), USSC
Bokluk. Bk. Bukluk
Borçak, köy (Biruintsa)
Borlaçen,köy
Budey, köy
Bukluk,köy
Bulgar Pelinni, köy
Burlak,köy
Bursuk, köy

– C, Ç –

Curculeş, kasaba
Çadır–Lunga, şehir
Çadır, kasaba
Çalık, kasaba
Çalılık, Bk. çalık
Çaltay, kasaba
Çanak, kasaba
Çenak, Bk. çanaka
Çeşmavaruita, Bk. çöşmeli
Çeşmeküü: Bk. çöşmeküü
Çişme, kasaba
Çişmikioy, Bk. çeşmeköy
Çigirlen, kasaba
Çiişi (Ogorodnoye), kasaba,

(*) İsmail Bey'e

SanalBaba

USSC
Çikur, Bk. Çukur
Çimişen, kasaba
Çimişli, nehir
Çobalakçı, kasaba
Çokmeydan, Bk. kaarlık
Çokrak (Tarutino), şehir, USSC
Çoltay, Bk. Çaltay
Çoluk, kasaba
Çomay,kasaba
Çomlekioy, Bk. çölmeküü
Çoritsa, kasaba
Çölmeküü (Vinogradovka), kasaba, USSC
Çöşmeküü, kasaba
Çöşmeli (Kriniçnoye), USSC
Çukur (Mincir), kasaba
Çukur (Roşitsa), kasaba
Çuluk. Bk. çoluk
Çumay, Bk. çomay

– D –

Dermenci, kasaba
Dermendere, Bk. kalançak, USSC
Dezginci, Bk. dizginci
Dizgince, Bk. dizginci
Dizginci, köy
Doluküü (Dolukioy), köy (Bogatoe), USSC
Dülmek, Bk. gülmen

– E, F –

Eni Çomay,köy
Eni Kırbaalı, çiftlik köy
Eni Kırhana, köy, Lebedenko
Eni Maale, köy, Novokarağaç, USSC
Enikey, Bk. eniküü
Eniköy, Bk. eniküü
Eniküü, köy, USSC. Halen Novosyolovka, USSC
Esirli, Bk. İsirli
Eski Kırhana, Bk. kırhana
Fotul, Bk. hotul

– G, H –

Gavanoza, köy
Gidirim, köy
Gilimen, Bk. Gülmen
Gutulı, Bk. hotul
Guzun, köy
Gülmen, köy (Yarovoe), USSC
Hacikey, Bk. kasaba
Haciköy, Bk. kasaba
Hacılar, kasaba
Hacimus, kasaba
Haraba, kasaba
Hasanbatır, Bk. asanbatır
Hırtop, kasaba
Hotul, kasaba
Huluboy, kasaba
Hutulu, Bk. hotul

– İ, J –

İsirli (Volnoye), USSC
İsmail, şehir
İzmail, Bk. İsmail
Javgur, kasaba

– K –

Kaagul, şehir
Kaarlık (Çok Meydan), kasaba
Kalancak, köy
Kalinçak (Bolşoy Kalançak),

SanalBaba

kasaba, Dermendere, USSC
Kaluger, kasaba
Kamçık, Bk. Kamçıküü
Kamçıküü (Zorya), kasaba, USSC
Kaniya, kasaba
Kapaklı, kasaba
Kaplan,kasaba
Kara-Marin (Golitsa), kasaba, USSC
Karaaaç (Nagornoye), kasaba, USSC
Karabetovka, kâsaba
Karabiber, kasaba
Karagaş, kasaba
Karagasan, kasaba
Karagış, Bk. Karakuş
Karakuş, kasaba
Karakurt (Jovtnevoye), kasaba, USSC
Karakuy,kasaba
Karayman, kasaba
Kardaş (Frumuşika), kasaba
Kartal (Orlovka), kasaba, USSC
Kaşkalı, Bk. Kaşkaliya
Kaşkaliya, kasaba
Kaştangalı, Bk. Kaştangaliya
Kaştangaliya, kasaba
Katrannık, kasaba
Kauşan, şehir ve tren istasyonu
Kalu, şehir ve göl
Kaynar, kasaba
Kayraklı, Loşçinovka, USSC
Kaytanovka (ervomayskoye), kasaba
Kazancık, kasaba
Kazayak, kasaba
Kıpçak, kasaba (Tatar Kopçak)
Kırbaalı, kasaba
Kırhana, kasaba
Kırlan, kasaba
Kırlannar (Kotosvkoye), çiftlik
Kırvet, Bk. Kiriet Lunga
Kışla, kasaba
Kiliye, şehir
Kiriet Lunga, kasaba
Kiriet Lunga, kasaba ve tren istasyonu
Kirilovka, kasaba
Kizil (Biruintsa), kasaba
Kizler, kasaba
Koştangalı, Bk. Kaştangaliya
Koştangaliya, Bk. Kaştangaliya
Kobey (Çervonoarmeyskoye), kasaba, USSC
Koçuli, kasaba
Kodkitay (Ostrovnoye), kasaba, USSC
Kolibaş, kasaba
Kolibabovka, kasaba
Komrat,şehir
Konak, kasaba
Kongaz, kasaba
Kongazçık
Kongazcık (Aşağı ve Yukarı K.)
Koparan (Rovnoye), USSC
Kopçak, Bk. Kıpçak
Kopçak, Bk.Kıpçak
Kopkuy, Bk. Kupkuy
Korkmaz,kasaba
Köseli (Büyük K. ve Rus K.), kasaba
Kubey, Bk. Kobey

SanalBaba

Kulevça, Bk. Külevçe
Kuparan, Bk. koparan
Kuparan, Bk. koparan
Kupkuy, kasaba
Kurça, kasaba
Kurçi, Bk. kurçi
Kurçu (Vinogradovka), kasaba
Kurçu, Bk. Kurçu
Küçük Kalinçak, kasaba
Külevçe (Kulevça), kasaba, USSC
Kyürt,kasaba

– L, M, N –

Larga, nehir ve kasaba
Leke, kasaba
Lopatsika, kasaba
Magala, Bk. eni Maale
Mana, kasaba
Manta, kasaba
Manukbey (Frumuşika), kasaba
Matasar,kasaba
Mincir, Bk. çukur
Mincir,kasaba
Mındık (Livedeni), kasaba
Musaib, Bk. musaip
Musait, Bk. musaip
Nazarovka, kasaba

– O, Ö, P, R –

Orak, kasaba
Ordaşey, kasaba
Orhey, şehir
Oytuz, kasaba
Ördekburnu (Utkonosovka), USSC
Parkan, kasaba
Pelinni, kasaba
Pındıklı (Orehovka), kasaba
Ramazan, kasaba

– S –

Sadaklı, kasaba
Sadık,kasaba
Saka, kasaba
Salça,kasaba
Samurza, kasaba
Satılık Aacı, Bk. Satılık Acı
Satılık Acı (şimdiki Aleksandreşt)
Saygaydak, kasaba
Selemet, kasaba
Selioglo (Holmskoye), USSC
Seliool, Bk. Selioglo
Sırma, kasaba
Sırma, kasaba
Smail, Bk. İsmail
Suhat, kasaba
Suritsa, Bk. çoritsa
Sülüool, Bk. seliool

– Ş –

Şafranovka, kasaba
Şaganı, köy ve kasaba, USSC
Şamaylı, kasaba
Şişkan, kasaba
Şikirlikitay (Suvorovo), kasaba
Şmalı, Bk.Şamaylı

– T, Ü –

Tabak (Tabaki), kasaba, USSC
Taban,kasaba
Talmaz, kasaba
Tanatar, kasaba
Taraklı, şehir

SanalBaba

Tartaul, kasaba
Tarutin, Bk. Çokrak
Taşbunar, Bk. Taşpınar
Taşlık (Kamennoye), USSC
Taşpınar (Kamenka), kasaba, USSC
Taşpunar, Bk. Taşpınar
Tatar Kopçak, Bk. kıpçak
Tatarbunar, Bk. Tatarpınar
Tatarbunar, Bk. Tatarpınar
Tatareş, kasaba
Tatarpınar, şehir, USSC
Telpiz (Dimitrovo), kasaba
Tırfeş (Novie Trifeştı), kasaba
Tigeç, kasaba
Tiraşpol, şehir
Tokmazeya, kasaba
Tokuz, kasaba
Tomay,kasaba
Topal, kasaba
Tumarva (reni), şehir, liman (Tomarovo), USSC
Tülüküü, kasaba ve tren istasyonu (Etuliya)
Ütülüküü, Bk. Tülüküü

– V, Y, Z –

Valkaneş, nehir
Vaysal (halen Vasilyevka), köy, USSR
Vaysal, köy (Vasilyevka), USSC
Yagorluk, kasaba
Yalpu, nehir ve göl
Yalpucel, Bk. yalpucuk
Yalpucen, kasaba
Yalpucen, kasaba
Yalpucuk, nehir
Yalpug, Bk. yalpu
Yargara, şehir
Yargara, kasaba
Yargora, Bk. yargara
Yarmaklı, kasaba
Yordanovka, kasaba
Zadunayka, kasaba, USSC
Zaim, kasaba

SanalBaba

KÜÇÜK YER ADLARI

Acının pınarı: Hacıı pınarı.
Ahindor, Doyna kasabasının cıvarında bir yer.
Al kızı: Kızı al [Mitolojideki Alkızı olsa gerek). Çayır ve dere için.
Almacıksız beegir: Elmacıksız at.
Ayazma: Takdis edilmiş pınar.
Borogan: İşlenmemiş, ham toprak anlamındadır.
Bucak: Bozkır, Moldavya'nın güney kısmı.
Bulgar maalesi: Bir köyün mahallesine verilen ad.
Burlak: Bir otlağın adı.
Buruk bayır: Eğri dağ.
Burun kulaa: Kuru dere.
Burun: Burun.
Burun: Kuru dere, dere yatağı.
Büük yol; büük tepe: büyük yol; büyük tepe.
Büütlük baayı: Söğütlük bağı.
Çalılık: Otlak, vadi.
Çatal: Dere, otlak, üzüm bağları.
Çipir çukuru: Taş ocağı.
Çiritey sırtı: Yayla.
Çiritey: Dağ, sürülmüş tarla.
Çitak maalesi: Bir köy mahallesi.
Çizi: Sürülmüş tarla, sınır çizgisi.
Çoritsa: Karga yavrusu anlamında olarak yükseklik, tepe, dağ.
Çutak maalesi: Bk. çitak maalesi.
Daa maalesi: Köyün bir semti.
Daa yolu: Orman yolu; otlak.
Derin kulak: Otlak.
Derin Kulak: Vadi, kuru dere.
Dik bayır: Dağ, otlak.
Dikili taş: 1) sınır. 2) Bir yer adı.
Eski baalık: Eski bağ yerleri.
Göz: Kaynak [göze].
Hektarlar: Tarlalar, kırlar, ovalar.
Huma köprüsü: Taş ocaklarına giden köprü.
Huma: Kuru dere, taş ocağı, bir mahalle adı.
İki pınar: Vadi, çayır.
İki tepe: Çayır.
İkinci rıpa: Otlak, dere.
İlk rıpa: Dere, otlak.
İnce kulaa: İnce dere
Kanazir Köprüsü: Yalpug üzerindeki bir köprünü adı.
Kanazir: Bk. kanazir Köprüsü.
Kannı çukur: Bk. kannı dere.
Kannı dere: Bir derenin adı [kanglı olmak ihtimali vardır].
Karşı maale: Bir köy mahallesi.
Kara aaçlık: Ormanlık arazi.
Kara Paşa: Bir sokak adı.
Kara tepe: Bir mahalle adı.
Kavarna: Bir meskûn yerin adı.
Kaynak Kulaa: Kaynaklar deresi, bataklık.
Kaynaraklar: Hayvanların sulandığı dere.
Kazan kulaa: Vadî, otlak.

SanalBaba

Keez: Eski atış poligonu.
Ketennik: Üzüm bağları.
Kez: Bk. keez.
Kışla: 1) Kışlak. 2) Bir dağ silsilesinin adı.
Kışla:Bir şehir mahallesinin adı.
Kırlannar: Otlak; bahçelik, meyve bahçeleri.
Kırseu: Otlak.
Kirezlik: Kiraz bağları.
Kozmanın kulaa: Kozmanın otlağı.
Kuannık: Otlak [Kovanlık = Arı yeri].
Kuli maalesi: Bir köy mahallesi.
Kum tepeleri: Yalpug nehrinin kıyıları.
Kumluk: Bk. kumnuk.
Kumnuk: Kumlu yer; bağlık; otlak.
Küllük: Tatarların eski konak yerleri (şimdiki boş sahalar).
Küü pınarı: Çayır.
Leh: Otlak; üzüm bağları.
Lunga: Çayır; otlak yeri.
Örcena boy: Katlabug nehrinin sağ kıyısı.
Paçi kulaa: Çayır, ova.
Papurluk yolu: Bk. saz yolu.
Parapan: Yayla, dar sırtı.
Pınar kulaa: Bataklık.
Podiş: Yayla, otlak.
Popaz merası: Otlak
Rezeş: Bir köy mahallesi.
Sadım: Otlak.
Saldat kulaa: Asker deresi, asker otlağı
Sandi'nin bayırı: Taş ocağı.
Sarı Yar: Yalpug nehrinin sağ kıyısı.
Sası göl: Bk. Sasık göl.
Sasık göl: Kokmuş göl..
Satılık: Üzüm bağları.
Saz yolu: Bir kasabanın mahallesi.
Süütlük: Söğütlük.
Taş yolu: Tarla, yol.
Taşköprü: Bir köy mahallesi.
Tatar pınarları: Bozkırlar, boş yerler.
Toloka: Bahç.
Topraklık: Balçık ocağı.
Tukan maalesi: Bulgar şehrinin bir mahallesi.
Tukan: Bulgar şehrinin bir semti.
Tukannar: Bk. tukan.
Türkmen deresi: Bir derenin adı.
Urum maalesi: Bir köy mahallesinin adı.
Yalpı: Şehrin semti.
Yalpu bayırı: Dik yamaç.
Yalpu çöşmesi: Çeşme, kaynak.
Yalpu: Bk. Yalpı.
Yaman kulaa: Geniş dere, vadi
Yorcana boy: Bk. örcena boy.
Yuurtluk: Eski Tatar yurdu, Tatarların çadır kurdukları yayla ve otlak.
Zaaredi: Üzüm bağları.

SanalBaba

GAGAUZ SOY ADI ve LÂKAPLARI (L)

– A –

Abacı
Acı
Adamak
Ajder
Akbaş
Akçı
Akçi
Akçibaş
Alaç
Alaçu
Alaza (L)
Albanou (L)
Alinali
Alka
Altıparmak
Arabacı
Ardal
Arfanos
Argaç
Arik
Arizan (L)
Arnaut
Arşin
Aşçi
Atmoca
Aynoroz (L)
Ayran
Azman
Azmanaoğlu
Azu (L)

– B –

Baacı
Baargan
Babaviçu
Babay (L)
Baboglo
Bagram
Bahçeci
Bahçivanci
Bahmaç
Bajaşna
Bakarci
Bakayan
Bakırcı
Balaban
Balakçi
Balan
Balcik
Balcık
Balık
Balıkçı
Baltaci
Baluş
Barakçi
Bargan
Barlak
Barsak (L)
Barsaksız (L)
Bas
Başbülü
Başbüü
Başçivanci
Başli

Batlak (L)
Baurçulu
Baurda
Bayraktar
Baysak (L)
Bebrek (L)
Becenar
Beceren
Becyanar
Bedjyanar
Beklemeş
Bela
Belada
Belalı
Belekçi
Benni
Berber
Berku
Beşir
Beşku
Beşli
Bodur
Bogdan
Boklukçu
Bol
Bolbaça
Bolgar
Boodan
Borççu
Bordey
Borta
Bostan
Bostancı
Boyacı

SanalBaba

Boyancı
Boyku
Boyoglo
Boyu
Bozbey
Bozgu
Böbrek (L)
Bölük
Budak
Bukşa (L)
Bulgar
Bulgaraş
Burduşya
Burgu
Burgucu
Burguvan
Burila (L)
Burlak
Burnusuz
Bursuk (L)
Burucu
Buruk (L)
Butmalay
Buyukli
Buyuklı
Buzaacı
Buzacı
Buzat
Büük

– C –

Cambaz
Cecü
Celes
Cıbır (L)
Cibre (L)
Ciger (L)
Circir
Circir
Cimcir
Cimcir
Cüce (L)

– Ç –

Çabanov
Çadırlı
Çakan
Çakir
Çakır
Çakmak
Çalı (L)
Çanak (L)
Çanta (L)
Çapar (L)
Çapkın (L)
Çapraz
Çavdar
Çeban
Çekal
Çelak
Çelebi
Çelengir
Çemberci
Çepraz
Çerkes
Çikançi
Çikati
Çilingir
Çimberci
Çimbirci
Çimişli
Çingene (L)
Çirtma
Çirtmacı
Çitak (L)
Çizmeci
Çoban
Çokelek
Çokoy
Çokoy
Çolak
Çorap
Çorbacı
Çorlan (L)
Çorpu
Çotak
Çotka (L)
Çökelek
Çubuk
Çutak
Çüli (L)
Çülin (L)

– D –

Daalı
Daçu
Dalta (L)
Taltavan
Damak (L)
Dançu
Daskal
Deli
Delibazoglo
Deliçeban
Delikosti
Delioglo
Delistoyan
Delivran
Demedeen (L)
Demetçi
Demir

SanalBaba

Demirci
Demiş
Derji
Derli
Dermeci
Dermenci
Deyku
Dezgencili
Diakoglo
Direk
Dişli
Dizilü
Dobri (L)
Dogalı
Dogili
Dolapçı
Dolma (L)
Domuzçu
Donçu
Dökük (L)
Duşku
Dugan
Dul
Duli
Dulioglo
Duloglo
Duloollar (L)
Dut
Duti (L)
Dülger
Düvenci
Duyu (L)

– E, F –

Eberli
Ekmekçi
Ençika
Engeç
Eni
Erebakan (Yerebakan)
Ergeleci
Ergivan
Erkek (L)
Ermeni
Esir
Facıkula
Fakir
Fal
Fanar
Fanarcı
Fazlı
Felcen
Fenerci
Fıçıcı
Fısırtı (L)
Filcen
Fuçeci

– G –

Gacal (L)
Gacü
Gagauz
Galaslı
Galuşka
Gançoglo
Ganeli
Gani
Garabaci
Garçu
Gardel
Garga (L)
Gargalık
Gargu
Gasim (L)
Gasta
Gaşlama
Gavat
Gayda (L)
Gaydaraci
Gaydarci
Gaydarlı
Gaytan
Gençu
Geni (L)
Geniş
Gercik
Ginçu
Gergi
Gergioglo
Gırtlak (L)
Gira
Girçu
Gogoş
Gogu
Goldurdak
Golu
Gorçika
Görcik
Guşa (L)
Guboglo
Guran
Guzun
Gücü (L)
Gülüş
Gümüş
Gümüşlü

– H, İ–

Haci
Haciivan
Hacioglo

SanalBaba

Hamal (L)
Haram
Harçu
Harit
Haydarlı
Hergeleci
Hırnık (L)
Hırka
Hoca (L)
Holoycu
Hondra
Hoşlu
İbrik
İvarlak
İiri
İkizli
İlenku
İliyçu

– K –

Kabak
Kaban
Kadın
Kafacı
Kafeci
Kain
Kakmalı (L)
Kalaba
Kalak
Kalaman
Kalancı
Kalaycı
Kalçu
Kalın
Kalomfir
Kalpak
Kalpakçı
Kaltakçı
Kambur
Kamburka
Kamçi
Kamilçu
Kanca
Kandil (L)
Kapak
Kapakçı
Kapaklı
Kapancı
Kapral
Kapsık (L)
Kapsız
Kapsomun
Kapşuk
Kara
Karabaca
Karabacak
Karabet
Karabetski
Karabiber
Karabut
Karaca
Karaçeban
Karaçoban
Karacov
Karaçyot
Karadelli
Karadilli
Karadimitrov
Karafizi
Karagançu
Karageur
Karagöz
Karakaç
Karakalçu
Karakay
Karamalak
Karaman
Karamaur
Karamile
Karamuk (L)
Karanastas
Karanfil
Karanikola
Karaolan
Karapunarlı
Karasenni
Karastan
Karaterzi
Karauş
Karaulan
Karavasili
Karayan
Karayani
Karayman
Karayon
Karayorgu
Kartakay
Kartal (L)
Kasacık
Kasap
Kasım
Kaş
Kaşa
Kaşkaval
Katran
Katrancı
Kaun
Kauş
Kavak (L)
Kavalcı
Kavun

SanalBaba

Kaygın
Kaykı
Kaymakçı
Kayrek
Kazancı
Kazmalı
Kebur (L)
Kedik
Kel
Keleş
Keleoglo
Kemençeci
Kendigelen
Ker
Kercilov
Kertikli
Keval
Kılçık
Kıllışor
Kınalı
Kınçu
Kıpçaklı
Kıpçi (L)
Kıpti
Kırbıyık
Kırboba
Kırbuyuk
Kırca (L)
Kırık
Kırıkçı (L)
Kırım
Kırçmar
Kırkayak
Kırkiş (L)
Kırkyalan
Kırma
Kırmızı
Kısa
Kısacık
Kısadeli
Kısadilli
Kıssa
Kışlalı
Kızıl
Kiçuk
Kilaflı
Kilim
Kilimci
Kilimnik
Kioroglo
Kirçioglo
Kirçu
Kirioglu
Kirpi
Kirpik
Kiru
Kisoy
Kivel
Kıvırcık
Kivirig
Kizil
Knyazeviç
Kobak
Koban
Kobza
Koç
Koca
Koçaş
Kocabaş
Kocaeli
Koçan
Koçancı
Koçantina (L)
Kocebaş
Koçina (L)
Koçmarcı
Kocokar
Kol
Kolaygele
Kolçeş
Koli
Kolioglo
Koliva
Koltuklu
Komanaş
Komka
Komur
Konak
Konakçı
Kongazlı
Kopça (L)
Kopuşçu
Korol
Koruk (L)
Kosor (L)
Koşi
Koval
Kovalci
Kovanci
Kovlak
Kovrik
Kovrikçi (L)
Koyçu
Kozdalak (L)
Köle (L)
Kör
Köroglo
Körük
Körükçü
Köse
Kuçentsi

SanalBaba

Kudi
Kuemci
Kuladimu
Kulaksız
Kuliş
Kuman
Kurbaa (L)
Kurbet
Kurd
Kurdobglo
Kurdoglo
Kurdov
Kurlü
Kuroglo
Kuroglu
Kurşum
Kurşuncu
Kurt (L)
Kuru
Kuruce
Kuruci
Kurudimov
Kurum (L)
Kusursuz
Kutsar
Kuyç
Kuycuklu
Kuyucuklu
Kuyumcu
Kuzu (L)
Kuzuyok
Küçük
Külaflı
Külcü
Kürkçü

– L –

Laale
Labada (L)
Laçantar
Lala
Lalangı
Lambu
Lampacı
Laskar
Lazar

– M –

Maalem (L)
Maalim (L)
Maamile (L)
Macar
Magleli
Maik
Mail
Makaz
Maku (L)
Makufa (L)
Malaçlı
Malak
Malay
Malıç
Malü (L)
Mamay (L)
Manaf
Manastırlı
Mancar
Mançu
Manda (L)
Mangafa (L)
Mani
Mank
Manol
Manolçu
Mansarliyski
Manzul
Manzuloolu
Mara
Marangoz
Marar (L)
Masul (L)
Masur (L)
Matey
Maur (L)
Mavradin
Mavri
Meçka (L)
Mercen
Mıri (L)
Mırmır
Mısırka (L)
Mındık
Miçurka (L)
Minçu
Miniş
Minjir
Minku
Mioglo
Mircü
Mircyu
Miti
Mitiş
Moçuga (L)
Mohor (L)
Molla
Momça
Morgoç (L)
Mudrik (L)
Mum süündüren (L)
Mumcu

SanalBaba

Murzakoy
Muşamacı
Muşat
Muşyamandı
Mutaf
Mutafçi
Mutkoglo
Mutu (L)

– N –

Naku
Nasradin
Nasta
Nastradin
Nazar
Nazlı
Nedü
Nedüoglo
Negu
Neyçü

– O, Ö –

Odun (L)
Orak
Orlik (L)
Orlioglo
Ormancı
Osman (L)
Özenbaşlı
Özekbaşlı (L)

– P –

Paçalı
Paçi
Paçu
Palaçor (L)
Palamarcı
Palaz
Palik
Panku
Pantaki (L)
Parançu
Parandoy (L)
Parmaklı
Partallı (L)
Paruş
Pasmakçı
Paşa
Paşalı
Patlıcan (L)
Paun
Pazlama (L)
Pazvan (L)
Pazvanti oolu (L)
Pazvanti (L)
Pelin
Pelinni
Perçeli
Perçemli
Petiş
Peyu
Pındıklı
Pıri (L)
Pırleş
Pıtı (L)
Piliç
Pire
Pitik (L)
Pomana (L)
Poyraz (L)
Pukal (L)
Pulukçi (L)
Pulukçu (L)
Pupuli
Pupuliga (L)
Purdil (L)
Puslagan (L)

– R –

Rakal
Rakıcı
Ratku
Rus

– S –

Saalıkçı
Saar
Sakaca
Sakacı
Sakacu
Sakallı
Salabaş
Sali (L)
Samsi
Sarı
Sarice
Sarıgüllü
Sarioglo
Sarsamam
Saul
Sendel (L)
Senik
Sert
Sıbi
Sırtmaç
Sıpçu
Sırf
Sızırma (L)
Sin
Sirkeli

SanalBaba

Sivri
Skembeci
Solakçı (L)
Subulandıran (L)
Sucuk
Sudi
Suiçmez (L)
Sulak
Sultan
Suluk
Suruci
Susak (L)
Susay (L)
Sülemez
Sümüklü (L)

– Ş –

Şalvir
Şamaylı
Şan
Şap
Şeytan
Şerbetli
Şerbu (L)
Şeremet
Şerşel
Şidir
Şilu (L)
Şişman
Şkembeci
Şop
Şopar (L)
Şoroy (L)
Şurup (L)
Şutu (L)
Şürü (L)
Şürüy (L)
Şıpırtma (L)

– T –

Tabakçı
Take (L)
Talaca (L)
Talmaç
Tanasoglo
Taraş (L)
Tarla
Tarta (L)
Tasma (L)
Tasmasız
Taşçı
Taşir
Taşoglo
Tatar
Tatarcık
Tataroglo
Tatul
Tauk (L)
Taukçi
Taukçu
Tavlu
Tebu (L)
Tebute (L)
Tebutey (L)
Tekerlek
Tekir (L)
Teleley (L)
Telpiz
Temir
Tenekici
Tepeze (L)
Terlikçi
Terzi
Terzioglo
Tetikli
Tıkaç
Tıkışık (L)
Tılılı (L)
Tılmaç
Tırleş
Tırpan (L)
Tırsına
Tırtan
Tiken (L)
Tolmaç
Tomaylı
Tongobaş
Topal
Topçu
Topuzlu
Torlak (L)
Toroglo
Toy
Toyaga (L)
Trupçu
Tuşçu
Tufar
Tukan
Tulba
Tulum (L)
Tupa
Tülü (L)
Tülümen
Tütüncü

– U, Ü –

Urla (L)
Urum
Urumcuk (L)
Uştuk
Uzun
Üüsüz

SanalBaba

– V –

Vakaresku
Vakol
Vaku
Valkan
Varnali
Varsan
Vekil
Veliksar
Velisar
Vesterli
Viçu
Viliku

– Y, Z –

Yabancı
Yabanci
Yalama
Yalama
Yalancı
Yalanci
Yamalı
Yamalı
Yamboglo
Yamboglo
Yanak
Yanak
Yanaki
Yanakoglo
Yanakoglo
Yani
Yaniş
Yaniş
Yanişoglo
Yanıç
Yanioglo
Yanioglo
Yanku
Yanku
Yarım
Yarım
Yarka (L)
Yarka (L)
Yasabaş
Yasabaş
Yasabış
Yasıbaş
Yasıbaş
Yason
Yaşkalak (L)
Yaşkalak (L)
Yavan (L)
Yavan (L)
Yayman
Yayman
Yazacı
Yazaci
Yıvarlak
Yorcu
Yordaki
Yordan
Yorgaca (L)
Yorgu
Yorocu
Yovçu
Yularcı
Yularji
Yusumbeli
Yuvancık
Yuvanjik
Yuvarlak
Yuvarlak
Yuyuyuz
Zabun
Zaim
Zambak
Zamfir (L)
Zanet
Zarif
Zavrak
Zavriçku
Zayku
Zebelli
Zemzem (L)
Zer (L)
Zevle (L)
Zevzek (L)
Zırın (L)
Zırti (L)
Zırtma (L)
Zırzop (L)
Zuzik (L)
Zuzu (L)

SanalBaba